Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

98

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ «ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Ε΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 98 (2)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρχ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρχ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φρ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Δ. Κ. Σφυρῆς, μὲ ἐρωτᾶ: Ὅλα τὰ μέταλλα συστέλλονται καὶ διαστέλλονται ἐξ ἴσου;

Ἀπάντηση: Ὄχι. Κάθε μέταλλο ποὺ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴ ἴδια θερμοκρασία ὑφίσταται διαφορετικῆς ἐκτάσεως διαστολὴ ἢ συστολή. Ὑπάρχει ὁλόκληρος πίνακας ὁ ὁποῖος δείχνει τὴν διαστολὴ ποὺ ὑφίστανται τὰ μέταλλα σὲ 0 βαθμούς.

Ὁ Δημήτριος Λαζινὸς μὲ ἐρωτᾶ: Περιέχει περισσότερα συστατικὰ τὸ ὕδωρ τῶν πηγῶν ἢ τοῦ ἀντλιοστασίου;

Ἀπάντηση: Ὁ φίλος μου δὲν διατυπώνει ὀρθὰ τὴν ἐρώτησή του, γιατὶ ὅπως τὴν θέτη ἡ μόνη ἀπάντηση ποὺ μπορεῖ νὰ πάρῃ εἶναι ὅτι αὐτὸ ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν πηγὴ καὶ ἀπὸ τὸν τόπο προελεύσεως τοῦ νεροῦ ἀντλιοστασίου. Τὸ βρόχινο νερὸ πρέπει νὰ περιέχη τὰ ὀλιγώτερα ἅλατα. Ἀλλὰ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς, ποὺ συλλέγεται κοντὰ στὶς πόλεις ποὺ ἔχουν ἐργοστάσια εἶναι καὶ αὐτὸ ἀρκετὰ ἀκάθαρτο καὶ ἔχει κάποια δυσάρεστη ξυνάδα.

Κάθε βρύση δὲν ἔχει σταθερὴ ποσότητα ἁλάτων. Ἔτσι τὸ νερὸ τῆς μιᾶς βρύσης σπάνια μοιάζει (σὲ περιεκτικότητα ξένων οὐσιῶν) μὲ τὸ νερὸ μιᾶς ἄλλης βρύσης.

Τὸ νερὸ τῶν ποταμῶν ὅταν προέρχεται ἀπὸ «ὄμβρια ὕδατα» - δηλαδὴ ἀπὸ βροχὲς ἢ ἀπὸ χιόνια ποὺ λειώνουν ἔχει λιγώτερα ἅλατα. Μὰ ἔχει πολλὲς ὀργανικὲς οὐσίες ἀδιάλυτες καὶ διάφορα σωμάτιδια. Συμπέρασμα: Κάθε νερὸ περιέχει ξένες οὐσίες. Γιὰ νὰ δοῦμε πόσες καὶ ποιὲς πρέπει νὰ τοῦ κάνουμε χημικὴ ἀνάλυση! Καὶ αὐτὸ δὲν ἐξαρτᾶται, ὅπως εἴπαμε, ἂν εἶναι νερὸ πηγῆς, πηγαδίσιο ἢ ἄλλο! ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους λόγους!

Ὁ Γεώργιος Ταρασίδης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν Βρεττανικῶν νήσων;

Ἀπάντηση: Αἱ Βρεταννικαὶ νῆσοι ἔχουν πληθυσμὸ 50.368.455 (στατιστικὴ 1951). Ὁ πληθυσμὸς κατανέμεται: Ἀγγλία 41.147.938. Οὐαλία 2.596.986. Σκωτία 5.095.969. Β. Ἰρλανδία 1.369.579. Νῆσοι Μάγχης 102.770 καὶ Νῆσον Μὰν 55.213.

Ὁ Νικόλαος Τσανδάρης μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ προέρχεται τὸ ἐπώνυμό μου;

Ἀπάντηση: Ἀσφαλῶς ἀπὸ τὶς δυὸ τουρκικὲς λέξεις: Τσάντα ἢ τσαντήρι. Τὸ πρῶτο σημαίνει σάκκος τὸ ἄλλο σκηνή.

Ὁ Ἄγγελος Νικ. Ἀλεβίζος μὲ ἐρωτᾶ: Τί σημαίνει «διασκευὴ» ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ ἢ διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ ποὺ βάζουμε σὲ μερικὰ διηγήματα;

Ἀπάντηση: Διασκευὴ στὴ λογοτεχνία λέγεται ἡ ἐπεξεργασία ἑνὸς ξένου ἔργου τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται μεταμορφωμένο, εἴτε μὲ περικοπές, εἴτε μὲ συμπληρώσεις, εἴτε καὶ μὲ τὰ δύο! Γιὰ νὰ τὸ ἐξηγήσω καλλίτερα: Ἂν πάρουμε ἕνα γαλλικὸ μυθιστόρημα καὶ τὸ μεταφράσουμε στὰ ἑλληνικά, ἀκολουθῶντας πιστὰ τὸ κείμενο ἀλλὰ σὲ λογοτεχνικὸ ὕφος, κάνουμε μετάφραση ἢ ὅπως συνηθίζεται νὰ τὸ λέμε σήμερα ἀπόδοση τοῦ ἔργου στὰ ἑλληνικά. Ἂν ὅμως πάρουμε τὸ γαλλικὸ αὐτὸ ἔργο καὶ τὸ μεταβάλλουμε, τὸ περικόψουμε καὶ τὸ συμπληρώσουμε τότε κάνουμε διασκευὴ τοῦ ἔργου. Ἐπίσης διασκευὴ θὰ ποῦμε πὼς ἐκάμαμε ἂν πάρουμε ἕνα διήγημα ἑλληνικὸ γραμμένο στὴν καθαρεύουσα, καὶ μεταφέροντας το στὴν Ἑλληνική, τὸ μεταβάλλουμε περικόπτοντας το, ἢ καὶ συμπληρωνοντάς το.

Ὁ Ἄγγελος Δόξας μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖος ὁ μεγαλείτερος ἀρχαῖος ῥήτωρ;

Ἀπάντηση: Ὁ Δημοσθένης θεωρεῖται — καὶ εἶναι — ὁ μέγιστος τῶν Ἀττικῶν ῥητόρων. Ὁ Κικέρων θεωρεῖται ὡς ὁ ἄριστος ῥήτωρ τῶν Ρωμαίων καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τοῦ κόσμου.

Ὁ Κωνσταντῖνος Ντέμπος μὲ ἐρωτᾶ: Γιατί ὁ ἥλιος μᾶς θαμπώνει τὰ μάτια ὅταν κοιτᾶμε πρὸς αὐτόν;

Ἀπάντηση: Γενικῶς ὁ ἄνθρωπος θαμβώνεται ὅταν βρεθῆ ἢ μπροστὰ σὲ ἄπλετο ἢ μπροστὰ σὲ αἰφνίδιο φῶς. Καὶ τοῦτο γιατὶ προσβάλλεται αἰφνιδιαστικὰ καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἀντέχει τὸ ὀπτικό μας νεῦρο καὶ παθαίνη αὐτὸ ποὺ λέμε «φωτοπληξία». Τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου εἶναι τὸ πιὸ ἄπλετο ἀπὸ ὅσα ὑπάρχουν! Γιὰ τοῦτο δὲν μποροῦμε νὰ τὸ κοιτάξουμε μὲ γυμνὸ μάτι. Μπορεῖ κανεὶς ὄχι μόνο νὰ θαμπωθῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποστῆ καταστροφὴ τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου.

Ὁ Πάνος Μπασκούτας ἐρωτᾶ: ἀπὸ ποῦ ἔλαβαν τὸ ὄνομά τους αἱ Πάτραι;

Ἀπάντηση: Εἰς τὴν θέση ποὺ βρίσκεται σήμερα ἡ πόλη τῶν Πατρῶν βρισκόταν στὴν ἀρχαιότητα ἡ πόλη Ἀρόη. Αὐτὴν κατέλαβαν στὰ 1082 π.Χ. οἱ Ἀχαιοὶ ὑπὸ τὸν Πατρέα, γιὸν τοῦ Πρευγένη, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς νικητὰς ποὺ προερχόταν ἀπὸ ἔνδοξο Σπαρτιατικὸ γένος. Ἀπὸ τὸν Πατρέα πῆρε ἡ Ἀρόη τὸ ὄνομα Πάτραι.

Ὁ Ἀπόστολος Παπαγιαννόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομά της ἡ Ἰταλία;

Ἀπάντηση: Τὸ ὄνομα τῆς ἡ Ἰταλία τὸ ὀφείλει κατὰ τοὺς ἀρχαίους εἰς τὸν Ἴταλον βασιλέα τῶν Οἰνωτρῶν, καὶ πάππον τοῦ Ρώμου, οἰκιστοῦ τῆς Ρώμης.

Ὁ Γιώργος Τρυφ. Πανουσόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς ἀνακάλυψε τὸν ὑδράργυρο;

Ἀπάντηση: Ὁ ὑδράργυρος εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μέταλλα ποὺ εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα. Τὸν ὑδράργυρο ἀναφέρουν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Διοσκουρίδης. Συναντᾶται σήμερα σὰν αὐτοφυής, συνήθως ὅμως σὰν θειοῦχος ὑδράργυρος γνωστὸς καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ κιννάβαρι. Ποιὸς τὸ ἀνεκάλυψε δὲν εἶναι γνωστό.

Ὁ Βασίλης Σιφνιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς ἀνακάλυψε πὼς ἡ γῆ κινεῖται;

Ἀπάντηση: Ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη ὁ Κοπέρνικος θεωρεῖται ὡς ὁ καθορίσας το 1512 τὸ ἡλιοκεντρικὸ πλανητικὸ σύστημα, δηλαδὴ τὴν κίνηση τῶν πλανητῶν γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Κατηγορήθηκε ὅμως ὅτι τὴν ὅλην ἐπιχειρηματολογίαν ἐπῆρε ἀπὸ βιβλία Ἕλληνος συγγραφέως.

Ὁ Γ. Λιάλος μὲ ἐρωτᾶ: Σὲ ἕνα δευτερόλεπτο πόσες φορὲς πρέπει νὰ χτυπήσῃ ἡ ὑγιὴς καρδιά;

Ἀπάντηση: Οἱ κανονικοὶ παλμοὶ τῆς καρδιᾶς τοῦ ἀνθρώπου ὄχι σὲ ἕνα δευτερόλεπτο ἀλλὰ σὲ ἕνα λεπτὸ πρέπει νὰ εἶναι: Στὰ νεογέννητα 134, σὲ ἡλικία 3 χρόνων 108, σὲ ἡλικία 14 ἐτῶν 87 καὶ σὲ ὥριμη ἡλικία 70.

Ὁ Κωνσταντῖνος Σταματόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Πότε καὶ ὑπὸ ποίων ἱδρύθη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν;

Ἀπάντηση: Κατὰ τὴν παράδοση ὁ κτίσας τὴν πόλη τῶν Ἀθηνῶν ἦταν ὁ Κέκροψ. Πάντως πληροφορίες ἄλλες περὶ τῶν πρώτων οἰκιστῶν τῶν Ἀθηνῶν δὲν ὑπάρχουν. Ἐπὶ Πεισιστράτου ἔγινε ὁ πρῶτος ἐξωραϊσμὸς τῆς πόλεως. Τὰ πρῶτα κτίσματα τῶν Ἀθηνῶν εἶναι κυκλώπια καὶ Πελασγικά.

Ὁ Κων. Κοντούλης μὲ ἐρωτᾶ: Ζεῖ ὁ Χίτλερ;

Ἀπάντηση: Τὸ πτῶμα του δὲν βρέθηκε. Πιστεύεται ὅμως πὼς ὁ Χίτλερ πέθανε μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του, τὴν Μπράουν. Ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ λέγονται πὼς ζῆ κλπ. εἶναι, πιστεύω, παραμύθια.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΟ ΒΕΡΜΙΟ

'Αριστερὰ πάνω καὶ κάτω: 'Ο Διάδοχος Κωνσταντῖνος στὸ χωριὸ Χέλι τοῦ Βερμίου. Στὴν ἐπάνω φοράει τὰ σκί, στὴν κάτω τὰ κουβαλάει στὸ σπίτι ὅπου πέρασε τὶς ἡμέρες τῶν χειμερινῶν σπὸρ στὸ χιονοσκεπασμένο χωριό, ποὺ τὴν φωτογραφία του βλέπετε δεξιὰ ἐπάνω. Δεξιὰ κάτω βλέπετε τὸν Διάδοχον μὲ τοὺς συμμαθητές του ἕτοιμους γιὰ τὶς χιονοδρομίες.

Δίνουμε ἐδῶ, ὅπως ἔχει, ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον τηλεγράφημα ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη :

«Σήμερα τὸ πρωΐ (3 'Ιανουαρίου 1954) πέρασε ἀπὸ τὴν πόλη μας ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν παιδαγωγό του καὶ τὸ Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν φοιτᾶ ὁ Διάδοχος καὶ 20 συμμαθητές Του. Πηγαίνει στὴ Νάουσα καὶ ἀποκεῖ στὸ χώριο Χέλι τοῦ ὄρους Βερμίου, ὅπου θὰ περάση λίγες ἡμέρες μὲ τοὺς συμμαθητές του.

'Ο Διάδοχος Κωνσταντῖνος καὶ οἱ συμμαθητές του ταξίδεψαν ἀπὸ 'Αθήνας μέχρι Θεσσαλονίκης σὲ ὀχήματα ἁπλᾶ τῆς δευτέρας θέσεως, χωρὶς κρεββάτι.

Στὶς 7 ἀκριβῶς τὸ πρωΐ, ἡ ἁμαξοστοιχία, μὲ τὴν ὁποία ταξίδευαν ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του ἔφτασαν στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸν τῆς Θεσσαλονίκης. 'Αμέσως ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του φορτωμένοι μὲ τοὺς ἀτομικούς των σάκκους κατέβηκαν μὲ σοβαρότητα καὶ εὐπρέπεια ἀπὸ τὴν ἁμαξοστοιχία καὶ πῆγαν σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς αἴθουσες τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ὅπου ἐπῆραν τρόφιμα. Ἔπειτα ἐπιβιβάστηκαν σὲ στρατιωτικὰ αὐτοκίνητα καὶ ἔφυγαν γιὰ τὴ Νάουσα καὶ Χέλι.

Στὴν Νάουσα ὁ Διάδοχος, οἱ συμμαθητές του, καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς ἔφτασαν στὶς 9.30 τὸ πρωΐ. Παρὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμία τῶν Βασιλέων, ὅπως μὴ τοῦ γίνη καμμία ὑποδοχή, ὁ λαὸς τῆς πόλεως μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν ἐνθουσιώδη νεολαία τοῦ ἐπεφύλαξεν θερμὴ καὶ ἐγκάρδια ὑποδοχή.

Στὸν πρὸ τοῦ 'Ηρώου χῶρον, τὸ Διά-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 39)

ἡ Φάκα

«Ἀδέλφια μου, ἀδελφάκια μου, φίλοι μου, τρέξετε ὅλοι... ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ ἰδῆτε. Εἶναι κάτι ποὺ δὲν τὸ εἴδατε βέβαια ποτέ σας. Οὔτε ἐγώ. Ἐλᾶτε γρήγορα μὴ χάνετε καιρό. Ἐλᾶτε!»

Τὴν φωνὴ αὐτὴ διαδέχεται ὑπόκωφος ψίθυρος καὶ μονομιᾶς καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀδέλφια, τὰ ἀδελφάκια καὶ τοὺς φίλους ὁρμοῦν εἰς ἕνα ὑπόγειον ποὺ μόλις φωτίζεται ἀπὸ ἕνα φεγγίτη, ἐκεῖ ψηλὰ στὴ γωνιά.

Φοροῦν σταχτιὰ φορέματα καὶ τὸ πρόσωσωπό τους εἶναι μυτερό, τὰ αὐτάκια τους ὄρθια, τὰ μουστάκια τους μακρυά, καὶ τὰ ματάκια τους πολὺ ζωηρὰ καὶ διαπεραστικά. Ἂν καὶ ἔχουν τέσσερα ποδάρια ὡπλισμένα μὲ δυνατὰ νύχια, ἐν τούτοις περπατοῦν χωρὶς νὰ κάνουν καθόλου θόρυβο. Τί νὰ εἶναι ἆρα γε; Μὴν τυχὸν καὶ εἶναι ποντίκια; Αὐτὸ εἶναι τὸ πιθανώτερον, αὐτὸ εἶναι μᾶλλον ἢ βέβαιον. Στὰ ὑπόγεια συνήθως κατοικοῦν τὰ ποντίκια, χωρὶς βέβαια νὰ πληρώνουν νοίκι. Ἀλλὰ καὶ γιαὐτὸ ἐκεῖνοι ποὺ κάθονται στὰ σπίτια τοὺς ἔχουν κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον.

Λοιπὸν τὴν ἡμέρα ἐκείνη, τὸ πρωῒ ἢ τὸ βράδυ — στὸ μέρος ἐκεῖνο, δὲν ξέρει κανεὶς ποτὲ ἀκριβῶς τί ὥρα εἶναι — οἱ ποντικοὶ βρέθηκαν ξαφνικὰ σὲ φοβερὴ ἀμηχανία. Μιὰ παράδοξη μηχανὴ εἶναι στημένη κάτω στὸ χῶμα. Ὁ πρῶτος ποὺ τὴν εἶδε ἔδωσε τὸ σύνθημα κι' ἔτρεξαν ἀμέσως ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τὴν πρώτη ἔκπληξη ἀκολούθησε ἡ περιέργεια. Θέλουν νὰ τὴν δοῦν ἀπὸ πιὸ κοντά· πλησιάζουν σιγὰ - σιγὰ οἱ πιὸ τολμηροὶ προηγοῦνται. Ὄχι! Οὔτε οἱ γεροντότεροι ἀπὸ τοὺς ποντικοὺς ἐκείνου τοῦ σπιτιοῦ δὲν θυμοῦνται νὰ εἶχαν ξαναδῆ τέτοιο πρᾶγμα: ἕνα τετράγωνο κιβώτιο μὲ σύρματα γύρω - γύρω, σὰν τὰ κλουβιὰ ποὺ ἔβλεπαν καμμιὰ φορὰ κρεμασμένα στὰ παράθυρα τῆς αὐλῆς καὶ ποὺ εἶχαν μέσα κάτι ἄλλα ποντίκια μὲ δυὸ ποδάρια, χωρὶς αὐτιὰ καὶ μὲ φτερά... Ναί, καλέ, αὐτὸ εἶναι κλουβί... Ἀλλὰ ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ βάθος αὐτῆς τῆς κρύπτης, ἀκούγεται μιὰ φωνὴ ἀδύνατη ποὺ διακόπτεται ἀπὸ τοὺς θρήνους. Τὰ ποντίκια, μικρὰ καὶ μεγάλα τρέχουν, συνωστίζονται καὶ τεντώνουν τ' αὐτιά τους γιὰ ν' ἀκούσουν καλλίτερα.

— Φίλοι μου, ἀδέλφια μου, συντρόφια μου — ἔλεγε ἡ φωνὴ — εἶμαι φυλακισμένος καὶ ποιὸς ξέρει τί θ' ἀπογίνω... Ἴσως — ἀλλοίμονό μου — νὰ μὲ κάνουν ψητό. Τὸ κρεατάκι μου, βλέπετε εἶναι πολὺ τρυφερό. Νὰ ποὺ κατάντησα ἀπὸ τὴ λαιμαργία! Ναί, πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ μὴν πέσετε καὶ σεῖς στὴν παγίδα ποὺ μοῦ ἔστησαν. Ἕνα κομμάτι τυρὶ ψημένο, ροδοκόκκινο καὶ μυρωδᾶτο, μοῦ τἄκανε ὅλα αὐτά. Φυλακισμένος! Καταδικασμένος σὲ θάνατο. Φαντασθῆτε! Ποτὲ πιὰ δὲν θὰ μπορέσω νὰ ἔρθω μαζί σας καλοί μου φίλοι, οὔτε θὰ σᾶς σφίξω ἄλλη φορὰ τὰ ποδάρια. Τὸ εἶδα — ἄχ, γιατὶ νὰ τὸ ἰδῶ! — τὸ θηρίο μὲ τὰ δυὸ ποδάρια ποὺ κρατοῦσε αὐτὴ τὴ μηχανὴ καὶ ἦρθε καὶ τὴν ἔστησε ἐδῶ, ἀφοῦ ἔβαλε μέσα τὸ τυρὶ ποὺ σᾶς εἶπα. Καταραμένο τυρί! Ἡ μυρωδιά σου καὶ ἡ λαιμαργία μου μ' ἐχαντάκωσε!

Ἄχ! γιατὶ νὰ μὴ συλλογιστῶ ὅτι μοῦ ἔστησαν παγίδα; Γιατὶ νὰ φαντασθῶ ὅτι γιὰ καλὸ ἄφησαν ἐδῶ αὐτὸ τὸ κλουβὶ μὲ τὸ τυρί; Τὶ ἀνοησία! τὶ ἀδυναμία! Μόλις ἔφυγε τὸ θηρίο μὲ τὰ δυὸ ποδάρια, μόλις ἄκουσα τὸν κρότο τῆς κλειδαριᾶς ποὺ μοῦ ἔλεγε ὅτι ἤμουν πιὰ μόνο, βγῆκα ἀπὸ τὴν τρύπα μου καὶ ὥρμησα. Ἡ μυρωδιὰ τοῦ τυριοῦ μ' εἶχε ζαλ·σει, ἦταν ἀδύνατο πιὰ νὰ κρατηθῶ!

Ξέχασα καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν ἀρχαιων σοφῶν, καὶ ὅλα τὰ δυστυχήματα ποὺ ἐπροξένησαν σὲ ἄλλους ποντικοὺς καὶ σὲ ἄλλα χρόνια τέτοια διαβολεμένα τεχνάσματα. Ἔζησα τόσον καιρὸ γιὰ νὰ γίνω καὶ ἐγὼ παράδειγμα στοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ μάθουν εἰς βάρος μου πόσο ὀλέθρια εἶναι τὰ ἀχαλίνωτα πάθη καὶ πρὸ παντὸς ἡ λαιμαργια!...

» Λοιπόν, συντρόφια μου, ὁρμῶ, μπαίνω στὸ κλουβὶ καὶ ρίχνομαι ἀπάνω στὸ τυρί. Ἀλλὰ δὲν πρόφθασα νὰ καταπιῶ οὔτε τὴν πρώτη μπουκιά, ὅταν ἀκούω ἕνα κρότο καὶ —ὢ συμφορά! ἡ πόρτα τοῦ κλουβιοῦ πέφτει μὲ ὁρμὴ καὶ μὲ κλείνει. Τὰ χάνω, ζαλίζομαι, ἀνεβαίνω, κατεβαίνω, στριφογυρίζω προσπαθῶ ν' ἀνακαλύψω πουθενὰ καμμιὰ τρύπα γιὰ νὰ βγῶ... τίποτα, ἀδύνατον! Ὅλη τὴ νύχτα πάλαιψα νὰ σπάσω τὸ σιδερένιο κύκλο ποὺ μ' ἔζωνε. Ἀδύνατον! Δὲν ἔχω πιὰ δύναμη νὰ ἐξακολουθήσω αὐτὸ τὸν ἀγῶνα. Δὲν ἀντέχω πιά. Ἀλλοίμονο, ἐδῶ μέσα θὰ πεθάνω. Ἀλλὰ ὄχι· δὲν θὰ μ' ἀφήσετε νὰ χαθῶ ἔτσι, φίλοι μου· θὰ θὰ μὲ βοηθήσετε· θὰ μὲ σώσετε, θυμηθῆτε τὴ ζωὴ ποὺ περάσαμε. Ὅ,τι ἔχω καὶ δὲν ἔχω θὰ τὸ δώσω σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ μὲ σώση».

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ πικρὰ συνωδεύονταν ἀπὸ θρήνους καὶ ἀπὸ στεναγμούς.

Τότε λοιπὸν ἀμέσως γίνεται συμβούλιο ἀπὸ ὅλους τοὺς ποντικοὺς καὶ ἀποφασίζεται ὁμοφώνως τὸ ἑξῆς:

Ἐπειδὴ ἡ μηχανὴ ἐκείνη προσέβαλλε καὶ ἀπειλοῦσε ὁλόκληρο τὸ γένος τῶν ποντικῶν ,ὤφειλαν νὰ ἐξεγερθοῦν ὅλοι καὶ νὰ κάμουν τὰ ἀδύνατα δυνατὰ γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸ φίλο τους.

Μὲ ὅλες τους τὶς δυνάμεις, μὲ ὅλα τους τὰ δόντια καὶ τὰ νύχια, οἱ σύντροφοι προσπαθοῦν νὰ μετακινήσουν τὴν μηχανή. Ἀλλὰ ἡ φάκα εἶναι ὄχι μόνον στερεά, ἀλλὰ καὶ τόσο βαρειά, ὥστε μένει ἀκίνητη σὲ ὅλες τους τὶς προσπάθειες.

Καὶ ἡ ὥρα ἐν τούτοις περνοῦσε.

Ἔπρεπε τέλος πάντων νὰ βροῦν ἕνα τρόπο γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸ φιλακισμένο φίλο τους, ὁ γιὸς τοῦ ὁποίου — ἕνας ἀξιόλογος νεαρὸς ποντικὸς — ἔκλαιγε σὲ μιὰ γωνιὰ ἀπαρηγόρητος, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι πιθανὸν νὰ ἔχανε γιὰ πάντα ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ὤφειλε τὴν ζωή. Ἡ στοργὴ τοῦ ἐνέπνευσε μιὰ ἰδέα.

Οἱ ἄλλοι ποντικοὶ ξεκουραζόντουσαν λίγο, ἐξαντλημένοι ἀπὸ τὸ μάταιο ἀγῶνα, ὅταν ὁ νεαρὸς ἐπροχώρησε μὲ δειλία καὶ τοὺς εἶπε:

—Ἂν κατορθώσουμε, νὰ ρίξουμε χάμω αὐτὴ τὴ μηχανή, ἴσως ὁ πατέρας μου νὰ ἐλευθερωνόταν.

— Μπράβο! φώναξαν ὅλοι — ἀλλὰ μὲ χαμηλὴ φωνὴ γιατὶ φοβόντουσαν μὴ τοὺς ἀκούσουν ἀπ' ἔξω — μπράβο! Ὁ μικρὸς ἔχει δίκηο. Ἂς ἀρχίσωμε πάλι μὲ δύναμη, μὲ θάρρος καὶ ἐπιμονή. Πρόκειται περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ περὶ τῆς ζωῆς ἑνὸς τῶν ὁμοίων μας.

—Καὶ ἔκαμαν νέαν ἔφοδο, πιὸ ὁρμητικὴ τώρα, ἐναντίον τοῦ φρουρίου. Ἔστειλαν καὶ προσεκάλεσαν καὶ τοὺς ἄλλους ποντικοὺς τῆς γειτονιᾶς γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν. Καὶ ὅλοι μόλις ἄκουσαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἔτρεξαν μὲ μεγάλη προθυμία.

Τέλος πάντων μὲ πολὺ κόπο καὶ ἀγῶνα, ἀφοῦ μάτωσαν τὶς μουρίτσες τους στὰ σύρματα κατώρθωσαν ν' ἀνασηκώσουν λίγο τὸ κλουβί. Ἔσυραν τότε ἕνα ξύλο (ξύλα ἦταν ἄφθονα στὸ ὑπόγειο) καὶ τὸ ἔχωσαν ἐπιτήδεια ἀπὸ κάτω· κατόπιν ἄλλο, καὶ πάλι ἄλλο, ἕως ὅτου τὸ κλουβὶ ἔχασε τὴν ἰσορροπία του καὶ ἀναποδογυρίστηκε. Ἀλλὰ μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ ἔπεσε, μετακινήθηκε τὸ ἐλατήριο καὶ ἡ πόρτα ἄνοιξε. Ὁ φυλακισμένος ἦταν ἐλεύθερος.

Ἄ, φίλοι μου! φώναξε. Ἂς φύγωμε ἀπὸ δῶ γρήγορα! ἂς μὴ χάσωμε τὸ καιρό μας, μὲ λόγια μάταια. Ὅταν φθάσωμε στὴ φωλιά μας, τότε θὰ σᾶς εὐχαριστήσω ὅπως πρέπει. Θὰ σᾶς κάμω τραπέζι καὶ χορό.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ποντικοὶ δὲν περίμεναν δεύτερη κουβέντα καὶ ἀκολούθησαν μὲ χαρὰ τὸν εὐγνώμονα φίλο τους.

Φαντάζεσθε πιὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν χαρὰν καὶ τὴν διασκέδαση τῶν ποντικῶν ὅλη τὴ νύχτα ἀφ' ἑτέρου τὴν ἔκπληξη καὶ τὴν ὀργὴ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ὑπογείου, ὁ ὁποῖος τὸ πρωῒ βρῆκε τὴ φάκα του σὲ τέτοια χάλια.

Π. Θ. Κ.
(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Κακὴ χρῆσις τοῦ χρόνου

Ὁ Ἄγγλος Ἑρβέρτος Σπένσερ ἦταν ἕνας μεγάλος καὶ ἔνδοξος φιλόσοφος τοῦ περασμένου αἰῶνα. Ἡ φιλοσοφία του ὅμως, δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ κόσμου νὰ συχνάζῃ στὶς ἀριστοκρατικὲς λέσχες τοῦ Λονδίνου καὶ νὰ παίζῃ τὴν ὥρα ποὺ δὲν εἶχε δουλειὰ καὶ ἤθελε νὰ ξεκουραστῇ λίγο μπιλιάρδο, ποὺ τὸ προτιμοῦσε ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα παιχνίδια.

Μιὰ μέρα στὴ λέσχη, ἕνας νεαρὸς λόρδος τοῦ ἐπρότεινε νὰ παίξουν μαζὶ μιὰ παρτίδα μπιλιάρδου. Ὁ Σπένσερ δέχτηκε. Ἀλλὰ ὁ νεαρὸς ἔτυχε νὰ εἶναι τόσο καλὸς παίκτης, ὥστε ἐτελείωσε ὅλο τὸ παιχνίδι χωρὶς νὰ χάσῃ καθόλου. Καὶ ὁ φιλόσοφος σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἔβλεπε μὲ τὴ στέκα στὸ χέρι, χωρὶς νὰ τοῦ δοθῇ εὐκαιρία νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ οὔτε μιὰ φορά. Ὑπερήφανος πολὺ γιὰ τὸ κατόρθωμά του ὁ νεαρὸς λόρδος, ἄφησε τὴν στέκα του κάτω καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν Σπένσερ, βέβαιος ὅτι θὰ ἐδέχετο τὰ θερμά του συγχαρητήρια. Ἀλλὰ ὁ φιλόσοφος, ὄχι τόσο ἐνθουσιασμένος τοῦ εἶπε:

—Ἀγαπητὲ κύριε, μὴν περιμένετε συγχαρητήρια! Μετρία ἄσκηση καὶ δεξιότης στὸ παιχνίδι αὐτό, φανερώνει πραγματικὰ τὴν καλὴ ἀγωγή. Ἀλλὰ τὸ κακὸ τὸ δικό σας, τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει κάθε μέτρο, φανερώνει ὅτι ἐδαπανήσατε ὅλον τὸν πολύτιμο χρόνο τῆς νεότητός σας σὲ πρᾶγμα ἄσκοπον, ἐλαφρὸν καὶ ἀνωφελές.

Καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου θριαμβευτὴς ταπείνωσε τὸ κεφάλι καὶ ἔφυγε ντροπιασμένος ἐνῶ ἐψιθύριζαν εἰς βάρος του ὅλοι ὅσοι ἦσαν παρόντες στὴ σκηνὴ αὐτή.

Π. Θ. Κ.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ
(Σκίτσο Ἀθ. Γκαμέρα)

Γνώρισα κάποτε μιὰ περήφανη τσαγιέρα. Περηφανευόταν γιὰ τὴν περίφημη πορσελάνη της, γιὰ τὸ ὡραῖο της σχῆμα, γιὰ τὸ πλατύ της χερούλι. Μιλοῦσε γιὰ ὅλα αὐτὰ μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση. Ἀπεναντίας γιὰ τὸ καπάκι της δὲν τῆς ἄρεσε ποτὲ νὰ μιλᾶ. Αὐτὸ εἶχε τὰ ψεγάδια του, καὶ —τέτοια πράγματα, δὲν μᾶς ἀρέσει, βέβαια, νὰ τὰ ἀναφέρωμε. Αὐτὸ ἀναλαμβάνουν οἱ ἄλλοι νὰ τὸ κάνουν. Καὶ μάλιστα μὲ τὸ παραπάνω. Τὰ φλυτζάνια, ἡ γαλατιέρα, ἡ ζαχαριέρα, μὲ λίγα λόγια, ὅλα τ' ἄλλα σκεύη, δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ μὴ προσέξουν τὰ ἐλαττώματα ποὺ εἶχε τὸ καπάκι, κι' ἀκόμα πιὸ ἀδύνατον, νὰ μὴ φλυαρήσουν. Τὸ ἤξερε καλὰ ἡ τσαγιέρα πὼς θὰ μιλοῦσαν πολὺ περισσότερο γι' αὐτά, παρὰ γιὰ τὸ ὡραῖο πλατύ της χερούλι καὶ γιὰ τὴν ἐξαίρετη πορσελάνη της.

—Ὤ, ξέρω καλὰ τί ἀξίζω, μονολογοῦσε. Ἀναγνωρίζω ἀκόμα πὼς ἔχω καὶ τὰ ψεγάδια μου· ἀλλὰ τί μ' αὐτό; τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὰ φυσικά μου προσόντα εἶναι λιγώτερα! Τὰ φλυτζάνια ἔχουν μονάχα χερούλι, ἡ γαλατιέρα τὸ ἴδιο, ἡ ζαχαριέρα μονάχα καπάκι. Ἐγὼ ὅμως ἔχω κι' ἀπ' τὰ δύο, κι' ἐπὶ πλέον τὸ μακρύ μου ράμφος ποὺ μὲ κάνει νὰ φαντάζω σὰν βασίλισσα ἀπάνω στὸ τραπέζι ἀνάμεσα στ' ἄλλα σκεύη τοῦ τσαγιοῦ. Μέσα στὸ πορσελανένιο μου σῶμα θὰ χυθῆ τὸ βραστὸ νερὸ καὶ θὰ ρίξουν τ' ἀρρωματικὰ φύλλα γιὰ νὰ γίνη ἐκεῖ μιὰ ὁλόκληρη ἐπεξεργασία. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀρχόντισα ποὺ κερνάει στοὺς διψασμένους ἀνθρώπους τὸ εὐωδιαστὸ ζεστὸ ποτὸ γιὰ νὰ τοὺς σβύση τὴν δίψα.

Αὐτὰ ἔλεγε ἡ τσαγιέρα, τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν ἀκόμα νέα καὶ ξέγνοιαστη. Στεκόταν ἀπάνω στὸ τραπέζι, μὲ τὸ λινὸ κεντημένο τραπεζομάνδηλο, κι' ἕνα λεπτοκαμωμένο ἄσπρο χεράκι τὴν σήκωνε κάθε τόσο καὶ τὴν ἔγερνε ἀπαλὰ ἀπάνω στὰ φλυτζάνια. Κάποτε ὅμως τὸ λεπτοκαμωμένο ἄσπρο χεράκι, τὴν σήκωσε κάπως ἀδέξια. Ἡ τσαγιέρα ἔπεσε χάμω, τὸ μακρὺ ράμφος ἔγινε κομμάτια, τὸ χερούλι θρύψαλλα. Καὶ τὸ καπάκι; Αὐτὸ δὲν ξέρομε τί ἀπέγινε. Ἔτσι κι' ἔτσι, ποτὲ δὲν ἄξιζε νὰ γίνεται λόγος. Ἀναίσθητη κοιτότανε τώρα ἡ τσαγιέρα στὸ πάτωμα, ἐνῶ ἀπὸ τὶς ἀνοιχτὲς πληγές της, ἐξέφευγε ποταμηδὸν τὸ βραστὸ νερό.

—Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴν φρικτὴ ἐκείνη στιγμή, ἔλεγε ἡ τσαγιέρα, ὅταν διηγόταν ἀργότερα τὶς περιπέτειες τῆς ζωῆς της.

—Ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη, μὲ ὠνόμασαν «ἀνάπηρη» καὶ μὲ πέταξαν σὲ κάποια γωνιὰ ἑνὸς σκοτεινοῦ ντουλαπιοῦ. Ἀργότερα μ' ἔβγαλαν ἀπὸ κεῖ καὶ μὲ χάρισαν σὲ κάποια φτωχὴ γυναῖκα.. Ἔτσι ξέπεσα στὴ μεγαλύτερη φτώχεια καὶ στεκόμουν ἀκίνητη, χωρὶς κανένα προορισμό. Ἀλλὰ τότε ἀκριβῶς, ἄρχισε γιὰ μένα μιὰ καλύτερη ζωή. Μιὰ μέρα μὲ γέμισαν μὲ χῶμα. Ξέρετε τί εἶναι αὐτὸ γιὰ μιὰ τσαγιέρα; Ὅ,τι εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἂν τὸν θάψουν ζωντανό. Ἀλλὰ εὐτυχῶς μέσα στὸ χῶμα φύτεψε κάποιος ἕναν βολβό. Ποιὸς τὸν ἔβαλε, ποιὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ μοῦ τὸν ἔκανε δῶρο, δὲν ξέρω. Πάντως, μοῦ τὸν χάρισανε, κι' αὐτὸ μοῦ ἀρκοῦσε. Τώρα ὁ βολβὸς ἦταν χωμένος στὸ χῶμα, ἦταν μιὰ ζωντανὴ καρδιὰ ποὺ χτυποῦσε βαθειὰ μέσα μου καὶ μοῦ προξενοῦσε ἕνα εὐχάριστο συναίσθημα ποὺ ποτὲ ὡς τότε δὲν εἶχα δοκιμάσει. Μέσα ὑπῆρχε καινούργια ζωή... ἔσφιζαν καινούργιες δυνάμεις. Ὁ σφυγμὸς χτυποῦσε μὲ γοργὸ ρυθμό, ἕνα φυντάνι ἄρχισε νὰ φυτρώνη ἀπ' τὸ βολβό, καὶ σὲ λίγο ξεπετάχθηκε ἕνα ὡραῖο ἄνθος. Τὸ ἔβλεπα, τὸ καμάρωνα, τὸ εἶχα στὰ σπλάγχνα μου καὶ ξεχνοῦσα τὸν ἑαυτό μου κυττάζοντας τὴν ὀμορφιά του. Δὲν μ' εὐχαρίστησε ποτὲ γιατὶ τὸ ἔφερα στὸν κόσμο, ὄχι. Οὔτε κἂν μὲ σκεπτόταν. Εἶχε συνηθίσει νὰ τὸ θαυμάζουν καὶ νὰ τὸ περιποιοῦνται. Κι' ἐγὼ χαιρόμουν γι' αὐτό. Πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ μὴ χαίρομαι;

Μιὰ μέρα, ἄκουσα κάτι. Κάποιος ἔλεγε, ὅτι ἕνα τέτοιο λουλούδι ἄξιζε καλύτερη γλάστρα. Φοβήθηκα. Τί θὰ γινόταν τώρα; Δὲν ἄργησα νὰ τὸ μάθω. Μὲ σπάσανε· μὲ κάνανε χίλια κομμάτια. Ἄχ τί τρομερὸς πόνος! Τὸ λουλούδι ὅμως τοποθετήθηκε σὲ μιὰ μεγάλη κόκκινη γλάστρα. Κι' ἐγώ; Ἐγὼ πετάχτηκα ἔξω στὴν αὐλή, ὅπου κοίτομαι ἀκόμα σὰν ἕνα παληὸ συντρίμι. Ἀλλὰ δὲν παραπονιέμαι. Γιατὶ μέσα μου μένει καὶ θὰ μένη πάντα κάτι: Ἡ ἀνάμνηση· κι' αὐτὴ δὲν μπορεῖ να μοῦ τὴν πάρη κανείς. Θὰ μείνη αἰώνια δική μου.

Γιὰ νὰ γελᾶτε

—Πήγαινε Γιῶργο νὰ δῆς ἂν ὁ μάγερας ἔχει χοιρινὰ πόδια.

Γυρίζοντας σὲ λίγο ὁ Γιῶργος λέει:

—Δὲν μπορῶ νὰ δῶ μαμά, τὶ πόδια ἔχει γιατὶ φορᾶ τὰ παπούτσια του.

«Κρινάκι τῆς Αὐγῆς»

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

«Τὸ τραγούδι τῆς πρωτοχρονιᾶς»

Πάγωσε ἡ γῆ μας· μὰ δὲν πάγωσαν
καὶ τῶν παιδιῶν μας οἱ φωνές...
Τὰ καίει μιὰ ζέστα καὶ μιὰ ἀθῶα πίστη,
καθὼς ἀνοίξαν,—ἄχ! δυὸ ρόδα τὰ χειλάκια τους,
μὲ τὰ συνηθισμένα τους τραγούδια,
νὰ ντύσουν λίγο αὐτή, τὴν γύμνια μας,
νὰ δώσουν λίγη θέρμη στὶς ἐλπίδες μας,
καὶ μιὰ προέκταση στὰ ὄνειρά μας!...
—Ἀκοῦς; γιὰ σένα μᾶς μιλοῦν «καινούριε χρόνε»,
κι' ἐσένα θέλουν νὰ θρονιάσουν στὶς καρδιές μας
αὐτὰ τ' ἀμούστακα παιδιά,— οἱ ἄγγελοι τῶν σπιτιῶν μας,
ποὺ τὴν πικρὴν οὐσία σου δὲν γνωρίζουν,
π' ἄλλο δὲν ξέρουνε, μόνο νὰ τραγουδάνε.
Ἄχ!... πόσος πόνος κρύβεται,
κάτω ἀπ' τῶν παιχνιδιῶν μας τὶς βιτρίνες,
κάτω, ἀπ' τὴν ἑορταστική μας ὄψη·
Ὤ! πὼς μορφάζει, ἡ οἰκουμένη ὁλόκερη,
κάτω ἀπ' τὰ παγωμένα μας χαμόγελα...
Δὲν θὰ ταράξω τῶν παιδιῶν μας τὴν γαλήνη,
γιατὶ τὰ συμπαθῶ, τὰ ὄνειρά τους·
θὰ σμίξω μόνο τὴν γυμνή μου τὴν φωνή,
μὲς στὶς ζεστὲς φωνοῦλες τους φρικτὴ παρατονία,
ὥσπου νὰ κρούσω δυνατά,
τὶς θύρες τῶν αὐτιῶν σου.
—Καινούριε χρόνε· ὡς κύλησες,
λαφρά, πάνω στὴν γῆ μας,
μὴν φέρνεις μόνο τ' ὄνομα,
τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ καινούριου·
γίνε καινούριος στὶς καρδιὲς
καὶ στὴν σκληρὴ ζωή μας.
Φέρε δαβλιὰ νὰ ρίξουμε,
στῆς πίστης μας τὴν πυροστιά,
καὶ βότανα λογῆς - λογῆς,
γιὰ τὶς παλιὲς πληγές μας.
Κάνε ν' ἀνθίσουν τὰ χαμόγελα
στὰ χείλη ποὺ ἔστεκαν βουβά,
κι' ὅπου φωλιάζει ὁ στεναγμός,
καὶ τὸ καυτὸ τὸ δάκρυ,
κάνε τραγούδι νὰ γενῆ,
ποὺ νὰ ξαφνιάση ὅλη τὴν πλάση...
Σκόρπισε τὰ μαυρόνειρα,
καὶ ντύσε τα γαλάζια.
Ἅπλωσε τὴν παλάμη σου,
καὶ σιδερένια φρᾶξε
τοῦ αἱμάτου μας παλιὸ κρουνό·
κι' ὅσα γαρούφαλα ἔσπειρε,
ἀνώφελα, πάνω στὴ γῆ,
κάνε νὰ γίνουνε καρποί,
γλυκοὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους...
Κι' ἀπὸ τὰ χιόνια ποὺ ἔντυσες
τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν μας,
τεχνίτη χρόνε πλᾶσε,
τοῦ πόθου μας τὸ περιστέρι,
μὲ δυὸ φτεροῦγες ζωντανὲς
ἐκφραστικές, μεγάλες,
π' ὅλη τὴ γῆ μας ν' ἀγκαλιάσουν.
Βάλε του μάτια δυὸ ἀναμμένα κάρβουνα,
νὰ σκύβη μὲ συμπόνια νὰ μᾶς βλέπη.
Ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μας πότισέ το,
γιὰ νὰ γροικάη τοὺς παλμούς της,
νὰ αἰσθάνεται καὶ ν' ἀγαπᾶ,,
ὅλους τῆς γῆς μας τοὺς ἀνθρώπους...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΑΣ (Νάξος)

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ὅλοι τάριξαν στὸ διάβασμα!...

(Σκίτσο Πάνθηρα)

Ὁ Χρόνος καὶ οἱ τέσσαρες αἰῶνες του!!

Ὁ Παπούς σύνεχισε μὲ τὰ τρία ἀγαπημένα του ἐγγόνια τὴ συζήτηση γιὰ τὸ Χρόνο.

—Λέγοντας χρόνο αὐτὴ τὴ στιγμή, ἐξήγησε ὁ Παπούς, δὲν ἐννοῶ αὐτὸ ποὺ λέμε ἔτος. Ἐννοῶ, τὸ Χρόνο ποὺ ἡ Ἀρχή του μᾶς εἶναι ἄγνωστη, καὶ ἴσως δὲν ὑπάρχει, τὸ χρόνο ποὺ κυλάει, χωρὶς ἀνάπαυση, χωρὶς κανένα σταθμό, αἰώνιος, χωρὶς τέλος. Ὁ Χρόνος ποὺ εἶναι κι αὐτὸς σὰν τὸ Θεό, χωρὶς ἀρχὴ καὶ χωρὶς τέλος. Ἔτσι τὸν φαντάστηκαν καὶ οἱ Ἀρχαῖοι καὶ τὸν ἐθεοποίησαν δίνοντας του τὸ ὄνομα Κρόνος. Καὶ τὸν ἔκαμαν θεό. Καὶ τὸν φαντάστηκαν τὸ Χρόνο αὐτὸ χωρισμένο σὲ τέσσαρα μέρη. Σὲ τέσσαρες αἰῶνες, ὅπως τοὺς ἔλεγαν: Τὸ χρυσὸ αἰῶνα, τὸν Ἀργυρό, τὸ Χάλκινο καὶ τὸ σιδερένιο.

Γιὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς τὸν ἐφαντάζοντο τὸν Κρόνο - Χρόνο θὰ σᾶς πῶ πῶς τὸν ζωγράφιζαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι.

Στὸν πρῶτο αἰῶνα ὁ Κρόνος βρίσκεται ἀνάμεσα στὰ σύννεφα καὶ βλέπει κάτω στὴ γῆ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι εὐτυχισμένοι καὶ χαρούμενοι. Γιὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς φαίνεται ἐνθουσιασμένος γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων, ζοῦν σὲ ἕνα ἡλιόλουστο τόπο γεμᾶτο δένδρα φορτωμένα ἀπὸ καρπούς. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι γυμνοὶ καὶ ζοῦν κοντὰ μὲ τὰ ἄλλα ζῶα. Καὶ ἄλλος μαζεύει καὶ τρώγει καρπούς. Ἄλλος κόβει λουλούδια, φτιάνει στέφανα καὶ στολίζει μὲ αὐτὰ τὸ κεφάλι του. Ἄλλος τρυγάει τὸ μέλι ἀπὸ τὰ ἄνθη τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων. Ἄλλος χορεύει μὲ τὰ ζῶα. Ἄλλος πάνω σὲ πέτρες προσφέρει θυσία ἀναίμακτη, χωρὶς δηλαδὴ αἷμα, στὸ Θέο. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλοί. Ἡ ἀθωότητα καὶ ἡ καλωσύνη τους εἶναι ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό τους. Ἕνας γέροντας πεθαίνει γελῶντας καὶ εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος, καθὼς βλέπει δίπλα του τὰ παιδιά του τὰ ἐγγόνια του καὶ τὰ δισεγγόνια του.

—Καὶ τὶ ἤθελαν νὰ ποῦν οἱ ἀρχαῖοι μὲ αὐτά; παπού, ρώτησε ἡ Τασία.

—Οἱ ἀρχαῖοι ἔτσι φαντάστηκαν τὴν πρώτη περίοδο τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀγάπης, τῆς ἀφροντισιᾶς, τῆς αὐτάρκειας. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀνάγκες γιὰ νὰ προσπαθήση νὰ τὶς ἱκανοποιήση. Τοῦ εἶναι ἀρκετὰ τὰ δέντρα καὶ οἱ καρποί τους. Ἡ φύση τοῦ δίνει ἄφθονους τοὺς θησαυρούς της. Καὶ τὰ ὄστρακα ἀκόμα τὸν βολεύουν καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη κυπέλλων γιὰ νὰ πιῇ τοὺς χύμους τῶν σταφυλιῶν. Εἶναι ἡ ἀπέραντη εὐτυχία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ζῇ ὁ ἄνθρωπος κοντὰ στὰ ζῶα καὶ κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἔχει ἄγριες διαθέσεις ἢ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἢ γιὰ τὰ ἄλλα ζῶα.

—Ἂν κατάλαβα καλά, διάκοψε ὁ Γιῶργος, οἱ ἀρχαῖοι θέλουν νὰ ὑποστηρίξουν πῶς ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος, ποὺ ζῇ τὴ φυσικὴ ζωή, ποὺ ζῇ χωρὶς πολλὲς φροντίδες εἶναι ὁ πιὸ εὐτυχὴς γιατὶ δὲν ἔχει ἀνάγκες καὶ δὲν ἔχει ἐλαττώματα. Πίστευαν δηλαδὴ κάτι παρόμοιο μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ὑποστηρίζει ἡ παλαιὰ διαθήκη. Γιατὶ καὶ ἡ Γένεση θέλει τοὺς πρωτόπλαστους νὰ βρίσκωνται μέσα στὸν Παράδεισο εὐτυχισμένοι. Νὰ ἔχουν ὅλα τὰ καλά.

—Καὶ μόλις θέλησαν νὰ γνωρίσουν πρόσθεσε ὁ παπούς, τὸ ξύλο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν ἔκαμαν τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ δημιουργήσουν τὴ δυστυχία τους. Νὰ τρῶνε τὸ ψωμί τους μὲ τὸν ἵδρωτα τοῦ προσώπου τους.

Θέλουν λοιπὸν νὰ ποῦνε οἱ ἀρχαῖοι πῶς ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἄνθρωπος ξεκίνησε γιὰ νὰ βρῇ περισσότερα ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶχε, ἄρχισαν νὰ τὸν τρῶνε οἱ πρῶτες ἔγνοιες καὶ οἱ πρῶτε φροντίδες. καὶ αὐτὲς ἦταν οἱ πρῶτες αἰτίες τῆς δυστυχίας τους.

Καὶ γιὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος φεύγοντας ἀπὸ τὸν εὐτυχισμένο αἰῶνα τῆς ἀφροντισιᾶς καὶ τῆς ἀμεριμνησίας, ἀπὸ τὸ χρυσό πραγματικὰ αὐτὸ αἰῶνα, μπῆκε στὸν ἄλλο αἰῶνα: Τὸν Ἀργυρό.

—Τὸν ζωγράφιζαν κι' αὐτόν; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Καὶ βέβαια εἶπε ὁ Παπούς. Αὐτὴ τὴ φορὰ μέσα στὰ σύννεφα φαίνεται ὁ Δίας. Μόλις ἔχει πετάξη τὸν κεραυνό του πάνου σὲ ἕνα δέντρο καὶ αὐτὸ ἔπιασε φωτιά. Οἱ ἄνθρωποι τρέχουν ἔξαλλοι νὰ πάρουν φωτιὰ νὰ τὴν διατηρήσουν ρίχνοντας σ' αὐτὴ ἄλλα ξύλα. Ὁ ἄνθρωπος βασανίζεται τώρα ἀπὸ τὶς πρῶτες του ἔγνοιες καὶ ἀπὸ τὶς πρῶτες του προσπάθειες μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ κάμη καλλίτερη τὴ ζωή του. Καὶ τώρα κάποιος ἄνθρωπος μοχθεῖ σκάβοντας τὴ γῆ γιὰ νὰ βρῇ μέταλλα. ἄλλοι προσπαθοῦν νὰ δώσουν σχήματα στὸ σίδερο, ἄλλοι σκάβουν γιὰ νὰ καλλιεργήσουν τὴ γῆ, ἄλλοι μοιράζουν τὴ γῆ καὶ μαλλώνουν στὴ μοιρασιά. Καὶ ἄλλοι θυσιάζουν ζῶα στοὺς θεούς. Εἶναι οἱ πρῶτες ἐχθροπραξίες μεταξὺ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ δὲν τοὺς φθάνει ἡ θυσία. Παίρνουν τὰ δέρματά τους καὶ τὰ φοροῦν. Δημιουργοῦν ἔτσι τὴν ἀνάγκην τῶν ρούχων. Μὰ κοντὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ σκοτώνει τὰ ζῶα ἔχουν ἀγριέψη κι' αὐτά. Καὶ μεταξύ τους ἔχουν κηρυγμένο ἕνα ἐξοντωτικὸ πόλεμο. Πόλεμο ἄγριο, πόλεμο χωρὶς οἶκτο. Τὸ ἕνα σπαράσση τὸ ἄλλο. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ στὸν περασμένο αἰῶνα δὲν φοβόταν τίποτα. τώρα ἀντιμετωπίζει χίλιους δυὸ κινδύνους...

Καὶ γιὰ νὰ μὴν σᾶς βάλω σὲ κόπο νὰ μὲ ρωτήσετε σᾶς λέω πῶς ὁ αἰῶνας αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θὰ λέγαμε ἡ ἀρχὴ τῶν «ὠδίνων» τοῦ ἀνθρώπου. Δηλαδὴ ἡ ἀρχὴ τῶν πόνων ποὺ θὰ αἰσθανθῇ ὁ ἄνθρωπος καθὼς ὁ χρόνος κυλάει καὶ ἡ ζωὴ ἔχει περισσότερες ἀπαιτήσεις Καί...

—... Ἐρχόμαστε στὸν Χάλκινο αἰῶνα διάκοψε ἡ Τασία.

—Ἀκριβῶς. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν φαίνεται οὔτε ὁ Δίας οὔτε ὁ Κρόνος. Τὰ σύννεφα σχίζει ἕνα ὁλοκόκκινο ἅρμα. Καὶ πάνω του ἄγριος καὶ σκληρὸς ὁ Ἄρης, ὁ Θεὸς τοῦ Πολέμου. Οἱ ἄνθρωποι καὶ πάλι εἶναι ἔξαλλοι. Κτίζουν φρούρια. Φτιάνουν καράβια. Κουρεύουν τὰ πρόβατα, γνέθουν τὸ μαλλὶ καὶ φτιάνουν τώρα ροῦχα μάλλινα. Φτιάνουν μὲ τὸ χρυσὸ νομίσματα καὶ μὲ αὐτὰ ἀγοράζουν ἄλλα πράγματα. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι κατεργάρηδες καὶ ἄλλοι σκακάτηδες... Οἱ ἀρρώστιες ἄγνωστες στοὺς δυὸ προηγούμενους αἰῶνες εἶναι τώρα μιὰ πληγὴ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα... Δὲν ὑπάρχει ἰσότης. Οἱ δυνατοὶ καὶ οἱ δεσπότες ἔχουν τοὺς ἀδυνάτους γιὰ δούλους καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ δουλεύουν ἀκατάπαυστα καὶ νὰ κάνουν τὶς πιὸ βαριὲς δουλειές. Οἱ ἄνθρωποι πολεμᾶνε τώρα μεταξύ τους, μὲ τόξα μὲ ρόπαλα καὶ ἄλλα πρωτόγονα ὅπλα...

Καὶ ἔρχεται ὁ τέταρτος ὁ σιδερένιος αἰῶνας.

Μιὰ Ἐριννὺς ποὺ τὰ μαλλιά της εἶναι δράκοντες κρατάει μιὰ λαμπάδα τὴν ὁποίαν καθὼς πετάει τὴν κουνάει πάνω ἀπὸ τὴ Γῆ.

—Καὶ τὶ εἶναι αὐτὴ ἡ Ἐριννύς; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Ἔτσι ἔλεγαν ἐξήγησε ὁ Παπούς τρεῖς θεὲς τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας. Ἦταν ἡ Ἀληκτώ, ἡ Μέγαιρα καὶ ἡ Τισιφόνη. Θυγατέρες τῆς γῆς καὶ τοῦ Σκότους, τοῦ θεοῦ δηλαδὴ ποὺ προσωποιοῦσε τὸ σκοτάδι, ἦταν θεὲς τοῦ Ἄδη. φύλαγαν τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ τῆς ἁρμονίας τοῦ κόσμου καὶ τιμωροῦσαν αὐστηρὰ κάθε παραβάτη τῶν νόμων αὐτῶν καὶ μάλιστα τῆς μιαιφονίας.

—Καὶ τὶ εἶναι ἡ μιαιφονία Παποῦ; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

—Ἡ λέξη παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα μιαίνω ποὺ θὰ πῇ μολύνω καὶ τὴ λέξη φόνος. Δηλαδὴ ὁ μολυσμένος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ θύματός του.

Οἱ Ἐριννύες λοιπὸν ἦταν οἱ θεὲς τῆς τιμωρίας. Καὶ πιὸ κατάλληλες γιὰ τὰ τιμωρήσουν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ περιφρόνησαν τὴ φυσικὴ ζωὴ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνα γιὰ νὰ δημιουργήσουν τοὺς ἀγωνιώδεις αἰῶνες τοῦ Ἀσημιοῦ καὶ τοῦ χαλκοῦ, δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ φαντασθοῦν οἱ καλλιτέχνες τῆς ἀρχαιότητας. Ἔτσιστὸ σιδερένιο αἰῶνα ἡ Ἐριννύα πετάει πάνω ἀπ' τὴ γῆ καὶ κουνάει τὴ λαμπάδα της φοβερὴ καὶ τρομερὴ μὲ τὰ μαλλιὰ ποὺ κάθε τρίχα τους εἶναι καὶ ἕνας δράκοντας. Στὸ μεταξὺ στὴ γῆ γίνονται τοῦ κόσμου τὰ ἐγκλήματα. Οἱ ἄντρες κακοποιοῦν τὶς γυναῖκες καὶ ὡπλισμένοι καθὼς εἶναι σκοτώνουν κάθε ἀδύνατο καὶ ἄοπλο. Ἄλλοι θυσιάζουν τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ βρέφη στὰ διάφορα εἴδωλα. Μιὰ γυναῖκα κρατάει ἕνα κύπελλο καὶ δίδει νὰ πιῇ ἀπὸ αὐτὸ σὲ ἕνα παιδὶ ποὺ ὁ ἄντρας της ἔχει ἀπὸ προηγούμενο γάμο του. Δηλητήριο εἶχε μέσα του τὸ κύπελλο. Καὶ τὸ παιδὶ πεθαίνη μέσα σὲ δυνατοὺς πόνους. Ἄλλοι μπαίνουν μέσα στὰ σπίτια καὶ τὰ λεηλατοῦν. Ἄλλοι μπαίνουν μέσα στὶς στάνες καὶ τὶς ἀφανίζουν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ δικαιοσύνη. Ἕνας κριτὴς κάθεται στὸ θρόνο του καὶ δικάζει τοὺς ἀνθρώπους. Μὰ ἐνῶ παίρνει ἀπὸ κάποιον κρυφὰ ἕνα πουγγὶ γεμᾶτο χρυσάφι, δέχεται δηλαδὴ δῶρο γιὰ νὰ βγάλη ἄδικη ἀπόφαση προστάζει τοὺς δούλους του νὰ διώξουν μιὰ γυναῖκα μὲ τὰ παιδιά της ποὺ κλαίγοντας ζητοῦν τὸ δίκιο τους. Καὶ ἡ Ἀστραία ἀηδιασμένη καὶ λυπημένη ἀνεβαίνει στὸ ἅρμα της καὶ φεύγει γιὰ τὸν Οὐρανό.

Καὶ τὶ εἶναι ἡ Ἀστραία; ρώτησε ἡ Τασία.

—Εἶναι ἡ Θεὰ τῆς δικαιοσύνης. Κόρη τοῦ Δία καὶ τῆς Θέμιδας φροντίζει γιὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ λυπᾶται ὅταν οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι δίκαιοι καὶ δὲν σέβονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου.

Ἔτσι παιδιά μου οἱ ἀρχαῖοι φαντάστηκαν τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου. Σὰν ἔφυγε ἀπὸ τὴ φυσικὴ ζωὴ ποὺ τὸν ἔκανε ἀθῶο καὶ θέλησε νὰ ἀναζητήση νέους τρόπους γιὰ νὰ ζήση, πήγαινε ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο.

Καὶ ἴσως δὲν εἶχαν ἄδικο.

Ἐκεῖνο ὡστόσο ποὺ εἶναι ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ νὰ προοδεύη. Πάντα ὁ ἄνθρωπος ζήτησε καὶ ζητεῖ νὰ καλλιτερέψη τὸν τρόπο τῆς ζωῆς του καὶ νὰ βρῇ μέσα ποὺ θὰ κάμουν τὸ βίο του πιὸ ἄνετο καὶ πιὸ εὐτυχισμένο. Καὶ αὐτὸ σᾶς ξαναλέω εἶναι μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ αὐτὸ εἶναι καλὸ καὶ εὐλογημένο ἀπὸ τὸ Θεό. Ἀρκεῖ μόνο, παιδιά μου κάθε ἐφεύρεση, κάθε πρόοδο στὴν ἐπιστήμη καὶ στὴν τέχνη νὰ γίνεται γιὰ τὸ καλὸ ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Μὰ ὁ παπούς μιλάει ἀκόμα στὰ ἐγγόνια του. Αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ τὸ χρόνο καὶ τὶς τέσσαρες ἐποχές του. Τὶ ἀκριβῶς εἶπανε θὰ σᾶς τὸ πῶ στὸ ἄλλο φύλλο.

Α.Κ.Μ.

Μὲ τοὺς βοσκοὺς τῆς 'Ηπείρου

Τὴν Ἄρτα τὴν εἴχαμε ἀντικρύσει, πλαγιασμένη στὶς ὄχθες τοῦ Ἀράχθου, ἀπὸ ἕνα ψήλωμα, καθὼς κατεβαίναμε ἀπ' τὰ Γιάννενα. Ἦταν καταπράσινη κι' ἡ ὡραία Βυζαντινὴ ἐκκλησία, στὴ μέση τῆς πολιτείας, τῆς ἔδινε γραφικώτατη ὄψη.

Τώρα, τριγυρίζομε στοὺς δρόμους της κι' ἐπισκεπτόμαστε μιὰ-μιὰ τὶς περίφημες Βυζαντινὲς ἐκκλησίες της, τὴν «Παρηγορήτισσα», τὴν «Ἁγία Θεοδώρα», τὸν «Ἅγιο Βασίλειο». Στολίδι ὁ κάθε ναὸς μὲ τὰ γραφικὰ τέμπλα του, τὸν ὡραῖο ρυθμό του, τὴν παλιὰ ἀρχοντιά του. Τί ἐξέλιξη ποὺ παίρνουν ἀλήθεια κι' οἱ πολιτεῖες κι' οἱ τόποι, ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς αἰῶνες! Ἡ Ἀμβρακία, πανάρχαια ἰσχυρὴ πόλη, ποὺ εἶχε στείλει στὴν μάχη τῶν Πλαταιῶν πεντακόσιους ἥρωες, ἡ πόλη ποὺ ἡ Σπάρτη καυχόταν γιὰ τὴ συμμαχία της στὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο, ἔγινε μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἡ Ἄρτα, μιὰ Πατρικία Βυζαντινή, ποὺ κράτησε τὸν Ἑλληνισμό της, ὅταν ἡ δυνατὴ Αὐτοκρατορία ἔπεσε κάτω ἀπ' τὸ Φράγκικο σπαθί.

Ὕστερα, μέσα στὸ σκοτάδι ποὺ σκέπασε ὅλη τὴ Βαλκανικὴ κάτω ἀπ' τὴ δουλεία τῶν Τούρκων, ἡ Ἄρτα κράτησε πάλι τὸ φῶς της. Ἵδρυσε σχολὲς ὅπου σπούδασαν δάσκαλοι τοῦ Γένους κι' ὅπου δίδαξαν ἄνδρες σοφοί, σὰν τὸν Παλλαδᾶ, τὸ Μητροπολίτη Μακάριο κι' ἄλλους.

Ἔτσι, τὴ βλέπομε τὴν Ἄρτα, ποὺ μόνο τὸ 1881 μαζὶ μὲ τὴ Θεσσαλία ξέφυγε ἀπ' τὰ χέρια τῶν Τούρκων.

Καὶ τώρα, νάτην μιὰ ὄμορφη πολιτεία Ἑλληνική, μὲ ὡραῖα σπίτια, δρόμους καινούργιους, ἠλεκτροφωτισμένη καὶ πολυστόλιστη μὲ τὶς ἐκκλησιές της, τοὺς κήπους της, τὰ ἐμπορικά της.

Ἔχουμε κονέψει σ' ἕνα φιλόξενο σπίτι μιᾶς παλιᾶς συμφοιτήτριάς μου, ποὺ παντρεύτηκε μ' ἕναν Μετσοβίτη χρυσικό, ποὔχει τώρα κατάστημα στὴν Ἄρτα...

Ἕνα βράδυ τῆς εἴπαμε τὸν καϋμό μας. Ὁ Φάνης—ποιὸς ἄλλος;—παραπονέθηκε πὼς δὲν εἴχαμε διαλέξει κατάλληλη ἐποχή, γιὰ νὰ κάμωμε τὸ ταξίδι μας στὴν Ἤπειρο καὶ μέσ' στὸ βαρὺ χειμῶνα ποὺ μᾶς βρῆκε φέτος, δὲ μποροῦμε νὰ δοῦμε τὶς ὀρεινές της περιοχές, ποὺ τόσα ἔχουμε ἀκούσει γιὰ τὶς ἐξαίσιες καλλονές τους.

—Σὰν τί θἄθελες νὰ δῆς ἀγόρι μου; ρώτησε ἡ καλόκαρδη Δέσπω, ἡ φίλη ποὺ μᾶς παράστεκε πρόθυμη πάντα νὰ μᾶς εὐχαριστήση.

—Ἔχω ἀκούσει γιὰ τὴ χαράδρα τοῦ Βήκου, εἶπε ὁ Φάνης. Μὰ ποῦ νὰ πᾶμε ποὺ θἆναι πνιγμένη στὰ χιόνια!

—Ἡ χαράδρα τοῦ Βήκου, ἀγόρι μου, εἶναι ἀπάτητη τώρα. Μὰ ἔχεις δίκιο ποὺ θέλεις νὰ τὴ δῆς. Εἶναι κάτι ποὺ ξεπερνᾶ τὴ φαντασία. Ἔχει μάκρος εἴκοσι χιλιόμετρα· ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ Τσεπέλοβο καὶ τελειώνει στὸ Πάπιγγο. Πῆγα τὸ καλοκαῖρι, καὶ θὰ μοὺ μείνη ἀξέχαστο τὸ πανόραμά της: Θεόρατοι βράχοι, ὣς ἑφτακόσια μέτρα ψηλοί, τὴν κλείνουν ἀπὸ τὰ πλάγια. Κι' ἀπὸ τὶς φλέβες της, ἀναβλύζουνε ἄφθονα νερὰ ποὺ κελάρυζαν ὁλοῦθε, μ' ἕνα γλυκύτατο ψίθυρο ποὺ γινόταν συχνὰ βουητό. Πηγὲς δροσερὲς μᾶς δροσίζανε, κάθε στιγμή, καθὼς περπατούσαμε στὴ βαθειά της κοίτη. Μά, τὰ πιὸ μεγάλα ποτάμια, κυλοῦσαν ἀπὸ ψηλά, βουεροὶ καταράχτες καὶ μᾶς ξεκούφαιναν. Ὅλα τὰ βράχια τριγύρω ἀντιλαλοῦσαν τὸ βουΐσμά τους.

—Ἄγριο τοπεῖο, εἶπα γοητευμένη ἀπ' τὴν περιγραφή.

—Κι' ὅμως στὶς πιὸ βαθειὲς ρεμματιές, πρόσθεσε ἡ νεαρὴ Ἠπειρώτισσα, ἡ χαράδρα εἶναι κατάφυτη ἀπὸ βλάστησι. Τὰ λουλούδια, κρῖνα καὶ νάρκισσοι, εἶναι τόσο πυκνὰ ποὺ μὲ κόπο περνᾶς, ἂν δὲ θὲς νὰ τὰ καταστρέψης. Κι' ἀπὸ ψηλά, σ' ἀγναντεύουν τὰ ἔλατα κι' οἱ ὀξυές, οἱ φρουροὶ τῶν βουνῶν μας. Εἶναι τόσο πυκνὰ δασωμένο τὸ μέρος, ποὺ παίρνουν τσεκούρια οἱ ἐκδρομεῖς γιὰ ν' ἀνοίξουνε δρόμο στὸ πέρασμά τους.

—Κρῖμα! Τί χάνομε! φώναξε ὁ Φάνης, ἀπελπισμένος κι' ἀναστέναξε βαθειά.

—Ὄχι καὶ τόσο μεγάλος καϋμός, ἀγόρι μου, εἶπε ἡ Δέσπω. Ἐλᾶτε τὸ καλοκαῖρι καὶ θὰ σᾶς πάω ἐγὼ στὰ Ζαγοροχώρια καὶ στὴ Χαράδρα τοῦ Βήκου.

—Τὸ καλοκαῖρι, εἶπε ἡ Μυρτὼ λυπημένη κι' αὐτή, γιὰ τὸ Φάνη μας εἶναι ἀδύνατο. Ἔρχεται ὁ πατέρας του ἀπὸ τὴν Ἀμερική, νὰ τὸν πάρη πάλι μαζί του. Μὲ κόπο τοῦ τὸν κρατοῦμε δυὸ χρόνια τώρα.

—Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε, εἶπε αἰνιγματικὰ ὁ μικρὸς μετανάστης. Δὲν φεύγω ἐγώ, ἂν δὲ δῶ τὴν Ἑλλάδα... Καὶ πάλι τὰ λέμε !

—Ἄσε τὰ σχέδια, Φάνη, τὸν ἔκοψα, ἔχουμε καιρό. Ὅσο γιὰ τὴ χαράδρα, νομίζω ὅτι τὴν εἶδες πολὺ ζωντανὰ μὲ τὴ φαντασία σου, ὅπως ὅλοι μας. Ἡ Δέσπω τὴν περιέγραψε τόσο ὡραῖα!

—Ναί, μὰ ἐγὼ θέλω νὰ ζήσω λίγον καιρὸ μὲ τσοπάνους... Νὰ τοὺς ἀκούσω νὰ ἱστοροῦν τὴ ζωή τους, τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμά τους, νὰ τραγουδοῦν τὰ ὡραῖα τραγούδια τους. Θέλω νὰ γνωριστῶ μὲ τοὺς βοσκοὺς τῆς Ἠπείρου...

—Κι' αὐτὸ θὰ γίνη, εἶπε ἡ εὐγενικιὰ οἰκοδέσποινα. Οἱ τσοπάνοι βρίσκονται τώρα στοὺς κάμπους, καὶ στὶς πλαγιὲς τὶς πιὸ χαμηλές, ὅπου ἔχουν τὰ χειμαδιά τους. Τὴν Πέμπτη μάλιστα, ἔχουμε παζάρι στὴν Ἄρτα, κι' ἡ πόλη γεμίζει ἀπ' τοὺς κατοίκους τῶν γύρω χωριῶν ποὺ ἔρχονται νὰ ψωνίσουν. Ὁ ἄνδρας μου ἔχει ἕνα βοσκὸ συγγενῆ, ποὺ μᾶς ἐπισκέπτεται κάθε τόσο. Αὔριο βράδυ θὰ βρίσκεται ἐδῶ. Λοιπόν, θὰ τὸν βάλω νὰ σᾶς μιλήση γιὰ τὴ ζωὴ τῶν τσοπάνων.

—Θἆναι πολὺ ἐνδιαφέρον, εἶπε κι' ὁ Λεωνίδας.

Τ' ἄλλο βραδάκι, ὁλόγυρα ἀπὸ τὸ τζάκι τῆς μεγάλης κάμαρας, ἐνῶ γλυκότριζαν τὰ κούτσουρα στὴ φωτιά, κι' ἡ ζέστα κι' ἡ θαλπωρὴ βοηθοῦσε τὴ φαντασία ν' ἁπλώση τὰ φτερά της, μεταφερθήκαμε μὲ τὰ λόγια ἑνὸς τσοπάνου στὰ ψηλώματα τῶν βουνῶν, στὶς ἀετορράχες τῆς Πίνδου, στὸ Μιτσικέλι καὶ στὰ Τζουμέρκα. Θὰ σᾶς μεταδώσω τὰ λόγια τοῦ γέρου τσοπάνου, ἀλλάζοντας μόνο τὴν προφορά, γιὰ ν' ἀκολουθήσετε πιὸ ἄνετα τὴ διήγησή του:

—Ξέρεις τί λέμε ἐμεῖς οἱ τσοπάνοι γιὰ σᾶς τοὺς ἄλλους ποὺ ζῆτε στὰ καμποχώρια; ἄρχισε ὁ γέρος χαμογελώντας. Πὼς ζῆτε κρυφὰ ἀπὸ τὸ Θεό.

—Καὶ δὲν ἔχετε ἄδικο τὸν ἔκοψα γιὰ νὰ δυναμώσω τὸν ἐνθουσιασμό του. Στὴν Κρήτη λένε πὼς οἱ καμπίσοι δέν ἔχουν ψυχή, τὸ θυμᾶσαι Μυρτώ;

—Ναί, μᾶς τὄπονε στὰ Σφακιά, μὲ μεγάλη περιφρόνηση γιὰ τοὺς πεδινοὺς πληθυσμούς. Μὰ κι' ἡ ἀρχαία μυθολογία δὲν ἔχει τοποθετήσει στὴν κορφὴ τοῦ Ὀλύμπου τοὺς πιὸ μεγάλους θεούς;

—Πάλι στὴ μυθολογία θὰ μᾶς γυρίσετε· εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ἀφῆστε αὐτὸν τὸν Ὀλύμπιο σύγχρονο ἄνθρωπο νὰ μᾶς περιγράψη τὴ ζωὴ τὴ σημερινή, τῶν βουνῶν τῆς Ἠπείρου.

—Ἔχει, παιδάκια μου, καὶ τὰ βάσανά της, εἶπε ὁ τσοπάνος. Τὸ κλῖμα μας πάνω στὸ Μέτσοβο, κάπου ἐνιακόσια μέτρα, εἶναι σκληρό. Ἐκεῖ εἶναι ὅλο βουνά, ὁ Ζυγός, οἱ κορφὲς Λάκμενα, Περιστέρι κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες, παιδόγκωνα τῆς μεγάλης Πίνδου, ποὺ κατεβάζει τοὺς χειμῶνες τὰ χιόνια μὲ τὸ τσουβάλι. Τὰ σπίτια μας εἶναι σκεπασμένα μὲ πλάκες κι' ὄχι κεραμίδια, καὶ σκεπαζόμαστε μὲ βαρειὲς φλοκάτες.

—Ποὺ τὶς ὑφαίνουνε χρυσοχέρες οἱ Μετσοβίτισσες, εἶπε ἡ Δέσπω. Τὰ ὑφαντά τους, κάπες, κουβέρτες, καὶ κάθε λογῆς στρωσίδι, εἶναι ξακουστά. Μὰ οἱ ἄνδρες δὲν πᾶνε πίσω στὴν τέχνη. Ὑφαίνουν κι' αὐτοὶ μὲ χρυσὰ κι' ἀσημένια σύρματα κι' ἀπ' τὰ χέρια τους βγαίνουν δαντέλλες σωστές.

—Πές τα, κόρη μου, εἶπε ὁ γέρος περήφανος. Μά, ἂς ποῦμε καὶ γιὰ τοὺς δόλιους τοὺς κτηνοτρόφους, ποὺ δέρνονται ἀπ' ὅλους τοὺς καιρούς. Κι' ὅμως, οἱ τσελιγκάδες ἔχουν τὸ στῆθος ξεσκέπαστο, γιατὶ τὄχουν συνηθίσει στὸ κρύο.

Καὶ χτύπησε τὸ γυμνὸ τριχωτό του στῆθος, ποὺ ξεχώριζε σὰ μαρμάρινο, μέσα ἀπὸ τ' ἄσπρα μάλλινα σκουτιά.

—Ἑκατὸ πενῆντα χιλιόμετρα λένε πὼς εἶναι τὸ μάκρος τῆς Πίνδου, ἐξακολούθησε ὁ γέρο τσοπάνος. Ἐκεῖ ἔχουν τὶς φωλιές τους οἱ βλάχοι, τὸ καλοκαῖρι. Στὶς χαράδρες της τρέχουν νερά, στὶς κορφές της μανιάζουν οἱ ἄνεμοι. Ἤρεμο καιρὸ δὲ γνωρίζει. Δρῦς κι' ὀξυές, ἔλατα, κέδρα, καστανιὲς κι' ἄλλα πλῆθος δασόδεντρα, τὴ σκεπάζουν. Τὸ νερό της οἱ πεδινοὶ δὲ μποροῦν νὰ τὸ πιοῦν γιατὶ «ἔχει μέσα γυαλιὰ καὶ κόβει». Ἔ, καὶ νἀρχόσαστε ἕνα καλοκαῖρι στὸ Μέτσοβο νὰ σᾶς φιλέψω, τυρὶ καὶ δροσερὸ ξυνόγαλο. Νὰ δῆτε ζωντανεμένο τὸν τόπο ἀπὸ ἀμέτρητα κοπάδια, ποὺ τραγουδοῦν μὲ τὰ μουσικά τους κουδούνια.

Ἔβαλε τὸ χέρι του πίσω ἀπ' τὸ κεφάλι κι' ἄρχισε τὸ τραγοῦδι.

Ἄχ πότε θἄρθη ἡ ἄνοιξη
«' ὄμορφο καλοκαῖρι,
ν' ἀνθίση ὁ γαῦρος κι' ἡ ὀξυὰ
νὰ βγάλη ἡ γῆς χορτάρι!

Κι' ὕστερα συνέχισε τὴν ἀφήγησή του.

—Τότε ποὺ λέτε ἀνηφορίζουμε κι' ἐμεῖς γιὰ τ' ἀψήλου, σιγὰ-σιγὰ γιατὶ δὲν ἀντέχουν τὰ νεογέννητα ἀρνάκια. Σὰ φτάσωμε στὶς κορφές, κάνουμε τὸν «κοῦρο», μεγάλη γιορτὴ γιὰ τοὺς τσοπάνους. Κουρεύομε δηλαδὴς τὰ ζᾶ, καὶ γεμίζουμε χρήματα τὸ κεμέρι. Σὰ φᾶνε τὰ ζωντανὰ τὸ χορτάρι, ἀνηφορίζουμε σ' ἄλλη πλαγιά, κουβαλόντας τὰ σύνεργα. Δὲν ἔχουμε καὶ πολλὲς ἀπαιτήσεις: Μιὰ στάνη, ἕνα ἀπάνεμο, μιὰ δροσοπηγὴ καὶ καμμιὰ φλογέρα γιὰ τὰ τὸ ρίχνουμε ἔξω καὶ νὰ κουβεντιάζουμε μὲ τὸν Πλάστη...

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἔτρεξε ἀμέσως καὶ πληροφορήθηκε ὅτι πήγαινε γιὰ τὸ Τριέστι.

Ἡ τύχη τοῦ χαμογελοῦσε πάλι!

Φορτωμένος μὲ τοὺς πολύτιμους θησαυροὺς ποὺ εἶχε κλέψει ἀπὸ τὶς χανούμισσες καὶ τὴν Μπουμπουλίνα εἶχε πιὰ ἀρκετὰ χρήματα γιὰ νὰ ζήση στὸ Τριέστι σὰν ἄρχοντας. . .

Ἀνέβηκε στὸ καράβι τάχα νὰ ρωτήση κάτι, κι᾿ ἐκεῖ ἀκριβοπληρώνοντας τὸν ναῦλο του ἔμεινε καὶ τὸ καράβι ποὺ ἔφευγε τὸν πῆρε μαζί του.

Ὁ Λάμπρος ποὺ ὁ Βάρθακας τοῦ εἶχε πῆ νὰ τὸν περιμένη λίγο ὥς νὰ μιλήση στὸν καπετάνιο, εἶδε παραξενεμένος τὸ καράβι ν᾿ ἀνοίγη τὰ πανιά του καὶ ν᾿ ἀπομακρύνεται.

Μὴ μπορώντας νὰ κάνη τίποτε, καβάλλησε τὸ ἄλογό του καὶ γύρισε στὴν Τρίπολη.

ΚΑΛΛΙΟ ΑΡΓΑ ΠΑΡΑ ΠΟΤΕ

Ὅλη τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Μπουμπουλίνα τὴν πέρασε μὲ τοὺς καπετάνιους προσπαθώντας νὰ τοὺς πείση ὅτι ἦταν χρέος τους νὰ σώσουν τὶς χανούμισσες.

Ὕστερα ἀπὸ ζωηρὲς συζητήσεις κατάφερε νὰ πάρη μὲ τὸ μέρος της τὴν πλειοψηφία.

Περίμενε λοιπὸν ἥσυχη τὸν Βαρθακα καὶ τὸν Λάμπρο νὰ γυρίσουν μὴ μπορώντας νὰ καταλάβη γιατὶ ἀργοῦσαν τόσο.

Κουβέντιαζε γι᾿ αὐτὸ μὲ τὸν Πάνο Κολοκοτρώνη ὅταν παρουσιάστηκε ὁ Λάμπρος καταϊδρωμένος καὶ ὀργισμένος.

—Γιατὶ ἀργοπορήσατε τόσο; ρώτησε ἡ Μπουμπουλίνα. Ποῦ εἶναι ὁ γραμματικός;

—Ἔφυγε γιὰ τὸ Τριέστι καπετάνισσα! ἦταν τὰ πρῶτα λόγια ποὺ πρόφερε ὁ Λάμπρος.

—Ἔφυγε; Ποιὸς ἔφυγε; Ποῦ εἶναι ὁ Ζυγομαλᾶς;

—Ποιὸς Ζυγομαλᾶς; Βάρθακα τὸν λένε καπετάνισσά μου!

—Ποιὸν λένε Βάρθακα;

—Τὸν γραμματικὸ ποὺ πῆγα στοὺς Μύλους. Δὲν ξέρω κανένα Ζυγομαλᾶ. Πήγαμε στὸ λιμάνι στοὺς Μύλους. Ὁ Βάρθακας ἀνέβηκε σὲ μιὰ γολέτα τάχα νὰ πῆ κάτι τοῦ καπετάνιου καὶ σὲ λίγο τὴν εἶδα νὰ κάνη πανιά. Τώρα τραβάει γιὰ τὸ Τριέστι !

—Τὴν ἔπαθα! φώναξε ὀργισμένη ἡ Μπουμπουλίνα. Πῆρε τὰ χρυσαφικὰ ὁ ἄτιμος καὶ τώρα θὰ περάση ζωὴ καὶ κότα στὸ Τρέστι ! Καλὰ Λάμπρο! Σ᾿ εὐχαριστῶ. Πήγαινε νὰ ξεκουραστῆς τώρα.

Ὅταν ἔμεινε μόνη μὲ τὸν Κολοκοτρώνη, τοῦ διηγήθηκε τὸ ἄτιμο σχέδιο τοῦ Βάρθακα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ γράψη στὸ στατόπεδο τῶν Πατρῶν γιὰ νὰ μάθη ποιὸς ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

—Ὅτι γίνεται δὲν ξεγίνεται! εἶπε τέλος. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη θεραπεία παρὰ μόλις ξημερώση νὰ προσπαθήσωμε νὰ μεταφέρωμε τὸ χαρέμι τοῦ Βεζύρη ἐδῶ γιατὶ ἡ ἀνακωχὴ τελειώνει ἀπόψε

Ἡ ἡρωϊκὴ Σπετσιώτισσα δὲν ἔκλεισε μάτι ὅλη τὴν νύχτα ἀπὸ τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὴν ἀνησυχία της. Μονάχα κοντὰ στὰ ξημερώματα τὴν πῆρε λίγο ὁ ὕπνος.

Ὡστόσο πρὶν σκάση ὁ ἥλιος ἦταν στὸ πόδι μὲ τὸν Πάνο Κολοκοτρώνη καὶ τὰ παλληκάρια του κι᾿ ἔτρεξε στὸ Σεράγι.

Δυὸ ἀτυχήματα ὅμως τὴν ἐμπόδισαν νὰ φτάση ἐγκαίρως. Πρῶτα μιὰ σφαίρα χτύπησε τὸ ἄλογό της καὶ τόριξε χάμω

Φορτωμένος πολύτιμα ἀντικείμενα

νεκρὸ καὶ δεύτερο οἱ στρατιῶτες της ὅταν εἶδαν τὸ κακὸ ποὺ γινόνταν στὴν Τριπολιτσᾶ, τὴν ἐγκατέλειψαν καὶ ἔτρεξαν νὰ λάβουν κι᾿ αὐτοὶ μέρος «στὸ γλέντι». Ἔτσι μονάχη μὲ τὸν Πάνο Κολοκοτρώνη καὶ τὸν Λάμπρο πατοῦσε πάνω στοὺς σκοτωμένους στοὺς στενοὺς δρόμους τῆς Τρίπολης βιαστικὴ γιὰ νὰ φτάση ἐγκαίρως στὸ χαρέμι.

Σὲ λίγο βρέθηκε μπροστὰ σ᾿ ἕνα φοβερὸ θέαμα. Τὸ Σεράγι εἶχε πιάση φωτιὰ καὶ τὸ εἶχαν ζώση ἡ φλόγες κι᾿ ὁ καπνός. Δὲν μποροῦσαν νὰ ξεχωρίσουν μήτε ποῦ ἦταν ἡ πόρτα.

Κι᾿ ἀπὸ μέσα ἀντηχοῦσαν φωνὲς καὶ κλάμματα. Ὁ Πάνος προσπαθοῦσε νὰ τὴν κάνη νὰ ἀφήση τὸ σχέδιό της νὰ σώση τὶς χανούμισσες, ἀλλὰ ἡ Μπουμπουλίνα μῆτε νὰ τ᾿ ἀκούση.

—Ἔδωσα τὸν λόγο μου καὶ θὰ τὸν κρατήσω! ἔλεγε. Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ !

Καὶ τραβώντας τὸ σπαθί της ρίχτηκε μὲς στὸν καπνό.

Ὁ Πάνος καὶ ὁ Λάμπρος τὴν ἀκολούθησαν. Δὲν εἶχαν προχωρήσει οὔτε ἕνα βῆμα, ὅταν ἀκούστηκε ἕνας τρομερὸς θόρυβος, κι᾿ ἀπὸ ψηλὰ ἔπεφτε ἕνα κορμί.

Ἦταν ἐκεῖνος ὁ Μανιάτης ποὺ τὸν εἴδαμε νὰ πηδάη ἀπὸ τὸ παράθυρο φορτωμένος τὰ κλεψίμια του.

Ἡ Μπουμπουλίνα ἔτρεξε κοντά του καὶ τὸν ρώτησε ποιὸς ἦταν.

—Δὲ σᾶς ἐνδιαφέρει τ᾿ ὄνομά μου! εἶπε μὲ μῖσος ὁ κλέφτης. Μὴν κάνης πὼς ἀπλώνεις χέρι στὰ πλιάτσικά μου, γιατὶ στὴν ἄναψα!

—Δὲν θέλομε τὰ πλιάτσικά σου. . . . Πές μας μονάχα πόσες γυναῖκες βρίσκονται ἀκόμη στὸ κονάκι. . . .

—Πολλές! Αὐτὲς μοῦ ἔδωσαν ὅλα τοῦτα!

—Εἶναι λοιπὸν ἀκόμη ζωντανές;

—Ὅπως τοῦ λόγου σου κι᾿ ἡ ἀφεντιά τους. Μάρτυράς μου ὁ Θεὸς ὅτι ἐγὼ σκότωσα καμμιά.

—Ἤσουν μόνος σου ἀπάνω;

—Πρὶν ναί. Τώρα μπῆκαν κι᾿ ἄλλοι.

—Πολλοί;

—Ποῦ νὰ ξέρω;

—Ζωντανὲς λοιπὸν εἶναι οἱ χανούμισσες.

—Ναί. Τρέξτε νὰ τὶς προφτᾶστε πρὶν πάθουν κακό!

—Ἀπὸ ποῦ εἶναι ἡ πόρτα;

—Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά. . Ὅπου ἀκόμα δὲν ἔχει ἁπλωθῆ ἡ φωτιά. . . .

—Δεῖξε μας τὸν δρόμο. Εἶμαι ἡ Μπουμπουλίνα.

Τὸ μαγικὸ ὄνομα τῆς Σπετσιώτισσας ποὺ ἦταν πασίγνωστο στὸ Πανελλήνιο, ἔκανε τὸν Μανιάτη κλέφτη νὰ σταθῆ σὲ προσοχή.

—Στὶς διαταγές σου καπετάνισσα! ψέλλισε καὶ τοὺς ὁδήγησε στὴν πόρτα.

Ἀφοῦ τοὺς ἐξήγησε πῶς νὰ μποῦν, ἔφυγε· ἡ Σπετσιώτισσα μὲ τοὺς δυὸ συντρόφους της ὥρμησαν στὴ σκάλα.

Ὅταν ἔφτασαν στὸ χαρέμι, τὰ κλάμματα τῶν γυναικῶν καὶ οἱ φωνὲς τῶν στρατιωτῶν ἀκούγονταν τόσο δυνατὰ ποὺ ὁδήγησαν τὴν Μπουμπουλίνα καὶ τοὺς συντρόφους της στὸ μέρος ποὺ ἔπρεπε.

Ὅταν μπῆκαν στὸ μεγάλο ὀντᾶ, βρῆκαν μερικοὺς ἀτάκτους στρατιῶτες

νὰ πλιατσικολογοῦν, ἐνῶ οἱ γυναῖκες συγκεντρωμένες στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δωματίου ἔκλαιγαν φοβισμένες.

—Μὴν φοβᾶστε καλές μου! εἶπε μὲ καλωσύνη ἡ Μπουμπουλίνα. Εὐτυχῶς ἔφτασα στὴν ὥρα γιὰ νὰ σᾶς σώσω! Τώρα τελείωσαν τὰ βάσανά σας.

—Σὲ στέλνει ὁ Ἀλλὰχ κυρά μου! ἔλεγαν κλαίγοντας τώρα ἀπὸ χαρὰ οἱ χανούμισσες. Ἂμ τὸ ξέραμε μεῖς πὼς μιὰ ρωμιὰ καπετάνισσα δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ μᾶς γελάση!

Στὸ μεταξὺ ὁ Πάνος Κολοκοτρώνης κι' ὁ Λάμπρος ἔδιωξαν τοὺς πλιατσικολόγους κι' ὁδήγησαν τὶς τρομαγμένες γυναῖκες στὴν πόρτα.

Βγῆκαν σ' ἕνα κῆπο κι' ἀπὸ κεῖ ὁ Ἀναγνωσταρᾶς τὶς συνώδεψε μὲ συνοδεία στὸ παλάτι τοῦ Μουσταφᾶ.

Ἀπὸ κεῖ ἦταν πιὰ εὔκολο νὰ τὶς βγάλουν ἀπὸ τὴν πόλη καὶ νὰ τὶς μπαρκάρουν σ' ἕνα καράβι ποὺ ἔφευγε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ Μπουμπουλίνα ἔλαβε ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Πάτρα ὅπου τὶς ἔδιναν σωστὲς πληροφορίες γιὰ τὸν αἰσχρὸ καὶ ἄθλιο Βάθρακα.

Δάγκωσε τὰ χείλη της ἀπὸ θυμὸ σὰν ἔμαθε τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ ἦταν ἀργά. Ὁ πονηρὸς βρισκόταν ἀσφαλισμένος στὴν Εὐρώπη μὲ τοὺς θησαυροὺς ποὺ εἶχε κλέψει!

Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ

Πρέπει ν' ἀφήσωμε τὴν διήγησή μας στὴν Τρίπολη ποὺ ἦταν πιὰ στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ μεταφερθοῦμε γιὰ λίγο στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου, τὰ Γιάννενα ὅπου εἶχε καταφύγει μιὰ Σουλιώτισσα, ἡ Μάρω, φίλη τῆς Διαμάντως στὴν σπηλιὰ τοῦ Ἀνδρούτσου.

Ἡ Μάρω ἦταν πολὺ ἀνήσυχη γιὰ τὴν τύχη τῆς κόρης τοῦ Καρέτου ποὺ ἔφυγε καθὼς νόμιζε μὲ τὸν Ἀνδρόνικο, χωρὶς νὰ συλλογιστῆ νὰ πάρη μαζί της καὶ τὴν φιλενάδα της ἀφηνοντάς την σχεδὸν ὁλομόναχη μέσα σὲ τόσους ἄντρες.

Καὶ ὁ φόβος της ἦταν αὐτός: ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος μαθαίνοντας πὼς ὁ Ἀλῆ πασᾶς πρόσφερε σημαντικὸ χρηματικὸ ποσὸ στὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσο γιὰ νὰ τοῦ στείλη τὴν κόρη τοῦ Καρέτου, ξεγέλασε τὴν Διαμάντω καὶ τὴν πῆγε στὴν πόλη ποὺ ὁ Καρέτος σὰν ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τὴν ὑπεράσπιζε ἐναντίον τοῦ στρατοῦ τοῦ Σουλτάνου.

Τὰ Γιάννενα παρ' ὅλα τ' ἀρχοντικὰ τῶν Ἑλλήνων ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μιὰ ἀπὸ τὶς συνειθισμένες τουρκοπόλεις. Οἱ δρόμοι ἦταν στενοὶ κι' ἀνηφορικοί, κακοστρωμένοι καὶ ἀκάθαρτοι, ἡ ἀγορὰ σκοτεινὴ καὶ γενικὰ ἡ πόλη παρουσίαζε εἰκόνα φτώχιας καὶ τρομοκρατίας.

Τὸ μόνο μεγαλόπρεπο οἰκοδόμημα ἦταν τὸ τζαμὶ τοῦ Καλὸ πασᾶ, ποὺ ἦταν στολισμένο μὲ κολῶνες ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο ναὸ τοῦ Πλούτωνος. Ἕνα νησὶ ἦταν στὴ μέση στὴ λίμνη ὅπου ὑψώνονταν τὰ μεγαλόπρεπα τζαμιὰ καὶ τὸ παλάτι τοῦ Βεζύρη.

Τὸ παλάτι ἦταν ὀχυρωμένο μὲ προμαχῶνες καὶ τείχη. Ἐδῶ ἦταν καὶ τὸ περίφημο φρούριο «Λιθαρίτσα» τὸ τρομερὸ καταφύγιο τοῦ γέρου τυράννου τῆς Ἠπείρου.

Στὸ κέντρο τοῦ Σεραγιοῦ ἦταν ὁ Πύργος Κὶζ Κουλὲς μὲ βαριὰ κανόνια καὶ χοντρὰ τείχη. Αὐτὸν τὸν πύργο ὁ Ἀλῆ πασᾶς τὸν ὠνόμαζε καταφύγιο γιατὶ κάτω ἀπ' αὐτὸν ἦταν μιὰ σπηλιὰ φυσική, ὅπου εἶχε κρύψει δυὸ χιλιάδες κάδους μπαρούτι, πολλὰ τρόφιμα καὶ τοὺς θησαυρούς του. Σιμὰ ἔσκαψε καὶ ἄλλη σπηλιά, ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὴν πρώτη, ὅπου ἔκρυβε τὸ χαρέμι του καὶ τὴν ὡραία του Βασιλική.

Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ τίποτε ρωμαντικώτερο ἀπὸ τὸ καταφύγιο αὐτὸ τοῦ τυράννου.

Ἔπρεπε νὰ περάσης τρεῖς πόρτες, ποὺ τὸ μυστικὸ αὐτὸς μονάχα γνώριζε, γιὰ νὰ φθάσης στὸ βάθος του. Ἦταν στολισμένο καὶ ἐπιπλωμένο μὲ πολυτέλεια. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν σπηλιὰ αὐτή, εἰς τὸ τζαμὶ τοῦ πύργου, ὅπου ἦταν ὁ τάφος τῆς συζύγου του Ἐμινέ, ἔμενε ἡ σωματοφυλακή του, ἀπὸ πενῆντα ἄνδρες, ποὺ ἦταν ἕτοιμοι σὲ ἕνα νεῦμα του νὰ πεθάνουν μαζί του.

Σιμὰ στὸ μπαροῦτι ἔστεκε ἄγρυπνος φρουρὸς ὁ Σκιπετάρης Φεχὴμ Τζάμης, κρατώντας πάντοτε στὸ χέρι του ἕνα ἀναμμένο δαυλί.

Ἦταν ὡραῖος νέος· ἀλλὰ ἡ ψυχή του ἦταν θηριώδης καὶ ἀποφασιστική, σὰν τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Σὲ ἕνα νεῦμα του θὰ ἔβαζε φωτιὰ στὸ μπαροῦτι καὶ ὅλο ἐκεῖνο τὸ παλάτι καὶ οἱ σπηλιὲς καὶ οἱ θησαυροί, θὰ ἀνατινάσσονταν στὸν ἀέρα. Ποτὲ δὲν ἔφευγε ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ὥρα τῆς ὑπηρεσίας του ὁ Φεχήμ. Ὅταν δὲ ἔπαυε τὴ φρούρηση γιὰ νὰ κοιμηθῆ, τὸν διαδέχονταν ὁ ἴδιος ὁ Ἀλῆ πασσᾶς, γιατὶ δὲν εἶχε ἐμπιστοσύνη σὲ κανένα ἄλλον.

Ἀφοῦ εἶδε τὸ καράβι νὰ ἀπλώνη πανιὰ καὶ νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ λιμάνι.

Τὴν στιγμὴ αὐτὴ ποὺ λέμε, ὁ Ἀλῆ πασσᾶς κάθονταν σ' ἕνα χαμηλὸ ντιβάνι, ποὺ ἦταν σκεπασμένο μὲ δέρμα ἀπὸ τίγρη. Στὸ πλευρό του κάθονταν σ' ἕνα σκαμνὶ ἡ Βασιλικὴ καὶ ἀντικρύ του ἔστεκε ὀρθὸς ὁ Καρέτος καὶ λίγο μακρύτερα ἡ Μάρω.

Ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἦταν πολὺ γέρος. Εἶχε περάσει τὸ ὀγδόντα. Τὰ ἄλλοτε ξανθὰ μαλλιά του, εἶχαν γίνει κάτασπρα σὰν τὸ χιόνι, καθὼς καὶ τὰ πυκνὰ γένεια του, ποὺ ἔφταναν ὡς τὴν ζώνη του. Ὅταν τὸν ἔβλεπε κανείς, χωρὶς νὰ γνωρίζη τὴν ἀληθινὴ ψυχή του, τὸν ἐνόμιζε σὰν ἕνα σεβάσμιο καὶ καλόψυχο καλόγερο. Ἀλλ' ὅταν ἄφηνε τὴν ὑποκρισία καὶ θύμωνε, τότε τὰ μικρὰ φλογερὰ μάτια του ἔρριχναν κάτι φλόγες, ποὺ ἐκαθρέφτιζαν τὴν ψυχή του καὶ ἔδειχναν τὰ κακοῦργα ἐνστικτά του, ποὺ τοῦ ἔδωσαν θέση ἀνθρωπόμορφου θηρίου στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὰ χαρακτηριστικά του ἦταν διαρκῶς σὲ κίνηση δείχνοντας ψυχὴ δραστηρία καὶ ἀνήσυχη. Δὲν εἶχε τίποτα ἀπὸ τὴν νωθρότητα ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς Μουσουλμάνους. Στὰ χείλη του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔβγαινε ἡ φωνὴ ἁπαλὴ καὶ γλυκειά, ἄνθιζε πάντοτε ἕνα χαμόγελο ὑποκρισίας. Τὸ σατανικό του γέλιο ἀπατοῦσε ἐκεῖνον ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τὸν πλησίαζε, καὶ τὴν ὁμιλία του συνώδευε πάντοτε μὲ τὰ ἐπίθετα «παιδί μου» «ἀδελφέ μου» καὶ τὰ παρόμοια.

Δὲν ἦταν πολὺ ψηλός, ἀλλ' ἦταν εὔρωστος καὶ παχύς. Μίγμα περίεργο ἀμαθείας καὶ ἐξυπνάδας, ψευτιᾶς καὶ εἰλικρινείας, ἀπιστίας καὶ τόλμης, ἀκολασίας, δεισιδαιμονίας, φιλαργυρίας, φανατισμοῦ καὶ ἐκδικητικότητος, εἶχε μίαν ἔμφυτη δύναμη ὑποκρισίας, ποὺ θὰ τὴν ζήλευε καὶ ὁ θαυμασιώτερος ἠθοποιός. Μὲ αὐτὰ τὰ προσόντα δὲν ἄργησε ὁ ἄσημος χωρικὸς ἀπὸ τὸ Τεπελένι νὰ προαχθῆ καὶ νὰ φθάση στὸν βαθμὸ τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Ἠπείρου, καὶ νὰ ἱδρύση μιὰ δυναστεία τεράτων, τὰ ὁποῖα ἔφεραν μεγάλα δεινὰ ὄχι μόνο στοὺς Ἠπειρῶτες, ἀλλὰ καὶ στὴν Τουρκία. Γιατὶ ἡ ἐπανάστασή του κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ἐβοήθησε τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση.

Στὴ ζώνη ἐλαμποκοποῦσε ἡ ἀδαμαντοκόλλητη λαβὴ ἑνὸς μαχαιριοῦ, ἐνῶ ἀπὸ τὸ πλευρό του ἐκρέμονταν τὸ δαμασκηνὸ σπαθί του. Ἡ Βασιλική, ἡ γυναίκα του, ἦταν ἀπὸ τὸ χωριὸ Πληισχοβίτσα καὶ ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τριάντα χρόνων.

Στὰ 1800 ἡ Τουρκία ὑποψιάστηκε πὼς μέσα στὸ χωριὸ βρισκόταν ἐργαστήρι ποὺ ἔφτιανε κίβδηλα νομίσματα, ποὺ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχαν πλημμυρίσει τὴν Τουρκία. Κι' ἔτσι ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, ἔδωσε ἐντολὴ στὸν Ἀλῆ πασᾶ νὰ ἐρευνήση καὶ ἀνακαλύψη ὅλα αὐτὰ τὰ ἐργοστάσια.

Αὐτὸ ἤθελε κι' ὁ Ἀλῆς. Μὲ τὴ διαταγὴ στὸ χέρι ἔκαψε ὁλόκληρο τὸ χωριὸ ἀφοῦ προηγουμένως ἐλεηλάτησε ὅλα τὰ σπίτια καὶ ἅρπαξε τὶς περιουσίες τῶν χωρικῶν, τοὺς ὁποίους καὶ ἔσφαξε.

Ἕνα ἀπὸ τὰ θύματά του ἦταν κι' ὁ πατέρας τῆς Βασιλικῆς, χριστιανός, καὶ ὅπως λέγεται καὶ παπάς.

Τρομαγμένη ἡ κόρη του, κορίτσι μόλις 11 χρονῶν, βγῆκε ἀπὸ τὸ ρημαγμένο σπίτι καὶ ρίχτηκε στὰ πόδια τοῦ πρώτου Τούρκου ποὺ βρέθηκε μπροστά της. Τοῦ ζήτησε βοήθεια:

—Βοήθησέ με! Ὁ πατέρας μου σφάχτηκε! Εἶμαι ἔρημη. Προστάτεψέ με! Ὁ ἄνθρωπος ποὺ παρακάλεσε τὸ ἄθωο κορίτσι ἦταν ὁ ἴδιος ὁ αἱμοβόρος τύραννος! Ὁ Ἀλῆ πασᾶς τὴ σήκωσε καὶ τὴν κοίταξε. Ἡ ὑπέροχη ὀμορφιά της μάγεψε τὸν κακοῦργο καὶ δάμασε τὴ θηριωδία του. Ἔδωσε ἐντολὴ νὰ πάψη ἀμέσως ἡ σφαγὴ καὶ πῆρε τὴν κόρη μαζί μὲ τὴ μητέρα της στὰ Γιάννενα.

(Συνεχίζεται)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟ ΜΠΑΛΩΜΑ

Ἡ «Θεία Μαριάννα» ἀπασχολημένη σὲ δουλειὲς τοῦ Ἐράνου δὲν μᾶς ἔδωσε γι' αὐτὸ τὸ φύλλο τὴ συνεργασία της.

Γι' αὐτὸ σᾶς δίδουμε καὶ μεῖς ὡρισμένες ὁδηγίες γιὰ τὴν ἐπιδιόρθωση τῶν ἐνδυμάτων γραμμένη ἀπὸ τὴν Κα Κλάρα Α. Σκότ, τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσες:

Ἕνα μικρὸ σχίσιμο προρεῖ νὰ κάνη ἕνα ροῦχο σχεδὸν ἄχρηστο. Ἐνῶ ἕνα καλοφτιαγμένο μπάλωμα μπορεῖ νὰ τὸ κάνη νὰ φαίνεται «σὰν καινούργιο». Αὐτὸ εἶναι μιὰ τέχνη ποὺ κάθε νοικοκυρὰ μπορεῖ νὰ μάθη εὔκολα. Φροντίστε νὰ φυλᾶτε κομμάτια γιὰ μπάλωμα κάθε φορὰ ποὺ ράβετε κάτι καινούργιο.

Νὰ ἐξετάζετε τὰ ροῦχα τακτικὰ μήπως χρειάζονται μπάλωμα καὶ μπαλῶστε τα πρὶν ξαναφορεθοῦν.

Τὰ μέρη ποὺ πρέπει νὰ προσέχετε εἶναι:

ΡΑΦΕΣ: Τὸ ἄνισο γάζωμα κάνει ἀδύνατες τὶς ραφές. Ἴσως εἶναι ἀνάγκη νὰ ξαναγαζωθοῦν μερικὲς ραφές. Μιὰ στενὴ ραφὴ δὲν συγκρατεῖ ἕνα ὕφασμα ποὺ ξεφτάει. Ἂν ὅμως τὸ ὕφασμα ξεφτάει πολὺ εἶναι καλλίτερα νὰ γαζώσετε κοντὰ στὶς ἄκρες, καὶ κατόπιν νὰ τὶς καρικώσετε. Οἱ ραφὲς τῆς μασχάλης ξηλώνονται ἢ τραβοῦν, ἂν οἱ βελονιὲς εἶναι χαλαρές, ἢ οἱ ραφὲς μικρές. Ἕνας καλὸς τρόπος γιὰ νὰ εἶσθε βέβαιες ὅτι θὰ εἶναι στέρεες, εἶναι νὰ γαζωθοῦν δύο φορὲς κάνοντας τὸ ἕνα γαζὶ σὲ πολὺ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ ἄλλο, (3 χιλιοστά).

ΣΤΡΙΦΩΜΑ: Συχνὰ στριφώματα εἶναι ραμμένα χαλαρά. Ξαναστριφῶστε μὲ κατάλληλες βελονιὲς καὶ γερὴ κλωστή.

ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ: Τὰ ἀνοίγματα στὶς φοῦστες, τὰ φορέματα, μπλοῦζες κτλ. συχνὰ χρειάζονται νὰ στερεωθοῦν καλά, γιατὶ ξεχειλώνουν στὶς ἄκρες. Βάλτε δυὸ ἢ τρεῖς βελονιὲς στὶς ραφές, ἢ ράψετε μιὰ κορδέλλα στὴν ἄκρη τοῦ ἀνοίγματος ἀπὸ τὴν ἀνάποδη.

ΓΩΝΙΕΣ ΤΣΕΠΗΣ: Στερεῶστε τὶς τσέπες στὶς γωνίες, καλά, γιὰ ν' ἀποφύγετε τὸ σχίσιμο. Οἱ τσέπες στὰ φορέματα καὶ στὶς ποδιὲς πρέπει νὰ εἶναι στερεές. Προτοῦ γαζώσετε τὴν τσέπη, βάλτε ἕνα κομμάτι κορδέλλα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη στὸ ἐπάνω μέρος τῆς τσέπης, καὶ γαζῶστε την μαζὶ μὲ τὶς γωνίες τὶς τσέπης.

ΑΚΡΕΣ ΠΟΥ ΤΡΑΒΟΥΝ: Γραμμὲς λαιμοῦ, γιακάδες, ἀνοίγματα καὶ τσέπες ποὺ δὲν εἶναι κομμένες στὴν ἴσια κλωστὴ τοῦ ὑφάσματος πολλὲς φορὲς τραβᾶνε καὶ κατόπιν σχίζονται. Στερεῶστε τὰ μέρη αὐτά, ράβοντας ἕνα κομμάτι κορδέλλα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη στὶς ἄκρες.

ΚΟΥΜΠΟΤΡΥΠΕΣ - ΚΟΠΙΤΣΕΣ - ΣΟΥΣΤΕΣ: Ξαναεργασθῆτε τὶς χαλαρὲς κουμπότρυπες μὲ βελονιὰ κουμπότρυπας, ἢ φεστόνι. Ἂν ὅμως ἡ κουμπότρυπα εἶναι πολὺ ξεχειλωμένη, ράψτε την μὲ τὴν μηχανὴ πολὺ κοντὰ πρὸς τὴν ἄκρη τῆς τρύπας. Κατόπιν δουλεύετε τὴν κουμπότρυπα μὲ τὸ χέρι, μὲ βελονιὰ κουμπότρυπας ἢ φεστόνι. Στερεῶστε τὰ κουμπιά, τὶς κόπιτσες καὶ τὶς σοῦστες μὲ κλωστὴ γερὴ καὶ μὲ χρῶμα ποὺ νὰ εἶναι ἴδιο μὲ τὸ ροῦχο.

ΑΚΡΕΣ ΚΛΩΣΤΗΣ: Στερεῶστε τὶς κλωστὲς ποὺ κρέμονται ἀπὸ τὴν ἀνάποδη καὶ δέστε τις καλά, ἢ περᾶστε τις στὴν βελόνα καὶ στερεῶστε τις μὲ λίγες βελονιὲς στὴ ραφή.

ΚΟΥΤΙ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Ὅταν μπαλώνετε, θὰ βρῆτε στὸ κουτὶ τῆς ραπτικῆς μεγάλο βοήθημα. Ἐκτὸς ἀπὸ κουτὶ μπορεῖτε νὰ μεταχειρισθῆτε ἕνα καλαθάκι, μιὰ σακκούλα, ἕνα μεγάλο συρτάρι, ὅπου δήποτε δηλαδὴ μπορεῖτε νὰ συγκεντρώνετε ὅλα τὰ ὑλικὰ τοῦ ραψίματος. Μὲ ὅλα τὰ ὑλικὰ συγκεντρωμένα, εἶναι εὔκολο νὰ κάνετε ἕνα μπάλωμα σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ εἶσθε ἐλεύθερη, χωρὶς νὰ ἔχετε ἀνάγκη κάθε φορὰ νὰ ψάχνετε νὰ βρῆτε τὰ ὑλικὰ ποὺ σᾶς χρειάζονται. Στὸ κουτὶ τοῦ ραψίματος ἔχετε διάφορα μεγέθη βελόνες, κλωστὲς διαφόρων χρωμάτων καὶ εἴδους, μανταρίσματα, μικρὰ κομματάκια (ὑφάσματα κατάλληλα γιὰ μπαλώματα τῶν καθημερινῶν ρούχων), κόπιτσες, σοῦστες, ψαλίδι, δακτυλῆθρα, ἕνα αὐγὸ μανταρίσματος καὶ ὅτι ἄλλα βοηθήματα χρησιμοποιεῖτε συχνὰ γιὰ μπάλωμα καὶ γενικὰ γιὰ ράψιμο.

Νὰ μερικὰ σημεῖα ποὺ πρέπει νὰ προσέχετε ὅταν πρόκειται ν' ἀποφασίσετε, μὲ ποιὸ τρόπο θὰ μπαλώσετε, ἢ θὰ μαντάρετε ἕνα ὡρισμένο μέρος ποὺ πρέπει νὰ διορθωθῆ.

ΤΟ ΣΧΗΜΑ τοῦ σχίσιματος ποὺ πρόκειται νὰ διορθωθῆ. Ἕνα ἄσχημο σχίσιμο συνήθως θέλει διαφορετικὸ μπάλωμα ἀπὸ ἕνα λοξὸ ἢ ἴσιο σχίσιμο.

ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΟΥ ΣΧΙΣΙΜΑΤΟΣ: Μερικὰ μπαλώματα ἢ μανταρίσματα γίνονται καλλίτερα, ὅταν εἶναι ἀκόμη μικρὰ σχισίματα καὶ ἄλλα ὅταν εἶναι μεγαλύτερα.

ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΙΣΙΜΑΤΟΣ: Ἂν εἶναι σὲ μέρος ποὺ διαρκῶς τραβιέται τὸ ροῦχο. ἢ εἶναι σὲ μέρος ποὺ δὲν τραβιέται. Αὐτὸ θὰ μᾶς δείξη πόσο στερεὸ πρέπει νὰ γίνη τὸ μπάλωμα ἢ μαντάρισμα.

ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΣΧΙΣΙΜΑΤΟΣ: Ἕνα ὕφασμα συνήθως σχίζεται ἴσια, κάθετα ἢ λοξά: τὸ ἁπλούστερο σχίσιμο εἶναι τὸ ἴσιο, σὲ μιὰ κατεύθυνση.

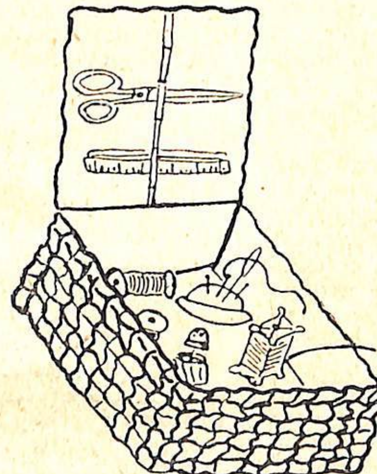
ΤΟ ΥΦΑΣΜΑ: Ἔχει χνοῦδι ἢ εἶναι λεῖο, εἶναι λεπτό, ἢ χονδρό, ξεφτάει, πλένεται στὸ σπίτι, ἢ θέλει εἰδικὸ καθάρισμα.

ΜΠΑΛΩΜΑ

Κόψτε τὸ μπάλωμα στὴν ἴσια κλωστὴ τοῦ ὑφάσματος. Τοποθετῆστε τὸ ἐπάνω στὴν τρύπα, ὥστε νὰ ταιριάζουν οἱ κλωστὲς τοῦ ὑφαδιοῦ καὶ τοῦ στημονιοῦ τοῦ ὑφάσματος. Ἂν τὸ ὕφασμα ἔχει σχέδιο, ταιριάξτε κάθε λεπτομέρεια. Αὐτὸ θὰ βοηθήση νὰ μὴ φαίνεται τὸ μπάλωμα. Ἂν τὸ ροῦχο εἶναι παλιὸ καὶ ξεθωριασμένο, προσπαθῆστε νὰ ἔχετε μπάλωμα ὅμοιο, κόβοντάς το ἀπὸ κάποια ραφή, ἢ ἄλλο μέρος ποὺ νὰ εἶναι παλιὸ τὸ ὕφασμα. Πάντα νὰ βρέχετε ἕνα καινούργιο κομμάτι ὕφασμα, ὅταν πρόκειται νὰ τὸ χρησιμοποιήσετε γιὰ νὰ μπαλώσετε ἕνα πλυμμένο ροῦχο, γιατὶ τὸ μπάλωμα μπορεῖ νὰ μαζέψη καὶ νὰ ζαρώση ὅταν πλυθῆ.

ΜΑΝΤΑΡΙΣΜΑΤΑ

Ἁπλᾶ μανταρίσματα εἶναι κατάλληλα γιὰ μικρὲς τρύπες, σχισίματα, ἢ λυωμένα μέρη, καὶ κυρίως γιὰ μάλλινα ὑφάσματα ἢ ὑφάσματα ποὺ μοιάζουν σὰν μαλλί.

Χρησιμοποιεῖτε κλωστὴ ποὺ νὰ ταιριάζη μὲ τὸ ὕφασμα. Βγάλτε κλωστὲς ἀπὸ κανένα κομμάτι ὕφασμα ὅμοιο ποὺ, ἴσως νὰ ἔχετε φυλάξη, ἢ ἀπὸ καμμιὰ ραφὴ ἴσια ἂν ὑπάρχη στὸ ροῦχο. Χρησιμοποιεῖστε κλωστὴ στημονιοῦ τοῦ ὑφάσματος καὶ κλωστὴ ὑφαδιοῦ, τὴν ὁποία μπορεῖτε νὰ βγάλετε ἀπὸ τὸ στρίφωμα γιὰ νὰ μαντάρετε πρὸς τὴν διεύθυνση τοῦ ὑφαδιοῦ. Ἂν δὲν μπορεῖτε νὰ βρῆτε κλωστὴ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα, χρησιμοποιεῖτε σκοῦρα κλωστὴ ποὺ νὰ μοιάζη μὲ τὸ ὕφασμα. Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι ἡ κλωστὴ συνήθως εἶναι πιὸ ἀνοικτοῦ χρώματος ἀπ' ὅτι φαίνεται στὴν κουβαρίστρα, καὶ ἑπομένως εἶναι προτιμώτερο νὰ ἀγοράζετε κλωστὴ μὲ σκουρότερο χρῶμα ἀπὸ τὸ ὕφασμα.

Μελετῆστε τὴν ὕφανση τοῦ ὑφάσματος καὶ προσπαθῆστε νὰ τὴν κάνετε ὅμοια, ἢ ὅσο καλλίτερη μπορεῖτε. Μαντάρετε μὲ καλὸ φῶς.

Χρησιμοποιεῖτε λεπτὸ βελόνι καὶ κοντὴ κλωστή. Ἡ μακρυὰ κλωστή, καθὼς τὴν τραβᾶμε ἐνῶ ράβουμε ἐπάνω, κάτω στὸ σχίσιμο ἢ στὴν τρύπα τοῦ ὑφάσματος, μπορεῖ νὰ τραβήξη ἢ νὰ ξεχειλώση τὸ μαντάρισμα καὶ νὰ τὸ κάμη νὰ πάρη ἄσχημο σχῆμα.

Προσπαθῆστε νὰ ἐργάζεστε στρωτά. Ἂν οἱ κλωστὲς τραβιοῦνται σφιχτά, τὸ μαντάρισμα τελειωμένο, φαίνεται σφιχτὸ καὶ τραβηγμένο. Ἡ πολὺ χαλαρωμένη βελονιὰ ὅμως τὸ κάνει φουσκωτό.

Περνᾶτε τὶς κλωστὲς τοῦ μανταρίσματος μέσα ἀπὸ τὴν κλωστὴ τοῦ ὑφάσματος ὅταν μπορεῖτε. Κάντε μικρὲς βελονιές, καὶ νὰ εἶστε πολὺ προσεκτικὲς νὰ μὴν τραβᾶτε τὴν κλωστὴ πολὺ ὅταν γυρίζετε γιὰ τὴν ἄλλη γραμμή. Κάντε τὶς βελονιὲς ἄνισες γύρω ἀπὸ τὸ μαντάρισμα ὥστε νὰ μὴν φαίνεται ἀπὸ ποῦ ἀρχίζει.

Περνᾶτε τὶς ἄκρες τῆς κλωστῆς τοῦ μανταρίσματος ἀπὸ τὴν ἀνάποδη καὶ σιδερῶστε μὲ βρεγμένο πανὶ καὶ βουρτσίστε τὸ μέρος ποὺ ἔχει μανταρισθῆ στὰ μάλλινα ροῦχα γιὰ νὰ σηκωθῆ τὸ χνοῦδι.

Γιὰ νὰ γελᾶτε

ΚΑΛΗ ΠΡΑΞΗ

ΚΑΤΗΧΗΤΗΣ: Ποιὸς ἀπὸ σᾶς ἔκαμε αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα μιὰ καλὴ πράξη;

Ὁ ἀφελὴς ΤΟΤΟΣ: ἐγὼ κ. Κατηχητά.

ΚΑΤΗΧΗΤΗΣ: Γιὰ πές μας Τοτό. Σ' ἀκοῦμε.

ΤΟΤΟΣ: Ἐκεῖ ποὺ καθόμουν στὸ σπίτι καὶ διάβαζα ἕνα περιοδικὸ βλέπω στὸ τέλος ἕνα μεγάλο λαβύρινθο καὶ δυὸ μικρὰ παιδιὰ ποὺ εἶχαν χαθῆ. Ἀπὸ κάτω στὸ λαβύρινθο ἔγραφε: «Βοηθῆστε τα νὰ βγοῦν». Κι' ἐγὼ τότε ἔχοντας στὸ νοῦ μου τὸ σύνθημά μας ἀμέσως μὲ προθυμία μεγάλη τἄβγαλα.

Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Δ.Χ.Κ.
Θεσσαλονίκη

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Τοῦ ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗ

Στὸ Μανιάκι, πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου, ἀπὸ τοὺς τρακόσιους μαχητὲς δὲν ἀπόμεινε ζωντανὸς οὔτε ἕνας. Ὁ ἥλιος, πρόβαλε, λὲς κι' ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὰ χιόνια τῶν βουνῶν, τοὺς χαιρέτησε ὅλους ὄρθιος, φώτισε τὶς κάτασπρες φουστανέλλες τους, χάϊδεψε τὰ μαῦρα μαλλιά τους, ἄστραψε στὰ φλογερά τους μάτια, καθρεφτίστηκε στὸ χάλυβα τῶν σπαθιῶν τους, καὶ χρύσωσε τὶς λαβὲς τῶν ὅπλων τους. Καὶ τώρα, καθὼς βασίλευε, κάτω ἐκεῖ στὸ πέλαγο, τοὺς ἀποχαιρετάει ὁ ἥλιος λυπημένους, σκορπισμένους πάνω στὸ χῶμα, καὶ χάνεται ἀργά-ἀργά, σὰν ἕνα ὁλοκόκκινο μεγάλο μάτι, ποὺ κλείνει, καὶ καθὼς σβύνει θέλει νὰ ρίξη μιὰ τελευταία ματιὰ στοὺς γενναίους.

Ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν ἔφαγαν καὶ δὲν ἤπιαν τίποτα. Πάλαισαν στὴ θύελλα τῶν βουνῶν, ἀντιστάθηκαν στὸ χαλάζι τῶν μπομπῶν, χλεύασαν τὴν ὁρμὴ τῆς ρομφαίας, καὶ τοῦ σπαθιοῦ τὴ βία. Καὶ ἀφοῦ φάγανε τὴν μπαρούτη μὲ τὴ χούφτα, ἀφοῦ καὶ τὸ τελευταῖο σπυρὶ σώθηκε μέσα στὶς μπαλάσκες τους, ἀφοῦ ραγίστηκε ἡ κάνη καὶ τοῦ τελευταίου ὅπλου των, ἀφοῦ καὶ τὸ τελευταίου γιαταγάνι ἔσπασε μέσα στὸ χέρι τους ἔπεσαν χάμου! Ἄψυχοι, ναί, ὄχι ὅμως καὶ νικημένοι.

Ἀνάμεσά τους ὁ Παπαφλέσσας. Πρῶτος μπῆκε στὴ μάχη καὶ τελευταῖος τὴν σταμάτησε. Κοίτεται τώρα μὲ μιὰ βαρειὰ πληγὴ στὸ στῆθος. Κρατεῖ ἀκόμα τὸ σπαθί του σπασμένο!

Καὶ ὁ Αἰγύπτιος ἀνεβαίνει καβαλλάρης ἀνάμεσα στοὺς ἤχους τῶν τυμπάνων καὶ τὰ συρίγματα τῶν σαλπίγγων. Καὶ οἱ σημαῖες του καὶ τὰ λάβαρά του ἀνεμίζουν στὸ βραδυνὸ ἀεράκι καὶ τὰ μισοφέγγαρα ἀστράφτουν καθὼς ἀντικρύζουν τὸν καθαρὸ ὁρίζοντα τῆς δύσης. Στὴν πεδιάδα καὶ τὶς πλαγιὲς ἀτέλειωτη μυρμηγκιὰ ὁ συρφετὸς τῶν Αἰγυπτίων. Τὸ βῆμα τῶν στρατιωτῶν ἀκούγεται βαρύ. Πάνου στὴ λάσπη, οἱ ἀραπάδες βαδίζουν μὲ πολὺ κόπο καὶ τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων γλυστροῦν. Καὶ ἡ χαρά τους γιὰ τὴν ἀνέλπιστη νίκη εἶναι τόση, ὅση καὶ ἡ εὐχαρίστηση ποὺ ἀκολουθεῖ ὕστερα ἀπὸ τὸ φόβο, ὥστε ἀνεβαίνουν γρήγορα γρήγορα τὸν ἀνήφορο καὶ γρήγορα τρέχουν πρὸς τὴν μάχη... Τώρα πιὰ ὁ ἀρχηγός τους ἔφτασε στὸ τελευταῖο ἀνέβασμα τοῦ λόφου. Ἔφτασε στὴν κορυφή του· καὶ στάθηκε. Ἔρριξε ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ τὸ βλέμμα του, κοίταξε τὸ χῶμα ποὺ κοκκίνησε ἀπὸ τὸ χῶμα τῶν ἀνδρείων, ποὺ τόσο λαίμαργα πίνει. Ἔδωσε μιὰ ματιὰ στὸ στρατό του ποὺ ἀνέβαινε καὶ εἶδε ὁλοτρίγυρα τοὺς νεκρούς. Καὶ μὲ ἀσυγκράτητη ἔκπληξη βλέπει τὰ λεβέντικα κορμιά τους, τὰ πλατειὰ στήθεια τους, καὶ τὰ σφιχτοδεμένα μπράτσα τους, τὶς μορφές τους τὶς ὄμορφες καὶ τὰ ἀγέρωχα μέτωπά τους.

Ἡ τραχειά του ὄψη ἄλλαξε: Τὸ βλέμμα του θόλωσε γιὰ λίγο κι' ἕνας ἀλαφρὸς σπασμὸς τάραξε ἀδιόρατα τὰ χείλη του.

—Κρῖμα νὰ χαθοῦν τέτοιοι λεβέντες!

Καὶ βλέπει γύρω, βλέπει θαυμάζοντας, βλέπει ἀπορώντας, σὰν νὰ μὴ πιστεύη ὅτι χάθηκαν τέτοιοι ἄντρες, ὅτι κοίτονται ἀναίσθητοι καὶ δὲν κοιμοῦνται μόνον γιὰ νὰ ξυπνήσουν καὶ πάλι πιὸ φοβεροὶ καὶ λογαριάζει πὼς μονάχα ὁ θάνατος ἦταν πιὸ δυνατός τους.

—Ποιὸς εἶναι ὁ Παπαφλέσσας;

Οἱ ὁδηγοί του ἔτρεξαν, ἔδειξαν τὸ πτῶμα, δασύτριχο, βρεγμένο, μὲ καταρρακωμένα ροῦχα καὶ μαῦρα ἀπὸ τὸν καπνό!

—Σηκῶστε ταν, μωρέ. Πάρτε τον. Πάρτε τον, πλύντε τον! Πλύντε το τὸ παλληκάρι...

Δυὸ ἄντρες ἔπιασαν τὸ πτῶμα ἀπὸ τὶς μασχάλες. Τὸ σήκωσαν. Τὸ ἔστησαν ὄρθιο καὶ τὸ ἔσυραν μὲ ἀληθινὴ εὐλάβεια σὲ κάποια πηγή. Ἐκεῖ τοῦ ἔπλυναν τὰ χέρια καὶ τὸ πρόσωπο. Τὸ καθάρισαν ἀπὸ τὶς λάσπες. Τοῦ τακτοποίησαν τὰ ροῦχα καὶ τὸ ξανάφεραν κοντὰ στὸν ἀρχηγό.

—Στῆστε τον ἐκεῖ ἀπὸ κάτω.

Οἱ ἄντρες, τὸν πῆγαν στὸ δέντρο ποὺ τοὺς ἔδειξε ὁ ἀρχηγός. Τὸν ἀκούμπησαν καὶ τὸν στερέωσαν πάνου στὸν κορμό. Καὶ τὸν ἄφησαν ἔτσι μόνο του. Τὸ πτῶμα ἔμεινε ἀκίνητο. Ὁλόϊσιο μὲ τὴ ράχη στὸν κορμὸ καὶ τὸ στῆθος προτεταμένο μὲ κρεμασμένα τὰ χέρια ποὺ τὸ ἕνα του κρατοῦσε ἀναπόσπαστα τὸ κομμάτι τοῦ σπασμένου χατζαριοῦ. Καὶ μὲ τὸ κεφάλι ψηλά.

Τότε ὁ Ἰμπραΐμης πλησιάζει σιγὰ σιγὰ στὸ δέντρο, στέκεται μπροστὰ στὸ πτῶμα σὲ προσοχὴ καὶ κάτω ἀπὸ τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φέγγος, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔβγαινε κατακόκκινο, λὲς κι' αὐτὸ εἶχε ματωθῆ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ἔδωσε ἕνα παρατεταμένο φίλημα στὸν νεκρό.

Διασκευὴ Κ. Α. Μ.

Ὁ Διάδοχος στὸ Βέρμιο

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 31)

δοχο καὶ τοὺς συμμαθητές του ὑποδέχτηκαν ὁ Νομάρχης Ἡμαθείας, ὁ Δήμαρχος τῆς πολέως, ὁ Στρατηγὸς Ροῦσσος καὶ οἱ Ἀρχὲς τῆς πόλεως.

Ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του, ἂν καὶ ἦσαν κουρασμένοι καὶ ἄγρυπνοι, διότι ἐταξίδευαν κατὰ Σπαρτιάτικον τρόπον, μόλις κατέβηκαν ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ αὐτοκίνητα καὶ ἀφοῦ ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του ἐχαιρέτησαν τοὺς ἐκπρόσωπους τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως, ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἀγαπημένο των σπὸρ τοῦ χιονοπολέμου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαβεν μέρος καὶ ἡ νεολαία τῆς Ναούσης ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ὥραν. Ἔπειτα ὁ Διάδοχος μίλησε φιλικώτατα μὲ συνομηλίκους του τῆς Ναούσης. Ὕστερα οἱ ἐκδρομεῖς, ὁ Διάδοχος, οἱ συμμαθητές του καὶ οἱ παιδαγωγοί του ἀνεχώρησαν γιὰ τὸ Χέλι τοῦ Βερμίου, ὅπου ἔφθασαν στὶς 12 τὸ μεσημέρι.

Στὸ Χέλι ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του πῆραν συσίτιο ἐγευμάτισαν μὲ τοὺς καθηγητάς των, καὶ ἐμοιράστηκαν στὰ διάφορα σπίτια τοῦ χωριοῦ ὅπου καὶ θὰ παραμείνουν δέκα μέρες.

Κατὰ τὴν παραμονήν του στὸ Χέλι, ὁ Διάδοχος καὶ οἱ συμμαθητές του ἀσχολήθηκαν μὲ τὰ χειμερινὰ σπόρ.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΚΑΛΠΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

Στ' ἀέρινό της τ' ἄλογο
ἡ φαντασία καλπάζει·
μὲ τὰ φτερὰ τῆς ἀστραπῆς
τοὺς οὐρανοὺς χαράζει.

Λουφάζει γύρω τ' ἄπειρο
στὰ σκοτεινά του πλάτια·
ξαφνιάζετ' ἀπ' τοὺς στοχασμούς,
κι' ἀνοιγοκλεῖ τὰ μάτια.

Κόσμοι καὶ κόσμοι χαίρονται,
μιᾶς θείας αὐγῆς τὰ χάδια·
κι' ἄλλοι ξοπίσω μας βουλοῦν
μὲς τὰ πηχτὰ σκοτάδια...

. . . .

Ὢ! φαντασία ξέφρενη
στὰ χάη αὐτὰ τὰ ἔρμα,
ἦρθες ζητῶντας ἀπ' τὴν γῆ,
τοῦ ὀνείρου σου τὸ τέρμα;

Ὢ!.. φαντασία ξέφρενη,
δὲν χόρτασες τὴν τρέλλα;
σταμάτησε τὸν καλπασμό,
γύρισε πίσω,... ἔλα!...

Ὢ! φαντασία γύρισε
καὶ πάλι στὸ κορμί σου·
σὰν λείψανο σὲ καρτερεῖ,
κάτω βαθειὰ στὴ γῆ σου.

Ὢ!.. πὼς μὲ πνίγει γύρω μου,
ἡ ξωτικὴ γαλήνη·
δὲν φθάνουνε πιὰ ὡς ἐδῶ,
τῆς γῆς δαρμοὶ καὶ θρῆνοι.

Ἐδῶ εἶναι ὁ παράδεισος
μὲ τ' ἄνθια, μὲ τὸ μέλι·
ἐδῶ φωλιάζουν τῶν παιδιῶν,
οἱ γαλανοὶ ἀγγέλοι...

Ἐδῶ οἱ θνητοὶ χαράζουνε,
στῶν ἄστρων τὴ γαλήνη,
τὴν «νέα ζωὴ» κάθε ψυχῆς
ποὺ ἀπὸ τὴν γῆ τους σβύνει.

Στ' ἀστέρι αὐτὸ σταμάτησε,
τὸ αἰθέριο τ' ἀλογό σου
κι' ὄρθωσε μέσα στὴ νυχτιά,
καφτὸ τὸν στοχασμό σου.

Νά! πιὲς κρασὶ καὶ ξέχασε,
μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους,
ἔγνοιες καὶ θρήνους καὶ δαρμοὺς
μαζὶ καὶ τοὺς ἀνθρώπους!...

Ὀρθάνοιξε τὰ μάτια σου
ἅπλωσε τὰ δυὸ χέρια,
κι' εὗρε τὴ μάνα μας τὴν γῆ
ἀστέρι μὲς στ' ἀστέρια.

Ἕνα ἀστεράκι ἀπόμακρο,
χωρὶς κακία κι' ἀσκήμια,
γεμᾶτο φῶς νὰ κολυμπᾶ,
στὴν «θεϊκιά του γύμνια»!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΑΣ, (Νάξος)

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Βαθειὰ ἠχοῦν στὴ σιγαλιά,
στὸν κάμπο πέρα, τὰ κουδούνια
τοῦ κοπαδιοῦ· καὶ τὰ πουλιὰ
κράζουν ψηλὰ στὰ κορφοβούνια.

Κάτω ἀπ' τοῦ πεύκου τὴ σκιὰ
γερο-βοσκὸς ἔχει τὸ στέκι.
Ἡ φύση ὅλη χαμογελᾶ
βόσκουν τὰ πρόβατα παρέκει.

Καὶ ὁ βοσκὸς ὡσὰν εὐχὴ
ὑμνεῖ τὴν πλάση μὲ φλογέρα
κι' εἶναι ὁ ὕμνος προσευχὴ
πρὸς τὸν Οὐράνιο Πατέρα...

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΡΟΡΡΗΣ
(Μαθητὴς Ε΄ Τάξ. Α΄ Γυμν. Χαλκίδος)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Ἡ Ἐθνικὴ Ὁμὰς ὅλου τοῦ κόσμου

Κάνατε ποτὲ στὸν ἑαυτό σας τὸ ἐρώτημα:

Ποιοὶ ὑπῆρξαν οἱ μεγαλύτεροι ποδοσφαιρισταὶ ὅλου τοῦ κόσμου ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε τὸ πρῶτο ἐπίσημο μὰτς μέχρι σήμερα;

Εἶναι ἀσφαλῶς ἕνα περίεργο ἐρώτημα στὸ ὁποῖο ἡ ἀπάντηση εἶναι δύσκολη. Ἔχει ὅμως ἐνδιαφέρον νὰ μάθη κανεὶς ποιὰ εἶναι τὰ ἀστέρια τοῦ παγκοσμίου ποδοσφαίρου ποὺ θὰ συνέθεταν τὴν ἰδανικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὸ ποδόσφαιρο συμπλήρωσε πλέον 90 χρόνια ἀπὸ τὴν καθιέρωσή του στὴν πατρίδα του τὴν Ἀγγλία, καὶ 40 χρόνια στὰ ἄλλα κράτη τῆς Ὑφηλίου.

Χιλιάδες ἄσσοι τῆς μπάλας πέρασαν στὰ χρόνια αὐτὰ ἀπὸ τὰ γήπεδα ὅλων τῶν χωρῶν τῶν πέντε ἠπείρων καὶ ἔγιναν τὰ ἰνδάλματα ἑκατομμυρίων φιλάθλων.

Ἀπὸ αὐτὸ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν ἄσσων θὰ διαλέξωμε ἐμεῖς τοὺς 11 καλύτερους γιὰ νὰ συγκροτήσωμε τὴν Ἐθνικὴ ἐνδεκάδα τοῦ Κόσμου.

Δὲν ἔζησαν καὶ δὲν ἀγωνίσθηκαν οἱ 11 αὐτοὶ ἄσσοι, τὴν ἴδια ἐποχή! Οὔτε μεταξύ τους κἂν ἔπαιξαν.

Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ὅμως αὐτὸ τὸ κριτήριο. Ὁ χρόνος θὰ σβηστῆ καὶ σὰν κριτήρια θὰ ὑπολογίσωμε τὴ φήμη τους, τὴν ἀξία τους καὶ τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξαν στὶς διάφορες ἐποχές, στὴν ἐξέλιξη τοῦ παγκοσμίου ποδοσφαίρου.

Θὰ ξεκινήσωμε ἀπὸ τὸν τερματοφύλακα, τὸν πρῶτο παίκτη κάθε ὁμάδος, μικρῆς ἢ μεγάλης.

Τρεῖς ξεχωρίζουν καὶ διεκδικοῦν τὴν θέση αὐτή. Ὁ Ζαμόρα, ὁ Χίντεν καὶ ὁ Πλανίτσικα. Ὅμως ὁ πρῶτος ὁ Ἰσπανὸς Ρικάρντο Ζαμόρα χάρις στὰ κατορθώματά του, ποὺ εἶναι ἀκόμη ζωντανὰ στὴν θύμηση τῶν ἡλικιωμένων φιλάθλων, παίρνει τὴν θέση τοῦ γκολκήπερ τῆς ὁμάδος τοῦ Κόσμου.

Ὁ Ζαμόρα ἀπὸ τὸ 1928 μέχρι τὸ 1935 ἦταν τερματοφύλακας τῆς «Ἐθνικῆς» Ἰσπανίας. Ἀγωνιζόταν στὴν «Μπαρτσελίνα» τῆς Μαδρίτης. Κυττοῦσε πάντοτε τὸ πόδι τοῦ ἀντιπάλου καὶ μόλις ἄγγιζε τὴν μπάλα ἐγνώριζε πολὺ καλὰ ποιὰ κατεύθυνση θὰ πάρη.

Σὰν δεξιὸς μπὰκ τοποθετεῖται ὁ Βραζιλιανὸς Ντομίγκος ντὲ Γκουΐα. Ἀγωνιζόταν στὴν προπολεμικὴ περίοδο μὲ τὴν Ἐθνικὴ ὁμάδα τῆς χώρας του. Στοὺς ἀγῶνες τοῦ παγκοσμίου Κυπέλλου τὸ 1938 στὸ Παρίσι, ὅταν ἡ Βραζιλία ἔφθασε στὸ ἡμιτελικὸ ἀγῶνα (ἔχασε ἀπὸ τὴν Ἰταλία μὲ 2 - 1) χαρακτηρίσθηκε σὰν ὁ μεγαλύτερος μπὰκ ὅλων τῶν ὁμάδων.

Τρεῖς διεκδικοῦν τὴν θέση τοῦ ἀριστεροῦ ὀπισθοφύλακος. Ὁ Ἄγγλος Χάπγουντ, ὁ Ἰταλὸς Καλιγκάρι καὶ ὁ Ἰσπανὸς Κουϊνκόκεζ.

Οἱ δύο τελευταῖοι ἦταν διάσημοι γιατὶ ὅταν ἔπαιζαν ἔδεναν τὸ κεφάλι τους μὲ ἕνα.... φουλάρι!

Καλύτερος ὅμως εἶναι ὁ Χάπγουντ ποὺ ἀγωνίσθηκε 43 (!) φορὲς μὲ τὴν Ἐθνικὴ Ἀγγλίας, ποὺ 34 φορὲς ἦταν ἀρχηγός της.

Περνᾶμε στὰ χάφ. Ὁ Οὐραγουανὸς Ἀτράντε παίρνει μὲ τὸ σπαθί του τὴν θέση τοῦ καλυτέρου δεξιοῦ χὰφ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ὁ Ἀτράντε ποὺ ἀπεκαλεῖτο ὁ «λαστιχένιος Νέγρος» κατέχει ἕνα περίζηλο τίτλο. Τρεῖς φορὲς ἀνεδείχθη πρωταθλητὴς τοῦ κόσμου. Γιατὶ ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ Ἐθνικὴ Οὐραγουάης ἀνεδείχθη νικήτρια τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τουρνουᾶ τὸ 1924, τὸ 1928 καὶ τοῦ Παγκοσμίου Κυπέλλου 1930.

Σέντερ χὰφ τοποθετεῖται ἕνας γνωστὸς στοὺς ποδοσφαιριστὰς Ἕλληνας φιλάθλους ποὺ τὸν ἔχουν θαυμάσει στὰ γήπεδά μας.

Εἶναι ὁ Βιεννέζος Ἔρνεστ Ὄτσβιρκ, γιὰ τὸν ὁποῖον οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Νοτιοαμερικανοὶ ἐθαύμασαν καὶ ἐδήλωσαν πῶς εἶναι ὁκαλύτερος σέντερχαφ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ἕνας Αὐστριακὸς συμπληρώνει τὴν γραμμὴ τῶν χαφ. Πρόκειται γιὰ τὸν ἀριστερὸ χαφ τῆς προπολεμικῆς Ἐθνικῆς Αὐστρίας (τῆς περιφήμου Βούντερ - Τημ) Βάλτερ Νάους.

Καὶ φθάσαμε στὴν πεντάδα τῆς ἐπιθέσεως στοὺς κυνηγούς.

Ἔξω δεξιά: Εἶναι κάποιος ποὺ καὶ τώρα ἀκόμα ἀγωνίζεται παρὰ τὰ 39 χρόνια του. Ὁ ἄγγλος Στανλεϊ - Μάθιους. Τὸ 1934 σὲ ἡλικία 19 ἐτῶν φόρεσε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν φανέλλα τῆς «Ἐθνικῆς» Ἀγγλίας. Καὶ ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα ἔχει ἀγωνιστῆ στὴν Ἐθνικὴ τῆς χώρας του 65 φορές. Ἀριθμὸς δηλαδὴ ποὺ ἀποτελεῖ... παγκόσμιο ρεκόρ. Τὸ 1937 πέτυχε τρία ἀπὸ τὰ πέντε γκὸλ στὸ νικηφόρο μὰτς Ἀγγλίας - Τσεχοσλοβακίας (5 - 4).

Μετά... 10 χρόνια δημιούργησε τὶς εὐκαιρίες γιὰ τὴν ἐπίτευξη πέντε τερμάτων στὴν συνάντηση Ἀγγλίας - Βελγίου (5 - 2).

Μέσα δεξιὰ τῆς ὁμάδος τοῦ Κόσμου τοποθετεῖται ὁ Ἰταλὸς Γκιουζέππε Μεάτσα, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ ἴνδαλμα τῶν Ἰταλῶν φιλάθλων. 53 φορὲς εἶχε γίνει διεθνής. Ὁ Μεάτσα εἶχε σὰν κύρια του προσόντα τὴν ταχύτητα, τὴν εὐκινησία καὶ τὴν ἄριστη τεχνική. Ἦταν ὁ Ἐπιτελικὸς νοῦς τῆς Σκουάντρα Ἀτζούρα. (Ἐθνικῆς Ἰταλίας).

Πολλοὶ ὑποψήφιοι μνηστῆρες διεκδικοῦνε τὴν θέση τοῦ σέντερ - φόρ. Ξεχωρίζουν γιὰ τὸ ταλέντο τους ὁ Ἄγγλος Τόμυ Λάουτον, ὁ Σκῶτος Ντίξι Ντήν, ὁ Οὐραγουανὸς Πιέτρο Πετρόνε, ὁ Ἰταλὸς Σύλβιο Πιόλα ὁ Οὑγγαρέζος Σάροδι καὶ ὁ Αὐστριακὸς Ματίας Ζίντελαρ.

Ὁ τελευταῖος ὅμως θὰ καταλάβη τὴν τιμητικὴ θέση τοῦ σέντερ - φὸρ τῆς ὁμάδος τοῦ Κόσμου. Εἶναι ὁ λεπτὸς παίκτης, (τὸν ὀνόμαζουν πάπιρεν σπίλερ Χάρτινο παίκτη) - γιατὶ γλυστροῦσε χωρὶς κανεὶς νὰ μπορῆ νὰ τὸν ἀναχαιτίση ἀνάμεσα στοὺς ἀντιπάλους.

Ὁ Ζίντελαρ βρέθηκε νεκρὸς τὸ 1939 χωρὶς ἀκόμη νὰ μαθευτῆ ἂν ἦταν ἔγκλημα, θάνατος, ἢ αὐτοκτονία...

Ὁ Α. Μουράτης, ποὺ πιστεύεται ὅτι πολὺ σύντομα θὰ ξαναγυρίση στὰ γήπεδα.

Τὴ θέση τοῦ μέσα ἀριστερὰ καταλαμβάνει ὁ περίφημος σύγχρονος παίκτης τῆς Ἐθνικῆς Οὐγγαρίας Πούσκας. Αὐτὸς ποὺ εἶχε ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμο σὰν ὁ μεγαλύτερος κυνηγὸς ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Καὶ τέλως ὡς ἔξω ἀριστερὰ τοποθετεῖται τὸ ἀστέρι τοῦ «Ἄμστερντάμ» ὁ περίφημος Ἰταλοαργεντινὸς Μοῦμο Ὄρσι.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΠΟΝΗΣΘΕ

Οἱ σκυταλοδρομίες ποὺ εἶναι οἱ δρόμοι τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν συγχρονισμένων κινήσεων, ἀπαιτοῦν μεγάλη προετοιμασία καὶ σπάνια τεχνικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα ἀπὸ μέρους τῶν ἀθλητῶν ποὺ ἔρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σὲ ἀντίφαση μὲ τὰ συνηθισμένα χαρακτηριστικὰ τοῦ δρομέως ταχύτητος.

Καὶ δὲν φτάνει νὰ εἶναι κανεὶς ἐξαιρετικὸς δρομεὺς ταχύτητος γιὰ νὰ ἐπιτύχη στὴν σκυταλοδρομία. Ἀντίθετα παρατηρήθηκε πολλὲς φορὲς πὼς πολλοὶ ταχύτατοι δρομεῖς ἀπεδείχθησαν ἀκατάλληλοι γιὰ τὶς σκυταλοδρομίες εἴτε ἐπειδὴ δὲν κατορθώνουν νὰ προσαρμοσθοῦν σ' ἕνα ὡρισμένο ρυθμὸ εἴτε ἐπειδὴ ἦταν ὑπερβολικὰ εὐέξαπτοι καὶ τόσο ἀτομισταὶ ὥστε νὰ ἀποκλείεται ἡ συμμετοχή τους σὲ μιὰ ὁμάδα. Ἀντίθετως ἀρκετοὶ ἀθληταὶ ποὺ εἶναι μέτριοι στοὺς δρόμους ταχύτητος ἀπέδειξαν ὅτι ἔχουν καταπλη-

Ὁ Μπέμπης πετυχαίνει τὸ μοναδικὸ τέρμα τῆς συναντήσεως Ἐθνικῆς Ἑλλάδος — Ἐθνικῆς Ἰσραὴλ (1—0) γιὰ τὸ Παγκόσμιο Κύπελλο.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

25ον

ΗΜΙΑΝΟΙΚΤΑ ΝΤΕΜΠΟΥΤΑ

Καθὼς ἔχουμε πῆ στὴν 20ὴ καὶ 21η συνέχειά μας, ἡμιανοικτὰ ὀνομάζουμε τὰ ντεμποῦτα ἐκεῖνα ὅπου τὰ μαῦρα σὰν ἀπάντηση στὴν πρώτη κίνηση τῶν λευκῶν (τὴν 1 ε2 - ε4) δὲν ἀπαντοῦν μὲ τὴν ἀντίστοιχη κίνηση 1.... ε7 - ε5 ἀλλὰ παίζουν ὅ,τι δήποτε ἄλλο. Οἱ ὀνομασίες τῶν ἀνοιγμάτων αὐτῶν ἐξαρτῶνται λοιπὸν ἀπὸ τὴν κίνηση τῶν μαύρων καὶ τὶς δώσαμε στὴν 21 συνέχεια. Θὰ δοῦμε ἀπὸ τὶς παρτίδες αὐτὲς τὶς κυριώτερες.

Ἀρχίζουμε μὲ τὴν Γαλλικὴ παρτίδα ἢ Γαλλικὴ ἄμυνα (1 ε2 - ε4, ε7 - ε6). Στὴν παρτίδα αὐτή, ὅπως καὶ στὶς ἄλλες τῆς κατηγορίας αὐτῆς, τὰ μαῦρα ἐπιτρέπουν στὰ λευκὰ νὰ καταλάβουν ἀμέσως τὸ κέντρο μὲ τὰ πιόνια τους ε καὶ δ ἀλλὰ ἐνισχύουν πολὺ τὴν ἄμυνά τους κλείνοντας ἰδίως ὁριστικὰ στὰ λευκὰ τὴν διαγώνιο α2—η8 μὲ τὸ τόσο ἀσθενὲς σημεῖο ζ7 Ἰδοὺ οἱ πιὸ συνηθισμένες βασικὲς κινήσεις τῆς Γαλλικῆς παρτίδας.

Λευκὰ	Μαῦρα
1ε2 - ε4	ε7 - ε6
2 δ2 - δ4	δ7 - δ5
3 Ιβ1 - γ3	Ιη8 - ζ6
4 Αγ1 - η5	

μετὰ τὸ κάρφωμα αὐτοῦ μ Ιζ6 ποὺ περιέχει τὴν ἀπειλὴ 5 ε4 - ε5 τὰ μαῦρα ἔχουν νὰ διαλέξουν ἀνάμεσα σὲ 3-4 ἀπαντήσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ πιὸ καλὴ καὶ πιὸ συνηθισμένη εἶναι ἡ 4...Αζ8 - ε7 ποὺ ξεκαρφώνει τὸν Ι καὶ διευκολύνει τὸ μικρὸ ρόκ.

Ἰδοὺ μιὰ τέτοια παρτίδα παιγμένη στὸ μεγάλο διεθνὲς τουρνουὰ τῆς Πετρουπόλεως τὸ 1909.

Λευκὰ	Μαῦρα
1 ε2 - ε4	ε7 - ε6
2 δ2 - δ4	δ7 - δ5
3 Ιβ1 - γ3	Ιη8 - ζ6
4 Αγ1 - η5	Αζ8 - ε7
5 ε4 - ε5	Ιζ6 - ε4

(Καλύτερο ἐδῶ εἶναι 5... Ιζ6 - δ7)

Λευκὰ	Μαῦρα
6 Ιγ3Χε4	Αε7Χη5
7 Ιε4Χη5	Βδ8Χη5
8 η2 - η3	γ7 - γ5
9 γ2 - γ3	Ιβ8 - γ6
10 ζ2 - ζ4	Βη5 - ε7
11 Ιη1 - ζ3	Αγ8 - δ7
12 Βδ1 - δ2	0-0
13 Αζ1 - δ3	γ5 - γ4
14 Αδ3 - γ2	β7 - β5
15 0-0	α7 - α5
16 Πα1 - ε1	β5 - β4

17 ζ4 - ζ5! (μιὰ σωστὴ καὶ ἀπρόοπτη θυσία πιονιοῦ).

17......	ε6 - ζ5

18 η3 - η4! (δεύτερη θυσία ποὺ συμπληρώνει τὴν πρώτη γιὰ ν' ἀνοίξουν ὅλες οἱ γραμμὲς σὲ μιὰ ἰσχυρὴ ἐπίθεση κατὰ τῆς πτέρυγος τοῦ μαύρου Ρ).

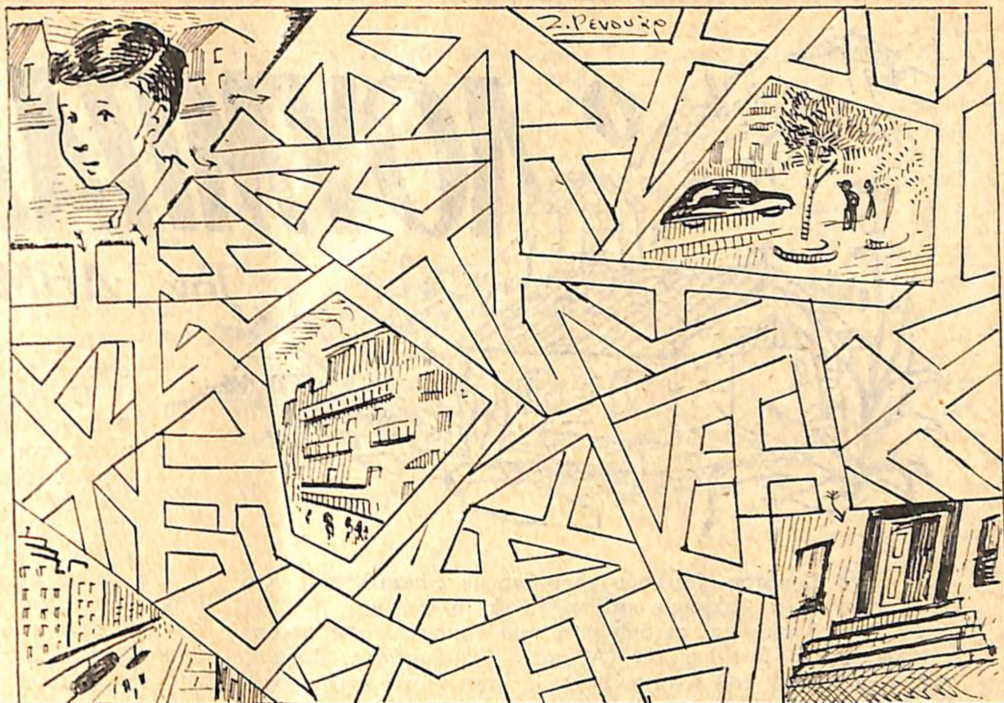
18....	ζ5Χη4
19 Ιζ3 - η5	η7 - η6
20 Πζ1 - ζ6	Ρη8 - η7
21 Πε1 - ζ1	Αδ7 - ε8
22 Βδ2 - ζ4	Ιγ6 - δ8

(ἀπαραίτητο γιὰ ν' ἀποτρέψη τὴν ἀπειλὴ 23 Ιη5 - ε6+ ἂν καὶ ἡ θέση τῶν μαύρων εἶναι ἤδη ἀπελπιστική).

23 ε5 - ε6	Πα8 - α6
24 Βζ4 - ε5	Ρη7 - θ6
25 Πζ1 - ζ5	β4Χγ3
26 Ιη5Χζ7+	Ιδ8Χζ7
27 Πζ5 - θ5+	Ρθ6 - η7
28 Πζ6Χη6++ μάτ.	

Μετὰ τὴν Γαλλικὴ παρτίδα ἔχουμε τὴν ἄμυνα Κάρο-Κὰν (1 ... γ7 - γ6), ποὺ ἔχει στὴν ἀρχὴ πολλὲς ἀναλογίες μὲ τὴν Γαλλικὴ ἄμυνα. Ἀκολουθεῖ ἡ Σικελικὴ παρτίδα ποὺ εἶναι πολὺ συνηθισμένη στὰ τουρνουά, καὶ γιὰ τὴν ὁποία θὰ μιλήσουμε στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

Ὁ μικρὸς Τάκης τῆς ἀριστερῆς γωνίας θέλει νὰ φθάση στὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ ποὺ βρίσκονται στὴν κάτω δεξιὰ γωνία, περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ δρόμους καὶ κτίρια. Ἐπειδὴ δὲν ξέρει τοὺς δρόμους βοηθῆστε τον. Στὸ ἄλλο φύλλο θὰ σᾶς δώσουμε τὴ λύση.

(Σχέδιο τοῦ ζωγράφου Ρενουὰρ)

****

κτικὰ χαρίσματα σκυταλοδρόμου.

Στὴν σκυταλοδρομία 4Χ100 μέτρα οἱ καταλληλότεροι τύποι ἀθλητῶν εἶναι οἱ ἑξῆς :

Στὸ πρῶτο τμῆμα ποὺ τρέχεται σχεδὸν πάντοτε σὲ καμπύλη νὰ τοποθετηθῆ ὁ ἀθλητὴς ποὺ εἶναι προικισμένος μὲ ταχύτατο βῆμα καὶ ποὺ νὰ τρέχη κρατῶντας τὴν σκυτάλη μὲ ἀταραξία.

Γιὰ τὸ δεύτερο τμῆμα χρειάζεται ἕνας ἀθλητὴς ποὺ νὰ ξέρη νὰ παραλαμβάνη τὴν σκυτάλη καὶ νὰ εἶναι προικισμένος μὲ ἠρεμία καὶ θάρρος. Ἂν δὲν ἔχει αὐτὰ τὰ δύο χαρίσματα θὰ φοβᾶται μήπως ξεκινήση γρήγορα, μήπως δὲν τὸν φθάση ὁ σύντροφός του κλπ.

Τὸ τρίτο τμῆμα εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο ἀπὸ ὅλα καὶ ὁ ἀθλητὴς ποὺ θὰ τοποθετηθῆ σ' αὐτὸ ὀφείλει νὰ ἔχη ἐξ ἴσου τὴν ἱκανότητα νὰ παραλάβη τὴν σκυτάλη, νὰ τὴν παραδίδη καὶ νὰ τρέχη σὲ καμπύλη.

Γιὰ τὸ τέταρτο καὶ τελευταῖο μέρος ποὺ εἶναι εὐθὺ πρέπει νὰ βρεθῆ ὁ ἀθλητὴς ποὺ εἶναι ἱκανὸς νὰ καταβάλη μιὰ ἐξαιρετικὴ προσπάθεια καὶ ποὺ δὲν ἀπελπίζεται ὅταν οἱ ἀντίπαλοί του παραλάβουν πρῶτοι τὴν σκυτάλη.

Ο ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Θὰ μιλήσουμε σήμερα γιὰ τὸν μεγαλύτερο δρόμο, τὸν Μαραθώνιο. Τὸ ἀγώνισμα τῶν 42 χιλιομέτρων, ποὺ ἀποτελεῖ παράδοση γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ πρῶτος Μαραθωνοδρόμος εἶναι ὁ ἀρχαῖος Φειδιππίδης—ὁ στρατιώτης τοῦ Μιλτιάδου—ποὺ μετὰ τὴν νίκη τῶν Ἑλλήνων στὸν Μαραθῶνα ἔτρεξε στὴν Ἀθήνα νὰ ἀναγγείλη τὴν νίκη.

Ὁ Μαραθώνιος εἶναι ὁ μεγαλύτερος δρόμος τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Οἱ μαραθωνοδρόμοι ὀφείλουν νὰ τρέξουν μιὰ διαδρομὴ 42 χιλιομέτρων καὶ 192 μέτρων, ἀνάμεσα σὲ δρόμο καὶ ἀγρούς. Εἶναι ἀγώνισμα κουραστικὸ καὶ μπορεῖ νὰ προκαλέση μεγάλη ὀργανικὴ βλάβη σ' ὅποιον δὲν ξέρει νὰ κανονίζη λογικὰ τὴν ἔνταση τῆς προσπάθειας του.

Καταλληλότεροι γιὰ τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ εἶναι οἱ ἀθληταὶ ποὺ ἔχουν μικρὸ βάρος ἀλλὰ εἶναι στιβαροὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν χωρὶς ὑπερβολικὲς δυσκολίες τὴν ἀπόσταση καὶ νὰ ὑποφέρουν μὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας τοὺς ψυχικοὺς καὶ σωματικοὺς πόνους ποὺ προκαλεῖ ἡ κούραση. Τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται μεταξὺ 25 καὶ 35 ἐτῶν.

Ὁ μαραθωνοδρόμος γεμίζει συνήθως τὸ μυαλό του μὲ διάφορες σκέψεις καὶ ἐρωτήματα γύρω ἀπὸ τὸ ἄτομό του. Σκέπτεται κατὰ σειρὰν τὸν κίνδυνο μήπως δὲν τερματίση τὸν ἀγῶνα τὴν ἀγωνία μήπως πληγωθοῦν τὰ πόδια τοῦ κ.λ.π.

Γι' αὐτὸ συνιστᾶται στοὺς μαραθωνοδρόμους νὰ ἀπομακρύνουν ἐξ ἀρχῆς τὴν σκέψη τους ἀπὸ τὸ ἀγώνισμα ἢ μᾶλλον νὰ μὴ σκέπτονται τὸ δικό τους τρέξιμο ἀλλὰ νὰ παρακολουθοῦν τὴν τακτικὴ τῶν ἀντιπάλων δρομέων, νὰ μουρμουρίζουν ἢ νὰ σκέπτωνται ἕνα μουσικὸ σκοπὸ ποὺ νὰ ἔχη τὸ ρυθμὸ τοῦ τρεξίματός τους.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ: Σὲ φιλικὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα ἡ Α΄ ὁμὰς ἐνίκησε τὴν Γ΄ μὲ 5—1.

ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗ: Ὁμὰς Παραθεριστῶν — Α.Ε.Κ. 6—1.

ΣΤΑ ΒΙΛΛΙΑ: Δυναμὸ — Μικτὴ Στ΄ - Ζ΄ Γυμνασίου 5—0.

ΣΤΗΝ ΚΙΒΩΤΟ: Α.Ε.Κ. Κιβωτοῦ — Ὁμὰς Τσοτηλίου 4—2.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Π.Α.Ο.Κ. —Ἄρης 4—3. Β΄ ὁμὰς — Γ΄ ὁμὰς 4ης Διμοιρίας 6—2. Ἀτρόμητος —Ἡρακλῆς 4—3.

ΓΕΡΑΚΙ: Π. Ο. Γερακίου — Γκοριτσὰ 1—0.

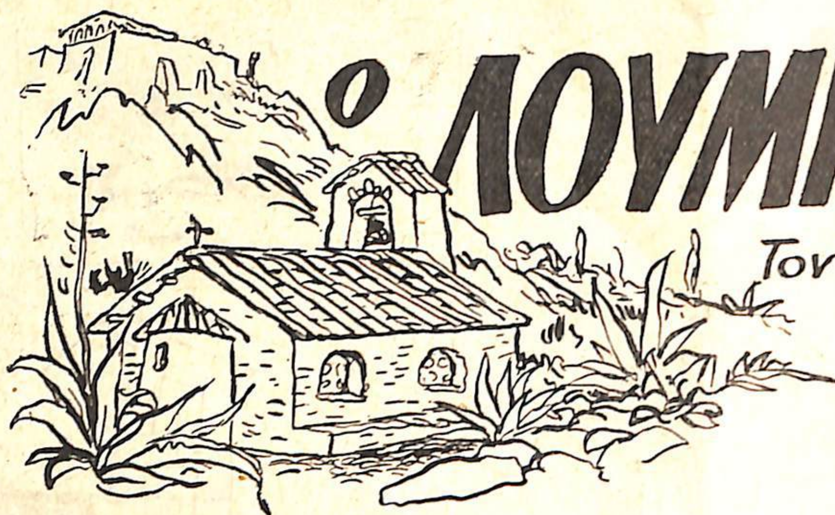
ΚΑΡΔΙΤΣΑ: Π.Ο.Π.Α. — Χωρίον Μπεζούλα 4—3.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ: Ὁμὰς Γυμνασιοπαίδων — Α.Ε.Κ. 3—0

ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΣ: Προσκυνηταὶ — Ὁμὰς Ξυλαγονῆς 5—2. Ἀτρόμητος — Θύελλα 10—5. Βόλλεϋ - Μπώλ). Δόξα — Σπίτι Παιδιοῦ 6—1.

ο ΛΟΥΜΠΑΔΙΑΡΗΣ

Τον ΔΗΜ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

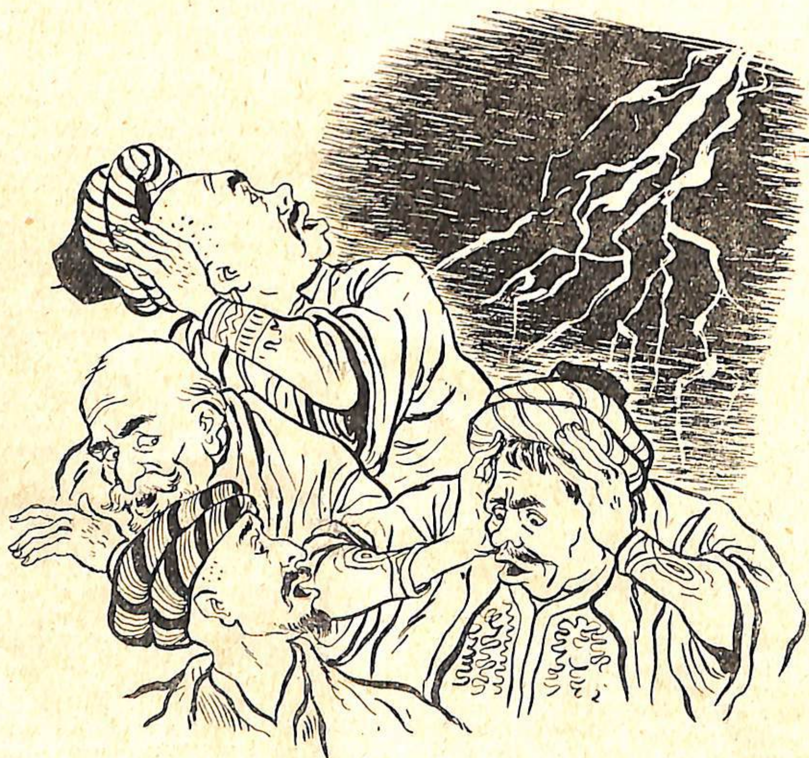
(Γιὰ τὸ Δημήτρη Καμπούρογλου ἔχουμε ξαναμιλήσει! Καὶ εἶναι περιττὸ νὰ γράψουμε καὶ πάλι γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του. Ὅσοι διαβάσατε τὸ διήγημα, ποὺ δημοσιεύσαμε πέρυσι —«Τὸν τρελλὸ Βασιλιᾶ τῆς Ἀθήνας»— θὰ θυμάστε, βέβαια, πὼς τὸ διήγημα τοῦ Καμπούρογλου, ἦταν ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Ἀθήνας. Καὶ τὸ σημερινό του, τὸ ἴδιο. Τὸ διήγημα αὐτὸ ὁ «Λουμπαδιάρης», εἶναι ἡ διηγηματοποίηση ἑνὸς ἐπεισοδίου τῆς Τουρκοκρατουμένης καὶ πολύπαθης πόλεως τοῦ Κέκροπα καὶ τοῦ Πεισιστράτου. Πραγματικὰ τὸ ὡραῖο καὶ γραφικὸ ἐκκλησάκι ποὺ ὑψώνεται καὶ σήμερα δίπλα στὴν Ἀκρόπολη λέγεται Ἅγιος Δημήτριος ὁ Λουμπαδιάρης. Καὶ τοῦτο γιατὶ ὅπως πίστεψε τότε ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας, ὁ Ἅγιος Δημήτριος τιμώρησε σκληρά, ἀλλὰ δίκαια, τοὺς Τούρκους, ποὺ εἶχαν ἀποφασίσει νὰ ἐξοντώσουν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς μὲ τὸ ἐγκληματικό, τὸ ἀποτρόπαιο τέχνασμα τοῦ Τούρκου φρουράρχου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἔτσι εἶπαν τὸν Ἅγιο Δημήτριο, Λουμπαδιάρη, δηλαδὴ μπομπαρδιστή.

Φυσικά, οἱ λεπτομέρειες γιὰ τὴ συνωμοσία τοῦ φρουράρχου μὲ τὸν Ἀχμὲτ εἶναι φαντασία. Κανεὶς δὲν ξέρει, βέβαια, πὼς τὰ συμφώνησαν οἱ δυὸ γιὰ νὰ ἐξοντώσουν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς Ἀθηναίους. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς τὰ κανόνια βρέθηκαν γεμισμένα μὲ σφαῖρες καὶ μπόμπες, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἔχουν μόνο μπαρούτι. Κι' αὐτὸ ἦταν φυσικὰ ἀρκετὴ ἀπόδειξη τῶν κακῶν σκοπῶν τῶν ἀρχόντων τοῦ «Κάστρου».

Ὁ συγγραφέας τοῦ διηγήματος θέλει ὁλόκληρη τὴν οἰκογένεια τοῦ Γιουσοὺφ σκοτωμένη ἀπὸ τὸν κεραυνό! Ἡ παράδοση ὅμως διαφωνεῖ: Σώθηκε, λέει, μιὰ ἀπὸ τὶς κόρες τοῦ Γιουσούφ, ποὺ εἶχε γεννηθῆ ἀπὸ Χριστιανὴ μάννα. Αὐτό, εἴτε σὰν γεγονός, εἴτε σὰν φήμη, εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ θεμελιωθῆ ἡ πίστη πὼς τὸ κεραυνοβόλημα, ἦταν ἔργο τοῦ Ἁγίου Δημητρίου).

Ὁ Ἥλιος γέρνει. Ὁ Γιουσοὺφ ἀγᾶς πίνει τὸ σερμπέτι του, ξαπλωμένος ἀπάνω σὲ μαλακὸ καὶ παχὺ σιτζαδέ, σ' ἕνα προσηλιακὸ μέρος, κάτω ἀπὸ τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως, τῆς ὁποίας εἶναι ὁ κυρίαρχος. —Ἀγᾶς τοῦ Κάστρου, σοῦ λέει ὁ ἄλλος...

Δίπλα του εἶναι ἕνα κομμάτι σπασμένης κολώνας. Κάποτε ἀνασηκώνεται ὁ Ἀγᾶς καὶ ἀκουμπάει σ' αὐτὸ ἀπάνω τὴ μέση του γιὰ νὰ ξεμουδιάση.

Μιὰ μεγάλη ἀστραπὴ φώτισε τὸν κατάμαυρο οὐρανό!...

Φορεῖ κατακόκκινα. Πυκνὸς καπνὸς βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του, σωστὴ καμινάδα.

Ὁ Ἀράπης του εἶναι ξαπλωμένος λίγο παρακάτω στὸ χορταριασμένο χῶμα μπρούμυτα. Ἔχει τοὺς ἀγκῶνες του στηριγμένους στὴ γῆ καὶ στὰ δυό του μάγουλα ἀκουμπισμένα στὶς δυό του τὶς παλάμες. Ἡ δουλειά του εἶναι νὰ πετιέται: κάθε τόσο καὶ νὰ τινάζη τὸ λουλᾶ τοῦ τσιμπουκιοῦ τοῦ ἀφέντη του, νὰ βάζη πάλι καπνὸ καὶ ν' ἀνάβη τὴν ἴσκα.

Τὰ περασμένα χρόνια (πᾶνε αὐτὰ λησμονήθηκαν!) ὁ Γιουσοὺφ ἀγᾶς ἦταν σεΐζης (ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλούς) τοῦ Κασλάραγα τοῦ μαύρου Ἀρχιευνούχου τῶν χαρεμιῶν τοῦ σουλτάνου. Πῶς ἀπὸ σεΐζης ἔγινε φρούραρχος (Δισδάρης) τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Ἱστορία δὲν τὸ γνωρίζει ἀκόμα.

Λίγο καιρὸ εἶχε ποὺ πῆρε τὸ Ὑ ψ η λ ὸ ἀ ξ ί ω μ α. Τόσο ὅμως κακὴ ἐντύπωση εἶχε κάμει ἡ φυσιογνωμία του, συχεμερὸ ξάφρισμα τῆς μαύρης ψυχῆς του, ποὺ κανένας ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους Τούρκους δὲν εἶχε σχέσεις μαζί του. Γιὰ τοῦτο κι' αὐτός, ὅταν κατέβαινε ἀργὰ καὶ ποῦ στὴν Πόλη, γύριζε γρήγορα στὸ Κάστρο μὲ τρεῖς πῆχες μοῦτρα, ἀμίλητος καὶ βαρύσκιωτος.

Τὸν πρῶτο ποὺ συναντοῦσε στὸν ἀνήφορο τοῦ Κάστρου τὸν ἀγριοκοίταζε, τὸ δεύτερο τὸν ἔβριζε καὶ τὸν τρίτο τὸν ἔδερνε.

Τὰ παιδιά του ἅμα τὸν ἔβλεπαν, τρύπωναν σὰν τὰ κουνέλια, οἱ γυναῖκες του τὸν ἔτρεμαν, καὶ μόνο μιὰ γυναῖκα του, ἡ νεώτερη ἀπ' ὅλες, ἡ κατάξανθη Χανούμ, κατάφερε μιὰ χαραυγή, ὅπως ἔλεγε, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ χαμογελάση. Τὸ πρωῒ ἔμαθαν ὅλοι οἱ Καστριῶτες, ὅτι γελᾶ καὶ ὁ Ἀγᾶς τους.

Στοὺς ἀνωτέρους του ὅμως, ἐμπρὸς σὲ κείνους ποὺ εἶχε ἀνάγκη, γινότανε ἄλλος ἄνθρωπος. Γελοῦσαν καὶ τὰ παπούτσια του ἀκόμα... Ἔκανε ἀδιάκοπους τεμενάδες, ἐλύγιζε τὴ μέση του σὰν τὸ ζαγάρι καὶ μόνο ποὺ δὲν εἶχε οὐρὰ νὰ κουνήση. Ἡ Ἀθήνα δὲν εἶδε αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ὁ ἀνώτερός του—ὁ πασᾶς τοῦ Εὐρίπου—ἐξ αἰτίας τῶν προνομίων τοῦ τόπου δὲν πατοῦσε ἐδῶ τὸ ποδάρι του.

Καμμιὰ ὅμως μέρα δὲν ἦταν ὁ Ἀγᾶς στὶς κακές του ὅπως σήμερα. Ἀπ' τὸ πρωῒ βρίζει καὶ βλαστημάει. Μὲ δεύτερο λόγο βγάζει τὸ λουλᾶ καὶ τὸν ἰμάμε καὶ δέρνει μὲ τὸ τσιμπούκι του.

Ἅμα δὲν ἔχει τί νὰ χτυπήση χτυπάει καὶ τὰ χέρια του, τὰ πόδια του... Ὅλα τοῦ φταῖνε, καὶ τὸ χῶμα ποὺ πατεῖ, (τί χῶμα!). Γυρεύει κάποιον νὰ ξεσπάση ἀπάνω του καὶ ὁ κάποιος αὐτὸς βρέθηκε. Ἦταν ἕνας πτωχὸς ξωτάρης, ποὺ ἡ κακή του ἡ μοῖρα τὸν ἔσπρωξε καὶ πέρασε κάπου ἀπὸ τὸ Κάστρο καβάλλα στὸ μουλάρι του ἀπάνω.

Χτύπησε τρεῖς φορὲς παλαμάκια καὶ καμμιὰ δεκαριὰ Καστριῶτες πετάχτη-

καν ἀπὸ τὰ χαλάσματα, σὰν νὰ ξεφύτρωσαν ἀπὸ τὴ Γῆ.

—Πιάστε αὐτὸν ποὺ περνάει κάτω ἀπὸ τὴ μύτη μας καβάλλα! Δέστε τον χειροπόδαρα, φέρτε τον ἀπάνου καὶ ρίχτε τον στὸν Κουλᾶ. Ὕστερα βλέπουμε.

Ὁ Ἀγᾶς περπατεῖ τώρα ἀπάνω-κάτω. Συλλογίζεται, φαίνεται, ποιὰ τιμωρία τοῦ χρειάζεται. Ἄξαφνα στέκεται σὰν καρφωμένος, σηκώνει τὸ κεφάλι του, τεντώνει τὰ χέρια του. Οἱ πυκνὲς τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ του ποὺ τὸ σκεπάζουν ὁλόκληρο ἀνασηκώνονται σὰν τόσες καρφοβελόνες. Φταρνίζεται καὶ βήχει μαζί... Τρέμει ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ θυμό του.

—Μπρὲ σεῖς; κοιμάστε χαλέδες; Δὲν βλέπετε μπουλούκια μπουλούκια ποὺ πᾶνε τὸν ἀνήφορο; Γέροι, γριές νέοι, νέες, ὡς καὶ βυζαστουρούδια ἀκόμα! Ποῦ πάει, μπρὲ σεῖς, αὐτὸ τὸ σκυλολόϊ;

Κανεὶς δὲν ἀποκρίνεται. Ὁ Ἀγᾶς δίνει στὸν πιὸ κοντινὸ τὴν πρώτη ἀνάποδη.

—Μίλα καὶ σ' ἔσκισα.

—Εἴμαστε νεοφερμένοι ἀγᾶ μου!.. Πάω νὰ ρωτήσω κανένα παλιό.

—Γκρεμίσου. Ρώτα καλύτερα τὸ φυλακωμένο, στὴ στιγμὴ νά γυρίσης.

Σὰν ἀστραπὴ πῆγε καὶ γύρισε.

—Αὔριο, Ἀγᾶ μου, ἔχει πανηγύρι ὁ Ἄη Δημήτρης αὐτὴ ἡ ἐκκλησίτσα ποὺ φαίνεται ἐκεῖ κάτω καὶ οἱ ἄπιστοι πᾶνε στὸν ἑσπερινό.

—Πανηγύρι Ρωμαίϊκο! μπρὸς στὰ μάτια μας.... Στὸ τιμημένο Κάστρο μας ἀπὸ κάτω! Καὶ γιατί εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ; Ξέρω τί τοὺς χρειάζεται. Πρέπει νὰ λείψη αὐτὴ ἡ ντροπὴ μιὰ γιὰ πάντα... Τὰ μάτια του τώρα πετοῦν φλόγες, καὶ τὰ δόντια του τρίζουν. Σωστὴ πυρκαϊὰ στὴν ψυχή του.

—Φέρτε μου δῶ σούρνοντας τὸ φυλακισμένο... Ὄχι, σταθῆτε...

Ἀνασηκώνει τὸ σαρίκι του, ξύνει τὸ ἄτριχο κεφάλι του... καὶ χτυπάει μὲ τὴ δεξιά του παλάμη τσά! τὸ κούτελό του, σὰ νὰ σκότωσε κανένα κουνούπι. Κάποια μεγάλη ἰδέα κατέβασε ὁ Ἀγᾶς. Τὸ πρόσωπό του τώρα τὸ γλυκαίνει ὅσο μπορεῖ.

—Χάϊ... χάϊ... φέρτε τον ἐδῶ τὸ ραγιὰ μὰ μὲ καλὸ τρόπο. Ἂν τὸν πειράξη κανένας, φίδι ποὺ τὸν ἔφαγε.

— Εἴμαστε νεοφερμένοι Ἀγᾶ μου...

Φέρνουν τὸν ξωτάρη μισοπεθαμένο ἀπὸ τὸ φόβο του. Πέφτει στὰ πόδια τοῦ Ἀγᾶ καὶ τοῦ ζητεῖ ἔλεος.

—Σήκω ἀπάνου, μὴ φοβᾶσαι... Εἶχα σκοπὸ νὰ σὲ κρεμάσω μὰ τώρα μετάνοιωσα. Τυχερὸς ἄνθρωπος εἶσαι! Πρόσεξε νὰ κάμης ὅ,τι σὲ προστάζω γιατὶ ἀλλιῶς χάθηκες!

—Ὅ,τι προστάξης, Ἀγᾶ μου, ὅ,τι προστάξης... ὅ,τι...

—Σούτ! Πολλὰ λές. Μόνο αὐτιὰ νάχης, στόμα νὰ μὴν ἔχης... Καλὸ ἦτανε ἔτσι κοντὰ στὸ Κάστρο μας νὰ μὴ βρίσκεται ἐκκλησιά, μὰ ἀφοῦ μιὰ φορὰ καὶ βρέθηκε, πρέπει νὰ μένη καὶ νὰ λειτουργιέται. Θὰ τὴν ἔκαμαν παπούδες μας στοὺς δικούς σας χαλάλι!... Ἐγώ, ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὼς ὁρίζω μόνο τὸ Κάστρο μου—λύκος ποὺ τὸν ἔφαγε ἐκεῖνον ποὺ θὰ τὸ στραβοκοιτάξη!—μὰ κι' αὐτὴ ἡ ἐκκλησούλα, λογαριάζω πὼς βρίσκεται στὴν ἐξουσία μου μέσα, ἀφοῦ εἶναι κάτου ἀπὸ τὴν ἐξουσία τῶν κανονιῶν μου.

Καὶ ζάρωσε τὸ μοῦτρο του μὲ νόημα.

Ὁ δεσπότης σας δὲν ἦρθε νὰ μὲ χαιρετήση. Ἂς εἶναι. Τὸ κατάλαβε κι' αὐτὸς πὼς δὲν καταλάγιασα ἀκόμα καὶ δὲν ἔχω κέφι γιὰ κουβέντες μὲ δίχως νόημα. Πήγαινε μ' ὅλον τοῦτο—ὁ ἀφέντης δὲν πρέπει νὰ συνερίζεται τοὺς δούλους του—καὶ χαιρέτησέ τον ἀπὸ μέρος μου καὶ πές του, πὼς ἀφοῦ ἔτυχε ποὺ ἔτυχε καὶ μ' ἔρριξε ἡ κακή μου μοῖρα στὸν πετρότοπό του καὶ γίνεται τὸ πρῶτο ρωμαίϊκο πανηγύρι ποὺ βλέπω, καὶ κατὰ τὰ μέρη τῆς ἐξουσίας μου, ἔχω μεγάλη ἐπιθυμία νὰ γίνη ὅπως πρέπει... Καὶ νὰ ἰδῆς ποὺ αὔριο... καλὰ ποὺ τὸ θυμήθηκα κι' αὐτό, γιορτάζουμε κι' ἐμεῖς τὸν Κασὴμ... Ἂς εἶναι, ὁ δικός σας Ἅγιος, κάτι θάξιζε γιὰ ν' ἁγιάση... Θὰ τὸν τιμήσω τὸ λοιπόν! Πρέπει νὰ γίνη μονοκκλησιά. Ὅλες οἱ ἄλλες ἐκκλησιὲς νὰ μὴ λειτουργήσουν καὶ νὰ μαζευτοῦν ὅλες οἱ ἐνορίες τους μὲ τοὺς παπάδες τους ἐδῶ στὸν Ἅϊ Δημήτρη μου. Πὲς καὶ στοὺς ἀρχόντους καὶ στοὺς προεστοὺς καὶ στοὺς πρωτομαστόρους καὶ σὲ κάθε νοικοκύρη ποὺ θ' ἀπαντήσης, πές ἀπὸ μέρους μου, πὼς αὐτὸ εἶναι ἡ θέλησή μου. Ὅποιος δὲ θὰ ρθῆ ἐμένα θὰ προσβάλη. Ἔλα, τρέχα τώρα, χάσου ἀπὸ τὰ μάτια μου... στάσου! Ἄκουσε. Αὔριο τὸ πρωΐ, τὴν ὥρα ποὺ θὰ ψέλνουν στὴν Ἐκκλησιὰ τὸ τροπάρι τοῦ Ἁγίου, ν' ἀνέβης σ' ἕνα ψήλωμα κοντὰ στὴν Ἐκκλησιὰ καὶ νὰ κουνήσης γιὰ σημάδι ἕνα κόκκινο πανί, γιὰ νὰ βάλουνε φωτιὰ στὴν λουμπάρδα καὶ στὰ τόπια τοῦ Κάστρου, νὰ τιμήσουνε τὸν Ἅγιό σας. Αἴ, ἂς γίνη κι' αὐτό!... Γκρεμίσου τώρα. Σὲ βαρέθηκα. Τυχερὸς ἄνθρωπος εἶσαι...

Ὁ ραγιὰς ἔκαμε μιὰ μετάνοια καὶ ἄγγιξε ἡ μύτη του στὸ χῶμα.

—Τί ὡραῖος θὰ εἶναι ὁ κάμπος αὔριο τὸ πρωΐ-πρωΐ, βόλτα στὸν Ἄη Δημήτρη, γεμᾶτος κόσμο ποὺ νὰ μὴ πέφτη χάμω οὔτε μῆλο...

Καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι του δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κοίταζε τὸ ραγιὰ ποὺ ἔφευγε τρεχᾶτος.

—Τὸν παρασφίξατε τὸν ἄνθρωπο ἀθεόφοβοι καὶ πηγαίνει τὸν κατήφορο σὰν ξεβιδωμένος. Χὰ χὰ χά, ξεφώνησε τρεῖς φορὲς χωρὶς νὰ χαμογελάση τὸ μοῦτρο του.

«Δὲν εἶναι ἄλλος θεὸς ἀπὸ τὸν Ἀλλὰχ καὶ ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ μόνος αὐτοῦ προφήτης» ἀκούστηκε ἀπὸ τὸν μιναρὲ ἡ φωνὴ τοῦ Μουεζίνη ποὺ καλοῦσε τοὺς πιστοὺς νὰ προσευχηθοῦν...

Σκοτείνιασε. Ὁ Ἀγᾶς ἐφώναξε γιὰ νὰ φύγουν ὅλοι. Καὶ ὅλοι ἔφυγαν. Δύο μονάχα ἔμειναν νὰ κρυφομιλοῦν. Ὁ Ἀγᾶς καὶ ὁ ἀρχιπυροβολητὴς Ἀχμέτ.

—Κοίταξε τοπτζήμπαση νὰ τὰ καταφέρης καλά. Τὸ στοιχειωμένο μαρμαρόσπιτο (καὶ ἔδειξε τὰ Προπύλαια), ποὺ ἡ τύχη μ' ἔρριξε καὶ κάθουμαι μέσα, ἔχει μπαρούτι μπόλικο. Μπάλες ἔχομε ἄλλο τίποτις, λογιῶν τῶν λογιῶν, δὲν χρειάζεται δὰ καὶ μεγάλη φασαρία. Τὸ μόνο ποὺ φοβᾶμαι εἶναι ὁ καιρός, νὰ μὴ μᾶς τὰ χαλάση... Ὕστερα ἀπὸ καλοκαιρινὴ λιακάδα, ὁ οὐρανὸς ἔγινε πίσσα.

—Μὴν λὲς τὸν κακὸ τὸ λόγο Ἀγᾶ. Ὅλα θὰ πᾶνε καλὰ μὴ σὲ μέλει. Ὁ μουφτῆς τί γνώμη θὰ εἶχε τάχατες;

—Καὶ ποιὸς τὸν ρωτάει; Μοῦ κάνει τὸ μεγάλο! Αὔριο βλέπουμε ποιανοῦ τὸ ὄνομα θὰ βουΐξη στὰ ἑπτὰ βασίλεια. Θὰ ποῦμε πὼς ἔγινε λάθος. Ἐγὼ εἶπα γιὰ μπαρούτι μονάχα. Κατάλαβες; Ἂν μᾶς παραφορτωθῆ τὸν στέλνουμε στὸν ἀγύριστο μὲ τὴ γνώμη του μαζί.

—Καὶ λέμε πὼς ἦταν σύμφωνη μὲ τὴ δική μας.

(Συνέχεια στὴν ὄπισθεν σελίδα)

Ο ΛΟΥΜΠΑΔΙΑΡΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελ.)

—Καλὰ τὰ συλλογιέσαι 'Αχμέτ. 'Εγὼ τώρα πάω νὰ φάω καὶ νὰ πλαγιάσω καὶ πρὶν χαράξη θὰ εἶμαι στὸ πόδι. «Πέτρες καὶ χῶμα καὶ κορμιὰ νὰ γίνουν ἔτσι, ποὺ νὰ συχαθοῦν νὰ τὰ φάνε κι' αὐτὰ τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ κοράκια».

῾Ηταν τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ εἶπε ὁ Γιουσοὺφ καὶ ἔφυγε.

'Ο 'Αχμὲτ προσκαλεῖ τώρα τοὺς τοπτζῆδες. Τὰ κανόνια τῶν προπυλαίων ἑτοιμάζονται, μεταφαίρονται ἀκόμα καὶ τὰ κανόνια τῶν ἑορτῶν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ 'Ερεχθείου. Στὴ μέση βάζουν τὴν περίφημη λουμπάρδα «γιὰ φιγοῦρα», ὅπως εἶπε ὁ φρούραρχος.

Γενικὴ κίνηση στὸ Κάστρο καὶ συζήτηση γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ θὰ δώση ὁ 'Αγᾶς στοὺς ραγιάδες. Οἱ περισσότεροι βρίσκουν σωστὴ τὴν ἀπόφασή του. «῞Οσο πιὸ εὐχαριστημένα εἶναι τὰ ζᾶ τόσο πιὸ πολὺ δουλεύουν» ἐπρόσθεσε ὁ γέρω μάγερας τοῦ 'Αγᾶ. Τὰ Τουρκόπουλα εἶναι καταχαρούμενα. 'Ο ἰμάμης ὅμως τοῦ μεγάλου τζαμιοῦ (τοῦ Παρθενῶνος) καὶ ἕνας ἐπίσημος διαβατικὸς δερβίσης ἔχουν ἄλλη γνώμη, ἀφοῦ ὅμως δὲν ἔχουνε τὴ δύναμη ν' ἀντιπράξουν, φεύγουν μουρμουρίζοντας τὴ γνώμη τους.

Τὸ μυστικὸ μόνο ὁ 'Αχμὲτ τὸ γνωρίζει.

Εἶναι νύχτα βαθειά. ῞Ολοι κοιμοῦνται. Οἱ τοπτζῆδες ἔφυγαν καὶ αὐτοὶ τελευταῖοι. Νέκρα στὸ βράχο. Μόνο οἱ νυχτερινὲς καντῆλες τῶν σπιτιῶν τῆς 'Ακροπόλεως μαρτυροῦν ποὺ κοίτονται τὰ κορμιὰ τῶν Καστριωτῶν. Κάποτε-κάποτε οἱ πελαργοὶ τοῦ τζαμιοῦ χτυποῦν τὴ μύτη τους σὰ νὰ συνοδεύουν τὴν φωνὴ τῆς ντροπιασμένης γλαύκας τοῦ 'Ερεχθείου. Αὐτὴ τὴ βραδυὰ ὅμως ἀκούστηκε στὰ προπύλαια ἀπάνω ἕνα νεκροπούλι. 'Εφώναξε ἐννέα φορὲς καὶ χάθηκε. 'Η γριά, ἡ μητέρα τοῦ Γιουσοὺφ ποὺ τὸ ἄκουσε, δὲν ξανακοιμήθηκε πιά...

Σὲ λίγο μιὰ σκιὰ φυτρώνη στὰ κανόνια. Πηγαινοέρχεται. Κουβαλεῖ σφαῖρες, τὶς βάζει στὰ κανόνια καὶ τὶς σκουντᾷ μὲ τὸ γεμιστήρι μὲ μεγάλη δύναμη καὶ μὲ λίγο κρότο. Γεμίζει καὶ τὴ λουμπάρδα, μὲ τὴν πιὸ μεγάλη μπόμπα καὶ ξαπλώνεται στὰ μάρμαρα κουρασμένη.

Μιὰ μεγάλη ἀστραπὴ φωτίζει τὸν κατάμαυρο οὐρανὸ καὶ φανερώνει τὴν ἄγρια τοῦ 'Αχμὲτ ὄψη, ἐνῶ μακρυὰ στὰ πρόσβαρα, ἀπάνω ἀπὸ τὸ φρούριο τοῦ Θρασυβούλου, κεραυνὸς αὐλακώνει τὸ στερέωμα. 'Ο 'Αχμὲτ φεύγει καὶ σὲ λίγες στιγμὲς κι' αὐτός. 'Η δουλειά του τέλειωσε.

Εἶναι μεσάνυχτα.

Λίγη ὥρα περνᾶ καὶ βροντὲς τραντάζουν τὸ ἔδαφος. . ῎Ερχεται σὰν ἐλαφρὸς πρόσκοπος ἕνα ψυχρὸ ἀεράκι. Καὶ ἀρχίζουν ὕστερα νὰ πέφτουν χοντρὲς ψυχάλες.

Κοντεύει νὰ ξημερώση, ἀλλὰ τὸ σκοτάδι εἶναι ἀκόμα βαθύ.

'Ο φόβος κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ βαστοῦν τὸ λόγο τους. Γιὰ τοῦτο καὶ ὁ κακότυχος ὁ ξωτάρης —ἔχοντας πάντα δίπλα του καὶ ἕναν ἄνθρωπο τοῦ Κάστρου ἁρματωμένο σὰν ἀστακὸ— ἔκαμε ὅτι τοῦ εἶπε ὁ 'Αγᾶς. 'Ο φρόνιμος Μητροπολίτης, ὁ ῎Ανθιμος, ἀφοῦ ἄκουσε τὴ γνώμη τῶν δημογερόντων καὶ τοῦ Βοϊβόδα, βρῆκε ἕνα μεσιανὸ δρόμο: Νὰ μὴ γίνη δηλαδὴ μονοκκλησιά, ἀλλὰ νὰ λειτουργήσουν μόνο οἱ ῞Αη Δημήτρηδες (ὁ Κατηφόρης ὁ νέος, ὁ Τζηρίτης, τὸ Παρεκκλήσι). Τὸ κόμμα τοῦ πρώην 'Αθηνῶν δὲν ἐπρόκαμε ν' ἀντιπράξη.

Θαμποφέγγει. Μὲ ὅλη τὴν κακοκαιριὰ κάμποσοι φαίνονται κατὰ τὸν ἀνήφορο, ποὺ πηγαίνουν νὰ προσκυνήσουν. 'Αρχίζουν νὰ ξεχωρίζουν τὰ κόκκινα σκουφώματα τῶν ἐργατικῶν καὶ κάπου-κάπου καὶ κανένα σκιάδι ἄρχοντα.

Δὲν εἶναι ὅμως οἱ πανηγυριῶτες τόσοι ὅσους τοὺς ἤθελε ὁ Γιουσούφ.

'Η λειτουργία ἄρχισε. 'Η βροχὴ τώρα πέφτει μὲ τὸ τουλούμι.

—Μᾶς τὰ χάλασε ἡ βροχή!

'Ωρύεται ὁ 'Αγᾶς μέσα στὴν κρεββατοκάμαρά του καὶ στριφογυρίζει σὰν λιοντάρι στὴν κλούβα του.

Οἱ βροντὲς εἶναι ἀδιάκοπες τώρα. 'Η ξανθὴ χανοὺμ μαζεύτηκε σὰν καβουράκι σὲ μιὰ γωνίτσα τοῦ κρεββατιοῦ της.

—'Αγᾶ, μὴ φύγης, φοβᾶμαι.

Μὰ αὐτὸς ρίχνει μιὰ γούνα ἀπάνω του, περνᾶ βιαστικὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο δωμάτιο, ποὺ εἶναι μαζεμένη ὅλη του ἡ φαμίλια, χωρὶς νὰ βγάλη λέξη καὶ ἀνεβαίνει σ' ἕνα φεγγίτη ποὺ βλέπει κατὰ τὰ κανόνια.

Τὸ χαλάζι τὸν χτυπᾶ στὸ πρόσωπο. 'Ο ἄνεμος τὸν δαιμονίζει. Εἶναι νὰ σκάση.

—Τὴν πάθαμε 'Αγᾶ, φωνάζει ἀπὸ κάτου ὁ 'Αχμέτ. «'Ο καιρὸς θὰ σηκώση καὶ μᾶς καὶ τὰ κανόνια μας... Λίγοι ραγιάδες πέρασαν. 'Ο κάμπος εἶναι ἔρημος Μόλις, ποῦ, καὶ ποῦ, φαίνεται ἀπὸ κανένας. Νὰ ἄλλοι δυὸ τρεῖς ἀκόμα πηγαίνουν... Τί κάνει αὐτὸς ἐκεῖ; ῎Α, κουνάει ἕνα κόκκινο πανί!...

—῎Αχ, βογγάει ὁ 'Αγᾶς. 'Ο παπᾶς βιάζεται. Θὰ ψέλνη τώρα τὸ τροπάρι τοῦ 'Αγίου γι' αὐτὸ ὁ ξωτάρης κουνάει τὸ κόκκινο πανὶ καθὼς τὸν πρόσταξα. Σὲ λίγο θὰ τελειώση καὶ ἡ λειτουργία... Γρήγορα λοιπὸν 'Αχμέτ. Γύρισε ὅλα τὰ κανόνια κατὰ τὴν 'Εκκλησιὰ ἀπάνω καὶ φωτιά! Πέτρα στὴν πέτρα νὰ μὴ μείνη. Νὰ μὴ φανῆ πιὰ οὔτε ἡ θέση ποὺ ἤτανε ἡ 'Εκκλησία. Σὲ θέλω, τοπτζήμπαση, σὲ θέλω! Φωτιά!...

Σὰ δαιμονισμένος ὁ 'Αχμὲτ τριγυρίζει στὰ κανόνια, τὰ κουνεῖ δεξιὰ καὶ ζερβά, σκύβει, σηκώνεται, ξανασκύβει, ξανασηκώνεται ὡς ποὺ τὰ βάζει στὸ σημάδι. Φοβερὴ μπόρα, ἔπιασε τώρα. 'Ο 'Αχμὲτ ζυγώνει ἀναμμένο τὰ ἀλειματοκέρι πρῶτα στὴ λουμπάρδα...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως, πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, χύνεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωτιά. Κρότος φοβερὸς καὶ ξερός, κρότος ἄγριος... ῞Ολη ἡ 'Ακρόπολη σείεται... Κεραυνὸς πέφτει στὰ προπύλαια, ἀπάνω στὴ μπαρουταποθήκη. Καταστροφὴ καὶ θάνατος!! ῎Αν εἶναι ὁ 'Αχμὲτ καλὸς σημαδιάρης, εἶναι ὁ οὐρανὸς καλύτερος.

'Η καταστροφὴ εἶναι φοβερή. Οἱ ταξιδιῶτες γράφουν γι' αὐτὴν μὲ φρίκη καὶ μὲ θαυμασμό... ῏Ηταν μιὰ φορὰ κάποιος φρούραρχος Γιουσούφ. Εἶχε μάννα, εἶχε τέσσερες γυναῖκες, εἶχε δυὸ γιούς, εἶχε καὶ μιὰ κορη ὀρφανή—ἀπὸ μάνα Χριστιανή—οὔτε κομμάτι δὲν βρέθηκε ἀπὸ ὅλους αὐτούς.

῏Ηταν μιὰ φορὰ ἕνας τοπτζήμπασης 'Αχμέτ. Χάθηκε κι' αὐτός, καὶ μόνο κατὰ τὸν ῞Αη Δημήτρη βρέθηκε τὸ δεξί του χέρι, ποὺ κρατοῦσε ἀκόμα τὸ ἀλειμματοκέρι ποὺ θάβαζε τὴ φωτιά.

Τὰ κανόνια σκορπίστηκαν, ἡ λουμπάρδα ἔγινε χάλι.

«Πέτρες καὶ χῶμα καὶ κορμιὰ ἔγιναν ἕνα, ἔτσι ποὺ τὰ συχάθηκαν νὰ τὰ φάνε κι' αὐτὰ τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ κοράκια».

Οἱ Καστριῶτες κατατρομαγμένοι μαζεύονται στὸν τόπο τῆς καταστροφῆς. Οἱ Χριστιανοὶ σταυροκοπούμενοι πετιοῦνται ὅλοι ὄξω ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τ' ῞Αη Δημήτρη καὶ μόνο ὁ παπᾶς, παπᾶς τοῦ καιροῦ ἐκείνου, μένει νὰ τελειώση τὴ λειτουργία.

'Η βροχὴ ὕστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ἔπαψε. 'Ο οὐρανὸς καθάρισε. Σὰν νὰ μὴν ἔγινε τίποτις! Τὸ θαῦμα καὶ ποιὸς δὲν τὄμαθε;

'Ο ῞Αη Δημήτρης πῆρε μὲ τὸ δίκιο του τὸ παρανόμι ποὺ τοὔπρεπε καὶ ἴσαμε τώρα λέγεται Λουμπαδιάρης, ποὺ θὰ πῆ μπομπαρδιστής.

Δυστυχισμένα Προπύλαια...

ΔΗΜ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Μπροστὰ στὴν εἰκόνα σου...

Γλυκειὰ Μητέρα τοῦ Θεοῦ Μεγάλη ἡ χάρη Σου... ῎Ακουσε, Πάναγνη, τὴν γεμάτη σπαραγμὸ φωνὴ ἀπ' τὸν ἁμαρτωλὸ κόσμο... Σύ, ποὺ προστατεύεις ὅλους, ποὺ κυνηγημένοι κοντά Σου ζητοῦν, γιομᾶτοι πίστη, προστασία, μὴν ἀποστρέψης καὶ τούτη τὴ φορὰ τὸ ἅγιό Σου πρόσωπο ἀπ' τὴν πονεμένη καὶ δακρύβρεχτη γῆ... Εἶναι μεγάλη ἡ συμφορά, γιὰ μᾶς τὰ ὄντα τὰ ἀδύναμα αὐτὴ ποὺ μᾶς βρῆκε... Χάσαμε τόσο αἷμα ὡς τὰ τώρα, χύσαμε τόσα δάκρυα... ῎Αραγε δὲν εἶναι ἀρκετά; Τέτοια μέρα σὰν τὴν σημερινή, ποὔπρεπε ὅλων τὰ μάτια γεμᾶτα πίστη, ἐλπίδα καὶ γαλήνη νἆναι ἐστραμμένα στὴν θεϊκιὰ μορφή Σου, ἀπογνωσμένοι μεῖς θρηνᾶμε ἀδέρφια μας βασανισμένα, καὶ κλαῖμε γιὰ τὴ σκληρὴ Μοῖρα τῆς δύστυχης 'Ελλάδας μας. Κόλαση, ὅπως μᾶς τὴν ζωντάνεψαν στὴν φαντασία μας τοῦ θείου Δάντη φοβερὲς γραμμές, ἔχουν γίνει τὰ ὡραιότερα τῆς Πατρίδας μας νησιά... Λίγες στιγμὲς ἔφθασαν γιὰ νὰ σωριαστοῦν σὲ θλιβερὰ ἐρείπια, πόθοι ἁγνοί, χρυσοῦφασμένα ὀνείρατα, τρανὲς ἐλπίδες, μόχθοι δυστυχισμένων πλασμάτων... Τὰ νησιά μας τὰ πιὸ ἔμορφα καὶ ξακουστά, αὐτοὶ οἱ σωστοὶ ἐπίγειοι παράδεισοι, μὲ τὰ δαντελωτά τους ἀκρογιάλια, τὴν καταγάλανη ἑλληνικὴ θάλασσα, μὲ τὰ ἀσβεστωμένα σπιτάκια τους μὲ τὰ ψηλὰ καμπαναριά τους, ποὺ ἀνησυχοῦσαν ἄλλοτε — τί εὐτυχισμένοι ἀλήθεια καιροί — ἀπ' τὶς ξακουστὲς καντάδες κι' ἦταν πνιγμένα στ' ἀρώματα καὶ βομβοῦσαν ἀπὸ ζωή, ἀναστατώνουν τώρα τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη μὲ τὴν φρίκη καὶ τὴν ἀσχήμια τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς δυστυχίας...

—Μεγάλη Μητέρα... Σύ, ποὺ ξέρεις τόσο καλὰ τὸν ἀνθρώπινο πόνο, τὸν βαρὺ κι' ἀσήκωτο, γιατὶ τὸν δοκίμασες κάποτε στοῦ Γολγοθᾶ τὶς ἀνηφοριές, χῦσε τὸ βάλσαμο στὶς καταματωμένες καρδιὲς τῶν ἀδελφιῶν μας... Τούτη τὴν ῞Αγια μέρα, γονατιστοὶ μπροστὰ στὴν Εἰκόνα Σου τὴν Σεπτήν, βρέχοντας μὲ δάκρυα καφτὰ τὸ δάπεδο, Σὲ ἱκετεύουμε... Βοήθα, καὶ πάλι νὰ δημιουργήσουμε αὐτὰ ποὺ μᾶς ἀφαιρεθήκανε... Στεῖλε γαλήνη στὶς πονεμένες καὶ πληγωμένες ψυχὲς τῶν δύστυχων ἀδερφῶν μας, καὶ βόηθα, ὅλοι μαζὶ νὰ χτίσουμε πιὸ ἔμορφα τ' ἀγαπημένα μας νησιά, τὸ φιόρο τοῦ Λεβάντε, τὴ Ζάκυνθο, τὴν Κεφαλωνιά, τὴν 'Ιθάκη, τὴν Λευκάδα, ὥστε στὴν γιορτή Σου, πάλι ν' ἀκουστοῦν πάνου στὶς πλαγιὲς καὶ στὸ γαλανὸ κῦμα, χαρούμενα νὰ χτυπᾶνε οἱ καμπάνες, καὶ πρόσωπα γαληνεμένα νὰ δοξάζουνε τὸ ῎Ονομά Σου, καὶ δακρυσμένα μάτια γιομᾶτα εὐγνωμοσύνη ν' ἀνενίζουν πρὸς τὸν γαλάζιο θρόνο Σου...

Μεγάλη ἡ χάρη Σου γλυκειὰ Παναγιά, χαρὰ τῶν θλιβομένων...

ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ
Σπάρτη

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὰ παιγνίδια

Ἀγαπητά μου παιδὰ

Τὶς μέρες τῶν ἑορτῶν τὶς νιώθουμε, κι' ἐμεῖς οἱ μεγάλοι, πολὺ καλλίτερα, ὅταν εἶναι γύρω μας παιδιά.

Τὸ πιστεύεται πώς, ἐγώ, ἡ γριούλα, ξετρελλάθηκα, αὐτὲς τὶς μέρες μὲ τὰ καινούργια μου παιγνιδάκια; Θέλω νὰ πῶ μὲ τὰ παιγνιδάκια τῶν ἐγγόνων μου ποὺ εἶναι λίγο καὶ δικά μου, ἀφοῦ μπορῶ νὰ τὰ παίζω μαζί τους.

— Γιαγιά, παίζομε ἕνα «γκρινιάρη», λέει ἄξαφνα ὁ Τέλης.

— Νὰ παίξωμε, μὰ νὰ μὴ γκρινάζεις πολὺ σὰν σὲ νικάω.

Μὰ τί νά σας πῶ; Ἐσεῖς τὰ παιδιὰ θέλετε μονοπώλιο τὴ νίκη.

— Δὲν μοῦ λές, γιαγιά, λέει ἡ μικρή μου Δροσοῦλα. Γιὰ μένα τ' ἀγόρασες τὸ κουρδιστὸ αὐτοκινητάκι ἢ γιὰ τὸν ἑαυτό σου; Θὰ χαλάση, ἅμα τὸ κουρντίζεις ὅλη τὴν ὥρα.

Ἔτσι γίνεται μ' ὅλα τὰ παιγνίδια. Οἱ γιορτὲς μᾶς ξετρέλλαναν, μικροὺς καὶ μεγάλους. Εἴμαστε δὰ καὶ πολὺ εὐχαριστημένοι κι' ἐγὼ καὶ τὰ ἐγγονάκια μου, γιατὶ τὸ σπίτι μας τὶς διακοπές, ἦταν πάντα γεμάτο ἀπὸ παιδιά, ποὺ διασκέδασαν μὲ τὰ παιγνίδάκια μας καὶ διαβάζανε ὡραῖα βιβλία ποὺ ἔφεραν δῶρα στὰ παιδιά μας. Γιατί, αὐτὸ πρέπει νὰ τ' ἀναγνωρίσω στὰ ἐγγονάκια μου!! Ὄχι μόνο χαρίζουν πρόθυμα στὰ παιδιὰ ποὺ δὲν ἔχουν πολλὰ παιγνίδια, παρὰ καὶ τὰ φέρνουν στὸ σπίτι καὶ παίζουν μαζί τους.

— Θὰ σοῦ χαλάσουν τὸ μπιλιάρδο, Δημητρό, λέει καμιὰ φορά, ἡ μητέρα, ὅταν βλέπη τόσα παιδιὰ σκυμμένα νὰ χτυποῦν τὶς μπίλιες στὴ μικρὴ πλακετίτσα τοῦ μπιλιάρδου, ποὺ τοῦ χάρισε φέτος ὁ νουνός του.

—Δὲν πειράζει μανούλα, ἂν χαλάση, θὰ τὸ φτιάξω πάλι. Χαίρουνται τόσο οἱ φίλοι μου νὰ τὸ παίζουν.

— Ναί, καλό μου ἀγόρι, ἡ χαρὰ ποὺ δίνει τὸ παιγνιδάκι σ' ἕνα παιδί, εἶναι ὁ μόνος προορισμός του, καὶ κάνεις καλὰ ποὺ δὲν εἶσαι τσιγκούνης κι' ἐγωϊστὴς νὰ τὰ θὲς μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό σου.

Μὰ τώρα, εἶναι καιρός, καλά μου παιδιά, νὰ τὰ ξανακλείσωμε στὰ κουτιά τους τὰ παιγνιδάκια. Νὰ τακτοποιήσουμε τὰ καινούργια βιβλία στὶς βιβλιοθῆκες σας. Οἱ διακοπὲς πέρασαν. Τὸ σχολεῖο ἄνοιξε πάλι τὶς πόρτες του. Οἱ ἐξετάσεις σιμώνουν. Πρέπει νὰ συμπληρώσουμε τὶς ἐλλείψεις μας. «Κάθε πρᾶμα στὸν καιρό του», λέει μιὰ παροιμία.

— Μὰ τὶς Κυριακὲς δὲν θὰ παίξωμε; λέει ἡ Ἀννούλα σφίγγοντας τὴ νέα της κούκλα.

— Φυσικὰ καὶ τὶς Κυριακὲς κι' ὅταν τελειώνετε τὰ μαθήματά σας, μπορεῖτε νὰ παίξετε λίγο. Ὄχι ὅμως σὰν τώρα. Ἡ βασιλεία τῶν παιγνιδιῶν τελείωσε. Τὰ μαθήματα ἔχουν τώρα τὴν πρώτη θέση.

Πιστεύω νὰ συμφωνεῖτε, παιδιά μου. Ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ νοικοκυρέψωμε τὰ παιγνίδια μας.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἐκεῖ στὸ βουνό, βρέθηκε, κι' αὐτὸς δὲν ἤξερε πῶς, ἕνας χιονάνθρωπος... Ἤτανε ὀμορφοφτιασμένος. Εἶχε ντοῦρο κι' ὁλόϊσιο κορμί, ἕνα προσωπάκι κάτασπρο καὶ μάτια ὁλόμαυρα. Δὲν ἦταν βέβαια μάτια, μὰ δυὸ μεγάλες μαῦρες ἐλιές. Μ' αὐτὸ δὲν εἶχε σημασία! Στὸ κεφάλι του εἶχε ἕνα κασκέτο, ἀληθινὸ κασκέτο, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ φοροῦν οἱ ἄνθρωποι!!! Καὶ στὴ μασχάλη του κρατοῦσε ἕνα μεγάλο κοντάρι πάνω στὸ ὁποῖο κυμάτιζε μιὰ σημαία. Ἕνα μαντήλι, δηλαδὴ ἄσπρο μὲ γαλάζιες γραμμές!

Εἴπαμε πῶς ὁ χιονάνθρωπος, δὲν ἤξερε πῶς βρέθηκε ἔτσι στὴ ζωή! Μά, καθὼς ἔμαθε, ἀπὸ ἕνα δέντρο, κάτι ἄνθρωποι περίεργα ντυμένοι, μὲ κάτι παπούτσια κολλημένα σὲ κάτι θεόρατα ξύλα, ποὺ τὰ ἔλεγαν λέει, σκί, εἶχαν φθάσει στὴν πλαγιὰ ἐκεινοῦ τοῦ βουνοῦ καὶ τὸν ἔφτιασαν!... Ἕνας ἄλλος ἔδωσε τὸ μαντήλι του γιὰ σημαία κι' ὁ ἄλλος τὸ κασκέτο του, ποὺ ὅπως εἶπε δὲν τοῦ ἄρεσε καὶ προτιμοῦσε νὰ φοράη τὸ μπερέ του!..

Γέλασαν πολὺ μαζί του καὶ καθένας εὕρισκε πὼς μὲ κάποιον μοιάζει... Μὰ ὅταν μιὰ κυρία εἶπε πὼς ὁ χιονάνθρωπος ἔμοιαζε τοῦ... ἄντρα της, ὁ χιονάνθρωπος ἔνοιωσε μιὰ χαρὰ ἀνείπωτη. Κορδώθηκε καὶ προσπάθησε νὰ γελάση... Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸν πρόσεξαν, φυσικά, γιατὶ ποτὲ οἱ ἄνθρωποι δὲν νοιώθουν τὶς γκριμάτσες, οὔτε τὶς ὁμιλίες ἐκείνων ποὺ λένε ἄψυχα... Καὶ σὲ λίγο ἔφυγαν ἀφήνοντας τὸν χιονάνθρωπο!

—Πραγματικά, εἶπε σὲ μιὰ πέτρα, ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, δὲν μοιάζω μὲ κεῖνον τὸν κύριο, ποὺ εἶπε ἡ κυρία;

Ἡ πέτρα στάθηκε γιὰ λίγο ἀμίλητη... Κοίταξε περίεργα τὸν Χιονάνθρωπο, λὲς καὶ τὸν περιφρονοῦσε.... Μὰ ἴσως περισσότερο λυπόταν γιὰ τὴν ἔπαρσί του...

Στὸ τέλος, μίλησε:

—Φτωχέ μου φίλε, εἶπε ἡ πέτρα. Μὴν τὸ παίρνεις ἀπάνω σου. Ἡ κυρία θέλησε νὰ πειράξη τὸν ἄντρα της ὅταν τοῦ εἶπε πὼς τοῦ μοιάζης. Κι' ἐσύ, ἄμυαλος καθὼς εἶσαι, φούσκωσες ἀπὸ εὐχαρίστηση. Καὶ ὅμως ἡ ζωή σου εἶναι πάρα πολὺ μικρή. Σὲ λίγο θὰ ἔχης λειώση... Τὸ κασκέτο σου θὰ πέση, καὶ τὸ κοντάρι σου μὲ τὴ σημαία θὰ ξεφύγη ἀπὸ τὰ χέρια σου...

—Εἶσαι μιὰ κακὴ καὶ σκληρή, εἶπε ὁ χιονάνθρωπος. Καλὰ ἄκουσα ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους νὰ λένε πὼς μερικοὶ εἶναι σκληροὶ σὰν πέτρα....

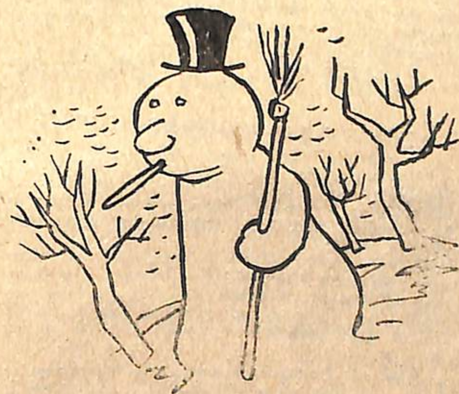
Ἡ πέτρα ὅμως χαμογέλασε μὲ καλωσύνη:

—Ἔτσι μ' ἔφτιοσε ὁ Θεός. Νὰ εἶμαι σκληρή! Γιατὶ μὲ τὴ σκληράδα μου αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνω πιὸ χρήσιμη σὲ τοῦτο τὸν πλανήτη. Ἂν ἡ πέτρα δὲν ἦταν σκληρή, πῶς θὰ κτίζονταν τὰ σπίτια; Μὲ χιόνια; Οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ εἶχαν ποτὲ στέγη. Θὰ ἔλειωναν τὰ σπίτια τους προτοῦ τὰ φτιάσουν! Ἡ σκληράδα μου αὐτὴ δὲν ἔγινε γιὰ κακό. Ἴσα-ἴσα ἔχει τὸ σκοπό της. Κι' ἐσὺ ἔχεις τὸν προορισμό σου... Ἀντὶ νὰ πέφτης σὰν βροχὴ ποὺ θὰ μποροῦσες νὰ κάνης καταστροφὲς παρασύροντας τὰ πάντα, ξερριζώνοντας δέντρα, πέφτεις σὰν χιόνι. Καὶ ὕστερα λειώνεις σιγὰ σιγά, καὶ ποτίζεις τὴ γῆ γιὰ νὰ φυτρώσουν τὰ δέντρα, τὰ χορτάρια, ἡ χλόη!...

—Κι' ἐγώ, εἶπε ἕνα δέντρο, στὰ χιόνια ὀφείλω τὴ ζωή μου! Αὐτὰ μὲ πότιζαν τὸν χειμῶνα γιὰ νὰ περισσεύη νερὸ στὶς ρίζες μου καὶ νὰ ποτίζομαι καὶ τὸ καλοκαίρι...

—Θὰ μποροῦσες νὰ εἶσαι, εἶπε ἡ πέτρα, περήφανος γιὰ τὸν προορισμό σου, ὄχι ὅμως γιατὶ μιὰ παρέα ἀπὸ ἀνθρώπους σ' ἔκανε χιονάνθρω-

(Συνέχεια στὴ σελ. 54)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

«ΜΑΓΕΥΤΙΚΗ ΒΡΑΔΥΑ»

Εἶναι μεσάνυχτα. Ξαστεριά. Ἡ βασίλισσα νύχτα ἔχει ἁπλώσει τὰ μαῦρα της φορέματα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Καὶ μόνο οἱ ἀσημένιες ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ, δίνουν ζωὴ στὴν κοιμισμένη φύση. Ἄρχισα νὰ μετράω τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, ἐνῶ σχεδὸν λαγοκοιμόμουν. Τὰ πολυάριθμα ἀστέρια τοῦ Γαλαξία ἔμειναν σταθερὰ στὶς θέσεις τους, πιὸ πέρα, ἡ Πούλια, ὁ Αὐγερινός, ἡ μεγάλη καὶ μικρὴ ἄρκτος, ὑπερεῖχαν ἀπὸ τ' ἄλλα ἀστέρια, στὸ σχῆμα καὶ σὲ μέγεθος. Κάπου - κάπου ἔβλεπα νὰ ξεφεύγη κανένας διάττων καὶ νὰ σβύνη στὸ ἄπειρο. Ξάφνου ἕνα γάβγισμα σκύλου τάραξε τὴ γαλήνη τῆς νύχτας. Ἄνοιξα κάπως ἀπότομα καὶ ξαφνιασμένα τὰ βλέφαρά μου νὰ δῶ τί συμβαίνει. Τὸ ἀραχνοῦφαντο ὅμως πέπλο τῆς νύχτας, ἐμπόδιζε τὴν ὅραση. Ἕνα ἐλαφρὸ μυρωμένο ἀεράκι μοῦ χάϊδεψε ἁπαλὰ-ἁπαλὰ τὸ πρόσωπο. Ἐρχόνταν ἀπ' τ' ἀπέναντι βουναλάκι καὶ μαζί του παράσερνε καὶ τὶς μελλωδικὲς νότες ποὺ ξέφευγαν ἀπὸ μιὰν κορνέτα. Ξύπνησα ἐντελῶς. Ὁ γλυκὸς ἦχος ἐξακολουθοῦσε νὰ βουΐζη ἁρμονικά. Ἕνα βαρὺ καὶ μαῦρο σύννεφο σκέπασε τὸ λαμπρὸ φεγγαράκι. Τὰ πάντα σκοτείνιασαν. Κάπου-κάπου, φαινόταν τὸ γελαστὸ προσωπάκι του ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς χαραμάδες τῶν συννέφων. Κουρασμένα τὰ μάτια μου, σιγὰ - σιγὰ ἔκλεισαν. Μὲ ξαναξύπνησε ὁ γλυκὸς ἦχος μιᾶς σάλπιγγας, ποὺ σήμαινε τὸ ἐγερτήριο...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΨΑΛΗΣ
(Νεράϊδα Καρδίτσης)

Ο ΡΙΝ—ΤΙΝ—ΤΙΝ

Δὲν πρόκειται γιὰ τὸν πεννομάχο τὸν γνωστὸ ποὺ ξέρετε. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἀληθινὰ χαριτωμένο σκυλὶ ποὺ τοὔχω δώσει αὐτὸ τὸ ὄνομα. Εἶναι νέο ἀκόμη, πέντε μηνῶν περίπου. Τὸ ἀγόρασε ὁ πατέρας μου γιὰ τὸ κυνήγι γιατὶ εἶναι πολὺ μανιώδης κυνηγός. Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σπάνια σκυλιὰ τόσο στὴν ὀμορφιὰ ὅσο καὶ στὰ παιχνίδια καὶ ἰδιαιτέρως στὸ κυνήγι. Ἂν καὶ νέο ἀκόμη, εἶναι ἄφταστο σ' ὅλα. Ἀπὸ μικρὸ τὸ μάθαινα νὰ παίζη, ν' ἁπλώνη τὸ πόδι του σὰν τοῦ πῆς «γειά σου» κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα. Μόλις τὸ φωνάξω «Ρίν-τυ» τρέχει πηδῶντας ἀμέσως, ρίχνεται πάνω μου, μοῦ γλύφει τὰ πόδια, μὲ γαυγίζει σὰ νὰ μοῦ λέγη: «Ἀλέκο πόσο σ' ἀγαπῶ πὼς μ' ἀρέσει νὰ παίζω μαζί σου!» Τί ζωηρὸ ποὺ εἶναι ἀλήθεια! Τί σβέλτο καὶ τί παιχνιδιάρικο! Ἐγὼ ποτέ μου δὲν τοῦ τσακίζω τὴν καρδιά. Τοῦ δίνω νὰ φάη κι' ἀπ' τὴν τελευταία μου μπουκιά. Τ' ἀγαπῶ πολὺ καθὼς κι' αὐτὸ ἐμένα. Εἴμαστε ἀχώριστοι φίλοι καὶ παντοῦ ὅπου πάω τρέχει νὰ μ' ἀκολουθήση. Πολλὲς φορὲς ὅμως ποὺ πάω σὲ κανένα ἐπίσημο μέρος τὸν μαλώνω νὰ γυρίση πίσω: «Ἔλα Γίντυ γύρισε σπίτι, ἔρχεσαι ἄλλη φορά, τώρα δὲν μπορεῖς νὰ ρθῆς». Αὐτὸς σὰ νὰ καταλαβαίνη τί τοῦ λέω, ἀφοῦ κατεβάσει τὴν οὐρὰ καὶ τ' αὐτιὰ ἐπιστρέφει λυπημένος. Πόσο εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀποκτήσω ἕνα τέτοιο καλὸ φίλο καὶ πόσο τὸν παρακαλῶ νὰ τὸν φυλάγη...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
(Μαθητὴς Γυμν. Σουφλίου ἐκ Φυλακτοῦ)

ΞΑΝΑ ΣΤΟ ΟΜΟΡΦΟ ΧΩΡΙΟ

Ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἔφτασα στὸ ὄμορφο χωριό. Ἕνας λαμπρὸς ἥλιος δίνει χαρὰ πάλι στὸ λιβάδι. Μόνο μερικὰ ἄσπρα ξεθωριασμένα συννεφάκια ταξιδεύουν στὸ βαθυγάλαζο οὐρανό.

Τὰ πρόβατα τρέχουν παιχνιδιάρικα πάνω στὴν πράσινη χλόη. Κι' ὁ βοσκός, ἕνα ὄμορφο παλληκάρι, κάθεται σὲ ἕνα βραχάκι καὶ παίζει μὲ τὴ φλογέρα του ἕνα ὡραῖο σκοπό. Πολλὰ βελάσματα καὶ κουδουνίσματα ὁλόγυρά του.

Καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι γλυκὰ νανουρίζει. Εἶναι τὸ τραγούδι τῆς φύσης... Σὲ λίγο τὸ μεγάλο ἀστέρι τῆς ἡμέρας γέρνει στὴ δύση. Καὶ πίσω του ἔρχεται ἡ βουβὴ νύχτα σκεπάζοντας τὴ φύση μὲ τὸ μαῦρο πέπλο της... Σὲ λίγο ὅλα κοιμοῦνται. Μόνο οἱ σκοποὶ τῶν σπιτιῶν ἀγρυπνοῦν. Εἶναι οἱ σκύλοι, τὰ πιστὰ ζῶα τῶν ἀνθρώπων. Ξημερώνει! Τὰ ζωντανὰ ρολόγια τοῦ χωριοῦ δίνουν τὸ χαρούμενο μήνυμα ὅτι ἔφεξε. Σὲ λίγο, ὅλο τὸ χωριὸ σκορπίζεται στὴν ἐργασία. Σὰν ἕνα ἀπέραντο ἐργατικὸ μελίσσι σκορπίζονται οἱ ἄνθρωποι πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΑΣΟΥΛΑΣ

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ ΣΤΟ ΔΙΟΝΥΣΟ

Ἡ χαραυγὴ ἄρχισε νὰ ροδίζη ἀντίκρυ στὰ Εὐβοϊκὰ βουνὰ καὶ ἡ πρωϊνὴ πορφυρένια ἀνταύγεια καθρεφτιζόταν στὰ ἤρεμα νερὰ τῆς ἀσημένιας θάλασσας. Ὅταν ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς πρῶτες του ἀχτίνες στὴ διέλυε τὴν πρωϊνὴ ὀμίχλη, μᾶς βρῆκε ἕτοιμους στὸ αὐτοκίνητο ν' ἀποχαιρετοῦμε τὴν χαρούμενη Παιδόπολή μας. Ἡ διαδρομή μας ἦταν ἐξαιρετικὰ χαρούμενη γιατὶ μαζὶ μὲ τὰ τραγούδια μας δὲν ἔλειπε τὸ καλαμπούρι καὶ τὸ πείραγμα. Ὁ μυρωδᾶτος ἀέρας δρόσιζε τὰ πρόσωπά μας καὶ μᾶς ἔκανε πιὸ ζωηρούς. Ἔπειτα ἀπὸ δύο περίπου ὧρες θεαματικὴ διαδρομὴ ἀνάμεσα ἀπὸ μυρωμένες πικροδάφνες καὶ ἀπέραντες δεντροστιχίες φτάσαμε ἐπιτέλους στὸν προορισμό μας. Τὸ τοπίο ἦταν γραφικό. Καθήσαμε κοντὰ σὲ μιὰ κρυσταλλένια πηγὴ ποὺ κελάρυζε τὰ γάργαρα νερά της ἀνάμεσα στὶς φυλλωσιὲς τῶν θάμνων καὶ μιλοῦσε ψιθυριστὰ μὲ τὸ μυρωμένο θυμάρι ποὺ φύτρωνε ἐκεῖ στὶς πλαγιὲς τῆς Πεντέλης. Δροσιστήκαμε στὰ γάργαρα νερά της καὶ σκορπίσαμε ἐκεῖ γύρω. Τὸ μεσημέρι μαζευτήκαμε κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰ τῶν πανύψηλων πλατάνων ποὺ τὰ φύλλα τους μουρμουρίζουν στὸ ἐλαφρὸ ἀεράκι. Φάγαμε μὲ πολλὴ ὄρεξη καὶ ὕστερα ἔπρεπε νὰ κοιμηθοῦμε. Μὰ ποῦ νὰ ἡσυχάσουμε ἐμεῖς; Σὰν τ' ἀγριοκάτσικα ἀνεβαίναμε τὶς πλαγιὲς τῆς Πεντέλης ποὺ μέσα στὰ σπλάχνα της κρύβουν τὸ Ἑλληνικὸ μεγαλεῖο τῶν λευκῶν ἀγαλμάτων. Ἀπὸ κεῖ ψηλὰ ἀγναντεύαμε πέρα μακρυά, ὡς ἐκεῖ ποὺ ἔφτανε τὸ μάτι μας καὶ θαυμάζαμε τὸ φυσικὸ μεγαλεῖο. Ἐκεῖ κοντὰ μας ἀκούγονταν καὶ τὰ κυπριὰ τῶν γιδιῶν ποὺ μᾶς ἔφερναν παλιὲς ἀναμνήσεις τοῦ ὄμορφου χωριοῦ μας. Ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς τελευταῖες του ἀκτῖνες στὰ ψηλὰ βουνὰ κι' ἐμεῖς πήραμε τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΛΕΥΚΑΣ

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἡ βάρκα μας ἔσκιζε τὰ γαληνεμένα νερὰ καὶ γλύστραγε ἁπαλὰ πάνω στὴν ἀπέραντη γαλάζια ἐπιφάνεια. Ὁ ἥλιος ψηλὰ χαμογελοῦσε καὶ πλησίαζε στὴ δύση του. Χιονάτοι γλάροι πλούμιζαν τὸν ἀέρα καὶ πέρα κεῖ στὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ, σὲ μιὰ γραφικὴ τοποθεσία, ἁπλώνονταν τὰ σπίτια τοῦ ὄμορφου χωριοῦ μου.

Σὲ λίγο φτάσαμε μὲ τὸν ξάδερφό μου στὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ λιμανιοῦ, στὸ μέρος ὅπου διαλέξαμε γιὰ τὸ ψάρεμα. Τὰ δίχτυα θὰ τὰ ρίναμε μόλις ὁ ἥλιος θὰ χάνονταν στὸν ὁρίζοντα καὶ ὥσπου νὰ βασιλέψη εἴχε ἀκόμα ἀρκετὴ ὥρα. Τὶς στιγμὲς αὐτὲς τῆς θαλασσινῆς ἀπόλαυσης τὶς πέρασα εὐχάριστα. Ἔτρεχα πάνω - κάτω στὴν ἀκρογιαλιὰ ἀφήνοντας πότε - πότε χαρούμενες κραυγές, ἐκδηλώνοντας ἔτσι τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ πλημμύριζε τὴν ψυχή μου. Σκαρφάλωνα στὰ βράχια σὰν τὸ κατσίκι καὶ πετοῦσα πέτρες στὴ θάλασσα. Πότε πάλι καθόμουν σὲ κανένα βραχάκι καὶ ἄφηνα τὴν καρδιά μου νὰ ξεχειλίση καὶ τότε τὰ χείλη ἄρχιζαν χαρούμενο τραγούδι, ποὺ ὁ ἦχος του ἑνώνονταν μὲ τὸν φλοῖσβο τῆς θάλασσας καὶ ἄλλοτε οἱ σκέψεις μου πετοῦσαν μακρυὰ πάνω στ' ἁπαλὸ τὸ κῦμα, σὲ χῶρες μακρυνὲς καὶ ἄγνωστες... Κάποια στιγμὴ τὸ ἀστέρι τῆς ἡμέρας κρύφτηκε πίσω ἀπ' τὰ βουνὰ κι' ἄφησε πίσω του τὸ πέρασμά του τὸ ὁλόχρυσο. Ἡ φύση γύρω λούστηκε μὲ χίλια χρώματα.

Ἡ φωνὴ τοῦ ξαδέρφου μου ποὺ μὲ καλοῦσε μ' ἔφερε στὸν ἑαυτό μου ἀπ' τ' ὀνειροπόλο ταξίδι κι' ἔτρεξα ν' ἀρχίσουμε τὸ ἔργο μας. Τὰ δίχτυα σιγὰ - σιγὰ ἔπεφταν στὴ θάλασσα καὶ μιὰ γραμμὴ ἀπὸ φελλοὺς σχηματίσθηκε στὰ βαθυγάλαζα τώρα νερά. Τὸ μάζεμα θὰ γίνονταν κατὰ τὶς δέκα γιὰ νὰ ριχτοῦν ἀκόμα μιὰ φορὰ τὰ ξημερώματα. Στὸν οὐρανὸ παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο φωτεινὸ ἀστέρι καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο ὁλόκληρος ὁ οὐράνιος θόλος ἔγινε κατάσπαρτος ἀπὸ ἀσημένια σημάδια. Πέρα κεῖ μακρυὰ στὸ σκοτεινὸ βάθος φαίνονταν κάποιος σορὸς σὰν ἀπὸ διαμάντια ποὺ λαμπύριζαν μέσα στὴ νύχτα. Ἦταν τὰ φῶτα τῆς Καβάλλας. Τὸ χωριό μου δὲν φαίνονταν τώρα καὶ στὴ θέση του ὑπῆρχαν μερικὰ ἀδύνατα φῶτα. Τὴ μυστικὴ ὀμορφιὰ τῆς μάγισσας νύχτας συμπλήρωνε ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς χερσονήσου καὶ ὁ φάρος ποὺ ἀναβόσβηνε ἀργὰ μέσα στὴ σκοτεινὴ φύση.

Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα ἄρχισε ἡ συγκομιδή. Λαπίνες, λούτσια, σκορπιοί, σπάροι κι' ἄλλα ψάρια σπαρτάριζαν μέσα στὴν κάσα. Ἡ συγκομιδὴ ἦταν πλούσια. Φουντάραμε ὕστερα σὲ κάποιο ἀπάνεμο λιμανάκι καὶ κεῖ μέσα στὴ βάρκα κοιμηθήκαμε γλυκά.

Ὅταν ξύπνησα εἶδα τὸν ξάδερφό μου νὰ τραβάη κουπί. Τὰ κυματάκια χτυποῦσαν στὴ βάρκα μας καὶ τὴν κουνοῦσαν μαργιόλικα σὰν κούνια. Ἡ πρωϊνὴ φύση μοῦ φάνηκε ἀλλιώτικη. Παντοῦ ὑπῆρχε μιὰ φρεσκάδα. Τὸ πρόσωπό μου δροσίστηκε στὴν πρωϊνὴ αὔρα καὶ ρούφηξα ἀχόρταγα δυὸ - τρεῖς φορὲς τὸν θαλασσινὸ ἀγέρα. Τ' ἀστέρια ψηλὰ ἔτρεμαν κι' ἕνα - ἕνα χάνονταν. Ἡ νύχτα μάζεψε σιγὰ - σιγὰ τὰ μαῦρα της πέπλα πὰν' ἀπ' τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρὰ κι' ἔφευγε φοβισμένη. Ρίξαμε τὰ δίχτυα πάλι, ἀλλὰ ἡ πρωϊνὴ συγκομιδὴ δὲν μπόρεσε νὰ φτάση τὴν χτεσινή.

Ἡ «ροδοδάκτυλη αὐγούλα» ξεπρόβαλε στὴν ἀνατολὴ σκορπίζοντας γύρω ποικιλόχρωμες ὀμορφιές. Σὰν θαῦμα βγῆκε μέσ' ἀπ' τὰ φρεσκοβαμένα νερὰ ἕνας πελώριος χρυσαφένιος δίσκος, βουτηγμένος στὸ αἷμα, ποὺ ὕστερα ἔγινε χρυσὸς καὶ σκόρπισε στὴ γῆ τὶς ἀχτίδες του, ἐνῶ ἡ βάρκα μας πλησίαζε τὴ γραφικὴ ἀκρογιαλιὰ τοῦ χωριοῦ.

ΝΙΚΟΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ

Ο ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Ἦταν ἕνα ὡραῖο δροσερὸ ἀπογεματάκι ποὺ μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ κάνω μιὰ βόλτα σὲ ἕνα γειτονικὸ χωριό. Ἀφοῦ πέρασα λίγες εὐχάριστες ὧρες στὸ ὡραῖο χωριό, πῆρα τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

Ὁ ἥλιος ἄρχισε στὴ δύση ἀλάργα, ἀλάργα νὰ βασιλεύη, χάνοντας τὸ πορφυρένιο του χρῶμα. Περπατῶντας τώρα μὲ κέφι ἄφηνα πίσω μου τὰ τελευταῖα σπίτια τοῦ χωριοῦ. Δὲν πρόφτασα ὅμως νὰ κάνω 5 - 6 βήματα καὶ φρρρ, ξετρυπώνουν μπροστά μου δύο πετεινοί. Αὐτὸ ἦταν! Τσίμπ ὁ ἕνας, τσίμπ ὁ ἄλλος, ἄρχισαν τὰ μαλώματα. Ἐγὼ τώρα παρακολουθοῦσα μὲ ἐνδιαφέρον. Οἱ δύο πετεινοὶ μάλωναν μὲ μεγάλο πεῖσμα. Δόστο ὁ ἕνας, πάρτο ὁ ἄλλος, τσίμπα ὁ ἕνας, οὔχ ὁ ἄλλος, τὸ θέαμα ἦταν ἐξαιρετικό.

Πότε ὁ ἕνας κάτω, πότε ὁ ἄλλος, χτυπιόντουσαν μὲ τόση μανία ποὺ τὰ λειριά τους εἶχαν ματώσει καὶ τῶν δύο. Κανεὶς ὅμως δὲν ἤθελε νὰ ἀφήση τὸν ἀγῶνα. Ἀφοῦ μάλωσαν λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀκόμα, τέλος ὁ ἕνας βγῆκε νικητής.

Ἦταν τόσο θυμωμένος ὁ νικητής, ποὺ ἔβαλε στὸ κυνηγητὸ τὸν ἡττημένο, τσιμπῶντας τον μὲ μεγάλη μανία. Πάρε καὶ αὐτήν, πάρε καὶ τούτη, ἅρπαξε καὶ αὐτήν, νά κι' ἐκείνη, ὥσπου τούπωσε ὁ φουκαρᾶς κάτω ἀπὸ ἕναν φράχτη. Ὁ νικητὴς χαρούμενος καὶ περήφανος πήδησε σὲ ἕνα ψηλὸ μέρος καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη τὴν μεγάλη του νίκη.

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ ξαναφωνάξη! Ἕνας ἀετὸς σὰν «στούκας» χύμηξε ἐπάνω του, τὸν πῆρε κάτω ἀπὸ τὰ φοβερὰ νύχια του καὶ χάθηκε. Αὐτὴ ἦταν ἡ νίκη τοῦ περήφανου πετεινοῦ. Αὐτὰ παθαίνουν ὅποιοι εἶναι ἀγαμμάτοι σὰν τὸν πετεινὸ καὶ δὲν ξέρουν ἐκεῖνο, τὸ «Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΖ. ΠΟΥΡΣΑΛΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Τεχν. Σχολῶν Βορ. Ἑλλάδος)

Ὁ Μπάρμπα Μῆτρος κάνει μιὰ περιοδία καὶ δὲν μᾶς ἔστειλε τὴν συνεργασία του. δι' αὐτὸ σᾶς δίδομε σήμερα μερικὲς ὁδηγίες ποὺ σταχυολογήσαμε ἀπὸ μιὰ ἐκλαϊκευτικὴ μελέτη γιὰ τὰ σκαθάρια τῶν ὀσπρίων τῶν κ.κ. Ἀθ. Κουρμούση διευθυντοῦ τοῦ Φυτοπαθολογικοῦ Σταθμοῦ Πατρῶν, καὶ Θεοδ. Μπουχέλου εἰδικοῦ ἐπίσης γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν ἐντόμων:

Τὰ τελευταῖα χρόνια οἱ καλλιέργειες τῶν ὀσπρίων, ὅπως Κουκιῶν, Μπιζελιῶν. Βίκου, Φακῆς. παθαίνουν σοβαρὲς ζημιὲς ἀπὸ κάτι μικρὰ ἔντομα, ποὺ εἶναι γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα «σκαθάρια».

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ διάφορα σκαθάρια ἄλλα εἶναι μικρότερα (4—6 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου) καὶ ἄλλα μεγαλύτερα (6—8 χιλιοστά). Ὅμως εἶναι δύσκολο νὰ τὰ διακρίνουμε, γιατὶ τὸ χρῶμα τους μοιάζει μὲ τὸ χῶμα καὶ μάλιστα μὲ τὸ βρεγμένο χῶμα. Ἀκόμα εἶναι δύσκολο νὰ τὰ ἰδοῦμε τὴν ἡμέρα, γιατὶ συνηθίζουν νὰ κρύβωνται καὶ νὰ μένουν ἀκίνητα κάτω ἀπὸ βώλους χώματος, κάτω ἀπὸ πέτρες καὶ ξύλα, καὶ μέσα στὰ σκασίματα τοῦ χωραφιοῦ. Ἐὰν ἀναποδογυρίσουμε τοὺς βώλους ἢ τὶς πέτρες θὰ βροῦμε τὰ σκαθάρια ἀκίνητα κάτω ἀπ' αὐτά.

Τὴ νύκτα βγαίνουν ἀπὸ τὶς κρυψῶνες γιὰ νὰ φᾶνε καὶ τότε κάνουνε τὶς ζημιές τους. Ἐὰν πᾶμε στὸ χωράφι μὲ ἕνα φῶς, θὰ βροῦμε τὰ σκαθάρια νὰ τρῶνε μὲ λαιμαργία τὰ φύλλα, τὰ τρυφερὰ βλαστάρια καὶ πρὸ πάντων τὶς κορυφὲς τῶν ὀσπρίων. Μόλις τὰ πειράξουμε, πέφτουνε στὸ χῶμα καὶ κάνουν τὸν ψόφιο.

Τί ζημιὲς κάνουνε:

Οἱ ζημιὲς ἀρχίζουν ἀμέσως μετὰ τὴν βλάστηση τῶν σπόρων καὶ πρὶν ἀκόμα τὸ νεαρὸ φυτὸ ξεπεταχθῆ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους. Στὸ Βίκο καὶ τὴν Φακή, ποὺ τὸ βλαστίδιο εἶναι λεπτό, οἱ ζημιὲς εἶναι μεγαλύτερες τὴν ἐποχή, πρὸ τοῦ φυτρώματος. Στὰ Κουκιὰ καὶ τὰ Μπιζέλια οἱ ζημιὲς εἶναι μικρότερες, γιατὶ τὸ βλαστίδιον εἶναι παχύ.

Οἱ ζημιὲς συνεχίζονται μετὰ τὸ φύτρωμα καὶ εἶναι περισσότερο ἐντυπωσιακές, ὅταν τὰ φυτὰ εἶναι ἀκόμα μικρά. Ἀργότερα, ὅταν τὰ φυτὰ μεγαλώσουν καὶ ἔχουν πολλὰ φύλλα, οἱ ζημιὲς δὲν κάνουν καὶ μεγάλη ἐντύπωση.

Μετὰ τὸ φύτρωμα βλέπουμε φαγώματα τῶν φύλλων, τῶν τρυφερῶν βλαστῶν καὶ ἰδίως τῆς κορυφῆς τους. Ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐντόμων εἶναι μεγάλος, ξεγυμνώνεται ἐντελῶς τὸ φύλλωμα τῶν Κουκιῶν, Μπιζελιῶν, Φακῆς καὶ Βίκου. Ἔτσι τὰ φυτὰ σιγὰ - σιγὰ καταστρέφονται ἢ δίνουν νέο φύτρωμα, ἀλλὰ πάλι ἡ ἀνάπτυξή τους εἶναι μικρή.

Ὅλες αὐτὲς τὶς ζημιές, γιὰ τὶς ὁποῖες μέχρι τώρα ἔχουμε μιλήσει, οἱ γεωργοὶ τὶς ἐπέδιδαν σὲ κακὴ ποιότητα τοῦ σπόρου, ἢ στὴ βαθειὰ σπορά, ἢ στὸ ἔδαφος ἢ σὲ καιρικὲς συνθῆκες ἢ σὲ φαγώματα πουλιῶν, σαλιγγαριῶν κλπ.

Ὅμως τώρα ξέρουμε, πῶς αἰτία αὐτῶν τῶν ζημιῶν εἶναι τὰ σκαθάρια.

Γενικὰ γιὰ τὴν καταπολέμηση:

Στὶς καλλιέργειες Κουκιῶν καὶ Μπιζελιῶν ἡ καταπολέμηση εἶναι εὐκολώτερη καὶ πιὸ οἰκονομική, γιατὶ τὰ φυτὰ αὐτὰ σπέρνονται κατὰ θέσεις καὶ ἔτσι χρειάζονται λιγώτερα φάρμακα. Ἀκόμα οἱ καλλιέργειες αὐτὲς εἶναι πιὸ ἀποδοτικὲς νὰ σηκώσουνε μεγαλύτερα ἔξοδα.

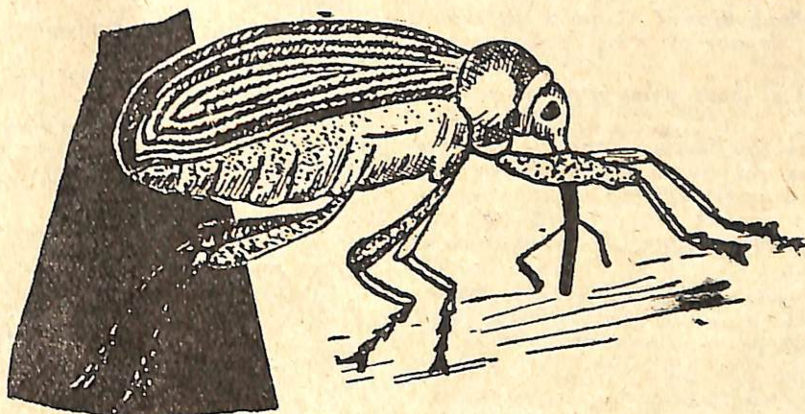
Στὸ Βίκο ὅμως, ποὺ σπέρνεται στὰ πεταχτὰ σὲ ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τοῦ χωραφιοῦ καὶ τὸ εἰσόδημά του εἶναι μικρότερο, ἡ καταπολέμηση παρουσιάζει μερικὲς δυσκολίες κυρίως οἰκονομικῆς φύσεως.

Ὁπωσδήποτε ἡ καταπολέμηση πρέπει νὰ γίνη γιατὶ τὰ ἔντομα αὐτά, ἀπὸ χρόνια πληθαίνουνε καὶ μπορεῖ νὰ ἐξαφανίσουν τὴν καλλιέργεια. Ἐνῶ, μὲ τὴ συστηματικὴ καταπολέμηση θὰ καταστραφοῦν τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ καὶ γιὰ κόμποσα χρόνια θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ καλλιέργεια.

Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχουμε στὸ νοῦ μας ὅτι τὰ ἔξοδα δὲν ἐπιβαρύνουν μόνο τὴν καλλιέργεια τῆς χρονιᾶς, στὴν ὁποία γίνεται ἡ καταπολέμηση, ἀλλὰ καὶ τὶς μετέπειτα, ἀφοῦ τὸ ἀποτέλεσμα κρατάει χρόνια.

Καταπολέμηση στὰ κουκιὰ καὶ μπιζέλια.

Οἱ ζημιὲς ἀρχίζουν κυρίως ἀπὸ τοῦ φυτρώματος. Γι' αὐτὸ ἀμέσως μόλις ἰδοῦμε τὶς πρῶτες ζημίες (φαγώματα) σκορπίζουμε στὸ ἔδαφος, γύρω - γύρω στὰ φυτὰ καὶ κοντά, σκόνη ποὺ περιέχει γ'—ἰσομερὲς ἑξαχλωριούχου βενζολίου. Τέτοια σκόνη εἶναι π.χ. τὸ «βρέξιμον ἑξαχλωριοῦχον βενζόλιον», καὶ περιέχει 12% γ'-ἰσομερές. Ἀπ' αὐτὸ χρησιμοποιοῦμε 1½-2 ὀκάδ. τὸ στρέμμα. Ἄλλος τρόπος εἶναι νὰ σκονίσουμε τὰ φυτὰ καὶ τὸ γύρω ἔδαφος, δυὸ φορὲς σὲ διάστημα 8—10 ἡμερῶν, μὲ σκόνη 10% Ντῖ-Ντῖ-Τῖ σὲ ποσότητα 2 ὀκάδων τὸ στρέμμα κάθε φορά. Ἀντὶ γιὰ σκόνισμα, μποροῦμε νὰ κάνουμε ράντισμα τῶν φυτῶν καὶ τοῦ γύρω ἐδάφους καὶ τῶν ζιζανίων, ἐὰν

ὑπάρχουν, μὲ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ, σὲ ἀναλογία 2½ τοῖς χιλίοις σὲ δραστικὸ συστατικό. Δηλαδὴ ἂν χρησιμοποιήσουμε «βρέξιμο σκόνη Ντῖ-Ντῖ-Τῖ». ποὺ περιέχει 50% δραστικὸν στοιχεῖον (Ντῖ-Ντῖ-Τῖ), τότε θὰ βάλουμε 5 ὀκάδες αὐτῆς τῆς σκόνης γιὰ 1000 ὀκάδες νεροῦ (5 ο/οο).

Ἀκόμα μποροῦμε νὰ ραντίσουμε μὲ Ὀκταχλὼρ σὲ δόση 3 τοῖς χιλίοις σὲ δραστικὸ συστατικό.

Τὶς πάρα πάνω καταπολεμήσεις τὶς ἐπαναλαμβάνουμε ἔπειτα ἀπὸ βροχές. Ἐπίσης τὶς ἐπαναλαμβάνουμε, ἐὰν παρουσιασθοῦν καινούργιες ζημίες ἢ πολλὰ ἔντομα. Τὰ ἔντομα, ὅπως εἴπαμε, θὰ τὰ ἰδοῦμε, ἐὰν πᾶμε στὸ χωράφι τὴ νύκτα μὲ φῶς.

Καταπολέμηση στὸν Βίκο.

Γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὶς ζημίες πρὶν ἀπὸ τὸ φύτρωμα, σκορπίζουμε στὸ χωράφι κατὰ τὴν σπορὰ τοῦ βίκου, σκόνη ποὺ περιέχει 100—150 δράμια «γ—ἰσομερὲς τοῦ ἑξαχλωριούχου βενζολίου». Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ «βρέξιμο ἑξαχλωριοῦχο βενζόλιο», ποὺ εἶναι περιεκτικότητος 12% θὰ χρησιμοποιήσουμε 2—3 ὀκάδες. Τὸ φάρμακο πρέπει νὰ παραχωθῆ εἰς ὅσο τὸ δυνατὸ μικρότερο βάθος συγχρόνως μὲ τὸν σπόρο, εἴτε μὲ σβάρνισμα εἴτε μὲ ἀξίνα ὅταν πρόκειται γιὰ μικρὲς ἐκτάσεις. Ἔτσι καὶ ὁ σπόρος σκεπάζεται σὲ μικρὸ βάθος, ποὺ βοηθάει τὸ γρηγορώτερο φύτρωμα.

Ἐὰν μετὰ τὸ φύτρωμα παρατηρήσουμε ζημιὲς (φαγώματα) ἢ κατὰ τὴν νύκτα πηγαίνοντας στὸ χωράφι μὲ φῶς, βρίσκουμε ἔντομα ἐπάνω στὰ φυτά, τότε σκονίζουμε τὰ φυτὰ μὲ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ 10% σὲ ἀναλογία 2 ὀκάδες τὸ στρέμμα. Ἐπίσης χρησιμοποιοῦμε σκόνη, ποὺ περιέχει 40 δράμια γ—ἰσομερὲς τοῦ ἑξαχλωριούχου βενζολίου. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ «βρέξιμο ἑξαχλωριοῦχο βενζόλιο», περιεκτικότητος 12% χρησιμοποιοῦμεν 300 δράμια στὸ στρέμμα. Ἐπειδὴ ἡ ποσότης εἶναι μικρή, γιὰ νὰ ἔχουμε κανονικὸ σκόρπισμα σὲ ὅλη τὴν ἔκταση τοῦ στρέμματος, καλὸν εἶναι νὰ ἀνακατέψουμε τὰ 300 δράμια τοῦ φαρμάκου μὲ 2 περίπου ὀκάδες στάχτης ἢ τάλκ. Ἀντὶ γιὰ σκονίσματα, μποροῦμε νὰ κάνουμε ραντίσματα μὲ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ, σὲ ἀναλογία 2½ τοῖς χιλίοις σὲ δραστικὴ οὐσία. Δηλαδὴ ἐὰν ἔχουμε τὴ «βρέξιμο σκόνη Ντῖ-Ντῖ-Τῖ, ποὺ περιέχει 50% δραστικὴ οὐσία, θὰ χρησιμοποιήσουμε 5 ὀκάδες γιὰ 1000 ὀκάδες νεροῦ. Ἐπίσης μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε «βρέξιμο ἑξαχλωριοῦχο βενζόλιο» σὲ δόση 4 τοῖς χιλίοις. Ἐπίσης CHLORDANE (ὀκτακλὼρ) ὑγρὸν περιεκτικότητος 74% εἰς δραστικὸν συστατικόν, σὲ δόση 4 τοῖς χιλίοις.

Παρατηρήσεις:

1ον) Πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι τὸ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ συσσωρεύεται εἰς τὸ λίπος τοῦ σώματος καὶ ἀποβάλλεται εἰς τὸ γάλα, τῶν γαλακτοφόρων ζώων. Ἔτσι τὰ ζῶα ποὺ τρέφονται μὲ σανὸ βίκου ραντισμένο μὲ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ, ἐνῶ τὰ ἴδια δὲν παθαίνουν τίποτα, τὸ γάλα τους εἶναι βλαβερὸ στὰ μικρὰ μοσχάρια καὶ στὰ μωρὰ παιδιά, ποὺ πίνουνε ἀπ' αὐτό. Γι' αὐτό, στὴν περίπτωση ποὺ θὰ χρειασθῆ νὰ ραντίσουμε μὲ Ντῖ-Ντῖ-Τῖ βίκο προοριζόμενο γιὰ σανό, πρέπει τὸ τελευταῖο ράντισμα νὰ γίνη 25—30 ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὸ θερισμό.

2ον Τὰ ραντίσματα χρειάζονται λιγώτερα φάρμακα παρὰ τὰ σκονίσματα. Ἀντιθέτως ὅμως τὰ ραντίσματα χρειάζονται περισσότερα ἐργατικά.

3ον) Τόσον τὰ ραντίσματα ὅσο καὶ τὰ σκονίσματα καλὸν εἶναι νὰ γίνωνται τὶς ἀπογευματινὲς ὧρες καὶ μὲ καλοκαιρία. Γιατὶ ἐὰν βρέξη ξεπλένονται τὰ φάρμακα ἢ ἀδυνατίζουν καὶ ἡ δραστικότης τους λιγοστεύει.

Τὰ ἔντομα, κυκλοφορώντας ἐπάνω στὰ φυτὰ ἢ στὸ ἔδαφος ποὺ ἔχουν φάρμακο, πέφτουν παράλυτα καὶ ἀνίκανα νὰ κάνουν ἄλλες ζημίες. Μετὰ 2—4 ἡμέρες ψοφοῦν.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Τὸ μαυριδερὸ πλᾶσμα ὡστόσο, μ' ἕνα πρωτόγονο μικρὸ τσεκοῦρι ἄρχισε ν' ἀνοίγη τρύπες στὸ δένδρο, ὅπου πατοῦσε διαδοχικῶς γιὰ ν' ἀνέβη.

Ὅλ' αὐτὰ γίνηκαν μὲ τόση καταπληκτικὴ ταχύτητα ποὺ σὲ λίγα λεπτὰ τὸ ἀλλόκοτο ἐκεῖνο πλᾶσμα, βρέθηκε στὴν κορφή τοῦ δέντρου.

—Τί σόϊ πίθηκος εἶναι αὐτὸς; ἔκανε παραξενεμένος ὁ ταγματάρχης.

—Αὐτὸς ὁ πίθηκος εἶναι ἁπλούστατα ... ἕνας καθαρόαιμος Αὐστραλός!

Αὐτὸ φάνηκε τόσο παράξενο σὲ ὅλους, ποὺ σήκωσαν ὅλοι μαζί - λὲς κι' εἶχαν συνενοηθεῖ - τοὺς ὤμους.

Ὡστόσο δὲν πρόφτασαν νὰ τοὺς σηκώσουν καὶ πολὺ, γιατὶ ἀντήχησαν σχεδὸν ἀπὸ παντοῦ γοερὲς κραυγὲς, ποὺ θὰ μποροῦσαν νά... μεταφραστοῦν μ' αὐτοὺς τοὺς φθόγγους :

Κουου - εέχ! Κουου - εέχ!

Ὁ Ἄϋρτον τότε κέντρισε τὰ ζῶα του μὲ τὴν Βουκέντρα, καὶ σὲ λίγο ἔφτασαν σ' ἕναν καταυλισμὸ ἰθαγενῶν.

Τὶ θλιβερὸ θέαμα! Καμμιὰ δωδεκαριὰ καλύβες ὑψώνονταν πάνω στὸ γυμνὸ ἔδαφος.

Καὶ μὲ τὶ ἦταν φτιαγμένες οἱ καλύβες αὐτές;

Μὲ φλοῦδες δέντρων, ποὺ τὶς προστάτευαν ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ τὴν βροχή...

Αὐτὰ τὰ κακόμοιρα τὰ πλάσματα ποὺ ἔμεναν σ' ἐκεῖνες τὶς καλύβες, ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν μιζέρια εἶχαν καταντήσει ἀγνώριστοι.

Ἦταν ἐκεῖ καμμιὰ τριανταριὰ ἄντρες γυναῖκες καὶ παιδιά, ντυμένοι μὲ δέρματα καγκουρὼ σκισμένα σὰν κουρέλια.

Τὸ πρῶτο ποὺ ἔκαναν ὅταν ζύγωσε τ' ἁμάξι, ἦταν νὰ τὸ βάλουν στὰ πόδια.

Ἀλλὰ τὰ λόγια ποὺ πρόφερε ὁ Ἄϋρτον στὴν γλῶσσα τους, φαίνεται πὼς τοὺς ξανάδωσαν θάρρος. Ξαναγύρισαν μισοφοβισμένοι, μισοξεθαρρεμένοι, σὰν ἀγρίμια ποὺ τοὺς δίνουν μιὰ ὀρεχτικὴ τροφή.

Αὐτοὶ οἱ ἰθαγενεῖς, κοντὴ καὶ λιγνοί, δὲν ἦταν μαῦροι παρὰ μαυριδεροί.

Τὰ μαλλιά τους ἦταν σγουρά, τὰ χέρια τους μακριά, ἡ κοιλιά τους φουσκωμένη, τὸ σῶμα τους μαλλιαρὸ καὶ γεμᾶτο ἀπὸ τὶς οὐλὲς ποὺ τὶς εἶχαν γιὰ στολίδι!

Καὶ ἦταν πραγματικὰ ἀπαίσιοι μὲ τὰ μακρουλὰ κι' ἀδύνατα πρόσωπά τους, τὴν πλακωτή τους μύτη, τὰ πελώρια στόματά τους καὶ τὸ σαγόνι τους ποὺ προεξῆχε.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας εἶναι ἀπὸ τὶς ἄσκημες φυλὲς τοῦ κόσμου...

—Ὁ Ροβέρτος δὲν γελάστηκε... εἶπε ὁ Ταγματάρχης αὐτὰ τὰ πλάσματα εἶναι περισσότερο πίθηκοι παρὰ ἄνθρωποι.

—Μὰκ Νάμπ, φώναξε ἀγανακτισμένος ὁ Παγανέλι. Πῶς τολμᾶς νὰ μιλᾶς ἔτσι γι' αὐτὰ τὰ φτωχὰ ἀνθρώπινα πλάσματα. Μὴν ξεχνᾶς πὼς εἶναι ἀδελφοί σου!

—Καὶ τὰ ζῶα εἶναι κατώτεροι ἀδελφοί μας! εἶπε σοβαρὰ ὁ Μὰκ Μάμπ. Ἄν ἐννοεῖς αὐτό, τὸ παραδέχομαι!

—Κι' ἄλλοι τοὺς ἔχουν ὀνομάσει «πιθηκοφόρους» Δὲν παύουν ὅμως νὰ εἶναι ἄνθρωποι.

—Καὶ τοὺς πίθηκους τοὺς λένε «ἀνθρωποειδεῖς» εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ, γιὰ νὰ πειράξη τὸν γεωγράφο.

Οἱ δύο κυρίες ὡστόσο, ἡ λαίδη Ἔλενα κι' ἡ Μαίρη, ἀντὶ νὰ λάβουν μέρος στὴν συζήτηση, κατέβηκαν ἀπὸ τὸ ἁμάξι, κι' ἄρχισαν νὰ μοιράζουν στοὺς ἰθαγενεῖς τρόφιμα ποὺ οἱ δυστυχισμένοι τὰ κατεβρόχθιζαν μ' εὐγνωμοσύνη.

Σὰν πεινασμένα ἀγρίμια, ἀκριβῶς!

Σίγουρα οἱ ἰθαγενεῖς θὰ πῆραν τὶς δυὸ γυναῖκες γιά... θεές. Πολὺ περισσότερο μάλιστα ποὺ οἱ Αὐστραλοὶ πιστεύουν πὼς οἱ λευκοί... εἶναι πεθαμένοι μαῦροι ποὺ ἄσπρισαν ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατό τους κι' ἔγιναν φαντάσματα.

Πιὸ ἀξιολύπητες, φαινόνταν ὡστόσο οἱ ἰθαγενεῖς γυναῖκες...

Ἄσκημες, ἀποκρουστικὲς μάλιστα, πρόωρα γερασμένες, ζοῦν ὅλες τους τὴν ζωὴ σὰν σκλάβες, γιατὶ δική τους δουλειὰ εἶναι νὰ ψαρεύουν καὶ νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν τροφὴ ὅλων.

Οἱ ἄνδρες μόνο κυνηγοῦν καὶ δέρνουν τὶς γυναῖκες τους.

Αὐτὰ ἐξήγησε ὁ Παγανέλι στοὺς φίλους μας...

—Μὰ τί δουλειὲς μποροῦν νὰ κάνουν αὐτὲς οἱ ἄγριες; ρώτησε ὁ Μάκ Νάμπ. Ἀπ' ὅτι βλέπω δὲν φαίνεται νὰ τὶς κουράζει καὶ πολὺ τὸ νοικοκυριό τους!

Ὥρμησαν ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου μὲ ὑποκριτικὴ μανία.

—Σ' αὐτὸ φίλε μου γελιέσαι, ὅπως σχεδὸν πάντα ἄλλωστε, εἶπε σοβαρὰ ὁ Παγανέλι. Τὸ κυνήγι εἶναι πολὺ λιγοστὸ καὶ τὰ μέσα τῶν ἰθαγενῶν πρωτόγονα. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως πρέπει νὰ τρῶνε τοὐλάχιστον μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα... Γιὰ τοῦτο οἱ γυναικες κυνηγοῦν σαῦρες ἀκόμη κι' ὣς τὴν κορφὴ τῶν δέντιρων. Κυνηγοῦν ἀκόμη φείδια, σκαθάρια κι' ἄλλα ἀηδιαστικὰ ἑρπετὰ μὲ τὰ ὁποῖα τρέφονται. Κόβουν ξύλα, ξεφλουδίζουν τὰ δέντρα γιὰ τὶς καλύβες, νταντεύουν τὰ μωρὰ καὶ τέλος δὲν τρῶνε παρὰ ὅτι τοὺς ἀφήνει ὁ ἄντρας τους ἀφοῦ χορτάση. Πολὺ λίγα πράγματα, στ' ἀλήθεια! Γιὰ κοίταξέ τις τώρα πῶς κυνηγοῦν πουλιά!

Πράγματι μερικὲς ἀπὸ τὶς γυναῖκες εἶχαν ξαπλωθῆ στὸ χῶμα κι' ἔμεναν ἀκίνητες στοὺς θάμνους. Στὸ χέρι κρατοῦσαν λίγους σπόρους. Ἔπρεπε νὰ ζυγώση τὸ πουλὶ νὰ φάη τοὺς σπόρους γιὰ νὰ τὸ τσακώσουν.

Τόσο τοὺς ἔκοβε καὶ τόσο ἔκαναν!

Ἡ λαίδη Ἔλενα συνενοήθηκε μὲ τὸν κ. Ὄλπινετ νὰ τοὺς μοιράση ἄφθονο παστὸ καὶ παξημάδι νὰ χορτάσουν.

Καὶ πάλι ρίχτηκαν στὸ φαΐ σὰν λιμασμένοι.

Ἡ Μαίρη συλλογιζόταν πὼς ἴσως ὁ πατέρας της νὰ ἦταν αἰχμάλωτος τέτοιων ἰθαγενῶν, καὶ τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα. Τὶ θὰ ἔπρεπε, νὰ εἶχε τραβήξει ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ὁ Τζὼν Μάγγλς ποὺ κατάλαβε τὶς σκέψεις της, βιάστηκε νὰ ρωτήση τὸν Ἄϋρτον.

—Δὲν μοῦ λὲς Ἄϋρτον, ἀπὸ τέτοιους ἰθαγενεῖς ἔχεις ξεφύγει;

—Μάλιστα καπετάνιο μου! ἀπάντησε ὁ λοστρόμος.

—Πῶς μπορεῖ ἕνας Εὐρωπαῖος νὰ ζήση μὲ τέτοιους ἀνθρώπους; ρώτησε ζωηρὰ ὁ Ροβέρτος.

—Ὡστόσο ζεῖ, κάνοντας ὅτι κάνουν κι' αὐτοί: ψαρεύει, κυνηγάει, πηγαίνει στὴν μαχὴ μὲ τὶς γειτονικὲς φυλὲς μαζί τους. Εἶναι πολύτιμος στοὺς ἰθαγενεῖς γιατὶ τοὺς μαθαίνει καινούργιες τέχνες γιὰ νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν καθημερινὴ τροφή τους. Ἄν εἶναι ἄνθρωπος ἔξυπνος καὶ θαρραλέος, σὲ λίγο ἀποκτᾶ μεγάλη ἐκτίμηση καὶ δύναμη στὴ φυλή.

—Ὡστόσο εἶναι αἰχμάλωτος!

—Καὶ τί αἰχμάλωτος. Βῆμα δὲν μπορει νὰ κουνήση γιατὶ τὸν παρακολουθοῦν νύχτα μέρα.

—Ὡστόσο κ' ἐσὺ Ἄϋρτον ἐδραπέτευσες, εἶπε ὁ Ταγματάρχης.

—Μάλιστα. Ἀλλὰ τὰ κατάφερα ἐξαιτίας μιᾶς φοβερῆς μάχης μὲ μιὰ γειτονικὴ φυλή. Ἐπέτυχα νὰ τοὺς ξεφύγω τότε, ἀλλὰ ἂν ἔπρεπε, θὰ τὸ συλλογιζόμουν πολὺ νὰ ξεφύγω. Τράβηξα τόσα ποὺ θὰ προτιμοῦσα παντοτεινὴ σκλαβιά.

—Μὴ φοβᾶστε μὶς Μαίρη καὶ θὰ ξαναβροῦμε τὸ πατέρα σας! εἶπε ὁ νεαρὸς πλοίαρχος.

—Τὸ πιστεύτε πραγματικὰ κύριε Τζών;

—Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος!

Ἡ Μαίρη ποὺ αὐτὰ τὰ λόγια τῆς ἔδωσαν πάλι κουράγιο, τὸν κοίταζε μ' εὐγνωμοσύνη. Κι' ὁ νεαρὸς πλοίαρχος ἦταν πολὺ εὐτυχὴς ποὺ τῆς ἔδειξε ἔτσι τὴν ἀφωσίωσή του.

Ἐνῶ οἱ δυὸ νέοι κουβέντιαζαν, οἱ ἄγριοι ἔκαναν παράξενες κινήσεις: πήγαιναν ἔρχονταν, μάζευαν τὰ ὅπλα τους.

—"Αΰρτον, είπε ό Μάκ Νάμπ, έζησες τόσον καιρό μέ τούς Αυστραλούς, μπορείς νά καταλάβης τί ετοιμάζονται νά κάνουν;

—Πρός τιμή μας έτοιμάζονται νά δώσουν μιά... παράσταση. Είναι λαμπροί ήθοποιοί και μίμοι, και θά καμωθοΰν πώς πολεμάνε μεταξύ τους!

Ό "Αΰρτον δέν είχε άδικο νά πή πώς ήταν λαμπροί ήθοποιοί.

"Αν οι φίλοι μας δέν ήταν προετοιμασμένοι θά έπαιρναν τήν μάχη στά σοβαρά.

Τά όπλα πού χρησιμοποιούσαν οι Αυστραλοί στίς μάχες τους, είναι τό ρόπαλο άπό σκληρό ξύλο κι' ένα παράξενο «κονταροπέλεκο» πού άποτελεΐται άπό μιά κοφτερή πέτρα, σφηνωμένη σ' ένα κοντάρι ψηλό τρία μέτρα.

"Οπλο άρκετά επικίνδυνο στά επιδέξια χέρια τών ιθαγενών...

"Ολ' αυτά τά όπλα τά κράδαιναν οι ιθαγενείς μέ μανία, ούρλιάζοντας.

Οι μαχητές ρίχνονταν οι μέν εναντίον τών δέ μέ λύσσα. Μερικοί έπεφταν χάμω τάχα πώς είχαν σκοτωθή, ενώ οι νικητές έμπηγαν φωνές θριάμβου.

Οι γυναίκες - και προπαντός οι γριές - έκαναν πώς ρίχνονταν στούς λαβωμένους γιά νά τούς άποτελειώσουν.

"Οσο γιά τά παιδιά πού έπαιρναν στά σοβαρά τό παιγνίδι, δέρνονταν στ' άλήθεια καί πολλές πραγματικές καρπαζιές έπεσαν σέ πραγματικά κεφάλια...

Αυτή ή μάχη βάσταξε κάπου δέκα λεπτά όταν ξαφνικά οι πολεμιστές σταμάτησαν κι' έμειναν άσάλευτοι καί πετρωμένοι.

Τί είχε συμβεΐ;

'Απλούστατα, στόν ουρανό πετούσε ένα σμήνος άπό παπαγάλους καί οι ιθαγενείς συλλογίστηκαν πώς τό κυνήγι είναι πιό χρήσιμο άπό τίς θεατρικές παραστάσεις.

Κι' έμειναν άκίνητοι γιά νά μή φοβίσουν τά πουλιά πού πετούσαν σχετικώς χαμηλά.

"Ενας άπό τούς ιθαγενείς τότε προχώρησε κρατώντας στά χέρια του ένα άλλόκοτο ξύλινο πράμα πού ήταν βαμμένο κόκκινο. Προχωρούσε τόσο σιγά κι' επιδέξια, πού στό διάβα του ούτε τόν άέρα δέν κινούσε.

"Οταν έφτασε στήν άπόσταση πού έπρεπε έρριξε τό ξύλο πού κρατούσε παράλληλα πρός τό έδαφος σέ ύψος κάπου εβδομήντα πόντων. Τό ξύλο άφού διάνυσε μιάν άπόσταση κάπου δώδεκα μέτρα, ξαφνικά ύψώθηκε μόνο του στόν άέρα μέ καταπληκτική δύναμη, κι' άφού χτύπησε ένα πουλί έκανε «γκέλ» καί ξαναγύρισε στά χέρια τού κυνηγού.

Ό λόρδος κι' οι συντρόφοι του δέν μπορούσαν νά πιστέψουν στά μάτια τους!

—Είναι τό «μπούμερανγκ» είπε ό "Αΰρτον.

—Τό μπούμερανγκ! Τό περίφημο αυστραλιανό μπούμερανγκ! φώναξε ό Παγανέλι.

Καί σάν παιδί έτρεξε ν' άρπάξη άπό τά χέρια τού κυνηγού τό θαυμάσιο μηχάνημα, γιά νά δή «τί είχε μέσα»...

Θά νόμιζε κανείς πώς είχε μιά χορδή, ένα ελατήριο πού τό έκανε νά τινάζεται έτσι στόν άέρα.

Τίποτε άπ' όλ' αυτά.

Τό «μπούμερανγκ», τό καταπληκτικό όπλο τών Αυστραλών, στήν πραγματικότητα ήταν ένα ξύλο σκληρό καί γυρτό, μακρύ κάπου ένα μέτρο, καί παχύ κάπου έξη εφτά πόντους πού οι άκρες του ήταν μυτερές. Αυτό ήταν όλο...

"Ηταν άπλό καί άκατανόητο.

Νά λοιπόν τό περίφημο μπούμερανγκ! έλεγε καί ξανάλεγε ό Παγανέλι. "Ενα κομμάτι ξύλο καί τίποτε άλλο!... Τί είναι εκείνο πού τό κάνει μιά ώρισμένη στιγμή νά τινάζεται μέ τόση δύναμη στούς ουρανούς, νά χτυπάη τό κυνήγι κι' ύστερα νά γυρίζη στό χέρι πού τό πέταξε; Οί σοφοί καί οι έξερευνητές δέν μπορούν νά δώσουν έξήγηση σ' αυτό τό φαινόμενο.

—Δέν είναι κάτι άνάλογο μέ τό ξύλινο στεφάνι πού ξαναγυρίζη στό χέρι άν τιναχτή μέ τέχνη; είπε ό ταγματάρχης.

—"Η μέ τήν μπίλια τού μπιλιάρδου πού κάνει τόσες καραμπόλες καί γυρίζει;

—"Οχι είπε ό Παγανέλι. Καί στίς δυό αυτές περιπτώσεις ύπάρχει ένα στήριγμα: τό έδαφος γιά τό στεφάνι, ή τσόχα τοΰ μπιλιάρδου γιά τήν μπίλια. 'Εδώ όμως λείπει εντελώς τό στήριγμα. Τό μπούμερανγκ δέν άγγίζει τό έδαφος, καί ξαφνικά άλλάζει δρόμο γιά νά τιναχτή μόνο του ψηλά!

—Καί πώς εξηγείται αυτό τό φαινόμενο;

—Δέν τό εξηγώ. Ή μόνη πιθανή έξήγηση είναι στόν τρόπο πού είναι φτιαγμένο καί στήν καταπληκτική τέχνη τών ιθαγενών πού τό ρίχνουν! Πάντως τό ρίξιμό του είναι μυστικό τών ιθαγενών.

—Μιά φορά, είναι άρκετά έξυπνο... γιά τούς «πίθηκους» πού τό μεταχειρίζονται! είπε ή λαίδη "Ελενα.

—Χμ... είπε ό ταγματάρχης. Θαρρώ πώς δέν είναι καί τόσο πίθηκοι όσο τούς νόμιζα στήν άρχή...

—Είναι πρωτόγονοι, έκανε ό Παγανέλι. Δέν ξέρουν νά καλλιεργούν τή γή καί νά βόσκουν κοπάδια όπως πολλές άγριες φυλές τής 'Αφρικής. 'Αλλά δέν είναι διόλου άγριοι, κι' έχουν άρκετή έξυπνάδα...

—"Αΰρτον τέτοιοι ήταν κι' οι άγριοι πού ξεφύγατε άπό τά χέρια τους;

Ό λόρδος Γκλένερβαν ετοιμαζόταν νά πή πώς είχε φτάσει ή ώρα νά ξαναμπούν στ' άμάξια.

'Αλλά ένας ιθαγενής έφτασε τρέχοντας καί κάτι είπε.

—Φάνηκαν καζοάρ! έκανε ό "Αΰρτον. 'Ετοιμάζονται νά τά κυνηγήσουν!

—'Αξίζει, τόν κόπο ν' άργοπορήσωμε λίγο γιά νά δούμε αυτό τό κυνήγι! είπε ό Παγανέλι. "Ισως τό μπούμερανγκ νά κάνει πάλι τό θαύμα του.

—Τί λές "Αΰρτον;

—Δέν θ' άργοπορήσωμε πολύ μιλόρδε! Οί ιθαγενείς ωστόσο δέν έχασαν καιρό.

Είναι γι' αυτούς ευλογία Κυρίου ένα κοπάδι καζοάρ. Αυτό σημαίνει νά χορτάσουν καλά όλοι γιά άρκετές μέρες, γιατί τό καζοάρ είναι μεγάλο ζώο, ή καλύτερα πουλί—είναι ένα είδος στρουθοκαμήλου—καί τό κρέας του είναι νόστιμο σάν τού διάνου.

Τό «έμού» ή καζοάρ, δέν πετάει όπως δέν πετάει κι' ή στρουθοκάμηλος, άλλά τρέχει όσο τρέχει τό πιό γρήγορο άλογο καί γρηγορώτερα.

"Ενας κύκλος ιθαγενείς, άρχισε νά διώχνη τά καζοάρ ώς μιά μικρή κοιλάδα, όπου τά ζώα σταμάτησαν νά βοσκήσουν.

Τότε ένας ιθαγενής έκανε νόημα στούς άλλους νά κρυφτούν στά χορτάρια.

Αυτοί εξαφανίστηκαν άμέσως, λές καί τούς κατάπιε ή γή.

Ό κυνηγός τότε έβγαλε άπό ένα πρωτόγονο σάκκο δυό δέρματα καζοάρ πολύ τεχνικά ραμμένα πού τά φόρεσε.

Τό δεξί του χέρι ύψώθηκε πάνω άπό τό κεφάλι του, λές κι' ήταν τό κεφάλι ενός καζοάρ. "Αρχισε νά κουνάει λές κι' ήταν ένα άπό τά ζώα πού έψαχναν γιά τήν τροφή τους κι' ολοένα πλησίαζε τό κοπάδι τών άλλων.

Πότε σταματούσε, λές γιά νά τσιμπήση τίποτε σπόρους, πότε σήκωνε σκόνη μέ τά πόδια του, άπαράλλαχτα όπως έκαναν τά καζοάρ.

Πού καί πού έμπηγε καί καμμιά λαρυγκώδη φωνή στήν όποία άπαντούσαν τά άλλα ζώα.

Τί άστείο, τί κωμικό θέαμα πού ήταν!

Σέ λίγο ό κυνηγός βρέθηκε άνάμεσα στό κοπάδι χωρίς νά τόν ύποψιαστούν τά κοζοάρ πού δέν φημίζονται άλλωστε καί γιά τήν εξυπνάδα τους.

Είναι άπό τά πιό κουτά πλάσματα!

Ξαφνικά τό χέρι του ύψώθηκε όπλισμένο μέ τό ρόπαλο καί μέ καταπληκτική ταχύτητα άρχισε νά χτυπάη στό κεφάλι όσα καζοάρ πρόφτασε.

Πέντε ζώα έπεσαν στό χώμα, ενώ τ' άλλα έφευγαν τρομαγμένα μέ τό άγαρμπο τρέξιμό τους.

Τό κυνήγι τελείωσε!

Οί ιθαγενείς κύκλωσαν τά νεκρά καζοάρ κι' άρχισαν νά χειρονομούν καί νά ουρλιάζουν άπό τήν χαρά τους.

Δέν έδωσαν καμμιά σημασία πιά στούς ταξιδιώτες πού έφευγαν. Είχαν τώρα κρέας νά φάνε, κι' έτσι δέν αισθάνονταν ούτε κάν τήν «ευγνωμοσύνη τής κοιλιάς» όπως λένε...

ΟΙ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

Οί ταξιδιώτες μας στίς έξη 'Ιανουαρίου τό πρωΐ κάλπαζαν κατά τήν 'Ανατολή τού ήλιου, όπως λένε οί Αυστραλοί.

Σ' εκείνη τήν περιοχή δυό φορές έπεσαν στά ίχνη πού άφησαν καβαλλάρηδες έφιπποι.

Ωστόσο τά ίχνη αυτά δέν μπορούσαν νά μπερδευτούν μέ τά δικά τους, γιατί ό λόρδος Γκλένερβαν άφησε (άπ' όπου θά περνούσαν) μέ τό πέταλο τού άλόγου του τήν μάρκα τού Μπλάκ - Ποΐντ - τά δυό τριφύλλια δηλαδή. Τριανταπέντε χιλιόμετρα κάλπασαν έτσι καί κατά τό βράδυ κατασκήνωσαν κάτω άπό μεγάλα δέντρα. "Ηταν όλοι τόσο πολύ κουρασμένοι, πού σχεδόν δέν τίμησαν τήν ύπέροχη κουζίνα τού κ. "Ολμπινέτ, καί τόριξαν τό γρηγορώτερο πού μπόρεσαν στόν ύπνο.

Ό Παγανέλι πού δέν νύσταζε καί τόσο, θά φύλαγε τήν πρώτη βάρδια.

Καί σέ λίγο όταν όλοι έπεσαν σέ ύπνο βαθύ, ό φίλος μας μέ τήν καραμπίνα του στόν ώμο άρχισε νά κόβη βόλτες άπάνω κάτω γιά νά μήν νυστάξη.

"Ηταν φωτεινή ή νύχτα. καί έξαιρετικά ήσυχη. Καί ή σιγαλιά ήταν τέτοια πού άκουγε κανείς τήν άνάσα τών άλόγων.

Ξαφνικά κάποιος ήχος μακρινός άκούστηκε. Ό Παγανέλι στάθηκε τόν πρόσεξε καλύτερα, καί ξαφνιασμένος διέκρινε τόν ήχο ενός πιάνου. Σέ λίγο μιά ωραία, ζεστή άνδρική φωνή τενόρου άκούστηκε τό ίδιο καθαρή άν καί άπό μεγάλη άπόσταση καθώς φαινόταν.

Τραγουδούσε μιά γνωστότατη άρια άπό μιά όπερα τού διάσημου μουσουργού Μότσαρτ.

Ό Παγανέλι πού στήν άρχή πήγε νά πιστέψη πώς κάποιο παράξενο Αυστραλιανό πουλί τόν έκανε νά νομίση πώς άκουσε πιάνο, τώρα έβαλε τά γέλια μόνος του.

(Συνέχεια στό επόμενο)

Ἡ στήλη τῶν Συλλόγων

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ «ΕΛΙΚΩΝΟΣ» ΣΕΡΡΩΝ

Μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ νέου ἔτους 1954, τὸ παράρτημα τοῦ «Ἑλικῶνος» Σερρῶν συνεχίζοντας τὴ δράση του, ἐξέλεξε τὸ νέο διοικητικὸ συμβούλιο. Ἐξελέγησαν: Πρόεδρος: Γιῶργος Παπαηλίου, Ἀντιπρόεδρος: Νῖκος Μυρσίνης, Γεν. Γραμματεύς: Τάσσος Μανθόπουλος, Ταμίας: Γιῶργος Μουτάφτσης, Σύμβουλος: Τάσος Σταμπούλογλου.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ «ΕΛΙΚΩΝΟΣ» ΣΕΡΡΩΝ

Μετὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, προκηρύσσομε τὸν δεύτερο διαγωνισμό μας μὲ θέμα ἐλεύθερον, Ποίημα ἢ πεζό.

Θὰ βραβευθοῦν δυὸ ποιήματα καὶ δυο πεζά. Ἐπίσης θὰ ἐπαινεθοῦν δύο ποιήματα καὶ δύο πεζά. ΒΡΑΒΕΙΑ: Τὸ 1ο βραβεῖο ποίημα ἢ πεζὸ 20.000, τὸ δεύτερο βραβεῖο ποίημα ἢ πεζὸ 15.000. Οἱ συμμετοχὲς θὰ ἀποστέλλονται στὴ διεύθυνση: Γεώργιον Παπαηλιοῦ, Ἀριστοτέλους 4 Σέρρας. Προθεσμία συμμετοχῆς ἕως τὴν 1 Μαρτίου. Δικαίωμα συμμετοχῆς 1.500 δραχ.

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΗΤΗ»

Ἐπειδὴ καθυστέρησε ἡ δημοσίευση τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συλλόγου μας, ἀναβάλλομε τὸν διαγωνισμὸ γιὰ τριάντα μέρες ἀπὸ σήμερα, γιὰ νὰ λάβουν μέρος καὶ αὐτοὶ ποὺ δὲν πρόφθασαν. Τὰ βραβεῖα θὰ διπλασιαστοῦν. Θὰ βραβευθοῦν μόνον δέκα (10) συμμετοχές.

Οἱ καταγόμενοι ἐκ τῶν τριῶν σεισμοπαθῶν νήσων, ἀπαλλάσονται τοῦ δικαιώματος συμμετοχῆς. Παρακαλοῦνται νὰ περιγράψουν τὴν καταστροφὴ τοῦ νησιοῦ τῶν ὅπως τὴν εἶδαν καὶ ὄχι φανταστική.

Ὁ Σύλλογός μας κάνοντας ἕνα βῆμα προόδου ἵδρυσε νέον τμῆμα «Ψυχαγωγίας καὶ Ἀλληλεγγύης», τὴν διεύθυνση τοῦ νέου τμήματος ἀναλαμβάνει προσωπικῶς ὁ Πρόεδρός μας.

«Πανελλήνιος Σύλλογος Κρήτη»

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΜΕΛΙΣΣΑΣ» ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Αἱ συμμετοχαὶ τὰς ὁποίας ἐλάβαμε ἦσαν πάρα πολὺ λίγες, ἀλλὰ ὅλες πολὺ ὡραῖες. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν δὲν θὰ δοθῆ δεύτερον βραβεῖον. Τὸ 1ον βραβεῖον θὰ δοθῆ εἰς τὸν καλλιτέχνην Λ. ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ.

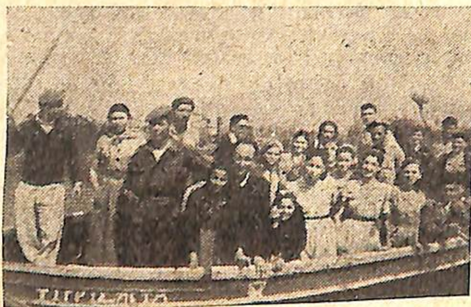
Ἐπαινοῦμεν καὶ συγχαίρομεν θερμῶς γιὰ τὰ ὡραῖα ἔργα τους τούς: Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΝ (2ος), ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΝ (3ος) καὶ ΠΑΣΣΑΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ (4ος).

Παρακαλοῦμεν τὸν Λ. ντὰ Βίντσι νὰ μᾶς γράψη τὴν διεύθυνσή του γιὰ νὰ τοῦ στείλωμε τὸ βραβεῖο. Ἡ διεύθυνση τοῦ Συλλόγου: Ἀποστ. Κ. Παπαγιαννόπουλον Βούλγαρη 20 Καρδίτσα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΜΕΛΙΣΣΑ» Παράρ. «ΕΛΙΚΩΝΟΣ»

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΡΟΔΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ»

Οἱ μαθηταὶ τῆς Καρπάθου ἵδρυσαν τὸν καθαρῶς λογοτεχνικὸ σύλλογο «ΡΟΔΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ». Σᾶς ὑπόσχονται μεγάλη δράση. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο: Πρόεδρος Κωνσταντῖνος Διακομανώλης, Ἀντιπρόεδρος: Ἰωάννης Ἰωαννίδης, Γραμματεύς: Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης, Ταμίας: Μιχαὴλ Τσαγκάρης.

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Κρανιώνας ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἀκριτικὴ περιοχὴ τοῦ Φυλακίου Κούλας. Στὴν φωτογραφία ὁ Διοικητὴς τοῦ «Σπιτιοῦ» μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τὰ φανταράκια μας.

ΠΡΩΤΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Προκηρύσσομε διαγωνισμὸ μὲ θέματα: α) Λογοτεχνικὴ ἀνάπτυξη πεζοῦ, ἐλευθέρου θέματος. β) 6) Σκίτσο μὲ θέμα: Ἡ σφραγὶς τοῦ συλλόγου. γ) Πόστ-κάρτ σχετιζομένη μὲ τὸ μέρος ποὺ ζῆτε. Θὰ βραβευθοῦν τρεῖς καὶ θὰ ἐπαινεθοῦν ἕξ. Βραβεῖα ἐκλεκτά. 1) Βραβεῖο λογοτεχνικὸ βιβλίο 30 χιλ. 2) Βραβεῖο 25 χιλ. 3) Βραβεῖο 15 χιλ. Οἱ συνεργασίες σας νὰ στέλνωνται στὴν διεύθυνση: Κωνσταντῖνον Διακομανώλην, μαθητὴν Γυμνασίου Ἀπερείου Κάρπαθος. Δικαίωμα συμμετοχῆς μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1954. Οἱ συνεργασίες θὰ πρέπει νὰ συνοδεύονται μὲ ἕνα χιλιάρικο γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν βραβείων.

Ὁ Πρόεδρος
Κων. Διακομανώλης

ΝΕΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΦΩΣ»

Εἰς τὴν μικρὴ κωμόπολη τῆς Ὀλυμπίας, Ζαχάρω, ἱδρύθηκε νεανικὸς σύλλογος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΦΩΣ».

Αἱ ἐπιδιώξεις καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ νεοϊδρυθέντος συλλόγου εἶναι ἐκπολιτιστικοί, περικλειόμενοι σὲ Χριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ πλαίσια.

Καλοῦμε ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα ἀδέλφια μας νὰ μᾶς βοηθήσουν στὸ δύσκολο ἔργο μας.

Δεχόμαστε φίλους ἀπὸ κάθε ἄκρη τῆς δοξασμένης μας πατρίδας κι' ἀναγνωρίζομε ὅτι ἡ ἐπικοινωνία μαζί τους θὰ ὠφελήση κι' ἐμᾶς ἀλλὰ καὶ αὐτούς.

Ἑλληνόπουλα βοηθῆστε μας! Πελοπονήσιοι ἐλᾶτε μαζί μας καὶ πρὸ πάντων Ὀλύμπιοι ἀκολουθῆστε μας.

Ἡ διοίκηση τοῦ Συλλόγου προσωρινῶς καταρτίστηκε ὡς ἑξῆς:
Πρόεδρος: Τάκης Ὀλύμπιος, Γεν. Γραμματεύς: Αἰμίλιος, Ἀντιπρόεδρος: Ἄννα Φλωρίδου, Ταμίας: Ἐρωφίλη.
Σύμβουλοι: Τάκης Παπαδόπουλος, Γιῶργος Δόξας, Πᾶνος Μακρῆς Μαίρη Μακρῆ, Ἀφροδίτη Λόντου, καὶ Σάκης Πετρόπουλος. Ὅλα τὰ μέλη εἶναι μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Ζαχάρως καὶ ἀναγνῶστες τοῦ Περιοδικοῦ.

Ὅσοι θέλουν νὰ μᾶς γράψουν ἂς ἀπευθυνθοῦν: Μαθητὴν, Φώτην Κομπορόζον, Γυμνάσιον Ζαχάρως Ὀλυμπίας. Ἀναμείνατε ἀπὸ τὸ «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΝ ΦΩΣ» πρωτότυπες ἐκπλήξεις.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΜΑΓΝΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ»

Εἰς τὸ Κοπανάκι Τριφυλίας ἱδρύθηκε σύλλογος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Μαγνῆτες τῆς Τριφυλίας». Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου εἶναι ἡ Ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ὁ νεοϊδρυθεὶς σύλλογος ὑπόσχεται δράση δημιουργική. Γιὰ νὰ ἐγκαινιάση δὲ τὴν ἵδρυσή του, προκηρύσσει διαγωνισμὸ μὲ δύο θέματα:

Θέμα 1ον. α) Πεζόν: «Ἡ συμμετοχὴ τῶν χωριανῶν στὴ χαρὰ καὶ στὴ λύπη». β) Ποίημα: «Ἡ 25η Μαρτίου 1821». γ) Σκίτσο: Ἡ βρύση τοῦ χωριοῦ».

Θέμα 2ον. α) Πεζόν: «Τὸ καρδιοχτύπι τῶν διαγωνισμῶν». β) Ποίημα: «Τὸ ἀγκάθινο στεφάνι». γ) Σκίτσο «ὁ χορὸς τοῦ Πάσχα».

Ἡ προθεσμία εἶναι 50 ἡμέρες. Θὰ ἀπονεμηθοῦν 12 ἐν ὅλῳ βραβεῖα. Θὰ ἐπαινεθοῦν 20. Θὰ ἀπονεμηθῆ καὶ 1ον βραβεῖον, εἰς ἐκεῖνον ποὺ θὰ διαπρέψη εἰς ὅλα τὰ εἴδη ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων. Ὅποιος λάβει τὸ βραβεῖο αὐτὸ θὰ λάβη 3 βιβλία μεγάλης ἀξίας τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ. «Ὁ τάφος», «Ἡ Πολιτεία καὶ μοναξιὰ» καὶ «Ἡ φλογέρα τοῦ βασιλιᾶ». Ὅποιος μετάσχη στὸ διαγωνισμὸ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποστείλη ἐσωκλείστως τὴν φωτογραφία του. Κάτω τοῦ ἔργου ὑποχρεοῦται νὰ γράφη: Ὀνοματεπώνυμο, Πατρώνυμο, Σχολεῖο καὶ τάξη. Ἑκάστη συμμετοχὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ 2.500 δραχμὲς ὡς ἔξοδα ἀποστολῆς βραβείου. Οἱ συμμετοχὲς νὰ ἀποστέλλονται στὴ Διεύθυνση: Γιαννόπουλον Δημήτριον, Μαθητὴν Γυμνασίου Κοπανακίου Τριφυλίας ἢ εἰς Ἀρτίκιον Τριφυλίας.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΟΡΤΗ ΣΤΗΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ

Τὴν ἡμέρα τῶν Φώτων οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου Πτολεμαΐδος μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Ἠλία Παπαμάρκου ἔδωσαν θεατρικὴ παράσταση μὲ τὸ ἔργον ἡ «Φιλικὴ Ἑταιρία». Τὸ πρόγραμμα ἄρχισε μὲ εἰσήγηση τοῦ κ. Ἠ. Παπαμάρκου, καὶ ὁμιλίαν τῆς μαθητρίας Βικτωρίας Θεοδώρου γιὰ τὴ σημασία τῆς «Φιλικῆς Ἑταιρίας». Τὸ πρόγραμμα ἦταν πλουτισμένο μὲ ὡραῖα θρησκευτικὰ καὶ πατριωτικὰ τραγούδια. Τὴν ἑορτὴ παρακολούθησαν οἱ τοπικὲς ἀρχὲς καὶ ὅλο τὸ χωριό, καθὼς καὶ οἱ ξένοι ἐπισκέπτες. Τὰ χρήματα ποὺ εἰσεπράχθησαν διετέθησαν γιὰ τὴν ἀνέγερση Δημοτικοῦ Σχολείου Ὀλυμπιάδος.

ΚΑΡΑΒΑΝΗΣ Ι. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Πτολεμαΐδος

ΑΠΟ ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ

Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ χάρισε τὴ χαρὰ τὸ «Σπίτι τοῦ παιδιοῦ» στὸ χωριό κατὰ τὸ διάστημα τῶν Χριστουγεννιάτικων ἑορτῶν. Γι' αὐτὸ πάντοτε εὐγνωμονοῦμε τὴν μητέρα μας Βασίλισσα γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μᾶς ἔκανε, καὶ ἐμεῖς οἱ μικροὶ Ἕλληνες θὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τοῦ καλοῦ αὐτοῦ ἐκπληρώνοντας τὸ καθῆκον μας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἑορτῶν ἔγιναν συγκεντρώσεις ὅπου τραγουδήσαμε καὶ χορέψαμε γιὰ νὰ δώσουμε τὴ χαρὰ στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ μας. Εἴμαστε πάντοτε χαρούμενοι καὶ εὐτυχισμένοι, βλέποντας τὸ χωριό μας νὰ προοδεύη, ἀπὸ τότε ποὺ ἐγκαταστήθηκε τὸ «Σπίτι» στὸ χωριό μας. Ἡ πρόοδος αὐτὴ ὀφείλεται στὴν προθυμία τῶν μελῶν ἀλλὰ καὶ στὴν ἀκούραστη ἐνεργητικότητα τοῦ γεωπόνου μας καὶ τῆς ἀρχηγοῦ μας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ
(καὶ ἄλλα μέλη)

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ» ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΣ ΜΟΝΑΔΟΣ ΠΕΛΛΗΣ

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἀγόρια καὶ κορίτσα τοῦ «Σπιτιοῦ Θηριόπετρας» μὲ τὴν ἀρχηγό τους ἐπεσκέφθησαν τοὺς ἡρωϊκοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας. Τοὺς προσέφεραν 30 δέματα μὲ διάφορα δῶρα καὶ ἕνα ἀρνάκι, τὸν Ἀσπρούλη.

Δυὸ ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ πῆραν μέρος μᾶς γράφουν τὰ ἑξῆς:

«Μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν Χριστουγέννων ἀναχωρήσαμε γιὰ τὸ ὕψωμα Δρόβη, εἰς τὸ ὁποῖον διαμένουν οἱ στρατιῶται.

Μετὰ πορεία 2 ὡρῶν φθάσαμε στὸ ὕψωμα. Καὶ ὁ ἡρωϊκός μας στρατὸς μᾶς ὑποδέχθηκε μὲ ἐνθουσιασμὸ μεγάλο.

Ὁ ἀξιωματικὸς διέταξε καὶ οἱ στρατιῶται παρετάχθησαν εἰς φάλαγγα κατὰ διάδας καὶ ἕνα παιδὶ τοῦ «Σπιτιοῦ» ἐμοίρασε τὰ δέματα στοὺς στρατιώτας. Ἡ ἀρχηγός μας ἔκαμε μιὰ σύντομη ὁμιλία διὰ τὴν κοσμοιστορικὴ σημασία τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου. Οἱ φαντάροι μας συγκινήθηκαν πάρα πολὺ ἀπὸ τὴν ὁμιλία τῆς ἀρχηγοῦ.

Καὶ ὅταν ἐτελείωσε ἡ ἀρχηγός, ἔλαβε τὸν λόγο ὁ ἀξιωματικὸς τῆς διμοιρίας καὶ εὐχαρίστησε ἐμᾶς τὰ παιδιὰ καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἀρχηγό, διὰ τὴν ἐπίσκεψή μας.

Ὕστερα ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τραγουδήσαμε Χριστουγεννιάτικα τραγούδια καὶ τοὺς εἴπαμε ἀκόμη καὶ τὰ κάλαντα, γιὰ νὰ θυμηθοῦν οἱ ἀκρῖτες μας τὴν παιδική τους ἡλικία.

Ἐπίσης εχορέψαμε ὅλοι μαζὶ ἑλληνικοὺς χορούς.

ΠΑΡΙΤΟΓΛΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΗΛΙΑΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΧΟΥΜΝΙΚΟΥ

Πρὸ ἡμερῶν ἔγινε μιὰ ὄμορφη ἐξόρμηση στὸν ἀγρὸν τοῦ «Σπιτιοῦ». Παιδιὰ καὶ χωρικοὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν γραμματέα τοῦ χωριοῦ, τὸν Γεωργοτεχνίτην καὶ τὴν Ἀρχηγὸ ἔσπειραν μὲ σιτάρι τὸν ἀγρὸν τοῦ «Σπιτιοῦ».

Τρεῖς λεβέντες ἔσπερναν ἐνῶ ἕνδεκα ζευγάρια ὄργωναν καὶ σκέπαζαν τὸ εὐλογημένο στάρι. Πόση χαρὰ καὶ εὐχαρίστηση ἔνοιωθε κανεὶς ἀντικρύζοντας αὐτὸ τὸ ὄμορφο συμπλεγμα παιδιῶν καὶ χωρικῶν σὲ μιὰ κοινὴ προσπάθεια.

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» εὐχαριστοῦν τοὺς χωρικοὺς καὶ ἰδιαιτέρως τὸν γραμματέα γιὰ τὴν συμμετοχή τους στὴ σπορὰ καὶ εὔχονται σὲ κάθε καλή τους πράξη νὰ ἔχουν πάντα στὸ πλευρόν τους τὴν συμβολὴ τοῦ χωριοῦ.

Ἡ Ἀρχηγὸς τοῦ «ΣΠΙΤΙΟΥ»

Ἐνῶ πρόκειται ν' ἀρχίση ἡ σπορὰ τοῦ σιταριοῦ στὸν ἀγρὸ τοῦ «Σπιτιοῦ» Χουμνικοῦ.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 4.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 500 δραχμὲς ἡ λέξη).

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΠΕΝΝΟΜΑΧΙΕΣ

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅλοι πὼς οἱ πεννομαχίες πιάνουν σὲ κάθε φύλλο δυὸ ἢ καὶ περισσότερες σελίδες, στὶς ὁποῖες οἱ πεννομάχοι, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, ἀραδιάζουν πολλὲς φλυαρίες καὶ κάποτε καὶ ὄχι πρεπούμενες φράσεις! Ἔκαμα συστάσεις πολλὲς φορές. Περίμενα ὅτι οἱ φίλοι μου, οἱ ἴδιοι θὰ φρόντιζαν νὰ κάμουν τὴ στήλη τους κάτι τὸ ὡραῖο καὶ πολιτισμένο! Δυστυχῶς ἔπεσα ἔξω καὶ οἱ προσδοκίες μου δὲν ἱκανοποιήθηκαν. Ἀπὸ τώρα λοιπὸν καὶ στὸ ἑξῆς κανένας ψεδωνυμοῦχος δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃ στὴν πεννομαχοστήλη ἀγγελίες παραπάνω ἀπὸ 30 λέξεις σὲ κάθε φύλλο. Καὶ γιὰ κάθε λέξη —καὶ τὸ ἄρθρο ἀκόμα θεωρεῖται λέξη— θὰ καταβάλῃ ὁ ψευδωνυμοῦχος 500 δραχμές. Κάνω τὴ δήλωση πὼς ἡ ὑπερτίμηση τῶν πεννομαχιῶν δὲν ἀποβλέπει σὲ μεγαλύτερη εἴσπραξη. Ἔχει ἁπλῶς σκοπὸ νὰ περιορίσῃ τὴ φλυαρία καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς φίλους τοῦ περιοδικοῦ νὰ γράφουν λίγα λόγια ἀλλὰ καλά, ζουμερὰ καὶ ἔξυπνα.

Κάνω τὴ δήλωση πὼς καμμιὰ πεννομαχία δὲν θὰ δημοσιεύεται χωρὶς νὰ προκαταβληθῇ τὸ ἀντίτιμό της. Ἀκόμα: Διατηρῶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπορρίψω μιὰ πεννομαχία.

Ὅσο γιὰ τὰ ψευδώνυμα τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως διπλασιάζεται. Γιὰ κάθε ψευδώνυμο τοῦ 1954 θὰ καταβληθῇ τὸ ποσὸν τῶν 4.000 δραχμῶν.

Ψευδώνυμα ἡρώων ληστρικῶν ἢ γκαγκστερικῶν ἀναγνωσμάτων ἀπαγορεύονται. Οἱ «μαῦροι πειρατές», οἱ «φαντομάδες» κλπ. κηρύσσονται ἐκτὸς τῆς... στήλης μας. Θὰ ἐγκρίνονται ὀνόματα καθαρῶς ἑλληνικά. Καθένας μπορεῖ νὰ πάρῃ ψευδώνυμο ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ τὴν Ἑλληνικὴ μυθολογία. Ψευδώνυμα μὲ ὀνόματα συγχρόνων πολιτικῶν ἀνδρῶν ἀπαγορεύονται ἀπολύτως. Ἐπίσης ἀπαγορεύονται ψευδώνυμα ποὺ νὰ ἔχουν σχέση ὁποιαδήποτε μὲ πολιτικὰ κόμματα. Ψευδώνυμα π.χ. Συναγερμικός, Βενιζελικός, Ἐπεκικὸς κλπ. δὲν θὰ ἐγκριθοῦν, ψευδώνυμα μὲ ξενικὰ ὀνόματα ἐπίσης δὲν πρόκειται νὰ ἐγκριθοῦν. Διαλέξετε τὰ ψευδώνυμά σας κατὰ προτίμηση ἀπὸ τὴν ἔνδοξη ἑλληνική μας ἱστορία. Καὶ εἶναι τόσο πλούσια ἀπὸ μάχες καὶ ἀπὸ ἥρωες ὥστε κανένας νὰ μὴ δυσκολεύεται νὰ βρῇ τὸ ψευδώνυμό του. Ἐμπρὸς λοιπὸν γιὰ τὴν ἐξυγίανση τῆς πεννομαχικῆς μας στήλης.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

27 (73—84). Γαλάζια Μάγισσα, ὅλοι σὲ φοβοῦνται. Πρόσεχε ὅμως ἐμένα τὸ μικρὸ παιδάκι μὲ τὸ μεγάλο μυαλουδάκι.

28 (73—85). Ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Καλαμάτα καὶ σᾶς χαιρετῶ ὅλους. Φρουρὸς Πεννομάχων

29 (73—86). Πολὺ φοβοῦμαι Σπινθηροβόλα νὰ ἔρθω μαζί σου.

30 (73—87). Ἀντιχαιρετῶ Γ. Κρητικόπουλο, Α. Ἑλληνίδα (σᾶς ἔγραψα), Γ. Μάγισσα Ἐλπίδα (δὲν ἔλαβα), Ἱππότη τῆς Κρήτης φυλάξου ἀπὸ τὴν Γ. Θύελλα. Γειά σας Σαμοθρακίτη καὶ Σαλονικιέ. Τί γίνεστε;

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

31 (73—88). Δέχομαι εὐχαριστίες Ἱππότη τῆς Κρήτης τὴ συμμαχία σου! Εὔχομαι εἰς ὅλους τοὺς πεννομάχους καὶ τὶς πεννομάχισσες κάθε χαρὰ στὸ νέο χρόνο. Γ. Κρητικόπουλο

32 (73—89). Μπαίνω μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Προσέξτε ὅμως τὴν ποίησή μου γιατὶ θὰ χτυπάει ἀπὸ δῶ καὶ κεῖ σὰν τὸν ἀόρατο τοξότη.

Διαβολάκος

33 (73—90). Ὅλοι σταυρὸ στὸν Ρὶν — τὶν — τίν. Ὀλυμπιτάκι

34 (73—92). Ὁ νέος χρόνος καὶ μεῖς καλοί μας φίλοι — δῶρα σᾶς φέρνουμε σωρό, δῶρα νὰ φᾶν... κι' οἱ σκύλοι! — Καὶ δίνουμε στὴν Ντολορὲς ἕνα κομμάτι χέλι — νὰ δίνῃ στὸν Ἑξάψαλμο, νὰ δίνῃ στὸν Τεμπέλη! — καὶ στὸν καλό μας Ρὶν-τὶν-τὶν δίνουμε ἕνα τεφτέρι — νὰ γράψῃ καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶ πὼς εἶναι ἕνα ξεφτέρι!... — στὸν Δὸν Ζουὰν τὸν φίλο μας δίνουμε μιὰ σαλιάρα — καὶ στὸν Ἀριστοκράτη (!) μας μιὰ σβουριχτὴ σφαλιάρα — στὴν Μελαψὴ Τσιγγάνα μας φέρνουμε ἕνα ντέφι — καὶ στὸν Σουλτάνο(!...) Σατανᾶ ἕνα μπουκάλι νέφτι — στὸν τρομερὸ... τὸν Μιραβαζὰλ τὸ τρύπιο παντελόνι — καὶ στὴν Σπανιόλα τὴ Γλυκειὰ κλωστὴ νὰ τὸ μπαλώνῃ — στὸν φανταράκο καὶ ὑπουργὸ φίλο Σαμοθρακίτη — μιὰ καραβάνα, ἕνα ντοὺζ καὶ ἕνα νεροχύτη! — καὶ στὸν Βαρῶνο μας τὸν «Χ» ἕνα μεγάλο σύρτη... — Αὐτὰ τὰ δῶρα φίλοι μας σᾶς φέραμε ἐφέτος—καὶ ἂν κανένας ἀπὸ σᾶς ἔμεινε νέτος - σκέτος! — ... Κάντε λιγάκι ὑπομονή, ὑπομονὴ τοῦ ... ὄνου ! —ἐσεῖς δωράκια ἀπ' τοὺς «Μποὲμ» θὰ πάρετε τοῦ χρόνου!!!

Τροβαδοῦρος — Πάνθηρ
Οἱ δυὸ «Μποὲμ»!!!

35 (74—33). Λυπήθηκα ποὺ χωριστήκαμε Ἀξιέ! Τί νὰ γίνῃ ὅμως! Καβαλλάρης

36 (73—30). Εὔχομαι ὁλοψύχως χρόνια πολλά, σὲ σᾶς φίλοι μου καὶ ὅπως διέλθετε τὸ νέον ἔτος 1954 αἰσίως! Καὶ σύ, ἀγαπημένο περιοδικό, κράτα μας πάντοτε μὲς στὶς θερμές σου ἀγκάλες. Γαλούχησέ μας μὲ τὸ ἱερὸ κι' ἁγνὸ γάλα τῆς «πνευματικῆς τροφῆς». Καμπαλλέρο

37 (74—43). Πεννομάχοι - ες, ἀναγνῶσται - ιες λάβετε ὅλοι - ες μέρος στὸ διαγωνισμό μου, δείχνοντας ἔτσι τὴν ἀγάπη σας ἀπέναντί μου! Προκηρύσσω διαγωνισὸ α) πεζοῦ ἐλευθέρου θέματος καὶ β) Κὰρτ - Ποστάλ. Προθεσμία μέχρι τέλη Φεβρουαρίου. Δικαίωμα συμμετοχῆς δρχ. 1.000. Θὰ βραβευθοῦν δύο μὲ βιβλία ἀξίας 20 καὶ 10 χιλιάδων, καὶ θὰ ἐπαινεθοῦν τέσσαρες. Οἱ συνεργασίες στὴ διεύθυνση: Κωνσταντῖνον Κωνσταντινίδην Ἀπέρι — Κάρπαθος. Ἰδιαίτερα παρακαλῶ τοὺς φίλους φίλες Σουφλιῶτες καὶ Καρδιτσιῶτες νὰ μὲ βοηθήσουν στὴν εὐγενική μου αὐτὴ προσπάθεια. Τιμήσετε ὅλοι τὸν διαγωνισμό μου μὲ τὴν συμμετοχή σας.

Διαβάτης Κ. Κ.

38 (74—42). Ἕνας χρόνος πέρασε ἀπὸ τότε, ποὺ μὲ πρωτοδέχθηκε ἡ πεννομαχόστηλη. Ἀλλὰ καιρὸς εἶναι νὰ σκεφτῶ κάτι σοβαρότερο. Ἔτσι παίρνοντας παινούργιο ψευδώνυμο (Γιάννης Μάγγνης), προσκαλῶ ὅλους τοὺς Βολιῶτες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Κλάρκ, Θαλασσοπόρον καὶ τὶς Ξανθομπουκλίτσα καὶ Τρισεύγενη, γιὰ τὴν Κυριακὴ 21 Φεβρουαρίου 1954 ὥρα 4 μ.μ. στὴν Παναγιὰ Γορίτσα γιὰ νὰ συζητήσουμε κάτι τὸ σοβαρώτερο καὶ τὸ σπουδαιότερο, ποὺ θὰ ἀφήσῃ ἐποχὴ στὰ χρονικὰ τῆς Παιδοπόλεως καὶ θὰ τιμήσῃ τὴν πατρίδα μας.

Γλάρος τοῦ Παγασητικοῦ

39. Γιάννης Μάγνης τὸ νέο φιλολογικό, καλλιτεχνικό, πεννομαχικὸ ψευδώνυμο. Τὸ ψευδώνυμο ποὺ θὰ ἀφήσῃ ἐποχή. Γιάννης Μάγνης

40 (74—45). Ἀγαπητοὶ πεννομάχοι - ες εὔχομαι τὸ 1954 νὰ σᾶς συντροφεύῃ ἡ χαρά. Ἑξάψαλμε καλῶς ὥρισες, Ἀριστοκράτη 1960 (1921) εὐχαρίστως περιμένω. Ἐπίσης Σαμοθρακίτη (1931)

Ξανθομπουκλίτσα

41 (74—44). Πρωτομπαίνοντας στὸ ἑλκυστικὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν, χαιρετῶ ἅπαντας καὶ εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος εὐτυχισμένος.

Μελαχροινὴ Διαβόλισσα

42 (74—44). Ἔλλειψα τόσο καιρὸ ἀπ' τὴ στήλη καὶ ἄφησα κάτι μωρὰ νὰ τὸ πάρουν... ἀπάνω τους!... Μὰ γυρνάω τώρα πιὸ δυνατὸς ἀπὸ πρίν. Ὁμολογῶ, παιδιά μου, πὼς κοντά σας καὶ τὰ ἀρθριτικὰ καὶ οἱ ρευματισμοί μου καὶ τὰ χαμομήλια πᾶνε περίπατο!... Κοντά σας ξανανοιώνω...

Ὁ Παποὺς
ἢ Νῖκος Σαλονικιὸς

43. Πολλὲς κακόβουλες δυσφημήσεις καὶ περιγραφὲς κυκλοφοροῦν γιὰ μένα ἀπὸ κάτι... κοτσομπόλες καὶ... κουτσομπόλιδες. Μά, ὅπως ξέρετε, ἡ καλύτερη διαφήμηση εἶναι μιὰ γερὴ δυσφήμηση... Γιαυτὸ ἂς συνεχίσουν τὰ πουλάκια μου νὰ μὲ σαχλοσατυρίζουν!... Δὲν τὰ συνερίζομαι!...

Σαλονικιὸς

44 (74—72). Φιλικώτατα χαιρετῶ τούς: Αἰγιώτην, Ξανθομπουκλίτσαν, Νεραϊδόμορφη, Τρισεύγενη Δειλινόν, Ποιήτριαν, Γ. Τουλίπα, Ἄντα Βιόλι (ὡραῖο ψευδώνυμο), Αἰμίλιον, Ροζελή, Ἡλιοστάλαχτη, Καμπαλλέρον, Γιολάντα, Πριμαντόνα, Χλόη (καλῶς ἤλθατε) περιμένω γράμμα σας. Γράψτε: Παναγιώτην Καψαλάκην, Κωλέττη 185, Καρδίτσαν. Τάκης Ροδαλῖνος

45 (74—73). Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ Θρακιώτη - Ὁδοκαθαριστῆ. Φωτογραφίας: 1ος Φαντομᾶς 2ος Π. Παπαμαυρουδῆς. Πεζοῦ: 1ος Σιμούν.

Θρακιώτης - Ὁδοκαθαριστὴς

46 (74—74). Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλονάκι τῶν πεννομάχων εὔχομαι σὲ ὅλους πρόοδο καὶ εὐτυχὲς τὸ 1954. Πανελλήνιο Φῶς

47 (74—75). Πεννομαχικὲ λαέ! Ἐφέτος βλέποντας τὴν ἀδυναμία τοῦ πεννομαχικοῦ ἀγῶνος ἀπεφάσισα νὰ δράσω! Ἀπὸ σήμερα κηρύττω πεννομαχοεπανάσταση σὲ ὅλη τὴ στήλη.

Δοξασμένος Ἥρωας

48 (74—77). Ἀντιχαιρετῶ Πουλὶ Γρεβενῶν, δὲν μᾶς δίνεις ἐσὺ λίγο ἀλάτι μπέμπη Δὸν Ζουάν! 2088. Στὶς φίλες Χλόη καὶ Πριμαντόνα γλυκὰ ἀντιχαιρετίσματα. Κουρσάρε Ἀετομάτη ἕνα μονόξυλο πάνω σου! προσοχή!! Τσιγγανοπούλα εὐχαριστῶ 2094. Χαιρετῶ Ἄντα Βιόλη, Πυρσό, Ἱερέα Πόνου, Σκάρλετ καὶ Λουτσιᾶνο Ταγιόλι (Δὲν μᾶς λὲς τὴν Μαρία - Χριστίνα). Τοὺς φίλους τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ ἰδίως τοὺς πεννομάχους εὔχομαι Χρόνια Πολλά. Τροβαδοῦρος

49 (74—78). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους ὑποσχομένη δράση. Ἰδιαιτέρως χαιρετῶ Πινόκιο, Ντολορές, Καμπαλλέρο, Ζηλιάρα, Δροσοσταλίδα, Φαντομᾶ καὶ Ἔλατο.

Καμέλια

50 (74—79). Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους. Γράψτε: Γιάννη Γουσέτη Σωτ. Κροκιδᾶ 23. Χανιά. (Διὰ Ἡλιογέννητη).

Ἡλιογέννητη

51. (Σ.Ε.Ζ.). Στὸν Τροβαδοῦρο (2096): Ἐκεῖ ποὺ δὲν σπέρνουνε — μικρὲ νὰ μὴ φυτρώνῃς — Γιατὶ στὴν πίσσα θὰ βρεθῇς — ἱδρώνεις δὲν ἱδρώνεις. Σατανᾶς

52 (71—80). Χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Θρακιῶτες. Χαμένο Ὄνειρο

ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν ἐνέκρινα κανένα ψευδώνυμο περιμένοντας νὰ σταλῇ τὸ συμπλήρωμα τοῦ δικαιώματος ἐγκρίσεως. Στὸ μεταξὺ παρακαλῶ ὅλους νὰ προτείνουν ψευδώνυμα ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα ποὺ ἀναφέρουν οἱ νέοι ὅροι τῶν πεννομαχιῶν καὶ ψευδωνύμων. Κάνω τὴ δήλωση πὼς σήμερα δημοσιεύω ἀγγελίες μὲ ψευδώνυμα ποὺ δὲν ἔχουν ἐγκριθῇ, ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ τὰ ἐγκρίνω ὅλα. Π.χ. ὁ «Διαβολάκος». ἡ «Μελαχροινὴ Διαβόλισσα», «Καστανὸ Διαβολάκι» κλπ. κλπ. δὲν πρόκειται νὰ τὰ ἐγκρίνω. Πρέπει λοιπὸν νὰ σπεύσουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ τὰ ἀλλάξουν.

53 (75—73). Ἰδοὺ κι' ἐμπρός σας φίλοι μου, ὁ Νῖκος ὁ τεχνίτης, ποὺ θὰ σᾶς μάθη αὐθωρεί πὼς πολεμᾶνε οἱ ἐκλεκτοὶ ἀπ' τὸ νησὶ τῆς Κρήτης.

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

54 (75—54). Ἔφθασα! μὲ ζητήσατε; Ἄ! συγγνώμην, δὲν μὲ ξέρετε; εἶμαι ὁ...

Ξερριζωμένος

55 (75—55) Ἀμβρακόπαιδο (1922) θερμοαντιχαιρετῶ. Κόκκινε Βράχε (1964) εὐχαριστῶ μὰ... ἀδυνατῶ γιὰ ἀλληλογραφία.

Μυστηριώδης Ἄγνωστη

56 (75—57). Νὰ τί θὰ πῇ ΠΑΟΚ. Φέτο στὸ πρωτάθλημα Θεσσαλονίκης εἶναι ἀήττητος, τὸ ἔμαθες; Ξενητεμένο Μακεδονόπουλο

57 (75—59). Πρωτομπαίνοντας στὸ μεγάλο σαλόνι χαιρετῶ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Π.Α.Α.

Τὸ φεγγοβολημένο δάσος

58 (75—62). Μπα... καὶ Μπα... βάλετε τὰ γιαλιά σας νὰ διαβάσετε.

Φτερωτὸς Ἄγγελος

59 (75—59). Οἱ τρεῖς ἀχώριστοι φίλοι τῆς Παιδοπόλεως. Σὰν πολὺ ψηλὰ δὲν πῆραν τὸν ἀμανέ; Φεγγοβολημένο Δάσος

60 (75—64). Ἀδελφάκια, ὄμορφα στρατιωτάκια. Δὲν νομίζετε πὼς μᾶς μπήκατε πολὺ στὴ μύτη; Ἐσήμανε καὶ ἡ τελευταία σας ὥρα!

Τρίο Κιττάρα

61 (75—65). Στὴν Π.Α.Δ. ἔγινε κάτι τὸ ὑπερφυσικόν! Ὁ τερματοφύλαξ Χαντζάρας Β. σὲ μιὰ καταπληκτικὴ ἐκτίναξή του ἔπιασε πουλὶ στὸν... ἀέρα!!! Χά! Χά! Χά!

Ἡλιόλουστος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΙΩΑΝΝΗ Π. ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ γιὰ τὶς εὐχές σου.

∴ Διάβασα μ' ἐνδιαφέρον καὶ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου Π. ΚΑΨΑΛΗ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.

∴ Καὶ σένα ΓΙΩΡΓΟ ΣΑΟΥΛΙΔΗ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές σου. Πῶς περνᾶς μὲ τὴν τίμια στολὴ τοῦ Στρατιώτη; Δὲν ἀμφιβάλλω καλά! Καὶ θὰ εἶσαι περήφανος!

∴ Διάβασα μὲ προσοχὴ ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ τὸ γράμμα σου. Βέβαια βρέθηκα μακρυὰ ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς μὰ βρέθηκα ψυχικὰ κοντά σας καὶ συμμερίστηκα ἀπὸ κάθε πλευρὰ τὸν πόνο σας ὅπως ἄλλωστε ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς καὶ οἱ ξένοι φίλοι μας. Εὔχομαι γρήγορα ὁ Θεὸς νὰ βοηθήση καὶ νὰ γίνη ἡ ὁριστικὴ ἀποκατάσταση καὶ νὰ ξαναγυρίση στὸ ὡραῖο μας νησὶ ὅπως καὶ στὰ ἄλλα ἡ εὐτυχία.

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες σου καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα καλὴ μικρή μου ΑΓΝΗ ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ.

∴ Εὔχομαι κάθε πρόοδο καὶ προκοπὴ στὸ σύλλογό σας ΚΩΣΤΑΚΗ ΔΕΔΟΠΟΥΛΕ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ Ν. Γ. ΘΑΝΑΣΟΥΛΗ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορὰ τῶν 1000 δραχμῶν.

∴ Καὶ ἐνῶ σοῦ εὔχομαι κάθε ποθητὸ φίλε ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ.

∴ Διάβασα γιὰ τὴν ὑγρασία ποὺ μοῦ γράφεις ΔΗΜ. ΓΚΙΖΑΝΗ. Χειμώνας εἶναι θὰ περάση! Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

∴ Πολὺ μὲ ἱκανοποίησε τὸ ἀγαπημένο σας γράμμα ἀγαπητοί μου φίλοι ΜΙΧ. καὶ ΚΩΝ. ΚΑΛΛΙΜΑΝΗ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΣΤΕΦΑΝΕ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ γιὰ τὶς εὐχές σου. Λυπᾶμαι ὅμως γιὰ τὰ μαλώματα. Χίλιες φορὲς εἶπα: Συνεργασία, ὁμόνοια καὶ ἀγάπη.

∴ Εὐχαριστῶ ΔΗΜ. ΠΑΝΟΥΤΣΟ γιὰ τὶς εὐχές σου.

∴ Καὶ σένα ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ.

∴ Λυπᾶμαι πολὺ γιατὶ δὲν πῆρες ἀπάντηση σ' αὐτὰ ποὺ μὲ ρώτησες ΓΙΑΝΝΗ ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ. Γράψε μου σὲ ἐπιστολὴ τὶ ἀκριβῶς θέλεις νὰ μάθης γιὰ τὶς δυὸ σχολὲς ποὺ μὲ ρωτᾶς.

∴ Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑβρίζη ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μπορῶ νὰ κάμω κάτι θὰ πρέπει νὰ μοῦ πῇς συγκεκριμένα τί ἀκριβῶς συνέβη.

∴ Κάμε ὑπομονὴ ΑΘ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΙΝΤΖΕ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Μὲ ἱκανοποίηση διάβασα τὸ γράμμα σου ΒΑΣ. ΚΩΝ. ΘΕΟΧΑΡΗ. Ἡ ἀναγνώρισή σου γιὰ τὴν χρησιμότητα τοῦ περιοδικοῦ μὲ γεμίζει χαρά.

∴ Κανεὶς δὲν ξέρει, ΓΙΑΝΝΑΚΗ Σ. ΠΕΤΡΟΥ, ποιὰ γλῶσσα μιλοῦσαν οἱ θεόπλαστοι. Πάντως ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη συνάγεται ὅτι μιλοῦσαν τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀγγέλων. Καὶ ὅτι μετὰ τὴν Βαβυλωνία (σύγχιση τῶν γλωσσῶν) οἱ ἄνθρωποι μιλοῦσαν τὶς ἀνθρώπινες γλῶσσες. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι συμβολικά.

∴ Σ' εὐχαριστῶ, ΝΑΠ. ΣΑΪΝΗ, γιὰ τὶς εὐχές σου.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου ΝΙΚ. ΚΟΝΤΟΥΓΛΙΩΤΗ.

∴ Ὄχι, ΓΙΩΡΓΟ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ, δὲν ἔχουμε.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς εὐχές σου ΙΩΣΗΦ Κ. ΣΤΕΡΓΙΟΥ.

∴ Μὰ δὲν ἐλάβατε τὸ γράμμα τοῦ φιλοτελιστὴ ΑΘ. ΝΙΚ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ. Μοῦ τὸ ἔδωσε καὶ τὸ ἔρριξα ἐγὼ ὁ ἴδιος στὸ ταχυδρομεῖο.

∴ Θὰ σᾶς γράψω γρήγορα, Ι. Π. ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΕ.

∴ Πῆρα καὶ διάβασα μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι τὸ γράμμα σου, καλέ μου φίλε, ΙΑΚ. ΨΑΡΑ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμά, Δ. ΒΑΚΟΥΛΗ, γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Ἐμπρὸς λοιπόν, ΚΩΝ. ΔΙΑΚΟΜΑΝΩΛΗ, προχωρεῖστε. Ἐγὼ τὶ νὰ σᾶς πῶ ἀπὸ δῶ. Αὐτὰ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ σᾶς πῶ δὲν λέγονται μὲ λόγια.

∴ Εὐχαριστῶ, ΓΕΩΡΓΙΕ ΤΣΑΛΙΟ.

∴ Εὐχαριστῶ καὶ σένα Κ. Ι. ΧΑΤΖΗ γιὰ τὶς εὐχές σου καὶ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὸ γράμμα σου ΜΠΑΚΑΤΖΗ. Ψευδώνυμο μπορεῖς νὰ πάρης ὅταν θέλης.

∴ Σᾶς εὐχαριστῶ καλοί μου φίλοι ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΕ καὶ ΠΑΝΘΗΡ

∴ Εὐχαριστῶ ΦΡΟΥΡΕ ΤΩΝ ΠΕΝΝΟΜΑΧΙΩΝ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΠΑΝ. ΚΥΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Διάβασα τὸ γράμμα σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΡΙΤΑΤΟ. Ἔχεις δίκιο. Ἀλλὰ τὶς παρατηρήσεις σου τὶς ἔστειλα στὸν συντάκτη τῶν σπαζοκεφαλιῶν.

∴ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίησι τὸ γράμμα σου ΔΗΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ καὶ εἶμαι εὐτυχὴς ποὺ μαθαίνω ὅτι τὸ περιοδικὸ συνετέλεσεν νὰ εἶσαι ἄριστος μαθητὴς εἰς τὰ νέα ἑλληνικά.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα ΙΩΑΝΝΗ ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΕ. Σοῦ εὔχομαι κάθε πρόοδο στὴν 7η τάξη ποὺ φοιτᾶς. Ἀπὸ τὸ γράμμα σου βγάζω τὸ συμπέρασμα πὼς εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς μαθητάς.

∴ Εὔχομαι κάθε πρόοδο στὸ σύλλογο σας ΚΩΝ. ΔΙΚΟΜΑΝΩΛΗ. Ἐγὼ θὰ βοηθήσω ὅσο μπορῶ. Διάβασα μὲ προσοχὴ τὸ γράμμα σου καὶ κράτησα ἀπ' αὐτὸ ἀρκετὲς σημειώσεις.

∴ Ὁλόθερμα σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς ὄμορφες καὶ πραγματικὰ συγκινητικὲς εὐχές σου ΔΙΑΒΑΤΗ ΚΚ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΡΟΥΛΑ ΦΑΤΟΥΡΟΥ γιὰ τὶς εὐχές σου.

∴ Θὰ πάρης ἀπάντηση σ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΠΟΥΛΕ.

∴ ΚΛΕΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΟΥΛΗ: Στὴ στήλη της ἡ Κριτικὸς ἐξηγεῖ ποιὰ ποιήματα θὰ δημοσιευθοῦν ἀσφαλῶς καὶ ποιὰ ὄχι. Καὶ δικαιολογεῖ καὶ τὴν γνώμη της γιὰ κάθε συνεργασία. Ἀλλὰ ρωτάω καὶ ἐγώ: Τί σχέσι ἔχει ἡ ἐγγραφὴ συνδρομητῶν ἀπὸ τὴν Καλλιπεύκη μὲ τὶς δημοσιεύσεις ἢ μὴ τῶν δικῶν σου συνεργασιῶν;

∴ Ἀπαντῶ στὸ γράμμα σου φίλε ΑΠ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ: 1) Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ «Σᾶς ἀρέσει» εἶναι σχεδὸν ἕτοιμα. 2) Τὴ σύσταση σου γιὰ τοῖτο μυθιστόρημα τὴν σημείωσα ἰδαιτέρως. Ὄχι μόνον δὲν σταμάτησε τὸ εἰκονογραφ(μένο μυθιστόρημα ἀλλὰ ὅπως βλέπεις ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτὸ ἀρχίζει νέο καὶ πολύχρωμο στὴν τελευταία σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου. Σκίτσα δικά σου δημοσιεύονται κατὰ μεγάλο ποσοστό! Γιὰ τὶς εὐχές σου ὁλόθερμα εὐχαριστῶ.

∴ ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Σημειώνω ἐδῶ τὶς εὐχές σου πρὸς ὅλους τοὺς φίλους τοῦ περιοδικοῦ ποὺ πέτυχαν στὶ εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τῶν διαφόρων σχολῶν καὶ ἰδιαιτέρως στὸν Ἐξόφθαλμο. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς συλλογῆς γραμματοσήμων θὰ σοῦ συνιστοῦσα νὰ διαβάσης ὅλη τὴ σειρὰ τῶν ἄρθρων τοῦ «Φιλοτελιστή». Θὰ δῇς ἐκεῖ πολλὲς ὁδηγίες ἀπ' αὐτὲς ποὺ μὲ ρωτᾶς. Ὅταν τὶς διαβάσης καὶ ἔχεις ἀκόμη ἀμφιβολίες ξαναρώτησέ με. Χαιρετῶ τοὺς δικοὺς σου καὶ σένα.

∴ ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΠΑΔΑ. Διάβασα μὲ ἐνδιαφέρον τὸ γράμμα σου. Καὶ περιμένω ποιήματα σου.

∴ ΛΕΟΝΑΡΔΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ: Ὅταν διάβαζα τὸ γράμμα σου διερωτήθηκα ἂν κοιμᾶμαι ἢ εἶμαι ξυπνητός. Καὶ σὰν βεβαιώθηκα πὼς δὲν ὀνειρεύομαι, ἐπείσθηκα πὼς ἔχεις πολὺ φαντασία! Ποῦ στηριζόμενος φαντάστηκες πὼς ἔπαψα νὰ σοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη; Πῶς σκέφθηκες πὼς δὲν σὲ ἐκτιμῶ πιά; Ἄσε λοιπὸν αὐτὰ κι' ἔλα καμμιὰ μέρα νὰ τὰ ποῦμε. Καὶ παρακαλῶ θερμά: Ἄλλη φορὰ ὄχι τέτοιες ἐπιστολές.

∴ ΣΠΥΡΟ ΒΑΛΑΩΡΑ: Λυπᾶμαι πολὺ ἀλλὰ δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ σοῦ ἀπαντήσω σὲ ὅλα αὐτὰ ποὺ μὲ ρωτᾶς. Θὰ μποροῦσα φυσικὰ νὰ σὲ πληροφορήσω πὼς... προτιμῶ ὅλα αὐτά, μαλλιά, κλπ. στὸ φυσικό τους. Ἡ φύση ξέρει νὰ ποικίζη τὸν ἄνθρωπο μὲ μαλλιὰ ποὺ τοῦ πᾶνε, καὶ κάθε παρέμβαση τοῦ κουρέα γιὰ ἕναν ἄντρα μάλιστα εἶναι μιὰ προσβολὴ στὴ δημιουργία.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου «Αἶνος» γιὰ τὶς εὐχές τους. Εὔχομαι τὸ 1954 νὰ εἶναι γι' αὐτὰ καὶ ὅλους τοὺς σεισμοπλήκτους τῶν Ἰονίων νήσων ὁ χρόνος τῆς ἀποκαταστάσεώς των ἀπὸ τὶς ταλαιπωρίες στὶς ὁποῖες τοὺς ἔρριξε ἡ φοβερὴ θεομηνία τῶν σεισμῶν.

∴ Σὲ εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΑΓΓΕΛΕ ΚΑΡΑΤΖΙΑ. Καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ σὲ θεωρῶ καὶ σένα καὶ ὅλους τοὺς φίλους μου σὰν πνευματικὰ παιδιά μου. Γιὰ τὴ συνδρομή, στεῖλε την καλλίτερα σὲ συστημένο γράμμα σὲ γραμματόσημα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ Γ. ΜΠΕΧΑΤΙΡΟΓΛΟΥ γιὰ τὶς εὐχές σου. Καλὴ πρόοδο.

∴ Πῆρα τὶς ἐπιταγὲς τῶν φίλων μου: Φεβρωνίας Σκοπιανοῦ, Πηνελόπης Παπαθεοδώρου, Χρ. Τουλιοπούλου Ἀρτεμησίας Στεφανίδου, Κων. Τσιαπράκα, Ἀναστασίας Κουμασίδου, Νικολ. Μυτιληναίου, Παναγιώτη Βεργῆ, Εὐαγγελίας Τρούκου, Ἰωάννη Κατσέλη, Εὐστρατίου Καμνορόκη, Ἄννας Κωστάκη, Ἀντιόπης Θεοδοσίου, Παν. Σαρδελῆ, Γρηγ. Σουρμαΐδη, Ἀθ. Γκιουζέπα Γιούλας Σιμωνέτη, Διαμαντῆ Σταύρου, Εὐανθίας Καραβασίλη, Σχολικῆς Ἐφορείας Ἀλονήσου, Δημ. Σχ. Δρυοπίδος, Σχ. Ἐφορείας Γαλαρινοῦ, Γυμν. Ἰκαρίας. Χρ. Χατζησάββα, Ἱππ. Ἀνθοπούλου, Εὐγ. Γιαννάκαινα, Διαμαντῆ Αἰγολούση, Τρ. Διακοσάββα, Ἰσαβέλλας Κωνσταντινίδου, Κωνσταντίνου Παναγιωτίδη Ἀν. Δόλλα Χαρ. Παπαβασιλείου, Χρ. Λάμπρου, Τούλας Τελεγραφίδου, Δημ. Μπακάλη, Δαφνούλας Γκίκα, Κων. Μίσσιου, Παν. Γερόπαπα, Αἰμ. Μπούσιου, Νικ. Οἰκονόμου, Θεοδ. Χριστίδη, Γεωργίου Κωστῆ, Γεωργίου Κατσαμάκη, Ἀνδρέα Μπράγου, Καστανῆς Γιννουλάτου, Πόπης Ταβόλα, Κων. Παπηλία Ἀνέστη Γραμματοπούλου, Δημ. Κοσμίδη, Ἀφρούλας Ρηγοπούλου, Δημ. Σχολείου Καλυδώνης, Δημ. Σχολείου Νεαπόλεως, Ἐλευθ. Γ. Δαφέρμου. Κων. Σταυρούλη, Ἰωάννη Καλαμάτα, Πασχάλη Ντιώνια, Δημητρίου Ἀκρατίδη, Ὄλγας Θωμᾶ Ῥάϊκου, Ἀρτεμισίας Δελλῆ, Νικ. Σιστραβάνη, Ἠλ. Δρούγκα, Ἐπ. Δημητριάδη Ἀπ. Δ. Δημητρίου, Ἀθ. Καραμητρούδη, Κωνσταντίνου Ντάσιου, Εἰρήνης Δαλακάκη, Ἰφιγενείας Φιλιππίδου, Ζαχ. Σημαντήρα, Εὐαγγέλου Φουντουλάκη, Πέτρου Παπαδοπούλου, Κων. Ζάκκα, Ἀλ. Μακρυλάκη Ἐμ. Καρσμαρούδη, Δέπης Παπατριανταφύλλου, Στ. Σαββίδη, Φωτίου Ψαρρᾶ, Βασ. Τσαγκαράκη, Εὐαγγέλου Ζήση. Παν. Τζιρίτη, Γεωργίου Παρασκευαΐδη, Παν. Τζιρίτη. Στυλιανοῦ Ἰωαννίδη Π. Ἀλκούση, Θεοφάνη Ποζιοῦ, Σχολ. Ἐφορείας 10ου Δημ. Σχ. Σερρῶν, Σούλας Καραμήτρου, Κων. Χατζηστσύρου, Δημ. Σχ. Ἀμμουλιανῆς, Σταύρου Σακελλαρίου,

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Νικ. Κουσαρδᾶ (*) Γ. Στ. Γώγου (*), Ἀναστασίας Κουμασίδου κλπ. (εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σας λόγια). Ἰωσὴφ Κ. Στεργίου (*), Δημ. Β. Γκουλούση, Κων. Σταματοπούλου (*), Α. Κωνσταντινίδη κλπ. (*), Ἐμμ. Λρ. Σβαρνᾶ (*), Γιούλας Σιμωνέτη (χάρηκα πολὺ ποὺ διάβασα τὸ ὡραῖο ἀγαπημένο σου γραμματάκι), Χαρ. Α. Σκαρλάτου (*), Ἱπ. Ἀνθοπούλου, Νικ. Λ. Κοντονῆ, Βασιλ. Τυπαλίδη(*), Β. Π. Πετροπούλου Θ. Στογιαννίδη (*), Ν. Ι. Ψαθᾶ (χρόνια πολλά), Δημ. Χατζηπανάγου (*), Γεωργίου Γιαννέλου (πῶς περνᾶς στὸ στρατό; Δὲν ἀμφιβάλω καλά), Ἑλένης Ἀνδρονικίδου (*), Ἀθ. Καραβασίλη (*), Γιαννάκη Σ. Πέτρου(*), Γ. Φωτιάδη διὰ Μαρίαν Τσαμπᾶ (*), Χρίστου Βλάσση, Ξανθούλα Ἀναγνώστου, Νίκου Γιαννούλη, Παν. Παπαδημητρίου, Δημ. Μαλάμη (εὐχαριστῶ), Κων. Παναγιωτίδη Δημητρίου Καρμανιόλα (*), Εὐδοξίας Χαλκιᾶ, Φούλας Ζωγραφίδου, Θεοδ. Μαυρομιχάλη, Βασ. Πασχαλίδη, Ἀνδρέα Κατριτζόγλου, Ἑλένης Ἀγγελίδου (*), Νέστ. Ροδίου (*), Πελοπίδα Μοτσοβολιᾶ (*), Κων. Φαλκάρη, Παρασκευᾶ Κουλούρη Νικ. Μπριασούλη, Εὐτυχίας Παξινοῦ (*), Σεραφεὶμ Μπαλωμένου (* εὐχαριστῶ), Θεοπίστου Κων. Κυλινδρῆ (*), Εὐγεν. Γιαννάκαινα, Παν. Παραδιᾶ (*), Ἰωάννη Μιχάλαινα (*), Ἐλευθερίου Ι. Πολέμη (*) Ἀντ. Μαρκουλάκη (εὔχομαι νὰ γίνης γρήγορα καλά), Εὐαγγελίας Κακάνη, Σπ. Εὐαγγ. Καρρᾶ καὶ Κων. Σαφαρίκα (*), Δημοσθένη Σούκα(*), Ἀλ. Λεουσίδη (*), Γ. Παπαθανασίου, Πέτρου Καραμπουτσικίδη Νικ. Γ. Παπανικολάου (*), Ἰωσὴφ Ἐμμανουηλίδη, Τριανταφύλλου Μπλάκου (*), Θεοδώρου Τσακίρη (*), Δημ. Α. Σιταρᾶ (*), Χρ. Λάμπρου, Λεωνίδα Ἐξάρχου (*), Ἀν. Π. Γιάννου, Γ. Λοβέρδου, Φωτεινῆς Εὐστ. Βασιλοπούλου (*), Μαρίας Αἰγκιρίδου, Νικ. Τσιόλα, Γεωργίου Γιαννέλου (*), Κων. Σταματοπούλου (*), Μαρίας Παπαδογιάννη (*), Θεοδ. Κετσετσίδη (*), Γρηγ. Ραπτοπούλου (*), Δημ. Καμπούρη, Ρίτας Τσιντίλη, Ἀν. Χ. Βασιλειάδη (*), Ὀδ. Δασούλα (* ἐλπίζω πὼς τώρα εἶσαι τελείως καλὰ), Νικ. Σακετοπούλου, Ἐλευθερίου Καρτάκη (*), Δημ. Τσιρουβιλούδη (*), Χρ. Χριστοπούλου (*), Ἀθ. Τσακμάκη (Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα), Ἀντ. Τσαγλιώτη (θὰ δημοσιευθοῦν γρήγορα), Σάββα Σφαιροπούλου (*) Παρ. Παρασκευοπούλου (*), Θανάση Θανασούλη (*), Σεραφεὶμ Ἀναστασάκου (*), Ἀντ. Γαϊτάνη (*), Ἀν. Γραμματοπούλου, Ἔλλης Τσακίδου Τάκη Κόλια, Κων. Κανάτα (*), Δέσποινας Παΐζη (*), Χρ. Βούλτσου (*. Τὴν ἐρώτησή σου γιὰ τὸ προζύμι σὲ

---

62 (75—67). Μὲ τὸν νέο χρόνο ἦρθα κι' ἐγὼ κοντά σας γιὰ νὰ ξεχάσω τὴν μονότονη ζωή μου. Σᾶς εὔχομαι λοιπὸν εὐτυχισμένο τὸ 1954. Χαιρετῶ φίλους - ες.
'Αγνὴ Μοναξιὰ

63 (75—68). Προσοχή! Προσοχή! Μέγας Διαγωνισμὸς τοῦ νεοϊδρυθέντος συλλόγου «Μακεδονία» ὅλοι ἀνεξαιρέτως πρέπει νὰ δηλώσετε συμμετοχήν.
Παιδὶ τῆς Μακεδονίας
(Αὐτοκρατορία τῆς Μακεδονίας

64. (75—79). Γειὰ χαρὰ Σαμοθρακίτη (ἔγραψα δὲν ἀπαντᾶς;) Γ. Κρητικόπουλο, τί θάλεγες γιὰ δυὸ λογάκια; γράψε μέσω περιοδικοῦ.
Ἱππότης τῆς Κρήτης

65. (Σ.Ε.Ζ.) Στὴν Μυστηριώδη Ἄγνωστη (1551). Βλέπω γιὰ τὸν Ντὰ Βίτσι μας — ἀφρίζεις καὶ ξαφρίζεις — Ὅμως, παιδί μου, ἐσὺ τρελλὸς — τρελλοὺς θὰ ὑποστηρίζης.
Σατανᾶς (τό... ἐντομοκτόνο)

66. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση ζητῶ ἀλληλογραφία ἀπὸ Γλυκειὰ Μαντόνα, Βαρῶνα Χ..
Λευκαδίτικο Ρόδο

67 (75—81). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση εὐχόμεθα εἰς τοὺς πεννομάχους ὁ καινούργιος χρόνος νὰ εἶναι ὁ χρόνος τῆς δράσεώς των. Ζητοῦμε ἀλληλογραφία ἀπὸ Φοῖβο καὶ Ἡλιοστάλαχτη.
Λευκαδιτοπούλα καὶ Λευκαδίτικη Μελωδία

παρακαλῶ νὰ τὴν ἐπαναλάβης), Παν. Διαμάντη (*) Δημ. Εὐθυμίου (*), Γεωργίου Κατσαμάκη, Θεοδ. Χαραλαμπίδη (*), Μιχ. Κριάρη (*), Χρ. Βλάσση (*), Παν. Παπαδοπούλου (*), Πόπης Τζαβέλλα, Βασ. Γαροικιώτη (*), Ἰωάννου Τσακλίδη (λυπᾶμαι πολύ. Ἀλλὰ τί θέλεις νὰ γίνη; Δὲν εἶναι βέβαια γιὰ τὰ λεπτά, ἀλλὰ λεπτὰ δὲν ὑπῆρχαν στὸ φάκελλο). Γιώργο Καλαντζῆ (*), Σουλτάνα Τζούφια (*), Ἀλ. Παρπούλα Εὐαγγέλου Κοτσάκη (*), Νικ. Καβαλτζῆ (*), Δ. Μ. Φλουρῆ (σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια), Εὐαγγέλου Ζήση (πῶς ἐστάλησαν τὰ χρήματα;) Γερ. Ζαφείρη (*), Μιμ. Φερραίου (εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Τὰ γράμματα ἐκεῖνα γιὰ τὰ ὁποῖα μὲ ρωτᾶς εἶναι ἁπλῶς γιὰ τὸ λογιστήριο), Ἰωάννη Γιαννούλη, Σταύρου Γιαπουτζῆ, Εὐαγγελίας Τζούκου, Πέτρου Ρόμπη, Νικ. Μεντεκίδη (*), Μαρίας Βουνάτσου (*) Μιχ. Σημαντηρᾶ (*), Α. Κυδωνάκη, Νικ Τζιοβάρα (*) Ἀναστασίου Μοσχοπούλου (*), Θεοδ. Τζιοβάρα (*), Γεωργίου Καραγεώργου, Γεωργίου Χαραμῆ (*), Ἀνδρέα Σχοινᾶ, Παύλου Στακινοῦ (*), Νικ. Ἠλ. Τσιώλη, Ν. Δέδε (*)' Ἀργυρούλας Κομηνᾶ (*), Πολ. Ἡρ. Ραΐκου (*), Καρραβέλου Ν. Δημητριάδη, Ἀθ. Καραμητρούδη, Ἠλ. Σ. Μεσσήνη, Παν. Ἀλκούση, Εὐαγγέλου Φουντουλάκη, Ἀν. Δ. Γιαννοπούλου (*), Ἑλένης Μιλᾶ (*), Ζαχ. Σημαντήρα (πῶς ἔστειλες τὰ χρήματα;) Καμπαλλέρο (*) Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Εἴχαμε μιὰ ἀπρόβλεπτη καθυστέρηση), Λεμονιᾶς Σταυρακούδη (*), Ἀλεξάνδρας Χαρακούδη (*), Νικ. Δεληγιάννη (πάντως αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶτε χρειάζεται ὑπάλληλο ποὺ θὰ στοιχίση στὸ περιοδικὸ πάρα πολλά. Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ γιατὶ στὸν περιωρισμένο αὐτὸ χῶρο), Ἀνδρ. Σίσκου (*), Παναγ. Μεταξᾶ (*) Ἀθαν. Γεωργίου Μπακογιώργου (*), Ἀποστ. Ντιναλέξη (*), Ἀθανασίου Τσακμάκη, Θεοδ. Μπακροῦ (* Τὶς ἐρωτήσεις σου σὲ παρακαλῶ νὰ τὶς ἐπαναλάβης), Δημ. Χαμαμτζῆ (*), Εὐριδίκης Τζαμτζῆ (*), Φωτίου Ψαρρᾶ, Παν. Κυριακούλη, Κοζπακίδη Κυριάκου Παπαδοπούλου (*), Ἰωάννου Χαρακίδη (*) καὶ Σπ. Μαραγκοῦ.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Χ. Ἀνδρονικίδη, Βασ. Μπακατσῆ, Γεωργίου Πανουτσοπούλου, Τάκη Ἀποστολοπούλου, Τάκη Ροδαλίνου, Π. Παραδιᾶ, Ἀνδρέα Παπαλαζάρου, Βασ. Μπακατσῆ, Λαζ. Τσιπουρίδη, Ἐρωτοκρίτου Ἰντζέ, Γεωργίου Καραβάνη, Ἰωάννη Μποζίκα (ἔδωσα ρητὴ ἐντολὴ νὰ σᾶς δοθῆ ἀπάντηση).

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Πάνου Μαθιώτη Ἀθ. Νικ. Παπαθανασοπούλου, Βασ. Μπακατσῆ, Χρίστου Βλάση, Διαβάτη Κ.Κ. Ἐρ. Ἰντζέ, Βασιλείου Μπακατσῆ, Μίμη Φερραίου, Νικ. Γ. Θανασούλη, Ζαχ. Σημαντηρᾶ, Δ. Χ. Κ. Ἀγνώστου Νικ. Δεληγιάννη.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Δ. Γκουλούση, Πάνου Μαθιώτη, Εὐαγέλου Τσιλίφη, Κωνστ. Ι. Χατζῆ, Βασ. Μπακατσῆ, Εὐθ. Καλοῦ, Γιάννη Ἀγγαντοπούλου, Δημ. Κ. Μαλάμη, Νίκου Ἀμυγδάλου, Θ. Τσακίρη, Ἀγνῆς Χωριατοπούλας, Κ. Κωνσταντινίδη, Ἐρωτόκριτου Ἰντζέ, Ἰωάννη Παπαδοπούλου, Βασιλείου Μπακατσῆ, Ἀθ. Γραμματίκη, Δημ. Τσακιρίδη, Εὐαγγ. Παπᾶ, Ἀντ. Χαλατίκη, Μίμη Φερραίου, Ζαχ. Σημαντηρᾶ, Ἀγνῆς Χωριατοπούλας, Εὐαγγέλου Φουντουλάκη, Ἀκ. Ἀνθεμίου Δ. Χ. Κ., Ἀγγ. Καρατζᾶ, Ἀγνώστου, Βασ. Σταμπουλίδη, Κατσαφάδου - Τριάντου.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Θ. Σιδηροπούλου (καλούτσικα), τοῦ φίλου ποὺ στέλνει τὴν «Γ. Μαντόνα» ἀλλὰ δὲν ὑπογράφει (δὲν εἶναι καλά), Κων. Π. Σταματοπούλου (καλά), Π. Σ. Πουρναρᾶ (ἀθλιέστατη ἡ προοπτική τους. Τὸ σπίτι νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι σεισμόπληκτο), Ἀθ. Ν. Παπαθανασοπούλου (καλά), Κ. Τσόγκα (καλά), Πάνθηρα (καλά) Νικ. Γιακουμῆ (καλά), Πάνθηρα (καλά), Συμμαχίας Τροβαδούρου - Πάνθηρα (ἀρκετὰ καλά), Α. Ἰτζίδη (καλά), Δέσποινας Παπαγιάννη (καλά), Γεωργίου Παλιοτζίκα (καλούτσικο), Μίμη Φερραίου (καλούτσικα), Λεονάρδου (πέρασε νὰ σὲ δῶ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ σκίτσο αὐτό), Γ. Καραβάνη (καλούτσικα. Δὲν ἔχεις δίκιο νὰ παραπονεῖσαι παιδί μου. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι στὰ σκίτσα κάνεις μιὰ ἀξιέπαινη προσπάθεια τὴν ὁποίαν ἀπολύτως ἐκτιμῶ. Ἀλλὰ περιμένω πάντα ἀπὸ σένα κάτι τὸ πιὸ καλό. Ὑπομονὴ λοιπόν. Τὸ ἐνδιαφέρον μου εἶναι ἴσο γιὰ ὅλους. Τίποτε δὲν κάνω ἀπὸ καθῆκον ἁπλῶς. Ὅ,τι κάνω, τὸ κάνω μὲ τὴ ψυχή μου), Ζαχ. Σημαντῆρα (καλούτσικο), Ν. Σ. Πουρναρᾶ (ἀρκετὰ καλά), Τριάντου - Κατσαφάδου (κακὰ σχεδιασμένα).

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Ἰωσὴφ Κ. Στεργίου, Θεοδ. Σιδηροπούλου, Παν. Σ. Πουρναρᾶ, Πάνου Μαθιώτη, Ἀθ. Νικ. Παπαθανασοπούλου, Γιάννη Γουσέτη, Ἰωάνη Ἡραϊάτη, Τακ. Ψαρᾶ, Κων. Διακομανώλη, Εὐαγγέλ. Τσιλίφη, Μαρίκας Ἰωάννου Χατζῆ, Κων. Ι. Χατζῆ, Βασ. Ἰωσηφίδη, Γιάννη Ἀγγαντοπούλου, Νίκου Γιαννούλη, Εὐαγγέλου Γιαννούλη, Θωμᾶ Παπᾶ, Δημ. Ἀγγέλου Γιαννοπούλου, Τίμου Νατσούλη, Ἀθ. Παλιούρα Κων. Διακομανώλη, Διαβάτη Κ. Κ., Νικ. Τσιρίδη, Ἀπ. Κ. Παπαγιαννοπούλου, Κώστα Θανοπούλου, Παναγιώτη Π. Καφάλη, Τάκη Ροδαλίνου, Νίκου Σαλονικιοῦ, Νίκου Ἀμυγδάλου, Ρίτας Τσιντίλη Χαμένου Ὀνείρου, Μιχ. Καλλιμάνη, Στέφ. Δερβέναγα, Μακ. Γ. Κορίδου, Π. Κανελλοπούλου, Ἀθ. Τσακμάκη, Ἄνθη Δώρου, Γιάννη Σελλούντου, Δημ. Παναγιωτίδη, Κων. Κωνσταντινίδη, Σάκη Κόλλια, Νικ. Χρίστου, Ἰωάννη Παπαδοπούλου, Ἰωάννου Λιόντου Εὐαγγέλου Παπᾶ, Ἀνδρέα Θεοδωρίδη, Ἡλιόλουστου, Ἰωάννη Τσακλίδη, Σ. Κυριακίδη, Δ. Α. Ράππου καὶ Δημ. Κοσμάδη. Ἁγνῆς Χωριατοπούλας, Θάνου Πάσχου, Δ. Π. Καραθάνου, Νίκου Πουρναρᾶ.

⁂ ΠΑΝΟ ΜΑΘΙΩΤΗ: Σοῦ ἀπαντῶ στὴν ἐρώτησή σου. Μοῦ ἐζήτησαν νὰ τοὺς δώσω στοιχεῖα καὶ δὲν τοὺς ἔδωσα. Εἶχα φυσικὰ τοὺς λόγους μου,

⁂ Θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ συνεννοηθοῦμε προσωπικῶς γι' αὐτὸ ποὺ ρωτᾶς ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΡΑΜΗ. Μιὰ καὶ κατοικεῖς στὸ Νέο Φάληρο δὲν ἔρχεσαι νὰ τὰ ποῦμε;

⁂ ΦΙΛΟΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΟΥΦΛΙ ποὺ μὲ ρωτᾶ: Στὴν Κτηνιατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐξετάζονται στὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις: Ἔκθεση, Ζωολογία, Φυσικὴ καὶ Χημεία. Ἐφέτος μπῆκαν στὴ Σχολὴ 25 νέοι φοιτηταί. Μποροῦν νὰ φοιτήσουν καὶ κορίτσια στὴν Κτηνιατρικὴ Σχολή.

Οἱ συνεργασίες ποὺ πήραμε:

Μπλέξαμε πάλι. Εἴχαμε δὲν εἴχαμε. Ὁ χῶρος δὲν χωράει πολλὲς συνεργασίες καὶ πολλὲς ἀπὸ ὅσες ἔχουν ἐγκριθῆ δὲν βρῆκαν ἀκόμη τὴ σειρά τους στὴ στήλη τους. Ἔτσι αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ ἐγκριθοῦν ἐλάχιστα πρὸς δημοσίευση. Τί νὰ γίνη; Ὁ χῶρος δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐγκρίνουμε πρὸς δημοσίευση περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔχουμε τὴ δυνατότητα νὰ δημοσιεύουμε:

Βρίσκω λοιπὸν πολὺ καλὸ τὸ «Περιοδικὸ Σ.Τ.Π.» (Γ.Α.) καὶ εὐχαριστῶ τὸν φίλο ποὺ τὸ ἔγραψε. Ἀλλὰ ... ποῦ χῶρος! Τὸ «Ἐρημοκκλῆσι» (Γ.Α.) πολὺ καλό. Τὸ φυλάω καὶ ἂν ὑπάρξη χῶρος θὰ τὸ διαβάσουν καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου. Ἀλλιῶς θὰ μείνη μόνο γιὰ μένα ἡ εὐχαρίστηση ποὺ τὸ διάβασα. «1954» (Β.Ι.) καλὸ ἀλλὰ πάει... Εἶναι πιὰ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπικαιρότητα. «Χειμωνιάτικο βράδυ» (Κ. Ι. Χ.) πολὺ καλογραμμένο. Θὰ μποροῦσε ὡς τόσο νὰ ἀποφύγη αὐτὸς ποὺ τὸ ἔγραψε μερικὰ ποὺ δὲν στέκουν: Διαβάζεις: «Βράδυ. Ἡ νύχτα μαύρη καὶ σκοτεινή, ἔχει πιὰ ἀ γ κ α λ ι ά σ ε ι τὰ σπίτια στὴν παγερή της ἀ γ κ ά λ η». Γιατὶ αὐτὴ ἡ ἐπανάληψη. «Ἀγκαλιάσει, ἀγκάλη»; Χάθηκαν τόσες ἄλλες λέξεις. Καὶ τέτοια ἔχει πολλὰ τὸ πεζογράφημα αὐτό. «Πρωτοχρονιὰ» (Μ.Ι.Χ.) αὐτὸ πιὸ καλογραμμένο! Ἀλλὰ νὰ εἴμαστε καλὰ καὶ τοῦ... χρόνου. «Πῶς πέρασα κατὰ τὰς ἑορτὰς» (Ε. Τ.). Στρωτὸ γράψιμο, ἀλλὰ μερικὰ πράγματα ποὺ τὸ ἕνα κουτουλάει τὸ ἄλλο! «Κάποιος ἀγέρας, λέει, φέρνει ἕνα βάλσαμο χαρᾶς καὶ μιὰ γαλήνη. Ὅλα μένουν καθάρια περιμένοντας κάτι... Μεσάνυχτα! Γαλήνη τὰ πάντα θωπεύει, κλπ.» Τώρα γιατὶ ὁ ἀγέρας φέρνει βάλσαμο χαρᾶς καὶ γαλήνη, καὶ πῶς γίνεται αὐτὴ ἡ θωπεία ἀπὸ μέρους τῆς γαλήνης; ὅσο καὶ νὰ θέλω νὰ σκεφθῶ δὲν βρίσκω! Τὸ ἁπλὸ ὕφος, οἱ «καθάριες ἔννοιες» καὶ ὄχι τὰ «καθάρια» στὴν περίπτωση ποὺ τὸ λὲς εἶναι τὸ μυστικὸ τοῦ καλοῦ γραψίματος. «Συνεργασία» χωρὶς τίτλο (Κ.Δ.) Καλὸ καὶ μὲ ἱκανοποιεῖ Ἀλλά.. ποῦ νὰ μπῆ τώρα αὐτό! Θὰ μοῦ πῆς πὼς προτιμῶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς λιβανωτοὺς καὶ ἀπορρίπτω τὶς «οὐδέτερες» συνεργασίες. «Μὲ τὸ ταξὶ» (Ι. Η.) ἀρκετὰ καλό. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ ἀναλάβω ὑποχρέωση γιὰ τὴ δημοσίευσή του. Ἄλλωστε... δημοσιεύεται ἄλλο. «Νύχτα» (Γ.Γ.) πολὺ Ἐγκρίνεται. «Στὸ σπίτι τοῦ πόνου» (Α.Ν.Π.) πολὺ καλό. Μπράβο. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ ἀναλάβω ὑποχρέωση πὼς θὰ δημοσιευτῆ. «Ἡ Δόξα» (Α.Ν.Π.). Ἡ ἴδια ἀπάντηση. «Ἑσπερινὸς (Α.Ν.Π.) ἐπίσης. «Τῆς νιότης τ' ἀέρι» (Π.Μ.). Δὲν ξέρω γιατὶ ὁ νέος ποὺ τὸ στέλνειδὲν μὲ ἱκανοποιεῖ τελευταῖα. Καὶ εἶχα στηρίξει, καὶ ὁμολογῶ στηρίζω ἀκόμα πολλὲς ἐλπίδες σ' αὐτόν! Ἀλλὰ διαβάστε ὅλοι τὸ πρῶτο τετράστιχο (διατηρῶ τὴν ὀρθογραφία τοῦ κειμένου): «Φύσσα φύσσα μυρωμένο — τῆς νιότης ἀέρι —φωτεινὸ καντηλέρι — στὴν καρδιά μου σβησμένο». Καὶ ρωτῶ τί θέλει νὰ πῆ. Ἔχει μέσα στὴν καρδιά του ἕνα σβησμένο καντηλιέρι. Σύμφωνοι! Γιατὶ νὰ τὸ φυσήση τὸ ἀγέρι τῆς νιότης. Νὰ τὸ ἀνάψη! Ἀλλὰ οἱ καντηλιέρηδες δὲν ἀνάβουν μὲ τὸ ἀέρι τῆς νιότης. Ἴσως θὰ μποροῦσαν ν' ἀνάψουν μὲ τὴν θέρμη τῆς νιότης! Ἔπειτα, ἔτσι γραμμένο, αὐτὸ θέλει νὰ πῆ, ἢ τίποτα ἄλλο ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ μαντέψω; «Λευκὰ πέπλα» (Π.Σ.Π.) καλό. Ἀλλά... Δὲν ὑπόσχομαι τίποτα! «Ἑσπερινὸς» (Ι.Κ.Σ.) πολὺ καλό, θὰ δημοσιευτῆ. «Ἡλιοβασίλεμα» (Θ. Σ.) πολὺ καλογραμμένο, μπράβο. Ἀλλὰ κι' αὐτὸ μὲ ἐπιφύλαξη πολύ! «Ὁ ἄσωτος υἱὸς» (Θ. Σ.) θέλει περισσότερο δούλεμα. Δὲν νομίζεις καὶ σύ! Γιὰ προσπάθησε. «Ἑλλάδα» (Ι.Κ.Σ.) καλό. Ἀλλὰ δὲν θὰ δημοσιευθῆ. Τὸ ἕνα ἔχει ἐγκριθῆ. «Ἑσπερινὸς» (Τ.Ν.) θὰ δημοσιευθῆ. Ἀλλὰ ἄν... συμβῆ τίποτε ἂς ὄψεσαι! «Τὸ κλέφτη τὸ Κυβοῦρι», «Τὸ θλιβερὸ μαντάτο», «Νύχτα στὸ δάσος», «Χειμώνας» (Δ.Α.Γ.) καλὰ ὅλα. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ ἀναλάβω καμμιὰ ὑποχρέωση γιὰ τὴ δημοσίευσή τους! «Θεσσαλικὴ πρωτοχρονιὰ» (Ν.Γ) καλό. Ἀλλά... ἀνεπίκαιρο. «Χριστούγεννα τοῦ ξενητεμένου» τὸ ἴδιο. «Πήλιο» (Ν.Γ.). Διώρθωσε τὸ «Χάραμα τοῦ βουνοῦ» (Ε.Ν.) Γιὰ βεβαίωσέ με ὑπεύθυνα πὼς εἶναι δικό σου! «Τὸ ἐμπρὸς τοῦ νέου χρόνου» (Ν. Γ.) ἀνεπίκαιρο. «Θλιμένες ὄψεις» (Α.Κ.Π.) εἶναι καλὸ ἀλλὰ θέλει διόρθωμα· (ἐκεῖνο «τί κρῖμα» δὲν στέκει: Πρόσεξε ἀκόμα πὼς τὸ σφυρίζει τὸ ἐπαναλαμβάνεις δυὸ φορές... Δὲν τὸ βλέπεις πὼς δὲν πάει!... «Βαρκαρόλα» (Ν.Τ) καλὸ εἶναι. Ἂν δουλευτῆ ἀκόμη ἂν ἀποφύγης μερικὲς φράσεις σὰν «ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου» «Μιὰ σταγόνα φῶς μου» ποὺ τὸ ἕνα εἶναι ἐπανάληψη στίχου τοῦ Βιζυηνοῦ καὶ τὸ ἄλλο δὲν λέει ἀπολύτως τίποτε, μπορεῖ νὰ γίνη ἕνα καλὸ ποίημα. «Ἡλιοβασίλεμα» (Δ.Κ Κ.) θὰ μποροῦσε ἀσφαλῶς νὰ εἶναι καλλίτερο ἐάν... τὸ δούλευες περισσότερο! «Ἔξω πέφτει χιόνι» (Δ.Κ.Κ.) καλό. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ ὑποσχεθῶ τὴ δημοσίευσή του. «Ὁ δρόμος τῆς χαρᾶς» (Κ.Δ. Θ.) τὸ κρατῶ. Ὅτι μπορῶ νὰ κάμω θὰ γίνη! «Μὴ προτρεχέτω ἡ γλῶττα τῆς διανοίας» (Κ.Δ.) πολὺ καλογραμμένο σὰν σχολικὴ ἔκθεση. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ λογοτεχνικὰ θέματα ποὺ προτιμῶ γιὰ τὴ στήλη. «Χρυσαυγὲς», «Κι' ἐνῶ ἡ αὐγούλα ράδισε», «Νησάκια» (Α.Δ.Π.) πολὺ καλά. Κάποιο ἀπὸ τὰ τρία θὰ δημοσιευθῆ. «Χαμένο ὄνειρο» (Χ. Ο.) πολὺ καλό. Ἀλλὰ δὲν ὑπόσχομαι τὴ δημοσίευσή του. «Φτωχό μου Θιάκι» (Ρ.Τ.) μὲ συγκίνησε πολύ. Θὰ δημοσιευθῆ. «Εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας» (Ν.Α.) πόσο καλλίτερο θὰ ἦτο ἂν ἀπὸ τὸ κείμενο καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν τίτλο μάντευες πὼς πρόκειται γιὰ τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες! Δὲν τὸ νομίζεις κι' ἐσύ; «Πρωϊνὸ στὸ βουνό», «Γλυκὸς σκοπός», «Γλυκοχαράζει» «Μπροστὰ στὸ μαῦρο κουρσάρο», «Δειλινὸ» (Π.Κ.) κάποιο ἀπ' ὅλα θὰ μπῆ. «Ἥρωες», «Ἡ Ἑλλὰς καὶ τὰ παιδιά της» (Μ.Ι.Κ.) προσπάθησε νὰ τὰ διορθώσης. «Νυχτέρι καὶ δέηση» (Σ. Δ.) πολὺ - πολὺ καλογραμμένο. Ἐπιφυλάσσομαι. «Σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔφυγε» (Μ.Γ.Κ.) θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ δημοσιεύσεω. «Οἱ ἄνθρωποι ἀκολουθοῦν τὴν ἁμαρτία» (Π. Κ.) καλό. Ἐπιφυλάσσομαι. «Ἕνας γάμος στὸ χωριὸ» (Α.Τ.): Δὲν εἶναι γραμμένο σὲ λογοτεχνικὸ ὕφος.«Μικρὴ Μπαλλάντα» (Δ.Α.). Ὄχι ἄσχημο, μολονότι ὁ ἀρχισυντάκτης τὸ ἔχει ξαναδῆ καὶ τὸ σημείωσε μὲ ἐρωτηματικό! Ἔτσι δὲν εἶναι; Τέλος πάντων! Ἂς δοῦμε τί θὰ γίνη. Δὲν ὑπόσχομαι τίποτα. «Θέλω ἀπόψε» (Γ.Σ.) πολὺ καλό. Ἂν μπορέσω... «Λιοβασίλεμα», «Νύχτα Ἀπρίλη», «Σ' ἀπαρνήθηκα», «Θέλω «Ὅταν ἡ μοῖρα δὲν λυπᾶται» (Δ.Π.). Κάτι θὰ προσπαθήσω νὰ δημοσιεύσω! Ἀλλὰ ἂν τὸ ἐπιτρέψη ὁ χῶρος. Γράφεις πάντα ὄμορφα. Μπράβο. «Τὰ δωδεκάνησα» (Κ.Κ.) πολὺ καλό. Θὰ προτιμοῦσα ὅμως γιὰ χίλιους δυὸ λόγους νὰ ἀποφύγω τὴ δημοσίευσή του. «Χειμώνας» (Τ.Κ.) καλό! Χωρὶς ὅμως ὑπόσχεση γιὰ δημοσίευση! «Χειμώνας» (Ν.Χ.). Ἡ ἴδια ἀπάντηση. «Ἡ γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδέα» (Ι.Π.) ἀνεπίκαιρο πιά. «Ὁ Λοῦρος ποταμὸς» (Ι.Λ.). Χωρὶς ἐνδιαφέρον λογοτεχνικό. «Ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ» (Ε.Π.) καλὸ ἀλλὰ ἀνεπίκαιρο. «Χειμώνας» (Α.Θ.) πρέπει νὰ δουλέψης πολὺ ἀκόμα τὸ στίχο σου! «Διαβάτης» (Α.Σ.Θ.) θὰ δημοσιευθῆ. «Ξύπνα Μάννα» (Η) καλό. Θυμίζει ὅμως λαϊκὰ δίστιχα. Δὲν ὑπόσχομαι τὴ δημοσίευσή του! «Ἀντίο ζωὴ» (Ι.Χ.Τ.) πολὺ καλό. Ἀλλὰ μὲ ἐπιφύλαξη γιὰ τὴ δημοσίευση. «Νέα ζωὴ» τὸ ἴδιο. «Ὕμνος», «Γιὰ τὴν Κύπρο», «Ἤθελα νἄμουν», «Ἡ τύχη μου» Μοῦ ἀρέσει (Σ. Κ.). Κάθε στίχος θέλει καὶ διόρθωμα. Ἀπρόσεχτη ἀντιγραφὴ ἀντὶ γιὰ «Σημαία» γράφεις «Σημαῖ», γράφεις «Καὶ τὸν ἐχθρὸς ἐσάρωσες». Καὶ οἱ στίχοι «ἐσὲ δοξάζουμε μαζὶ κι' ὑμνοῦμε — χωρὶς νὰ ξέρουμε τὶ νὰ σὲ ποῦμε» εἶναι κάτι ποὺ καταντᾶ κωμικό! «Πάντα ἐμπρὸς», «Πῆρες» (Κος Χ.) κακογραμμένο: «Δρυσεροί, ρωμαλαῖοι» — γεμᾶτοι ζωὴ — γιὰ μιὰ νίκη γεναῖοι — νὰ φέρουμε τρανή». (διατήρησα τὴν ὀρθογραφία τοῦ χειρογράφου). Εἶναι περιττὸ νὰ σοῦ πῶ πὼς αὐτὸ δὲν λέγεται ποίημα. «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» «Ἡ βροχοθύελλα», «Νύχτα», «Ἰάκωβε Ψαρρᾶ», «Ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς» (Δ.Κ.) καλὰ ὅλα. Ἀλλὰ δὲν ὑπόσχομαι τίποτε. «Ἐκεῖ στοῦ Γράμμου τὰ βουνὰ» (Σ.Θ.). Γιὰ δικό σου μοῦ τὸ στέλνεις; «Ἡ ζωή μας» (Α. Χ.) καλό. Ἀλλὰ δὲν ἀναλαμβάνω καμμιὰ ὑποχρέωση. «Ἀπὸ τὸ Ἀλφάβητο τετραστίχων» (Θ.Π.) πολὺ καλά. Γιὰ νὰ δοῦμε τί θὰ γίνη. «Ρεμβασμὸς στὴ στέρνα» (Δ.Π.Κ.) θέλει πολὺ διόρθωμα. «Ἀλί μου». Ἐπίσης.

«Μιὰ Νίκη» (Ν.Π.) ἐξαιρετικό. Θὰ δημοσιευθῆ. «Ὁ ξενητεμένος», «Βοσκὸς νὰ ἤσουν στὰ βουνὰ» (Δ.Χ.) ἀρκετὰ καλά, ἐπιφυλάσσομαι. «Τὸ πατρικό μου σπίτι» πολὺ καλό. Ἐπιφυλάσσομαι καὶ γι' αὐτό.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

⁂ Δυστυχῶς δὲν κράτησα τὸ ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ ΗΡΑΙΑΤΗ! Μὴ σοῦ κακοφαίνεται τὸ ὅτι ρωτῶ! Ἔχω καῆ στὸ χυλό καὶ... φυσάω καὶ τὸ γιαούρτι!... Πάντως τοὺς «Δουλευτάδες» τοὺς δημοσιεύω. Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός!

⁂ Ὄχι ΤΙΜΟ ΝΑΤΣΟΥΛΗ. Δὲν σὲ πῆρα γιὰ ἀντιγραφέα. Ἄλλο ἐννοοῦσα καὶ σὺ τὸ ξέρεις καλά!

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ γράφεις ΘΩΜΑ ΠΑΠΑ. Ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ δημοσιευθῆ τίποτε ἐξ αἰτίας τῆς στενότητας τοῦ χώρου.

Ἡ ΚΡΙΤΙΚΟΣ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ :

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 29)

Ὁ Ἰωάννης Τσιατᾶς μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπάρχουν στὴν Γορτυνίαν αἱ πόλεις Ἄκοβα καὶ Βάνενα. Τί γνωρίζετε γι' αὐτές;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ Βάναινα καὶ ὄχι «Βάνενα» εἶναι χωριὸ τῆς Κοινότητος Βυζικίου τῆς Γορτυνίας. Δὲν ἀναφέρεται σὲ καμμιὰ πηγὴ ἀπ' ὅσες ἔχω ὑπ' ὄψει μου, τίποτε γι' αὐτή. Ὅσο γιὰ τὴν Ἄκοβα εἶναι μιὰ ὀνομαστὴ πόλη ἀπὸ τὴν Φραγκοκρατία. Στὴν περιοχὴ αὐτὴ τῆς παληᾶς πόλης ὑπάρχουν τὰ χωριὰ Βερβίτσα καὶ Βυζίκιον.

Τῆς Ἄκοβας σώζονται ἐρείπια στὸ Λάδωνα ποταμὸ (Ρουφία). Ἡ πόλη αὐτὴ εἶχε κτιστῆ πρὸ τῆς Φραγκοκρατίας. Στὴν ἱστορία ὅμως ἀναφέρεται ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάκτηση τοῦ Μωριᾶ ἀπὸ τοὺς Φράγκους (1205 μ. Χ.). Ὁ Βιλλαρδουΐνος χώρισε τὸ Μωριᾶ σὲ δώδεκα Βαρωνίες καὶ ἡ Ἄκοβα θεωρήθηκε σὰν «ὑψηλὴ Βαρωνία». Καὶ εἶχε δικαίωμα νὰ «ἀποδίδη δικαιοσύνη», νὰ κάνη πολέμους, νὰ κρατάη φρούρια καὶ ἄμυνα καὶ νὰ ἔχη ἴδια ἐπισκοπή.

Ὁ Γκωλτιὲ ντὲ Ρουσερὲ ὀνομάστηκε Βαρῶνος τῆς Ἄκοβας. Ἔχτισε κοντὰ στὴν παλιὰ κώμη τοῦ Βυζικίου, φρούριο τὸ ὁποῖον ὠνόμασε «Μετάγριφον» καὶ «Ἑλλησφόνιον». Εἴτε γιατὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξεκίνησε ὁ Βαρῶνος τῆς Ἄκοβας γιὰ νὰ ἐπιβάλη τὶς θελήσεις του, εἴτε γιατὶ ἐκεῖ ἐσκότωνε τοὺς Ἕλληνες ποὺ ἐπαναστατοῦσαν.

Ὁ Διαβάτης Κ. Κ. μὲ ἐρωτᾶ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸν παλαιὸν καιρὸν ἡ νῆσος Ρόδος ἦτο ὑπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ὅτι κατόπιν ἀνεφάνη; Καὶ ποῖον τὸ ἀρχικόν της ὄνομα;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ μυθολογία, θέλει τὴν Ρόδον σὰ νὰ βγῆκε ἀπὸ τὰ κύματα μαζὶ μὲ τοὺς κατοίκους της τοὺς Τελχίνας. Γιὰ τοῦτο καὶ ἐλέγετο ἡ Ρόδος καὶ Τελχινία! Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὅπως προκύπτει ἀπὸ διάφορες πληροφορίες οἱ κάμποι τῆς Ρόδου ἐκαλύπτοντο ἀπὸ λίμνες καὶ βάλτα. Πάντως ἡ νῆσος εἶχε πολλὰ ὀνόματα: Ὀφιοῦσα, Σταδία, Ἀστερία, Τρινακρία, Κολυμβρία, Μακαρία. Καὶ τὸ πρῶτο της ὄνομα τὸ εἶχε γιὰ τὰ πολλὰ φίδια ποὺ βρίσκονταν στὸ νησί. Σταδία διὰ τὸν ἀθλητισμό της. Ἀστερία ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ Τιτᾶνος Κοίου καὶ τῆς Φοίβης. Καθὼς ἔφευγε γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ τὸν Δία ποὺ τὴν κυνηγοῦσε μεταμορφώθηκε σὲ ὀρτύκι καὶ ἔπεσε στὴ θάλασσα. Ἀπὸ αὐτὴν σχηματίστηκε τὸ νησί. Τρινακρία ἀπὸ τὰ τρία της Ἄκρα. Κολυμβρία προφανῶς ἀπὸ τὸ πολὺ κόλυμβος καὶ Μακαρία ἀπὸ τὸν Μακάρα ἢ Μακαρέα υἱὸν τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ρόδου.

Ὁ Ἀθ. Παπαθανασόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Τί χρειάζεται ἡ ἄλγεβρα εἰς τὴν ζωήν μας;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Φυσικὰ ἡ Ἄλγεβρα εἰς τὴν πρακτικὴν ζωὴν δὲν εἶναι χρήσιμος. Εἰς τὴν μαθηματικὴν ὅμως ἐπιστήμην ἔπαιξε σοβαρὸν ρόλον διὰ τὴν λύσιν μεγάλων προβλημάτων καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν σχέσεων καὶ τὴν λύσιν τῶν ἐξισώσεων. Εἰς τὰ γυμνάσια ἡ ἄλγεβρα τροχάει τὸ μυαλὸ τῶν νέων καὶ τοὺς ὁδηγεῖ στὴ μαθηματικὴ σκέψη.

Ὁ Μάρκος Μαργαρίτης μὲ ἐρωτᾶ: Ἐὰν δὲν νύχτωνε θὰ ζοῦσε ὁ κόσμος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ ἐρώτησή σου, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ θεωρηθῆ ἀφελής, σὰν ἀπορία μπορεῖ νὰ πάρη μιὰ σοβαρὴ ἀπάντηση : Ὅπως εἶναι ἡ γῆ καὶ ὅλο τὸ ἡλιακὸ σύστημα δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη ἡμέρα χωρὶς νύχτα. Ἐὰν π. χ. στὴν Ἑλλάδα θὰ εἴχαμε διαρκῆ ἡμέρα, τότε θὰ ἔπρεπε στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανὸ νὰ ὑπῆρχε αἰώνια νύχτα. Καὶ ἔρχεται ἡ ἐρώτηση: Ἐὰν ὁ ἥλιος μεσουρανοῦσε διαρκῶς εἰς τὸν οὐρανὸ τῆς Ἑλλάδος, θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξη ζωή; Ἀμφιβάλω. Ὁ ἥλιος θὰ ἔκαιγε τὰ πάντα. Θὰ κατέστρεφε τὶς βλαστήσεις καὶ θὰ εἴμαστε ἐδῶ ἕνα εἶδος «διακεκαυμένης ζώνης». Ἀλλὰ τί θὰ ἐγίνετο ἐκεῖ ποὺ θὰ ὑπῆρχε αἰωνία νύκτα; Πάγοι αἰώνιοι θὰ ἐκάλυπταν τὴ γῆ καὶ ἄνθρωποι δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ ζήσουν!... Πάντως ἐκεῖνο ποὺ ἔχω νὰ ἀπαντήσω εἶναι: Ἡ ζωὴ στὴ γῆ μας διαμορφώθηκε σύμφωνα μὲ τὶς ἀστρονομικὲς συνθῆκες ποὺ ἐπικρατοῦν. Ἂν ὑπῆρχαν ἄλλες συνθῆκες ἀστρονομικὲς μποροῦσε νὰ εἶχε διαμορφωθῆ μιὰ ἄλλη ζωὴ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ ξεροῦμε!

Ὁ Δημήτριος Ζαχάρης μὲ ἐρωτᾶ: Πῶς ἐτυμολογεῖται ἡ λέξη Ὅμηρος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὑπάρχουν πολλὲς σχετικὲς ἐξηγήσεις: Ὑποστηρίζεται δηλαδὴ πὼς ἡ λέξη Ὅμηρος εἶναι παλιὰ Μικρασιατικὴ καὶ κανένας δὲν ξέρει τί ἀκριβῶς ἐσήμαινε! Ὁ ἱστορικὸς Ἔφορος λέει πὼς τὸ ὄνομα Ὅμηρος προέρχεται ἀπὸ τὴ φράση ὁ μὴ ὁρῶν. Ὁ στραβός. Καὶ καθὼς θὰ ξέρης ἀσφαλῶς, ὁ Ὅμηρος, καθὼς πιστεύεται, ἂν δὲν γεννήθηκε, πέθανε στραβός! Ἄλλοι ἀρχαῖοι πιστεύουν πὼς ὁ ποιητὴς τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδύσσειας πῆρε τὸ ὄνομά του σὰν παρατσοῦκλι γιατὶ ὁ πατέρας του τὸν ἔδωσε γιὰ ὅμοιρο στοὺς Πέρσας. Λένε ἀκόμα πὼς ἡ λέξη προῆλθε ἀπὸ τὸ «ὁμοῦ εὕρω» ἄλλοι ἀπὸ τὸ «ὁμαείρω», ἀπὸ τὸ ὁμοῦ ἄρειν (δηλαδὴ ποὺ συναρμολογεῖ μεταξύ τους μικρὰ τραγούδια) καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ὁμοῦ καὶ ἀραρισκῶ. Ὅλα αὐτὰ ἔχουν τὴ σημασία τοῦ θέλγω, εὐχαριστῶ ὅπως τὸ ἀραρισκῶ ἢ τὸ συναρμολογῶ, συμπλέκω. Ἀλλά... μοῦ φαίνεται πὼς κανένας ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς δὲν ἔχει δίκιο.

Ὁ Ἀρχιπεννομάχος μὲ ἐρωτᾶ: Ποῦ ὀφείλει τὸ ὄνομά της ἡ «Ἑλλας»;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Μὰ τὸ ἔχω πῆ πολλὲς φορές. Τὸ ξαναλέω. Καὶ για τὴν ετυμολογια της λέξης «Ἑλλάς» ὑπαρχουν πολλὲς εξηγησεις: Ὑποστηριζεται πως η λέξη προηλθε απὸ τοὺς Ἕλλους ἢ Σελους κατοίκους της Δωδώνης στὴν Ἤπειρο. Ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τα «Μετεωρολογικα του» γράφει σχετικὰ μὲ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνα. «...περὶ τὴν Ἑλλαδα τὴν ἀρχαιαν. Αὕτη δὲ ἐστιν ἡ περὶ τὴν Δωδώνην καὶ τὸν Ἀχελῶον... ὤκουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα, καὶ οἱ καλούμενοι τοτε μὲν γραικοί, νῦν δ' Ἕλληνες». Δηλαδὴ: Γυρω στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Κι' αὐτη βρισκεται γυρω στὴ Δωδώνη καὶ τὸν Ἀχελωο... Διοτι τὴν κατοικοῦσαν ἐκεῖ οἱ Σελλοὶ καὶ οἱ λεγόμενοι τότε μὲν Γραικοὶ σημερα δὲ Ἕλληνες.

Ἄλλοι παράγουν τὴ λέξη ἀπὸ τὴ ρίζα Σαλ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προερχεται ρῆμα μὲ τὴν σημασία προσεύχομαι. Ἄλλοι ἀπὸ τὴν ρίζα σαλοὶ ποὺ προερχεται λέξη μὲ τὴν ἔννοια ξεροτοπος. Ἄλλοι ἀπὸ τη ρίζα σόλ— ποὺ σημαίνει φωτεινός, λαμπρός, ἡλιόλουστος. Ἄλλοι ἀπὸ τὴ ρίζα Ἑλλ ποὺ ἐκφράζει τὴν ἔννοια τοῦ ὑψηλοῦ. Καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖο εἶναι τὸ πιθανώτερο.

Ὁ Ζαχαρίας Ν. Σημαντήρας μὲ ἐρωτᾶ: Σὲ ποιὸ μέρος της Ἰταλίας ὑπαρχει ὁ «κεκλιμένος Πύργος» καὶ τί γνωρίζετε πρὶ αὐτοῦ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ λοξὸς Πύργος ἢ κεκλιμενος βρισκεται στὴν Πιζα πολη της Βορειοδυτικης Ἰταλιας. Ὁ Πύργος αυτὸς εχει υψος 55 μέτρων, λέγεται δε καὶ Καμπανιλε. Ἄρχισε να κτιζεται στὰ 1174. Ἐτελειωσε ὅμως διακοσια χρονια ἀργοτερα, γιατὶ κατὰ τὸ κτισιμο παρουσιαστηκαν πολλὲς δυσχέρειες ἐξ αἰτίας τῆς ἀσταθείας τοῦ ἐδάφους πάνω στὸ ὁποιον εἶχε χτιστῆ. Ὁ Πύργος εἶναι ἀπὸ μάρμαρο καὶ ἔχει σχῆμα κυλινδρικόν. Ἡ σκάλα του ποὺ εἶναι κυκλωτερὴς ἔχει 296 σκαλοπάτια. Ὅταν κτιζόταν ὑποχωρήσανε τὰ θεμέλια τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ ἔτσι ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα ἔκαμε μιὰ κλίση 4,15 μέτρα ἔξω ἀπὸ τὴν κάθετο. Οἱ ἀρχιτέκτονες κατάφεραν μὲ ἐνίσχυση ποὺ ἔκαμαν στὸν τρίτο, πέμπτο καὶ τελευταῖο ὄροφο νὰ συγκρατήσουν ὅλο τὸ κτίριο στὴν κεκλιμένη αὐτὴ θέση.

Ἡ μνήμη τοῦ χωριοῦ μου

Γλυκειὰ κι' ἀπροσδιόριστη θύμηση στέκει στ' ἀπόβαθα τῆς ψυχῆς μου σφιχτοδεμένη μὲ τὴν πρώτη μου εὐτυχία στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας μου, ἡ μνήμη τοῦ χωριοῦ μου. Ὅταν σὰν θεία χάρη ἡ παλάμη της μ' ἄναιξε τὰ μάτια στὸ φῶς μας, ἀπὸ τὰ φτωχά του χαμόσπιτα ἀποτυπώθηκε στὴν παιδιάτικη ψυχή μου χρυσὸ τὸ ἐξαίσιο ὅραμα τοῦ κόσμου. Μεγαλοδύναμη θεότης προστατευτικὴ γέννησε καὶ δέχτηκε τὰ πρῶτα χιμαιρικὰ μου σκιρτήματα στὸ περιβόλι τῆς ἄδολης χαρᾶς καὶ μὲ τὸν ἁπλό της ἴσκιο σκέπαζε τὰ χαμογελαστὰ ὄνειρά μου. Ψαχουλεύοντας μὲ τ' ἀκροδάχτυλα τῆς νοσταλγίας τὸ σύθαμπο τῆς μνήμης βλέπω κοπάδι εἰκόνες νὰ προβάλλουν χρωματισμένες μὲ τὴ στιλπνὴ ἀνταύγεια τῆς ἀθωότητας...

Ὅταν γαλήνια ἔρχονταν τὰ εἰδυλλιακὰ σούρουπα τὸ χωριὸ ἔπαιρνε μιὰ ξεχωριστὴ ζωηρὴ κίνηση ποὺ τὴ χρύσωνε κάποιο ἀπόβαθο ἱερὸ φῶς: μὲ τὸ τσαπὶ στὸν ὦμο γύριζαν κουρασμένοι ἀπὸ τὸν κάματο τῆς ἡμέρας οἱ χωριανοί. Μπροστὰ στὰ ἔκπληχτα μάτια μου ἡ πομπὴ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς εἰρηνικοὺς ἐργάτες, τοὺς πράους, τοὺς ἁπλοὺς φαινόταν σὰν κάποια κοσμογονικὴ ἱεροτελεστία κι' ἡ ἁγνὴ ψυχή μου προσπαθοῦσε νὰ συλλάβη τὸ μεγάλο νόημα τῆς ζωῆς ποὺ μὲ τόσο εὔγλωττο καὶ πειθήνιο τρόπο ξετυλιγόταν γύρω μου. Τότε περίμενα στὴν πόρτα γιὰ νὰ δώσω τὸ φιλὶ τῆς λατρείας στοὺς γονεῖς μου.

Καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἐκφράσω τὴν εἰκόνα τοῦ χωριοῦ μου ποὺ ἡσύχαζε τὸ βράδυ γιὰ τὸν εἰρηνικό του ὕπνο, ὅταν σὰν ἔπεφτα νὰ κοιμηθῶ ἔσβηναν στ' αὐτιά μου οἱ μακρυνοὶ χτύποι ἀπὸ τ' ἀργὰ βήματα τῶν τελευταίων χωριανῶν. Ἡ ψυχή μου τότε ξεδιπλώνονταν πάναγνη ν' ἀτενίση τὸ μυστήριο τῆς νύχτας ποὺ κατέβαινε. Κι' ἐνῶ ἔκρυβα μὲ γλυκειὰ ἀνατριχίλα τὸ πρόσωπο στὰ σκεπάσματα ἀγαποῦσα μὲ τὴν πιὸ θερμὴ ἀγάπη τὸ χωριό μου.

Θυμᾶμαι ἀκόμα τὸ χωριὸ τὴν ὥρα ποὺ ξεχυνόμαστε σμάρια τὰ σχολιαρούδια στὸ σχόλασμα. Προσπαθούσαμε νὰ ἐκφράσουμε τὴν αὐθόρμητη παιδιακίσια χαρά μας ποὺ κρουνὸς ἀνάβλυζε μέσα μας μὲ τὰ τρελλά μας καμώματα. Τρέχοντας πηδῶντας, ξεφωνίζοντας προβαίναμε χαρούμενα, γελαστά, ὁμάδες ἀπὸ πάναγνους ἀγγέλους. Τὸ χωριὸ τότε ντυνόνταν τὴ μεγάλη του αἰσιοδοξία.

Κι' ἡ πιὸ χαρούμενη ὄψη τοῦ χωριοῦ μου, ἡ λαμπρὴ κι' ἐπίσημη ἐρχόταν μὲ τὶς μεγάλες γιορτές, τὶς χαρμόσυνες καμπάνες. Ὄντας στὸν γαλανὸ οὐρανὸ ἄστραφτε ἕνας χρυσὸς ἥλιος κι' ἀτένιζα θαμπωμένος τὶς ἀνταύγειες στοὺς κάτασπρους πύργους ἀκούγοντας θριαμβικὰ μὲ τὸ πρῶτο μου ἐνθουσιασμὸ τὶς ἠχηρὲς καμπάνες τῆς ἀπόλυσης, μύρια στιλπνὰ κεράκια, λαμπάδες φωτόχυτες, ὅλα τὰ φεγγοβολήματα τοῦ παραδείσου ἀνάβανε στὴ ψυχή μου.

Τ' ἀχνοπατήματα τῆς μνήμης σβήνουν ἐδῶ ἀπαλὰ — σὰν φιλιὰ ἑνὸς ὀνείρου ποὺ δὲν ξέρω ἂν ἔζησα...!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΓΝΑΤΗΣ

◆◆

Χιονάνθρωπος

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 45)

πο. Λοιπὸν τί λές. Εἶσαι ἀκόμα περήφανος γιὰ τὸ κασκέτο σου;

Ἔτσι εἶπε ἡ πέτρα καὶ γύρισε νὰ δῆ τὸν χιονάνθρωπο...

Μὰ στὴ θέση του δὲν ὑπῆρχε παρὰ ἕνας σωρὸς ἀπὸ χιόνια μ' ἕνα κασκέτο στὴν κορυφή τους...

Ὁ χιονάνθρωπος εἶχε διαλυθῆ στὶς πρῶτες ἀχτῖνες τοῦ Ἥλιου...

—Τὸν καϋμένο! εἶπε ἡ πέτρα ποὺ τὴν ἔλεγαν σκληρόκαρδη. Δὲν πρόκαμε νὰ χαρῆ τὴ σύντομη ζωή του. Κρίμα στὸ κασκέτο, τὸ κοντάρι καὶ τὸ μαντήλι. Η ΑΝΕΜΗ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Κ					
	Λ				
		Ι			
			Μ		
				Α	
					Κ
				Ο	
			Λ		
		Ε			
	Ξ				
Ο					

Μόνον ὁριζόντια: 1) Πόλις τῆς Αἰγύπτου. 2) Ἔνδοξη χώρα. 3) Εἶναι τὸ ποτήρι. 4) Δοχεῖον. 5) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 6) Τὸ ξέρουν οἱ μπεκρῆδες. 7) Ἑλληνικὸ πέλαγος. 8) Οὐσία ποὺ ἐκκρίνεται ἀπὸ τοὺς ἀδένες. 9) Μᾶς δίνει γάλα. 10) Ξεχωριστὴ θέσις. 11) Ἀρχαῖος ποιητής.

Π. Καψάλης, Καρδίτσα.

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

*   *
*   *
7
*   *
*   *

Στὶς θέσεις τῶν ἀστερίσκων νὰ τοποθετηθοῦν ἀριθμοὶ ἀπὸ τὸ 1 ἕως τὸ 9 ὥστε νὰ ἔχουμε διαγώνια ἄθροισμα 26.

Π. Μουτζούρης, Κακόρρευμα.

3) ΣΥΛΛΑΒΙΚΟ ΚΥΒΟΛΕΞΟ

		ΜΙ
	ΜΙ	
ΜΙ		

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Θὰ τὸ βρῆτε στὴν ἀκροποταμιά. 2) Πόλις τῆς Στερεᾶς. 3) Ἀμερικανικὴ λουτρόπολις.

Π. Ζάννης, Κακόρρευμα Μεσσηνίας.

4) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Μπᾶ, σὲ καλό σου Γιάννη, τὸν ἔχασες;
—Ποιὸν καλέ;
—Σοῦ τὸ εἶπα.

Ἀχιλ. Γρέβος, Νιγρίτα.

5) ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Κάποιος ἔδωσε 500.000 δρχ. καὶ ἀγόρασε γάλους, κότες καὶ αὐγά, τοὺς γάλους πρὸς 50.000 δρχ. τὶς κότες πρὸς 10.000 καὶ τὰ αὐγὰ πρὸς 1000. Πόσους γάλους, πόσες κότες καὶ πόσα αὐγὰ ἀγόρασε μὲ τὶς 500.000 δραχμές;

Ν. Σηφάκης, Ἅγιος Κύριλλος Κρήτης

6) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα γνωστοτάτης πρωτευούσης Εὐρωπαϊκοῦ κράτους:

1) Μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ.
2) Χώρα τῆς Ἀφρικῆς.
3) Πόλις τῆς Ὁλλανδίας.
4) Πόλις τῆς Ρουμανίας.
5) Τῆς Κύμης εἶναι περίφημα.
6) Ἑλληνικὸν πέλαγος.
7) Πόλις τῆς Παλαιστίνης.

Ζ. Γρεβεντόπουλος, Κοζάνη.

7) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΑΙΝΑ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 5, 5, 5, 6, 7, 7, 7, 8, 8, 9, 13, 14, κατὰ τέτοιον τρόπο ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 31.

Π. Κωνσταντινίδης, Χέρσον

8) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Ποιὰ λέξις βρίσκεται ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ γῆς;

Δ. Γεράσης, Ζηρό.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 98

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		■		■				■		■	
3						■					
4		■		■				■		■	
5						■					
6			■		■	■	■		■		
7						■					
8		■		■				■		■	
9						■					
10		■		■				■		■	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Εἶναι ὁ Βόλος.—Ἀπαραίτητος γιὰ τὴν διατροφήν μας. 2) Ἀρχικὰ μιᾶς πολὺ γνωστῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. 3) Αὐτὸ τὸ ροῦχο δὲν φοριέται στὸ δρόμο.—Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα. 4) Αὐτὴ ἔχει μέλλον μπροστά της. 5) Καὶ αὐτὴ κατορθώνει τὰ πάντα.—Ἐλαχίστη ποσότης ὑγροῦ. 6) Κτητικόν.—Πρόθεσις. 7) Καθιερωμένος ξενικὸς χαιρετισμός.—Ἕνας γνωστὸς κωμικὸς τοῦ ἀμερικανικοῦ κινηματογράφου. 8) Θὰ τὴν βρῆτε στὸ σταφύλι (καθαρ.). 9) Ἔτσι λέγεται ὁ βάλτος.—Στὸ δένδρο ὑπάρχουν πολλά (ἀνάπ.). 10) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος. 11) Τὸ τελευταῖο κρασί.—Δὲν νοιώθει τίποτα.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη προσκλήσεως. 2) Πόλις τῆς Γαλλίας. 3) Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου.—Ἕνα τέτοιο ἔχουν ὅλα στὴ ζωή. 4) Δηλώνει συγκατάθεσιν. 5) Ἐκεῖ ξεκουράζονται τὰ πρόβατα.—Τὸ βλέπουμε. 7) Μυθολογικὸς γίγαντας.——Ἐργαλεῖο τῶν ἀγροτῶν. 8) Συνηθισμένο ἀμερικανικὸ ὄνομα. 9) Τὴν μεταχειρίζονται οἱ σκαφτιάδες.—Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους. 10) Ἕνα σαχλὸ ἀνδρικὸ χαϊδευτικὸ ὄνομα. 11) Εἶναι ὁ πόνος τῆς μητέρας ποὺ χάνει τὸ παιδί της.

9) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 5, 6
2) 3, 2, 3, 6
3) 5, 4, 3, 6
4) 6, 5, 4, 5, 6

1) Πνευματικὴ ἄσκησις.
2) Ὑπάρχει στὸ μάτι.
3) Ἕρπει.
4) Αὐτὸς ξέρει πολλά.

Σπ. Τσιγγλιφῆς, Βόλος.

10) ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι ψηλή, εἶμαι λιγνὴ
ὅλον τὸν κόσμο ντύνω
μὰ ἐγὼ μένω γυμνή.
Τί εἶναι;

Ν. Φανουράκης.

◆

ΛΥΣΕΙΣ 97ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Ν Ο Η Σ Ι Σ
Α Ν Α Ξ Ι Α
Σ Ι Ν Ε Μ Α
Α Θ Α Ν Α Σ
Ν Ε Ρ Ω Ν Ω
Α Σ Η Μ Ο Ν

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

7
9
6 8 10 12 14
13
11

3) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Ἑ-λένη, 2) Α-έρος, 3) Β-όλος, 4) Ἔ-δεσσα 5) Τ-ίβερις, 6) Ἰ-λισσός, 7) Ἀ-θανασία = ΕΛΒΕΤΙΑ.

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΚΑΡΥΑ-ΤΙΣ = ΚΑΡΥΑΤΙΣ.

5) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΡΑΣ — ΠΑΔΟΣ — ΠΑΓΟΣ— ΕΠΟΣ — ΤΡΟΠΟΣ — ΠΥΛΟΣ.

6) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁ ἀνεμόμυλος.

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΦΑ - ΣΟΛ - ΙΑ = ΦΑΣΟΛΙΑ

8) ΟΙ 4 ΚΟΛΠΟΙ

Λακωνικός, Ἀμβρακικός, Σαρωνικός, Παγασητικός.

9) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Πόλος—Πῶλος, 2) Τόννος, 3) Τῆλος—Τύλος (κάλος).

10) ΑΙΝΙΓΜΑ

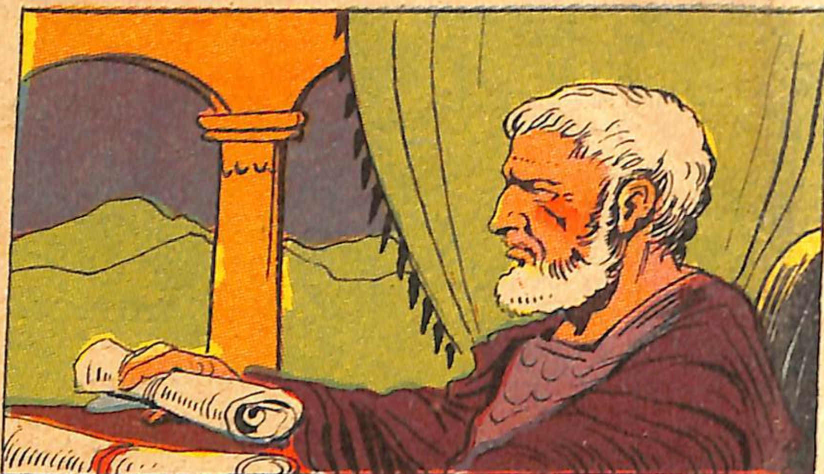
Τὸ λάχανο.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 97

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΡΤΑ — ΠΟΤΑ, 2) ΙΑΤΡΙΚΑ, 3) ΟΥΣ — ΛΟΚ — ΕΠΟ, 4) ΥΠ — ΜΑΣΑΖ — ΡΑ, 5) ΣΟΡΟΣ — ΡΗΧΟΣ, 6) ΜΕΝ — ΚΑΝ, 7) ΛΟΞΟΣ — ΡΩΜΟΣ, 8) ΑΝ — ΣΙΜΩΝ — ΠΑ 9) ΜΗΝ — ΤΙΣ — ΑΗΡ, 10) ΑΝΟΣΙΑΝ, 11) ΑΙΑΣ — ΑΡΑΨ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΒΟΥΣ — ΛΑΜΑ, 2) ΥΠΟΜΟΝΗ, 3) ΡΙΣ — ΡΕΞ — ΝΑΙ, 4) ΤΑ — ΜΟΝΟΣ — ΝΑ, 5) ΑΤΛΑΣ — ΣΙΤΟΣ, 6) ΡΟΣ — ΜΙΣ, 7) ΠΙΚΑΡ — ΡΩΣΙΑ, 8) ΟΚ(Α) — ΖΗΝΩΝ — ΑΡ, 9) ΤΑΕ — ΧΑΜ — ΑΝΑ, 10) ΠΡΟΚΟΠΗ, 11) ΒΟΑΣ — ΣΑΡΞ.

ἘΝ ΤΟΎΤΩ, ΝΊΚΑ,

1 Ὁ Διοκλητιανὸς παραμέρισε μὲ μιὰ κίνηση κουρασμένη τοὺς παπύρους, ποὺ γέμιζαν τὸ γραφεῖο μπροστά του. Τὸ καλοκαίρι στὴ Νικομήδεια ἦταν βαρὺ κι' ὁ Ἰλλυρις αὐτοκράτορας, δὲν ἦταν πιὰ νέος.

«Παραγεράσαμε», μονολογοῦσε. «Τ' ἄλογα, ποὺ σέρνουν τὸ ἅρμα, ἔχουν ἀφηνιάσει, τὸν τελευταῖο καιρό. Εἶναι ὥρα νὰ δώσουμε τὰ ἡνία, σὲ χέρια πιὸ στιβαρά».

Ἔγειρε πίσω στὸ θρόνο, κι' ἔκλεισε τὰ βλέφαρα...

Σὰν ἀπὸ θαῦμα, ἄλλαξαν τότε μὲ μιᾶς, ὅλα μέσα στὴν αἴθουσα. Πλάτυνε ὁ χῶρος, οἱ τοῖχοι χαθῆκαν, κι' ὁ ἥλιος ἀστραποβόλησε μέσα ἀπὸ ἀόρατες δροσερὲς φυλλωσιές.

2 Τ' ὄνειρο, ποὺ τὸν τελευταῖο καιρό, εἶχε μείνει ἡ μόνη χαρὰ τοῦ Ρωμαίου Αὐγούστου, ἦρθε, ὑποβλητικό, νὰ γλυκάνη τὸν ὕπνο του.

Ἦταν στὸ κτῆμα του, στὴ Δαλματία, μέσα στὸ περιβόλι, ποὺ μόνος του εἶχε φυτέψει. Κάτω ἀπὸ δροσερὲς καταπράσινες ἀψίδες, δίπλα σὲ κρουσταλλένια νερά, περιδιάβαζε εὐτυχισμένος. Δὲν εἶχε σκῆπτρο στὸ χέρι, παρὰ ἀξίνα καὶ κλαδευτήρι. Δὲν κυβερνοῦσε παρὰ λάχανα καὶ λουλούδια.

Ἡ φωνὴ τοῦ φρουροῦ ἔκοψε τὸ χιλιόμορφο ὄνειρο στὴ μέση:

—Ὁ Καῖσαρ Γαλέριος!

Ὁ Διοκλητιανὸς τίναξε τὴ νάρκη, ἀπ' τὰ βαρειά του ματόκλαδα, κι' ἀνωρθώθηκε μεγαλόπρεπος.

3 —Καλῶς ὥρισες Καίσαρα. Τί βιαστικὸ σὲ φέρνει, αὐτὴ τὴν ὥρα, κοντά μου; Μήπως ἡ κόρη μου εἶναι ἄρρωστη;

—Ὄχι, πεθερέ μου. Ἡ γυναίκα τοῦ Καίσαρα εἶναι πάντα γεμάτη ὑγεία. Ἔφερα τὸ διάταγμα γιὰ τὸ διωγμὸ τῶν Χριστιανῶν.

Ἅπλωσε τὸν πάπυρο ποὺ κρατοῦσε, πάνω στὸ γραφεῖο, κι' ὁ αὐτοκράτορας πῆρε τὸ φτερό, γιὰ νὰ ὑπογράφη.

—Μποροῦσες νὰ περιμένης μιὰ μέρα ἀκόμα, Γαλέριε, εἶπε, βουτώντας τὴν πέννα στὸ μελάνι. Στὸ μεταξύ, διάβαζε πεταχτὰ τὸ διάταγμα.

—Αὔγουστε, οἱ ἀναβολὲς ἀποθηριώνουν τοὺς συνωμότες, ἀπάντησε ὁ Γαλέριος, μὲ μιὰ ἔκφραση ἀγριότητας στὸ λιπόσαρκο πρόσωπό του.

4 Μὰ τότε ἔγινε κάτι, ποὺ ὁ Γαλέριος δὲν τὸ εἶχε προβλέψει.

Ὁ αὐτοκράτορας ἄφησε τὴν πέννα καί παίρνοντας μὲ τὰ δυό του χέρια τὸν πάπυρο, τὸν ἔσχισε, τὸν τσαλάκωσε καὶ τὸν πέταξε.

—Ζητᾶς λοιπὸν σώνει καὶ καλά, εἶπε στὸ Γαλέριο, ν' ἀποχαλινώσωμε τὰ μίση. Ἀνόητε, δὲν τὸ ξέρεις πῶς ἂν ἀνοίξουμε δίοδο στὸ χείμαρρο, θὰ μᾶς παρασύρη στὴν ἄβυσσο; Δὲ ζηλεύω τὴ δόξα τοῦ Νέρωνα κι' οἱ κῆποι μου προτιμῶ νὰ φωτίζωνται μὲ πυρσούς, παρὰ μὲ κορμιὰ Χριστιανῶν.

—Δὲ θὰ γίνη λοιπὸν διωγμός; τραύλισε ὁ Γαλέριος.

—Σὲ νόμιζα διπλωμάτη, εἶπε ὁ αὐτοκράτορας. Γι' αὐτὸ σὲ πάντρεψα μὲ τὴν κόρη μου καὶ σ' ἔκαμα συνεργάτη καὶ συνάρχοντά μου.

5 «Παραγέρασε ὁ πεθερός μου», μουρμούρισε μ' ἀγανάκτηση ὅταν σὲ λίγο βγῆκε ἀπὸ τὴν αἴθουσα τοῦ θρόνου ὁ Καίσαρας. «Τὸ αἷμα στὶς φλέβες του ἔχει γίνει νερό. Μὲ ἡμίμετρα, θέλει νὰ κυβερνήση... Δὲν ἀγαπᾶ λέει, τὰ αἵματα, τὰ μαρτύρια καὶ τοὺς διωγμούς. Πάλι καλά, ποὺ τοὺς κόβει τὰ προνόμια καὶ ἐγκρίνει νὰ κάψω τὶς ἐκκλησιές τους!»

Σὲ λίγο ξανάμπαινε μέσα στὴν αἴθουσα:

—Ἡ θέληση τοῦ Αὐγούστου εἶναι διαταγὴ γιὰ τὸν Καίσαρα, εἶπε, κάνοντας μιὰ ὑπόκλιση καὶ παρουσιάζοντας γιὰ ὑπογραφὴ τὸν πάπυρο ποὺ κρατοῦσε.

Ὁ Διοκλητιανὸς τὸν σφράγισε μὲ τὴ βούλα τοῦ δαχτυλιδιοῦ του.

6 Ἀπὸ ἕνα παράθυρο τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων, παρακολουθοῦσε, τὴν ἄλλη μέρα, ἕνας ὡραῖος καὶ νέος χιλίαρχος, τὴ φωτιά ποὺ κατάτρωγε τὴ σαμαρωτὴ στέγη μιᾶς ἐκκλησιᾶς.

—Μωροὶ καὶ τυφλοί! εἶπε ὁ νέος χιλίαρχος. Πῆραν σύμμαχό τους τὸν Ἥφαιστο, γιὰ νὰ κρύψη τὶς τόσες τους ἀνομίες. Καῖνε τὰ σπίτια καὶ τοὺς ναοὺς τῶν Χριστιανῶν, γιὰ νὰ βροῦν εὐκαιρία νὰ κλέψουν καὶ νὰ ληστέψουν. Ὄχι, δὲν εἶναι τυχαία ἡ πυρκαγιά, ποὺ σαρώνει τὶς χριστιανικὲς γειτονιές. Ὁ Γαλέριος ἔχει βάλει τὴν πρώτη σπίθα.

—Τί συλλογίζεσαι, Κωνσταντῖνε, κοιτάζοντας τὴ φωτιά;

Ὁ χιλίαρχος γύρισε κι' εἶδε τὸν Καίσαρα τῆς Ἀνατολῆς. (Συνεχίζεται)